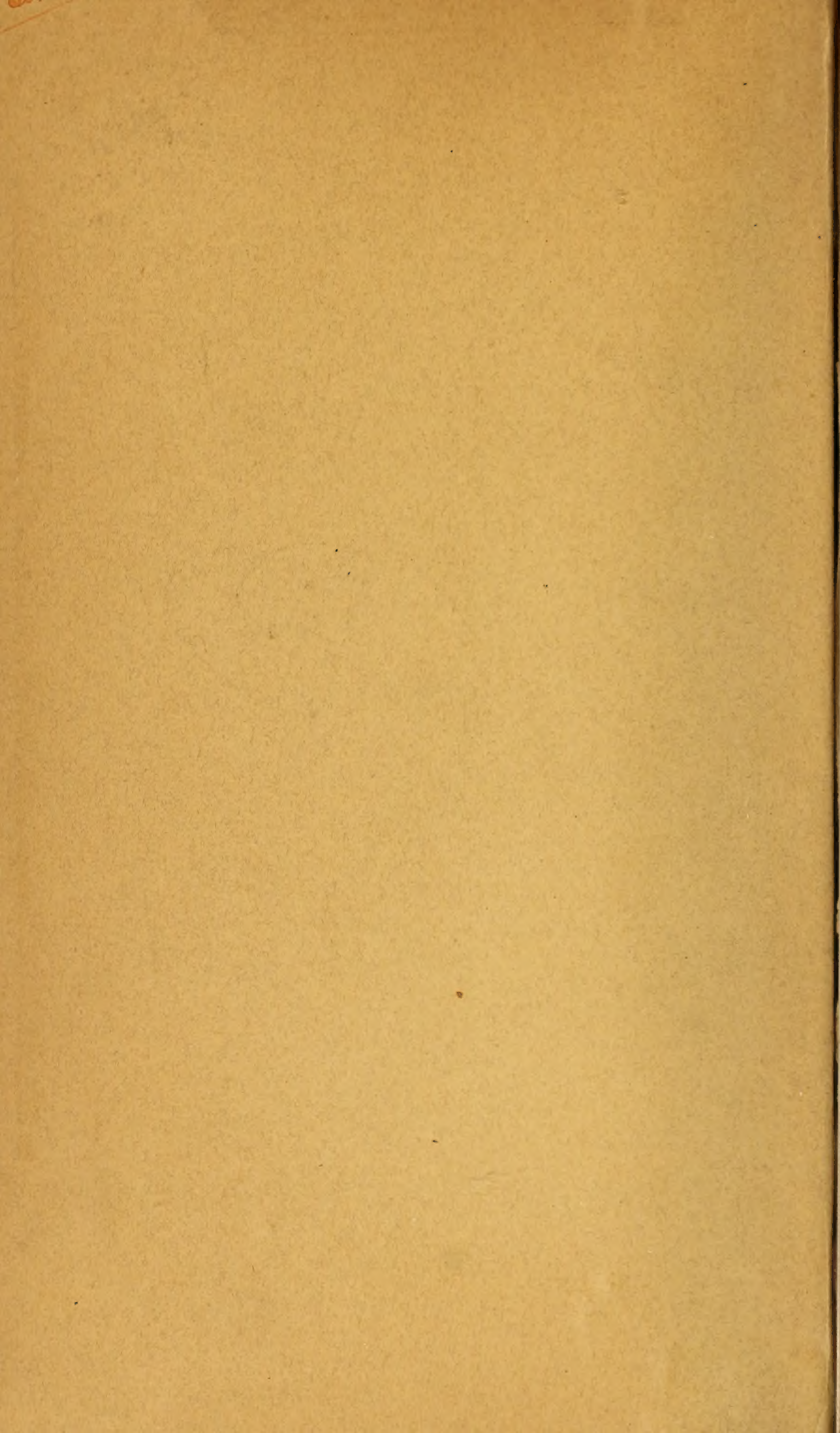

HOMERI
HYMNI ET EPIGRAMMATA

EDIDIT

GODOFREDVS HERMANNVS

LIPSIAE

IN LIBRARIA WEIDMANNIA

CIƆIƆCCCVI

VIRO SVMME REVERENDO

CAROLO DAVIDI ILGENIO

S. S. THEOLOGIAE ET PHILOSOPHIAE DOCTORI

RECTORI SCHOLAE PRINCIPVM PORTENSIS

S. D.

GODOFREDVS HERMANNVS.

Magna cum voluptate recordari ſoleo illius temporis, quo te, Ilgeni, vir ſumme reverende, magiſtrum habui. Nemo enim quisquam eſt, cui tantum, quantum tibi, debeam, qui ſimulac me, ferocis ingenii puerum, et ad arma quam ad litteras paratiorem, in diſciplinam acceperas, non modo domuiſti facillime, ſed mox etiam tanto litterarum amore incendiſti, ut ex illo tempore nihil his ſtudiis, quibus nunc quoque vir factus teneor, haberem iucundius. Ac neſcio litteras ipſarum magis an tua cauſſa amare coeperim: quod, quum ſeveritatem tuam et iuſtitia viderem et humanitate temperatam eſſe, ita mihi maxime placebam, ſi tuo me iudicio probari intelligerem. Ita factum eſt, ut et tu me diligeres, quemad-

modum etiam nunc diligis, nec mihi quisquam te esset carior. Ac par erat huius amoris, quem nulla absentiae diuturnitas potuit minuere, iam pridem aliquod a me edi monimentum, non quo tu meam erga te pietatem, de qua non dubitare te scio, intelligeres, sed quod aequum esse videretur, ei, cuius institutione primum ad strenuam litterarum tractationem, et, quod maius est, ad honestatem formatus essem, me palam agere gratias. Itaque quum nuper ad Homeri hymnos revocatus essem, in quibus olim, ut scis, tuo hortatu primum puerilis exercitationis posui rudimentum: nihil reperiri posse putavi, quod magis tamquam tuum ad te mitterem, quam si quid in his hymnis, quod operae pretium esset, me observasse sperarem; praesertim quum a te ipso eadem carmina amplissimis essent et plenis multiplicis doctrinae commentariis illustrata. Et confirmatus sum in hac sententia, quum mihi Langius noster, collega tuus, cui scripseram, quid de his hymnis sentirem, ea a te probari significaret. Accipe ergo, Ilgeni, hoc munusculum ita, ut ei pretium ex mea in te voluntate statuas. Nam ad caetera quod attinet, sat praemii me consequutum putabo, si viri intelligentes hanc Homeri hymnorum editionem non esse superfluam iudicabunt. Consilium certe non idem habui, quod alii editores. Nam emendare quidem haec car-

mina ſtuduimus omnes: ſed quum viae ad eum finem ducerent plures, hanc alii viam ingreſſi ſunt, quae, ut ego exiſtimo, non perduceret. Nec mirum. Magnum enim et excellentem ducem plerique ſequuntur, magis quam par eſt ſecuri. Ita fit ut eo aberrent, quo ille non ducturus fuiſſet. Ac Ruhnkenius, qui primus noſtra memoria bene meritus eſt de hymnis Homericis, quosdam verſus ut ſpurios eiecerat. Id genus emendandi quum aliis ſive ob facilitatem, ſive quod inſignem criticum prodere videretur, valde placuiſſet, exſtiterunt plures, qui quidquid in his hymnis expedire non poſſent, eiiciendum putarent. Quae emendandi ratio quam ſit temeraria, non opus eſt ut demonſtrem. Illud vero mirabile eſt, non cogitaſſe illos, qui fieri potuerit, ut tot tantisque additamentis hi hymni deformarentur. Nam quod dicere ſolent, Graeculum iſta compoſuiſſe, grammaticum addidiſſe, verſus aliunde veniſſe, quid tandem hoc eſt, aut quamnam vim habet, ſi Graeculos Graecis digna, grammaticos Homerum decentia loqui videmus? Illud autem, quum verſus aliunde veniſſe dicunt, quid aliud quam deſperatio eſt, unde veniſſe dicant neſcientium? Horum igitur criticorum ratio quod mihi displicuerit, non arbitror me excuſatione egere. Duae vero ſunt aliae viae, a quibus meliorem fructum ſperari poſſe exiſtimo.

Vtramque iam aliis locis indicavi, unam olim et clare, ſed fruſtra, alteram nuper, ſed obſcurius. Prior illa in inveſtigatione lacunarum poſita eſt, quarum ſatis magnum eſſe in his hymnis numerum tum res ipſa monſtrat, tum codicum comparatio docet, alia, quae non erant in vulgatis editionibus, addentium, alia, quae ſunt in his editionibus, omittentium. Et vix dubitari poteſt, quin lectio hymnorum Homeri, quam nos habemus, ex uno quodam eoque lacunoſo codice manaverit: id quod etiam me tacente infra clarius patebit. Sed hoc quidem genus emendationis, quod ex lacunarum notatione depromitur, planum eſt, et in ſingulis locis ſemet ipſum tuetur. Alterum plus habet difficultatis, multisque in locis tam eſt impeditum, ut a mutanda lectione etiam avocet criticum. Repetam rem ab ipſis eius initiis.

Ex quo vir ſummus, Fr. Aug. Wolfius, Homerum nobis non uno modo reſtituit, quum de aliis rebus multis rectius iudicari coeptum eſt, tum rhapſodorum ars et diſciplina in clariorem lucem poterit protrahi. Neque enim nunc quidem fieri poteſt, quin diligens et attentus Homericorum poematum lector, ſi disſimilitudinem partium et ſimilitudinem perſpicere didicerit, ſimul etiam intelligat, quo conſilio, quaque ratione in his carminibus faciendis poetae, quorum ea car-

mina ſunt, uſi fuerint. Ex quo genere ea nunc promam, quibus hic opus habeo. Rhapſodi ſive Homeridae quum diſcendis recitandisque Homeri carminibus multum artis poeticae uſum conſequuti eſſent, ſi quid ipſi componerent, triplici maxime ratione utebantur. Aut imitabantur Homerum, aut ab Homero dicta copioſius perſequebantur, aut carmina eius interpolabant. Atque imitatio quidem non in ſimili quadam rerum tractatione et conformatione dictionis conſiſtebat, ſed eo usque progrediebatur, ut et verſus integros et locos inſignes ex Homeri carminibus depromere in magna laude poneretur. Placet ſingula genera, quum pluribus exemplis poſſim, uno certe, ſed eo illuſtri, confirmare. Atque imitationis luculentum cernitur documentum in principio octavi libri Iliadis, in quem locum plurima congeſta ſunt, quae Homerus vel alius poeta (Homerus enim de duobus is eſt, qui eſt antiquior) aliis in locis aptius et maiore cum vi poſuerat. Secundo loco commemoravi tractationem eorum, quae Homerus breviter indicaſſet. Huius quoque rei memorabile exemplum habet Ilias. Nam illa deorum pugna in libro viceſimo primo, quam quidam non immerito reprehenderunt, quid eſt aliud, quam explicata narratio eorum, quae Homerus his verſibus, quibus nihil inveniri poteſt divinius, adumbraverat:

δεινὸν δ' ἐβρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
ὑψόθεν· αὐτὰρ ἔνερθε Ποσειδάων ἐτίναξεν
γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπίδακος Ἴδης,
καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
ἔδδεισεν ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς,
δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθεν
γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη
σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.
τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος, ἔχων ἰὰ πτερόεντα·
ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος ἐριούνιος Ἑρμῆς·
ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.

Tertius denique modus, quo rhapſodi Homero utebantur, in interpolatione poſitus eſt. Interpolationem autem dico non modo quam nunc plerique intelligunt, quae eſt in adiectione novorum verſuum, ſed quam antiqui appellabant, cuius eſt omnino rem veterem nova ſpecie induere. Hoc genus late patet, ſed plerumque facile deliteſcit. Vt ex Homericis carminibus exemplum afferam, quis non videt, longam illam Neſtoris

orationem, quae eſt in undecimo libro Iliadis, alius poetae additamentum eſſe? in qua oratione tot inſolentia, tot negligenter dicta, tot ſemel poſita inveniuntur, quot vix in ullo alio Homericorum poematum loco. Diverſae ab his interpolationibus eae ſunt, quae debentur diaſceuaſtis. Qui fieri non potuit quin multa mutarent, demerent, adderent, non modo ut diverſa carmina connecterentur, et tolleretur, ſi quid cum aliis locis pugnaret, ſed etiam quum plura carmina, in quibus eadem res tractata eſſet, in unum confundebantur. Cuius generis duo maxime ſunt in Iliade loci, longiores illi et perturbatiores, quam ut videantur ab uno poeta componi potuiſſe, pugnam ad naves dico, et Patrocleam. Vtrumque carmen e duobus, niſi e pluribus, conflatum eſt. In priori enim, ut aliquod ſaltem argumentum afferam, manifeſto quaedam ſunt, quae qui fecit, murum, quem Graeci condidiſſe feruntur, ignoravit, quum alter poeta eius mentionem faciat. In altero carmine ſunt quae eo ducere videantur, ut duas narrationes confuſas fuiſſe exiſtimemus, quarum altera Patroclum ab Euphorbo, altera ab Hectore occiſum referebat. In huiusmodi quidem carminibus criticus in eo debebit conſiſtere, ut, quoad fieri poteſt, ſingularum partium indicia eruat: numquam autem eo poterit perveniri, ut priſtina illarum partium for-

ma restituatur. Melius res succedet in aliis veteris poeseos reliquiis. Etenim illa ideo commemoravi, ut similem interpolationem, sed quae explicationem magis certam habet, in Homeri hymnis aperirem. Neque in his tantum, sed etiam in Batrachomyomachia et Theogonia Hesiodi. In his enim carminibus omnibus alia temere repeti, alia sibi repugnare, alia denique diverso dictionis genere exponi quis neget? Haeccine vero quemquam moveant, ut continuo, si quid cum caeteris partibus non bene conveniat, eiiciendum existimet? Immo rectius ista servabit omnia, et quae spuria videntur, non minus genuina, quam quae genuina, spuria esse censebit. Mutant enim speciem, prout consideres. Sed dicam de hac re explicatius. Hesiodi Theogoniam hymnosque Homeri et Batrachomyomachiam alii poetae nunc addendo, nunc detrahendo, nunc mutando, prouti cuique consilium, quod ipse habebat, postulare videbatur, interpolaverant: quae carmina si sic interpolata ad nostram aetatem pervenissent, profecto nulla ex parte facilius esset interpolatoris verba ab antiqui poetae dictis distinguere, quam in Iliade et Odyssea. Sed magno fortunae beneficio factum est, ut in plurimis locis simul et veterem carminum istorum formam, et ea, quae interpolatorum sunt, habeamus. Librarii enim, qui diversas illorum poematum re-

censiones ante oculos habebant, quum eas multis in locis congruere inter se animadverterent, eas recensiones, ut labori parcerent, in unum corpus coniunxerunt, semel scribentes, quae diversarum recensionum communia essent. Quamquam sic quoque factum est, ut hic illic aliquid sive de antiquioris poetae verbis, sive de mutationibus et additamentis interpolatorum interiret, maxime si non toto versu, sed hemistichio tantum, vel alia leviori re inter se discreparet diversorum poetarum oratio. Quod etsi valde dolendum est critico, quem ea res nunc ad periculosam coniectandi necessitatem compellit, nunc etiam omnino incertum reddit: nihil tamen impedit, quin ipsam de pluribus recensionibus disputationem, quoad licet, persequatur. Equidem Batrachomyomachiam hic plane praetermittam, quae minoris momenti est, quam ut in ea longius morari velim. Eius carminis varias lectiones qui consideraverit, sponte intelliget, non versus quosdam tamquam spurios expelli debere, sed plures constituendas esse Batrachomyomachias, quarum multa communia, alia diversa sint. Theogoniae recensiones, quas in unum corpus coniunctas habemus, numerari posse septem puto, si e prooemio, quod ex multis fragmentis constare iam alii viderunt, satis tuta potest coniectura peti. Ipsum enim opus eo est argumento, ut, quum magnam partem per-

petuitate narrationis careat, non multum praeſidii ad iſtam coniecturam conferre poſſit. Quamquam quum in his locis, quibus nihil praeter deorum origines continetur, quaedam vel aperte ſibi repugnant, vel ipſa re ab aetate Heſiodi abhorrent, tum vero magis etiam illae partes, quae maiorem ornatum admittunt, ſententiam noſtram eximie confirmant. Vt unum ſaltem exemplum afferam, quis ſibi perſuadebit, quae verſu 727. leguntur,

αὐτὰρ ὕπερθεν
γῆς ῥίζαι πεφύασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,

quaeque deinde ſcripta inveniuntur v. 736.

ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
ἀργαλέ' εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ,'

horumque verſuum repetitionem v. 807. quis igitur ſibi perſuadebit, haec ab eodem poeta cani potuiſſe? Immo omnis iſta inferni deſcriptio ne e duabus quidem aut tribus recenſionibus tam potuit ampla et copioſa enaſci. Quamquam non omnia in hoc genere in claram lucem protrahi poterunt, propterea quod multa interpolatorum additamenta, ut e Galeno cognoſcimus, perierunt. Sed redeo ad exordium Theogoniae: quod quoniam, librariis nondum taedio adnotandarum interpolationum captis, ſatis integrum ad noſtram aetatem perveniſſe videtur, experiar, Ilgeni, an,

quae illo in loco confuſa ſunt diverſorum poetarum prooemia, ſeparari queant. In qua re aſſentieris mihi, ut ſpero, haec duo tamquam veri ſimillima ſumenti, primum, omnes illos poetas eodem verſu, quem Heſiodi nomen ſacraverat, eſſe exorſos; deinde alius rhapſodi prooemium rurſus eſſe ab aliis rhapſodis interpolatum. Ita haec fere invenientur exordia: primum hoc:

1 Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ᾽ ἀείδειν
22 αἵ νύ ποθ᾽ Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδήν,
ἄρνας ποιμαίνονθ᾽ Ἑλικῶνος ὕπο ζαθέοιο.
τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπον·
Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
ἴδμεν δ᾽, εὖτ᾽ ἐθέλωμεν, ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὣς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι,
καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον
δρέψασαι θηητόν, ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
θείην, ὡς κλείοιμι τά τ᾽ ἐσσόμενα πρό τ᾽ ἐόντα,
καί με κέλονθ᾽ ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
σφὰς δ᾽ αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδειν.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην;
τύνη Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διῒ πατρὶ
ὑμνεῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
εἰρεῦσαι τά τ᾽ ἐόντα τά τ᾽ ἐσσόμενα πρό τ᾽ ἐόντα,
φωνῇ ὁμηρεῦσαι· τῶν δ᾽ ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
ἐκ στομάτων ἡδεῖα· γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο, θεῶν ὀπὶ λειριοέσσῃ
σκιδναμένῃ· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,

δώματά τ' ἀθανάτων. αἳ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι,
θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ
ἐξ ἀρχῆς, οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτον,
οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.
δεύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῦσι θεαί, λήγουσί τ' ἀοιδῆς,
ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κράτεΐ τε μέγιστος.
αὖτις δ' ἀνθρώπων τε γένος, κρατερῶν τε γιγάντων
ὑμνεῦσαι, τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Secundum exordium hoc eſt:

1 Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
αἵ θ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἀπαλοῖσιν
ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος,
11 ὑμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον καὶ πότνιαν Ἥρην,
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἠδὲ Ποσειδάωνα γεήοχον, ἐννοσίγαιον,
καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Ἠώ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπρήν τε Σελήνην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν,
ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.

Sequitur tertium:

Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
αἵ θ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα Περμησσοῖο,
ἢ Ἱππουκρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθεοῖο,
ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορεὺς ἐνεποιήσαντο,
καλοὺς, ἱμερόεντας, ἐπεῤῥώσαντο δὲ ποσσίν.
ἔνθεν ἀπορνύμεναι, κεκαλυμμέναι ἠέρι πολλῇ,
ἐννύχιαι στεῖχον, περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι
ὑμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον καὶ πότνιαν Ἥρην,
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
ἠδὲ Ποσειδάωνα γεήοχον, ἐννοσίγαιον,
καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Ἠώ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπρήν τε Σελήνην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν,
ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ', ἥ τε προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.

ἣ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
ὅντινα τιμήσουσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι Διοτρεφέων βασιλήων,
τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἐέρσην,
τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ
πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι, διακρίνοντα θέμιστας
ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,
αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσεν.
τοὔνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
βλαπτομένοις ἀγορῆφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσιν
ῥηϊδίως, μαλακοῖσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν.
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς ἱλάσκονται
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μέτα δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
οἷά τε Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.

E verſu, qui ante ultimum eſt, coniicias Odyſſ. VIII. 170. unde poeta hauſit, ſic eſſe interpungendum:

οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν — ὃ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει —
αἰδοῖ μειλιχίῃ.

Quartum prooemium his verſibus conſtitiſſe videtur:

1 Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
53 τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη, γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
λησμοσύνην τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων.

ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεύς,
νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, πέρι δ' ἔτραπον ὧραι,
μηνῶν φθινόντων, πέρι δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ᾗσιν ἀοιδὴ
μέμβλεται, ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσῃς,
τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου,
ἔνθα σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά·
πὰρ δ' αὐτῇς Χάριτές τε καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν.
68 αἳ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
ἀμβροσίῃ μολπῇ· πέρι δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
ὑμνεύσῃς, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὕπο δοῦπος ὀρώρει
νισσομένων πατέρ' εἰς ὅν· ὁ δ' οὐρανῷ ἐμβασιλεύει,
αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,
κάρτεϊ νικήσας πατέρα Κρόνον· εὖ δὲ ἕκαστα
ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.

Quintum exordium decem priores verſus cum quarto prooemio communes habuiſſe videtur, quorum ultimi duo ſic continuabantur cum duobus aliis verſibus, quibus finiebatur prooemium:

ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ᾗσιν ἀοιδὴ
μέμβλεται, ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσῃς,
ἐν θαλίῃς· ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἱεῖσαι
μέλπονται πάντων τε νόμους καὶ ἤθεα κεδνά.

Sextum prooemium ex eodem fonte, unde quintum eſt, ductum eſſe puto. Nam in his verſibus, qui ſunt 65 — 67.

ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἱεῖσαι
μέλπονται πάντων τε νόμους, καὶ ἤθεα κεδνὰ
ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι,

ultimus verſus, qui prioribus peſſime iunctus eſt, ad aliud prooemium pertinere debuit. Locus autem, quo eſt inſertus, ſuadet, ut eum verſum pro aliis verſibus, qui proxime antecedunt, ab aliquo rhapſodo poſitum exiſtimemus. Ac veri ſimile eſt, prooemium, quod in noſtra deſcriptione quartum eſt, ita ab illo poeta interpolatum fuiſſe, ut iſtum verſum cum praegreſſis hoc fere modo coniungeret:

ἣ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ᾗσιν ἀοιδὴ
μέμβλεται· ἐν στήθεσσι δ' ἀκηδέα θυμὸν ἔχουσαι
ἀθανάτους κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι.

Qui verſus quum eſſet pro varia lectione adſcriptus, et quidem eo loco, quo debebat, id eſt poſt alias varias lectiones eorum verſuum, qui ab interpolatoribus mutati ſunt, librarii, ne nexus deſideraretur, ex accuſativo fecerunt genitivum. Septimum denique exordium, ex quo quatuor verſus et unius dimidiam partem habet Homericus hymnus in Muſas et Apollinem, ita conformatum erat:

1 Μουσάων Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν·
94 ἐκ γάρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί·
ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
φίλωνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδέϊ θυμῷ
ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλεῖα προτέρων ἀνθρώπων
ὑμνήσῃ, μάκαράς τε θεοὺς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
αἶψ' ὅγε δυσφρονέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
μέμνηται, ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.

Facile intelligitur, in hac Theogoniae prooemiorum deſcriptione quaedam etiam aliter conſtitui poſſe. Ita quis dubitet, quin hi verſus, quibus in primo exordio ſatis certa ſedes eſt:

αὖτις δ' ἀνθρώπων τε γένος, κρατερῶν τε γιγάντων
ὑμνεῦσαι τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,

etiam in fine ſecundi prooemii apte legi, et inde, verbis *τέρπουσι Διὸς* in *τέρπον Ζηνὸς* mutatis, in tertium recipi potuerint? Vtcumque eſt, illud clarum eſſe arbitror, tot fere et talia, qualia experimenti cauſſa deſcripſi, exordia fuiſſe Theogoniae. Vnde non immerito colligimus, in ipſo opere totidem rhapſodorum interpolationes occurrere. Sed mittamus Theogoniam: de qua ideo expoſui copioſius, ut ad Homeri hymnos translata diſputatio probabilitatem ab illuſtri exemplo

haberet. Ac de maioribus Homeri hymnis nullus eſt, quem alii poetae non interpolaverint: in qua re illud peropportunum accidit, quod aliquot in locis cum interpolatione etiam id, quod antiquior poeta dederat, ſervatum eſt. Coniunxerunt enim librarii diverſarum recenſionum lectiones, ut in Maximo Tyrio Ier. Marklandus, ut in Apollonio Rhodio Ruhnkenius, ut in Heſiodo alii factum docuere.

Dicatur primo de hymno Apollinis, quo duos hymnos eosque non unius aetatis contineri iam nemo dubitat. Sed horum hymnorum uterque ſuum invenit interpolatorem, ut, ſi omnes habeamus utriusque recenſionis diverſitates, quatuor hymni conſtitui poſſe videantur. Et fortaſſe, ſi quis hoc eadem audacia agat, qua tot verſus in his hymnis obelo notari ſolent, mox editores horum hymnorum de maiori volumine ſibi gratulabuntur. Equidem tutius eſſe putavi, ſi ea, quae poſterioris recenſionis eſſe viderentur, uncis includerem. Ac de duobus illis in Apollinem hymnis is, qui eſt in Apollinem Delium, tam aperta habet duplicis recenſionis indicia, ut mirum ſit, neminem in eam ſuſpicionem incidiſſe. Tria proferam, quae omnem dubitationem eximant. Verſus 78. vulgo ſic legebatur:

οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα χήτεϊ λαῶν.

Reperta eſt varia lectio:

οἰκία ποιήσονται, ἕκαστά τε φῦλα νεπούδων.

Verſu 98. legitur:

ἧστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν.

Qui verſus quum loco illo moveri nequeat, merito displicuit ſimillimus verſus, qui uno interiecto praecedit:

ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.

Eum igitur verſum, quem nemo non videt variam lectionem eſſe alterius, eiecerunt critici, quorum iudicium confirmavit codex Moſcovienſis, in quo is verſus non legitur. Verſu 155. haec inveniuntur:

χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην,
γηθοσύνῃ, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι
νήσων ἠπείρου τε, φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον.

Quae quis reprehendat? Sed quum ſtatim ſequatur hic verſus,

ἤνθησ', ὡς ὅτε τε ῥίον οὔρεσιν ἄνθεσιν ὕλης,

cum Ruhnkenius in priore epiſtolarum criticarum editione eiiciendum cenſebat. Qui in altera editione, quum in codd. Pariſienſibus et Moſcovienſi eum locum tribus verſibus omiſſis ſic legi vidiſſet,

χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
ἤνθησ', ὡς ὅτε τε ῥίον οὔρεσιν ἄνθεσιν ὕλης,

mutavit ſententiam, et damnatis verſibus, quos ante probaverat, genuinum eſſe ſtatuit eum, quem prius putaverat ſpurium eſſe. At quid aliud hic quoque locus, quam variam lectionem exhibet? Quae lectionis varietates quum non ſint ex eo genere, quod librariis imputari poſſit, planiſſime indicant alius poetae manum, qui pro ſuo arbitrio illum hymnum interpolaverit. Quid vero, ſi etiam cauſſa, quare id factum ſit, idonea, certe hoc in hymno, afferri poteſt? Homerus ille, qui hymnum fecit illum, cuius teſtimonio utitur Thucydides, quum natales Apollinis ceciniſſet, puellas alloquitur, quae in Delo inſula certamine muſico celebrabant Apollinem, ſimulque ſui iniicit mentionem, quem caecum eſſe et in Chio inſula habitare dicit. Clariſſimi vatis nobile carmen canebant etiam alii rhapſodi, et canebant aliis in Graeciae urbibus, canebant etiam poetae neque in inſula Chio habitantes, neque oculorum uſu privati. Hos ſponte patet illa, quae ad puellas Deliacas ſpectant, pariterque caeci vatis commemorationem omittere debuiſſe. Nec mirum eſt, ſi quis rhapſodus ſemel ita hunc hymnum interpolaret, hic illic etiam alia fuiſſe, quae ei mutanda viderentur. Haec ubique inveniri non poſſunt; poſſunt vero ibi, ubi vel cauſſa patet, vel eadem temere repetuntur, vel res aliena affertur, vel dictionis genus aliud eſt,

vel denique ordo et nexus partium, qui est epicae poeseos proprius, negligitur. Horum quaedam in hoc hymno, alia in aliis videbimus. Atque hymnus in Apollinem Delium, qualis a caeco illo vate factus est, hos versus complectebatur, quantum quidem nunc iudicare licet: nam aliorum codicum lectiones fortasse olim hic illic alia docebunt: v. 1—13. 19. 25—58. 61—72. 74—95. 97—135. 139-178. Idem hymnus post interpolatoris operam ex his versibus constabat: 1—13. 19—56. 59—71. 73—95. 97. 96. 99—138. quo versu finiebatur. Persequar haec sigillatim. Primo uterque hymnus carebat his versibus, qui sunt 14—18.

χαῖρε μάκαιρ', ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,
κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,
ἀγχοτάτω Φοίνικος, ἐπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις.

Qui versus etsi cum praecedentibus,

χαίρει δέ τε πότνια Λητώ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν,

satis commode cohaerent, nullo pacto tamen inferri patiuntur, quod eos statim sequitur:

πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω, πάντως εὔυμνον ἐόντα;

Idque viderunt etiam alii critici: quamquam caussam, quare hic isti versus legantur, nimis infir-

mam afferunt, adſcriptos eſſe ab aliquo propter praegreſſum χαίρει. Vnde venerint, infra dicam: hic ſatis eſt eos ut alienos reieciſſe. Sequuntur v. 20—24.

πάντη γάρ τοι, Φοῖβε, νόμος μεμέληται ἀοιδῆς,
ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον, ἠδ' ἀνὰ νήσους.
πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἅδον καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες,
ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.

Hos quoque verſus iam alii damnarunt, non modo quod duo eorum etiam infra v. 144. 145. legantur, ſed etiam quod vulgatam lectionem νόμος βεβλήαται ᾠδῆς emendare non poſſent, et, quis credat? quod terra continens inepte dicatur πορτιτρόφος, quum id quadret etiam in inſulas. Tantum ex his verum eſt, repetitionem illam duorum verſuum non habere, quo placeat. Sed addi poterant graviora, quum omnem locum nonnihil ab ſimplicitate antiquioris poetae abhorrere, tum maxime ea verba, quae ſunt in primo verſu. Quod ſi haec tribuimus recentiori recenſioni, uterque poeta ſe digne loquetur, neutri autem repetitio poterit vitio verti, quandoquidem in recentiori conformatione huius hymni omiſſum videbimus eum locum, in quo iſti duo verſus redeunt.

Alius locus, in quo interpolationem deprehendiſſe mihi videor, eſt v. 56. Ibi primo haec leguntur:

αἰ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκαέργου νηὸν ἔχησθα,
ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινήσουσ' ἑκατόμβας,
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι· κνίσση δέ τοι ἄσπετος αἰεί.

Quae verba quis dubitet quin a primo huius hymni ſcriptore proficiſci potuerint? Sed ſequuntur haec:

δηρὸν ἄναξ εἰ βόσκοις, θεοί κέ σ' ἔχωσιν
χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης, ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὕπ' οὖδας.

Priorem verſum turpiter mutavit H. Stephanus:

δηρὸν ἄνακτ' εἰ βόσκοις, οἵ τε θεοί κέ σ' ἔχωσιν.

Ruhnkenio is verſus ſupplementum eſſe recentioris grammatici videbatur. Quin fuit etiam, qui verſum, quem non intelligere ſe fateretur, prorſus omitteret. Vnus Pariſienſium codicum habet *βόσκεις*. Vnde facile colligi poteſt, *εἰ*, quod ante *βόσκοις* legitur, e verſuum intervallis irrepſiſſe, q um ut varia lectio adſcriptum eſſet ultimae ſyllabae verbi *βόσκοις*. Hoc ſi quis teneat, ſimulque nominativum *ἄναξ*, malas caeſuras, verſum mutilum, ſenſum denique, qui in eo eſſe poſſit, conſideret, vix puto dubitabit, quin ita corrigi debeat:

δηρὸν ἄναξ βόσκοι σε, θεοὶ δέ κε σ' αἰὲν ἔχωσιν.

Qui verſus quum propterea, quod ſyllaba in conſonantem terminata ante nomen *ἄναξ* eſt, non videatur ab illo poeta factus eſſe, qui primus hunc hymnum condidit: veri ſimillimum eſt, locum ab interpolatore ita eſſe conſtitutum:

αἰ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκαέργου νηὸν ἔχησθα,
δηρὸν ἄναξ βόσκοι σε, θεοὶ δέ κέ σ' αἰὲν ἔχωσιν
χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης, ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὕπ' οὖδας.

Proxime hunc locum excipit verſus 78. cuius ſupra iam facta eſt mentio. In eo vulgata lectio, quae ſimplicior eſt,

οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα, χήτεϊ λαῶν,

antiquioris poetae eſt; interpolatori debetur altera, quae magis ab Homerica oratione recedit:

οἰκία ποιήσονται, ἕκαστά τε φῦλα νεπούδων.

Nec maiorem dubitationem habet verſus 96.

ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο,

qui quum aperte varia lectio ſit eorum, quae v. 98. leguntur,

ἧστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν,

alteruter ab interpolatore factus ſit neceſſe eſt. De utro enim ita ſtatuamus, prorſus incertum eſt: quamquam uncis includi debuit is, qui non eo loco, quo debebat, legitur.

Denique paucis dicendum eſt de verſibus 156–159. de quibus quum iam ſupra diſputatum ſit, nunc illud tantum quaeram, utrum verſus 156–158. an 159. antiquioris poetae ſit. Codicum quidem auctoritas, qui verſus 156–158. omittunt, non eam vim habet, ut propterea interpolatori adſcribi debeant. Nam iidem codices v. 78. interpolatoris verba verbis antiquioris poe-

tae praetulerunt. Neque oratio aut in his verſibus, aut in v. 139. quidquam habet, quod aetatem arguat recentiorem. Non dubitandum tamen puto, quin antiqui poetae haec ſint:

χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
ἤνθησ', ὡς ὅτε τε ῥίον οὔρεος ἄνθεσιν ὕλης.

Nam hic quidem poeta recte ſic cecinit, quippe ſtatim alia in laudem Apollinis additurus. Interpolator vero, qui illa, quae ſequuntur, quemadmodum ſupra oſtendi, omittere debebat, non potuit non intelligere, ſi florentem Deli ſtatum uno verſu deſcriberet, finem hymni nimis ieiunum atque exilem futurum eſſe. Itaque pleniore uſus eſt et graviore peroratione:

χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην,
γηθοσύνη, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι
νήσων ἠπείρου τε, φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον.

Progredior ad hymnum Apollinis alterum, in quo ſtatim hoc mirabile eſt, quod is hymnus initio caret. Nullo enim pacto vetus poeta ſic ordiri potuit:

ὦ ἄνα, καὶ Λυκίην καὶ Μηονίην ἐρατεινήν,
καὶ Μίλητον ἔχεις, ἔναλον πόλιν ἱμερόεσσαν·
αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις.

Quod exordium qui corrigendo emollire voluerunt, nae illi parum intellexerunt, de nihilo nihil fieri poſſe. At fortaſſe caſu interiit exordi-

um? Potuisse quis neget? Factum tamen esse propterea dubites, quod hic hymnus in omnibus antiquis libris cum priori hymno continuatur, ut qui pars eius sit. Accedit quod in priori hymno quinque versus sunt, (dico autem versus 14-18.) qui quum ibi locum non habeant, suspicionem certe movent, fieri posse, ut ad illum alterum hymnum referendi sint. Et, nisi fallor, ita est. Ostendi supra, librarios, ne eosdem versus saepius scribere necesse haberent, plura carmina in unum confudisse. Ita fieri non potuit, quin ea, quibus illa carmina discreparent, aut in margine adnotarentur, aut ut pars contextus nunc apto loco insererentur, nunc etiam non satis apto. Hic quidem non est, quod conqueramur de loci incommoditate. Nam, si recte coniicio, librarius is, a quo hymni Homerici sic, ut eos nunc habemus, primum scripti sunt, hymnos in Apollinem ante oculos habebat numero quatuor: quorum omnium quum, paucis mutatis, idem esset exordium, laboris compendium facturus, semel illud exordium scripsit, nihil praetermittens eorum, quae in uno exordio addita videret, quum in aliis deessent. Iam quum ad finem hymni in Apollinem Delium pervenisset, cui medio nusquam inserere poterat longum illum Pythii Apollinis hymnum, sive, ut rectius dicam, duos hymnos, e quibus hic conflatus est: quid aliud quam

ſubiiceret illos hymnos, omiſſo, quod iam ſupra ſcripſerat, exordio? Credibile eſt enim, poetas illos, qui hos hymnos fecerunt, iisdem verſibus orſos eſſe, quos Homeri nomine nobilitatos eſſe ſcirent. Haec ſi veri ſimilia ſunt, licebit aliquo experimento ostendere, quale potuerit prooemium eſſe hymni in Apollinem Pythium.

1 Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
ὅν τε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα,
καί ῥά τ᾽ ἀναΐσσουσιν ἐπισχεδὸν ἐρχομένοιο
12 πάντες ἀφ᾽ ἑδράων· χαίρει δέ τε πότνια Λητώ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
Χαῖρε μάκαιρ᾽, ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ᾽ ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,
κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον
ἀγχοτάτω φοίνικος, ἐπ᾽ Ἰνώποιο ῥεέθροις·
29 ἔνθεν ἀπορνύμενος πᾶσιν θνητοῖσιν ἀνάσσεις,
179 ὦ ἄνα, καὶ Λυκίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν,
καὶ Μίλητον ἔχεις.

Hac ratione omnia, quae antea difficultatem habebant, percommode expediuntur. Habet hymnus exordium; patet, cur id exordium omiſſum fuerit; clarum eſt, quomodo hic hymnus pro parte praecedentis hymni haberi potuerit; apparet denique, unde venerint prioris hymni verſus 14–18. et quare illum in locum fuerint recepti. Haec

quidem de prooemio dicta ſunto, quod ſuſpicor commune fuiſſe duorum hymnorum, e quibus hic hymnus, quem Apollini Pythio inſcribunt, compoſitus eſt.

Sed conſideremus nunc illas rationes, quibus hoc effici videatur, hymnum iſtum e duorum coniunctione hymnorum exſtitiſſe. Ac narratio illa, quae eſt de Tilphuſſa, de Pythone ſerpente, de oraculo Criſſae condito, tot laborat tantisque incommodis, ut, qui diligenti Homeri atque epicorum lectione ſenſum ſuum iudiciumque acuerit, non poſſit non ubique offendere. Non quaeram, cur omnino Tilphuſſae mentio fiat, eaque tam copioſa atque explicata. Nam hoc quidem video excuſari poſſe. Sed ſi erat de Tilphuſſa dicendum, id aliter inſtituendum fuiſſe planiſſime intelligitur. Primum iam illud valde mirum eſt, quod Apollo, quibus verbis Tilphuſſam compellat v. 247. ſeqq. iisdem utitur etiam v. 287. ſeqq. ubi Criſſae ſe velle oraculum condere ſignificat. Sed hoc levius eſt, et ferri certe poteſt. Gravius eſt, immo omnem excuſationem ſpernit illud, quod neque ordinem neque nexum habet narratio. Tilphuſſa Apollinem iubet oraculum Criſſam transferre, ſe ipſam, ſi vicinum habeat oraculum, celebritate eius obſcuratum iri metuens. Condit Apollo templum Criſſae, ubi quum Pythonem ſerpentem interemiſſet, a Tilphuſſa ſe deceptum

intelligit. Itaque reverſus ſaxis eam obruit. Cur vero non prius ſe fraude circumventum ſenſit? Nimirum propterea, quod locum, in quo templum condere ſuaſerat Tilphuſſa, neque amoenum et formidabili ſerpente infeſtum eſſe videt. Bene eſſet, ſi hoc usquam poeta ſignificaſſet. At ille tam id obſcure indicavit, ut vix coniectando aſſequamur. Nam quum maxime ſerpens iſte faceret, ut Criſſa non eſſet apta condendo oraculo, commemoratio iſtius ſerpentis, ad quem maxime ſpectabat Tilphuſſae fraus, non poterat obiter et quaſi in transcurſu iniici. Atqui poeta eam narrationem ſic incipit v. 300.

ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίῤῥοος, ἔνθα δράκαιναν
κτεῖνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο.

Vnde quid aliud colligas, quam de re ſermonem eſſe minime neceſſaria? Quale initium iſtius digreſſionis, talis etiam finis. Nam hic quoque obiter tantum refert, interfectum eſſe ſerpentem ab Apolline, v. 356:

ὃς τῇ γ' ἀντιάσειε, φέρεσκε μιν αἴσιμον ἦμαρ,
πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.

Quum deinde alia quaedam, non magis ad rem facientia ſubieciſſet, pergit v. 375:

καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕνεκά μιν κρήνη καλλίῤῥοος ἐξαπάφησεν.

Ex quibus verbis, quae temporis habent, non rationis ſignificationem, quis poteſt colligere, pro-

pterea iraſci Apollinem, quod ad locum a ſerpente obſeſſum miſſus fuerit? Omnino verſus 375–387. quibus Apollo Tilphuſſam puniviſſe narratur, valde inepto loco leguntur, quod, quae in his verſibus de Tilphuſſa dicuntur, non modo cum caeteris non ſunt nexa, ſed prorſus etiam praeter exſpectationem veniunt. Nam ne verbum quidem in ſuperioribus verſibus eſt, ex quo quis coniiciat, Tilphuſſae iterum factum iri mentionem. Accedunt duo alia, unum, quod qui v. 367. *Τυφωεὺς* vocatur, is antea v. 306. et 352. *Τυφάων* dicitur; alterum, quod verſu 355. aut nullo cum praecedentibus nexu, aut peſſimo, ea repetuntur, quae paene iisdem verbis v. 302. dicta fuerant. Nam quis haec apte nexa eſſe iudicabit:

αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη,
δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ᾽ ὑπέδεκτο.
ἣ κακὰ πόλλ᾽ ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ᾽ ἀνθρώπων.

et quis non ſentiet, ultimum verſum hoc magis ineptum eſſe, quod v. 302. eadem his verbis dicantur:

ἣ κακὰ πολλὰ
ἀνθρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονί, πολλὰ μὲν αὐτούς,
πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ᾽· ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν.

Has difficultates omnes ſeparandis, quae diverſorum poetarum ſunt, facillime poterimus tollere.

Et fuerunt, ſi quid video, hymni in Apollinem, e quibus hic hymnus compoſitus eſt, duo, alter in Pythium Apollinem, alter in Tilphuſſium. Horum is, qui Pythii Apollinis eſt, videtur fuiſſe antiquior. In eo nulla fuit Thilphuſſae mentio, ſed poſt v. 243.

ἔνθεν ἄῤ εἰς Ἁλίαρτον ἀφίκεο ποιήεντα,

ſtatim ſubiiciebatur verſus 278. cum ſequentibus:

ἶξες δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων.

Nam ne quis forte etiam verſum 277.

ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλων,

huic hymno tribuat, illud impedit, quod hic verſus non niſi poſt digreſſionem aliquam a deſcriptione itineris ſubiicitur. Porro Pythonis ſerpentis commemoratio, ut obiter tantum inſerta, quo urbis nomen inde ductum eſſe intelligeretur, brevis erat et plane conſilio poetae accommodata. Cohaerebant enim verſus 301. et 355.

ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίῤῥοος, ἔνθα δράκαιναν
κτεῖνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
ἣ κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.

Clarum eſt, recte haec obiter narrari, quum illud quoque, cuius cauſſa narrantur, nomen urbis Pythonis, in transcurſu commemoretur; recte etiam ob eamdem rationem obiter referri caedem draconis,

πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ·

porro inconstantiam in nomine Typhonis tolli, quum servato loco, in quo is Τυφωεὺς vocatur, removeantur illa, in quibus occurrit nomen Τυφάων; denique versum 355. qui et male cohaerebat cum praecedentibus, et eadem continet, quae v. 302. leguntur, neque apto nexu destitui, neque inutili repetitione laborare.

Quum Tilphussae nulla sit in hoc carmine mentio, sponte intelligitur, versus 375 — 387. quos sine nexu et praeter exspectationem hic legi observavimus, eiiciendos esse. Quo facto aptissime cohaerent v. 374. et 388.

371 τὴν δ' αὐτοῦ κατέπυσ' ἱερὸν μένος ἠελίοιο·
ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται· οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον ἀγκαλέουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκα κεῖθι
αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος ἠελίοιο.
388 καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕστινας ἀνθρώπους ὀργίονας εἰσαγάγοιτο,
οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.

Hunc vero hymnum ante oculos habuit alius rhapsodus, qui quum pariter vellet conditum ab Apolline templum canere, antiquiorem poetam ita sibi imitandum sumpsit, ut, etsi aliam narraturus esset fabulam, multa tamen, quae in usum suum vertere posset, ex illus hymno arriperet. In his primum est exordium, quod quum iisdem verbis repetiisset, factum est, ut hymnus

eius ab librario illo, qui hos hymnos in eam formam, quam nunc habemus, redegit, cum antiquiore illo hymno coniungeretur. Sed eorum, quae illud exordium excipiunt, nescio an aliqua pars huic poetae debeatur, neque in antiquiore hymno fuerit. Certe quum recentior poeta fabulis inserendis videatur delectatus esse, non sine quadam veri specie versus 182 — 206. 208 — 213. 231 — 239. ab antiquiore hymno absuisse coniicias. Quamquam haec nimis incerta sunt. Ideoque uncos omisi, quibus in hac editione ea inclusa sunt, quae recentioris esse recensionis videbantur. Clarior res est in his, in quibus consilium poetae elucet. Nam quum antiquior ille Pythium Apollinem, et oraculum Crissae conditum cecinisset, hic Apollinem Tilphussium, templumque eius ornare hymno instituit. Itaque servata priore veteris hymni parte usque ad v. 243. in quo mentio fit Haliarti, ad vicinum fontem Tilphussae Apollinem facit accedere: quae res exponitur usque ad v. 285. in quo loco quae sunt ultima, (v. 278 seqq.) rursus ex antiquiore hymno adscita sunt. A Tilphussa enim Crissam petere iussus Apollo eadem loca adit, ad quae in antiquiore hymno statim ab Haliarto venisse dicebatur. Sed quae in priori carmine v. 285 — 300. de templo Crissae condito referuntur, ea quum a consilio recentioris poetae aliena essent, hic omi-

sit, iunctis, ut videtur, statim versibus 285. et 302. quod fieri potuit hoc modo:

κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα,
τρηχεῖ'· ἔνθα δ' ἄναξ ἑκατηβόλος εὗρε δρά-
καιναν,
ζατρεφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον.

Quoniam enim, ut supra observavimus, fraus Tilphussae in eo erat posita, quod Apollinem ad locum dracone formidabilem miserat, non potuit obiter dici, ut in priore hymno, ἔνθα δράκαιναν κτεῖνεν ἄναξ. Ita ergo quum poeta ad Pythonem serpentem pervenisset, eaque opportunitate originem Typhoei, quem draco iste nutriverat, multis esset persequutus, hoc fere modo, si coniecturae locus est, in viam rediit, servatis quibusdam, aut leviter mutatis prioris hymni versibus:

355 αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη,
δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ' ὑπέδεκτο.
357 τῇ ῥα τότ' ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
καρτερόν· ἡ δ' ὀδύνῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσιν
κεῖτο μέγ' ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη κατὰ
χῶρον.
375 καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕνεκά μιν κρήνη καλλίῤῥοος ἐξαπάφησεν.

Finitur hymnus versu 387. Quam commode haec omnia cohaereant, non eget demonstratione: tolli autem hac ratione omnia, quae dura, inconcinna,

insolentia esse supra observavimus, neminem latebit, qui singula volet perpendere.

Multo magis impedita disputatio est de hymno Mercurii, quem uno ore omnes fatentur esse corruptissimum. In ipso ingressu eorum, quae de hoc hymno dicturi sumus, peropportune occurrit brevior ille in Mercurium hymnus, ex quo cognosci possit, maioris hymni eam fuisse claritatem, quae poetas facile ad imitationem atque interpolationem invitaret. Brevior iste hymnus, qui ex undecim versibus constat, octo priores versus communes habet cum exordio maioris hymni, nisi quod pauca verba mutata sunt. Ac veri simillimum est, duos fuisse poetas, qui maioris hymni exordio tamquam prooemio in Mercurium uterentur. Nam qui sunt in fine brevioris hymni versus,

καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.
χαῖρ' Ἑρμῆ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,

horum tertium quid aliud quam variam lectionem primi esse credemus, ita ut duo hymni, qui uno tantum versu differrent, compendii caussa semel scripti fuerint, varia lectione adnotata? Vt hic brevis hymnus e longiore illo ductus est, ita non mirum, si in eodem maiore hymno etiam alius brevior latet. Ac sunt in ipso maioris hymni initio quaedam, quae quum vel ab inutili repetitione

eiusdem ſententiae, vel ab interrupta orationis perpetuitate offenſionem habeant, non poſſint tamen ei poetae tribui, qui, ut infra dicetur, univerſum maiorem hymnum interpolavit. Repugnant enim huius conſilio non minus, quam illius, qui primus hunc hymnum condidit. Haec fragmenta ſi eo ordine, quo ſparſa inveniuntur in maiore hymno, colligas, ſatis bene cohaerere videbis. Ac, niſi fallor, primos tres et decem verſus maioris hymni hic hymnus complectebatur, cum quibus reliqua fragmenta ſic erant coniuncta:

10 ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,
τῇ δ᾽ ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο,
ἔς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο·
17 ἠῷος γεγονὼς, μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
τετράδι τῇ προτέρῃ, τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.
25 Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ᾽ ἀοιδόν·
111 Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ᾽ ἀνέδωκεν.

Quae his proxime ſuccedebant, hic omiſi, quoniam infra de his dicendum erit.

Sed ad ipſum progrediamur maiorem hymnum. In eo hymno mira diverſitate nunc ſimplex oratio eſt et ab omni inani ſtrepitu vacua, nunc arguta et nimio ornatu moleſta. Quae res quum ipſa per ſe ſuſpicionem moveat interpolationis, eodem ducunt nunc narrationis ſumma perverſitas, nunc non ferendae repetitiones, nunc

turbatus verborum nexus, nunc denique lectionis varietas admirabilis. Hanc quidem ſtatim commemorabo, ut tot lectiones, quae librariis imputari nequeunt, in unum locum congeſtae, disſentienti dubitationem eximant. Caetera enim ſigillatim ſuis quaeque locis tractanda ſunt. Igitur v. 51. pro *συμφώνους* apud Antigonum Caryſtium *θηλυτέρων* eſt; v. 65. tres codd. Pariſ. *ὦρτο* praebent pro *ἇλτο*; v. 82. codex Moſcovienſis pro *νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης* corruptiſſimam quidem, ſed tamen, ut videtur, ex alia lectione ortam ſcripturam habet, *νεοθηλέαν ἀγκαλωρήν*; v. 109. idem *ἐνίαλλα* pro *ἐπέλεψε*; v. 141. idem *κατέλαμπε* pro *ἐπέλαμπε*; v. 157. idem *δύςαχ'* pro *ἢ τάχ'*; v. 159. idem *φέροντα* pro *λαβόντα*; v. 164. idem *πολλὰ ἄρμενα* pro *παῦρα αἴσυλα*; v. 183. idem *μήτηρ* pro *Μαῖα*; v. 202. idem *ἴδοιμι* pro *ἴδοιτο*; v. 205. idem *πρήσσουσιν* pro *φοιτῶσιν*; v. 212. idem *μῦθον ἀκούσας* pro *Φοῖβος Ἀπόλλων*; v. 224. idem *ἔλπομαι εἶναι* pro *ἐστὶν ὁμοῖα*; v. 287. idem *μήλων* pro *κρειῶν*; v. 322. idem *αἶψα δὲ τέρθρον ἵκοντο* pro *αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα*; v. 349. idem *βαίνων* pro *βαίνοι*; v. 352. idem *πολὺν* pro *μέγαν*; v. 401. idem *ἐς λάϊνον ἄντρον* pro *παρὰ λάϊνον ἄντρον*; v. 403. idem *ἀπάνευθεν* pro *ἀπάτερθεν*; v. 404. idem *γαίῃ* pro *πέτρῃ*; v. 431. idem *ἅπαντες* pro *ἕκαστος*; v. 451. idem *ὕμνος* pro *οἶμος*; v. 502. idem *σμερδαλέον* pro *ἱμερόεν*; v. 503. idem

κα' ῥα et *κατὰ* pro *ἔνθα* et *ποτί*; v. 535. idem *διαμπερὲς* pro *Διοτρεφές*; v. 544. idem *φωνῇ τ' ἠδὲ πτερῦσι* pro *φωνῇ καὶ πτερύγεσσι*; v. 552. idem *σεμναὶ* pro vulgato *Μοῖραι*. Sunt quidem in his lectionibus aliquae, quas ex librariorum errore repeti poſſe non eſt diffitendum, ex quo genere plures etiam poterant afferri: ſed illas tamen conſideranti, quarum alia debuit origo eſſe, (et harum multo maior eſt numerus) ſimulque reputanti, paene omnes ex uno codice eſſe ductas, quid aliud quam duplex hymni recenſio olim exſtitiſſe videatur? Quamquam valde erraret, qui codicis Moſcovienſis teſtimonio ita uteretur, ut non etiam ſingulos codices per ſe interpolationem arguere crederet. Immo nullus eſt illorum quidem librorum, qui ad noſtram aetatem pervenerunt, quin ſimul utramque hymni recenſionem complectatur: ſed in iis locis, qui ſunt utriusque recenſionis communes, alteram fere ſequitur codex Moſcovienſis, alteram caeteri libri. Quare hic codex hanc affert, eamque eximiam utilitatem, ut ne locos, in quibus ultra ſcribarum errorem a vulgari lectione recedit, ab alterutra recenſione abfuiſſe exiſtimemus.

Sed videamus ſingula. De quibus quidem non poſſe ita disputari, nihil ut relinquatur dubitationis, clarum eſt. Nam quis auſit ubique antiqua ab recentioribus diſtinguere, indiciis, ut ſa-

cile aeſtimari poteſt, alibi deletis, alibi tantopere obſcuratis, ut ambiguitas iudicium eludat? Quamquam id in hoc genere commodum accidit, quod in nonnullis locis tanta orationis disſimilitudo elucet, quae nullius fugere lectoris ſenſum poſſit. Eaque interpolatorem non modo magis ornatui operam dediſſe, quam priſcum hymni ſcriptorem, ſed etiam aetate aliquanto recentiorem fuiſſe arguit. Itaque quum ille ſuis ſe ipſe verbis interdum prodat, certius etiam deprehendetur, ſi alia argumenta accedant.

Ac ſtatim ab initio valde abhorrent ab antiqui poetae ſimplicitate tot epitheta, quae v. 13-16. congeſta ſunt:

καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον, ὃς τάχ' ἔμελλεν
ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Quamquam enim etiam maxime ſimplicitatis ſtudioſus poeta in loco, qualis hic eſt, non poſiturus fuiſſet unum epitheton, multo tamen minus tantam epithetorum multitudinem effudiſſet, iisque aliqua, quae ne apta quidem eſſent. Nam *ἐλατῆρα βοῶν* quum vocat Mercurium, id non, ut caetera, ad ingenium Mercurii, ſed ad ſingulare factum ſpectat: pariterque quum eum *ἡγήτορ' ὀνείρων* appellat, rem affert alienam, quia de mo-

ribus pueri explicandum erat. Quod si secundus horum versuum interpolatori reddetur, nitebit veteris poetae oratio, detracto, quod eam deformabat, inutili additamento.

Paullo post, quum spelunca egressus dicitur Mercurius, ut Apollinis boves abigeret, statim sequuturam exspectes eius rei expositionem. At longe aliud, antequam eo pervenias, narratur, citharae inventio. Et ea non solum admodum leviter cum praecedentibus copulata est, v. 22.

ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο·
ἔνθα χέλυν εὑρὼν ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον·

sed etiam pars loci, qui de testudine et cithara est, orationem habet molestam, quaesitam, omnino ab antiquiorum consuetudine valde abhorrentem. Sed haec quidem nunc mittam: consistam in hoc versu:

ἔνθα χέλυν εὑρὼν ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον.

Neminem fore existimo, qui *χέλυν εὑρὼν ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον* eleganter dici pro *χέλυν εὗρε* credat, quandoquidem ea perinepta foret elegantia, quae orationem ita conformaret, ut res primaria pro secundaria, secundaria autem pro primaria accipi deberet. Immo si subtilius in hunc locum inquirimus, ne *εὗρε* quidem satis aptum esse apparet. Nam quum de abactis a Mercurio bobus dicere coepisset poeta, debebat, si praeter

exſpectationem aliquid aliud vellet intexere, non a Mercurio digreſſionem iſtam ordiri. Habet enim aliquid perverſitatis haec ratio, quum boves quaerit Mercurius, et tamen eas non quaerit, ſed citharam facit. Ea perverſitas non potuiſſet latere poetam de antiquioribus, quorum maxime proprium erat recte cogitare. In qua re ſola, ut Reizium noſtrum, Ilgeni, dicere ſolitum meminiſti, poſita erat admirabilis illa veterum ars ſcribendi. Itaque ſi vetuſtior ille poeta citharae inventae mentionem hic fecit, eum aliquanto aliter ea de re dicere coepiſſe crediderim. Sed ſuſpicetur fortaſſe aliquis, maiorem quamdam hic factam eſſe mutationem, tum quod veri ſimile ſit, priſcum quidem poetam, quum de abactis Apollinis bobus dicere inſtituiſſet, citharae aut obiter facturum fuiſſe mentionem, aut alio certe loco, quam ubi id, de quo dicere promiſiſſet, nondum eſſet exorſus; tum vero etiam quod aliter rem referat Apollodorus, cuius narratio ita cum hoc hymno conſentit, ut is ex hoc ipſo fonte hauſiſſe videatur. Audiamus ipſum Apollodorum III. 10, 2. *Μαῖα μὲν οὖν ἡ πρεσβυτάτη Διῒ συνελθοῦσα ἐν ἄντρῳ τῆς Κυλλήνης, Ἑρμῆν τίκτει. οὗτος ἐν πρώτοις ἐπὶ τοῦ λίκνου κείμενος, ἐκδύς, εἰς Πιερίαν παραγίνεται, καὶ κλέπτει βόας, ἃς ἔνεμεν Ἀπόλλων. ἵνα δὲ μὴ φωραθείη ὑπὸ τῶν ἰχνῶν, ὑποδήματα τοῖς ποσὶ περιέθηκε, καὶ κομίσας εἰς Πύ-*

λον, τὰς μὲν λοιπὰς εἰς σπήλαιον ἀπέκρυψε, δύο δὲ καταθύσας, τὰς μὲν βύρσας πέτραις καθήλωσε, τῶν δὲ κρεῶν τὰ μὲν κατηνάλωσεν ἑψήσας, τὰ δὲ κατέκαυσε. καὶ ταχέως εἰς Κυλλήνην ᾤχετο. καὶ εὑρίσκει πρὸ τοῦ ἄντρου νεμομένην χελώνην. ταύτην ἐκκαθάρας, εἰς τὸ κύτος χορδὰς ἐντείνας ἐξ ὧν ἔθυσε βοῶν, καὶ ἐργασάμενος λύραν εὗρε καὶ πλῆκτρον. Ἀπόλλων δὲ τὰς βόας ζητῶν, εἰς Πύλον ἀφικνεῖται, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἀνέκρινεν. οἱ δὲ ἰδεῖν μὲν παῖδα ἐλαύνοντα ἔφασκον, οὐκ ἔχειν δὲ εἰπεῖν ποῖ ποτὲ ἠλάθησαν, διὰ τὸ μὴ εὑρεῖν ἴχνος δύνασθαι. μαθὼν δὲ ἐκ τῆς μαντικῆς τὸν κεκλοφότα, πρὸς Μαῖαν ἐς Κυλλήνην παραγίνεται, καὶ τὸν Ἑρμῆν αἰτιᾶτο. ἡ δὲ ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐν τοῖς σπαργάνοις. Ἀπόλλων δὲ αὐτὸν πρὸς Δία κομίσας, τὰς βόας ἀπήτει. Διὸς δὲ κελεύοντος ἀποδοῦναι, ἠρνεῖτο. μὴ πείθων δέ, ἄγει τὸν Ἀπόλλωνα εἰς Πύλον, καὶ τὰς βόας ἀποδίδωσιν. ἀκούσας δὲ τῆς λύρας ὁ Ἀπόλλων ἀντιδίδωσι τὰς βόας. Ἑρμῆς δὲ ταύτας νέμων, σύριγγα πάλιν πηξάμενος ἐσύριζεν. Ἀπόλλων δὲ καὶ ταύτην βουλόμενος λαβεῖν, τὴν χρυσῆν ῥάβδον ἐδίδου, ἣν ἐκέκτητο βουκολῶν. ὁ δὲ καὶ ταύτην λαβεῖν ἀντὶ τῆς σύριγγος ἤθελε, καὶ τὴν μαντικὴν ἐπελθεῖν· καὶ δούς, διδάσκεται τὴν διὰ τῶν ψήφων μαντικήν. Ζεὺς δὲ αὐτὸν κήρυκα ἑαυτοῦ καὶ θεῶν ὑποχθονίων τίθησι. Manifeſtum eſt, hanc Apollodori narrationem ita cum Homerico hymno convenire, ut non modo omnia, quae hic hymnus, ſed etiam, praeter ſolam citharae inven-

tionem, eodem ordine, et paene iisdem verbis relata contineat. Quod quis credat casu factum esse? Nec multum obstat, quod quaedam paullo aliter facta scribit, quam in hymno narrantur, quum ea aut in hymno, qualem Apollodorus habuit, sic, ut ipse tradidit, exponi, aut ab Apollodoro ita, ut nunc in hymno leguntur, commemorari potuerint. Apollodorum quidem singulis paginis interpolatum esse constat: et in his quoque, quae de Mercurio refert, id factum arguunt codices. Atque omnino Apollodori libros in antiquis codicibus Italicis ita scriptos inveniri accepimus, ut, si cum editionibus isti codices comparentur, scriptorem hunc vix sui similem habituri simus. Quo magis in tali loco, qualis hic est, universum narrationis ordinem modumque, non illa et pauca et levia, in quibus dissentit hymni scriptor, spectare debemus. Atqui Apollodorus (redeo enim illuc, unde digressus sum) citharam inventam esse scribit, quum Mercurius a furto et caede boum redux antrum ingredi vellet. Non diffiteor, me aliquando paene adductum fuisse, ut in veteri Homerico hymno rem eodem modo, quo apud Apollodorum, narratam fuisse crederem. Movebat me auctoritas Apollodori; movebat locus perquam incommodus, quo nunc de cithara exponitur; movebat omissionis suspicio, qua vix liberari potest is locus, in quo, Apollo-

dori indicio, de citharae inventione dicendum erat, v. 152. 153. Videbam etiam elegantiſſime continuari ea, quae de profectione Mercurii ad furandas boves narrantur, ſi omitteretur citharae mentio:

22 ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος
οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο,
66 ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσίν, οἷά τε φῶτες
φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
ἠέλιος μὲν ἔδυνε.

Putabam igitur interpolatorem, quod ei Mercurius, quo certius falleret Apollinem, ſtatim abactis bobus, debuiſſe cunas repetere viſus eſſet, narrationem de cithara, ex illo loco ſubmotam, in principio hymni collocaſſe. Et intelligebam ita facile rationem reddi poſſe, quare, quum alibi veteris poetae verſus, quos damnaverat interpolator, a librariis ſervati eſſent, hic plane omiſſum eſſet antiquum narrationis iſtius initium: neque enim adſcribi potuiſſe, niſi omni carminis perpetuitate interrupta. Revocatus tamen ab hac ſententia ſum eo, quod quum omnia, quae aliter narrat Apollodorus, tum haec quoque, quae de cithara refert, minus viderem, quam in hymno, ſimplicia eſſe. Simplicitas enim index eſt antiquitatis. Apollodorus igitur chordas factas eſſe ſcribit e corio boum, quas Mercurius mactaſſet. Idem plectri inventionem addit. Hymni ſcriptor,

nihil de plectro dicens, corium bubulum in cithara expansum refert, chordas autem agninas fuisse narrat, parum sollicitus, unde has res Mercurius acceperit. Clarum est, quae hic rudia sunt et temere dicta, apud Apollodorum emendata et consilio quodam perpolita legi. Quamobrem ita nunc sentio, Apollodorum, quamvis hunc hymnum praecipue respiceret, tamen etiam alios auctores adhibuisse. Et quum illa Apollodori narratio aperte epicum quemdam colorem habeat, quumque ille aliorum poetarum, ut Alcaei, commenta omiserit, paene suspiceris, aliam quamdam Homerici hymni interpolationem exstitisse, quam quae in nostris codicibus est, eaque usum esse Apollodorum. Quae suspicio nescio an alio quoque huius hymni loco commendetur. De eo quidem loco infra disputabitur.

Sed redeo in viam. Atque in ipso illo loco, qui est de reperta testudine, maxime Mercurii oratio v. 30 - 38. non eam simplicitatem atque elegantiam redolet, qua aliae huius hymni partes conspicuae sunt. In qua oratione si nihil aliud, certe Hesiodeus versus,

οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν,

malae interpolatoris sedulitati debetur. Paullo post apertiora mihi videor interpolationis vestigia reperisse in versibus 43 - 46.

ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσει

ἀνέρος, ὅν τε θαμειαὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
ἂς ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,
ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.

Ἂς ὅτε codd. Pariſ. Vulgo αἳ ὅτε, utrumque vitioſe pro ὡς ὅτε. Vix dubitem, quin hic duorum poetarum verſus coniuncti ſint, quorum antiquior ſcripſerit haec, quae ſunt venuſtiſſime dicta:

ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσει
ἀνέρος, ὅν τε θαμειαὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.

alter autem hoc modo:

ὡς δ' ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,
ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.

Sed perſequamur alios huius hymni locos, qui ab interpolatione labem contraxerunt. Ac non longe ab eo loco, quem modo tetigi, impeditiſſimi verſus leguntur:

πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον
ἴχνη ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης,
ἀντία ποιήσας, ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν, κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.
σάνδαλα δ' αὐτίκ' ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν.
ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα,
συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.

τᾶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
ἔσπασε Πιερίηθεν, ὁδοιπορίην ἀλεείνων,
οἷά τ' ἐπειγόμενος δολιχὴν ὁδόν, αὐτοπρεπὴς ὥς.

In his etsi quaedam manifesto corrupta sunt, alia tamen, quantumvis sensu commodo nexuque destituta, emendationem non videntur admittere. Neque a variis lectionibus quidquam auxilii est, quae et paucae sunt et vitiosae: νεοθηλέαν ἀγκαλωρήν, quod v. 82. codex Moscoviensis, et αὐτοτρεπήσας, quod v. 86. idem codex cum tribus Parisinis suppeditat. Sunt autem, quae offensionem habeant, plurima; et in oratione quidem haec: primum, quod v. 76. verba δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης, quae novum Mercurii artificium commemoratum iri indicant, cum iis coniuncta sunt, quibus id, quod iam dictum erat, explicatur. Deinde hoc ipsum, quod versibus 77. 78. repetuntur, quae his ἴχνη ἀποστρέψας, continentur. Tum similis repetitio, quandoquidem v. 79. ubi re ipsa cogente recte videtur ἔρραψεν corrigi, vix aliud significatur, quam quod sequentibus versibus expressum est copiosius. Porro quod v. 80. non est cum praecedentibus nexus. Denique quod non apte nomen Mercurii positum est in membro secundario. Accedunt ad haec difficultates quaedam in re ipsa, quae hic narratur, prae-

ſertim ſi ad Apollodorum reſpiciamus. Is quum ita ſcribat: ἵνα δὲ μὴ φωραθείη ὑπὸ τῶν ἰχνῶν, ὑποδήματα τοῖς ποσὶ περιέθηκε, καὶ κομίσας εἰς Πύλον, et quae ſequuntur; ac paullo poſt: οἱ δὲ ἰδεῖν μὲν παῖδα ἐλαύνοντα ἔφασκον, οὐκ ἔχειν δὲ εἰπεῖν, ποῖ ποτὲ ἠλάθησαν, διὰ τὸ μὴ εὑρεῖν ἴχνος δύνασθαι: manifeſto eſt alium auctorem ſequutus. Atqui merito mireris, iſtum auctorem debere hymni ſcriptore antiquiorem videri. Nam quo quaeque res refertur ſimplicius, eo maiorem habet antiquitatis ſpeciem. Qui enim poſtea ſcriptores exſtiterunt, quo gratiam ſcriptis ſuis conciliarent, fere priorum fabulas novis auxerunt et admirabilioribus commentis. Atqui multo ſimplicius eſt, Mercurium virgulta vel pedibus boum ſubligaſſe, ut Apollodorus refert, vel caudis adnexuiſſe, ut Antoninus Liberalis fab. 23. ſcribit, quam, quemadmodum hymni ſcriptor dicit, boves retrogrados et capita ipſi obvertentes abegiſſe. Quod quidem tam inepte eſt atque abſurde inventum, ut antiquiſſimo poetae, qui primus hunc hymnum condidit, non videatur in mentem venire potuiſſe. Et, ſi quid video, hunc quidem iſto commento liberare debebimus. Ac primo videamus reliquos hymni locos, in quibus veſtigiorum retro verſorum mentio fit. V. 211. ſenex Oncheſtius, qui Mercurium viderat, haec refert Apollini:

ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχεν ἀντίον αὐτῷ.

Paullo post Apollo, vestigia videns, ita loquitur v. 219.

ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἴχνια μὲν τάδε γ᾽ ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων,
ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα·
βήματα δ᾽ οὔτ᾽ ἀνδρὸς τάδε γίγνεται, οὔτε γυναικός,
οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ᾽ ἄρκτων, οὔτε λεόντων,
οὐδέ τι κενταύρου λασιαύχενος ἔλπομαι εἶναι,
ὅστις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν,
αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ᾽ αἰνότερ᾽ ἔνθεν ὁδοῖο.

Denique idem Iovi haec narrat v. 341.

τὰ δ᾽ ἄρ᾽ ἴχνια τοῖα πέλωρα,
οἷά τ᾽ ἀγάσσασθαι, καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
ἀντία βήματ᾽ ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα,
αὐτὸς δ᾽ οὗτος ἄϊκτος, ἀμήχανος, οὔτ᾽ ἄρα ποσσὶν,
οὔτ᾽ ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ἀλλ᾽ ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,
τοῖα πέλωρ᾽, ὡς εἴ τις ἀραιῇσιν δρυσὶ βαίνοι.

Horum locorum primus tantum indicat, boves retro incessisse, capitibus ad pratum, unde abigebantur, conversis. In duobus reliquis locis vestigia tantum commemorantur retro versa, non ratio, qua boves actae fuerint. Itaque hi duo loci, si aliam interpretationem, quam primus, admittant, non probabunt recessim ivisse boves.

Eam vero interpretationem ipſe poeta ſuppeditat his verſibus:

> πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
> ἴχνι' ἀποστρέψας.

Quorum verborum non poteſt alius eſſe ſenſus, quam Mercurium boves per arenam huc illuc egiſſe, ut confuſa hoc modo veſtigia alio ducere viderentur, quam quo boves abiiſſent. Πλανοδία adiectivum, ſed corrupta ſcriptura, ſervavit Heſychius: πληνοδίᾳ, παρανόμῳ, τετιμημένῃ, τῇ πεπλανημένῃ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, τουτέστιν, ἀδίκῳ. Sed in hymni loco neſcio an hoc vocabulum ſubſtantivum ſit, licet aliter videatur H. Stephano in Theſ. T. II. p. 1175. F. Quamquam non multum refert, utrum praeferas. Quid autem ſit ἴχνι' ἀποστρέψαι, docet Homerus Iliad. XXII. 194.

> ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
> ἀντίον ἀΐξασθαι, ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους,
> εἴπως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσιν,
> τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
> πρὸς πεδίον.

Itaque Apollo, ultro citroque ducentia videns veſtigia, miratus eſt, id quod volebat Mercurius, remeaſſe ad pratum boves. Quod ſi Mercurius bobus ultro citro agendis fallere Apollinem ſtudebat, quid opus erat, ut eas receſſim ire faceret? Alterutro artificio et poterat ſuperſedere, et debebat. Et ut boves retroverſum incedentes inter-

polatoris commentum esse existimemus, praeter haec, quae iam attuli, duo alia nec levia suadent argumenta. Primum versus 211.

ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχον ἀντίον αὐτῷ.

Qui versus eo loco non solum plane vacuus est, sed paene facit, ut oratio Onchestii senis inepta videri debeat, qui si tantum miraculum, recessim euntes boves, vidisset, vix eum poeta tam negligenter ea de re loquentem introduxisset. Hunc igitur versum, quo deleto tantum abest, ut illi orationi quidquam detrahatur, ea ut etiam maiorem elegantiam recuperet, additamentum interpolatoris esse arbitror. Deinde huius ipsius loci corruptio, a quo orsa est nostra disputatio, removere ab antiquioris poetae hymno iubet, quae de bobus retrorsum actis narrantur. Et maxime quidem hi versus laborant:

ἴχνι' ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης,
ἀντία ποιήσας, ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν, κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.
ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα.

In quibus non modo ultimus cum reliquis non cohaeret, et duo illi, qui ante hunc sunt, orationem habent frigidam et prosae dictioni quam poeticae similiorem, sed etiam verba, *δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης*, multo aliter, quam apud Homerum solet, adhibita sunt. Quae verba quum, ut

supra indicavi, novum Mercurii artificium promittere debeant, hic de eadem re dicuntur, quae iam ante verbis *ἴχνι᾽ ἀποστρέψας* comprehensa fuerat. Nam si idem poeta, a quo hic versus profectus est, etiam duos sequentes fecit, is *ἴχνι᾽ ἀποστρέψας* eo modo intellexerit necesse est, qui planius his verbis describitur, *ἀντία ποιήσας, ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν, τὰς δ᾽ ὄπιθεν πρόσθεν.* Praeterea Homeri usus exigebat, ut post haec, *δολίης δ᾽ οὐ λήθετο τέχνης*, aut *ἀλλὰ* sequeretur, ut Odyss. IV. 455.

οὐδ᾽ ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
ἀλλ᾽ ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ᾽ ἠϋγένειος,

aut sine copula id commemoraretur, in quo conspicua esset Mercurii astutia, ut in eodem Odysseae libro v. 529.

αὐτίκα δ᾽ Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
εἷσε λόχον.

Quod si removerimus ea, quae interpolator, ut facta Mercurii mirabiliora redderet, adiicienda putavit, sponte se offerunt elegantissimi versus veteris poetae:

75 *πλανοδίας δ᾽ ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,*
ἴχνι᾽ ἀποστρέψας· δολίης δ᾽ οὐ λήθετο τέχνης·
80 *ἄφραστ᾽ ἠδ᾽ ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα,*
συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους·
τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης

ἀσφαλέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
85 αὐτοῖσιν πετάλοισιν, ὁδοιπορίην ἀλεείνων.

Non opus est, ut ostendam, tolli hoc modo difficultates omnes, de quibus supra expositum est. Atque apparet, tam simplicem esse hanc narrationem, ea ut antiquior videri debeat illo commento, quod est apud Apollodorum. Quin propemodum crediderim, quae Apollodorus refert, ex quocunque scriptore petita sint, denique ex hoc hymno, ut antiquissimo fonte, manasse. Nam quum hymni scriptor Mercurium sibi tantum calceamenta e virgultis fecisse, bobus ultro citroque actis, tradidisset, alius scriptor, ex quo illa apud Apollodorum narratio deprompta est, ea, quae hymni scriptor de Mercurio dixerat, ad boves transtulit, mirabilius hoc fore existimans. Aliter visum est illi poetae, qui veterem hymnum interpolavit. Hic non contentus iis, quae priorum simplicitas probaverat, maius reperit et paene monstrosum miraculum, boves retroversum cedentes. Versus, quibus de ea re exposuit, versibus antiquioris hymni permixtos, ut aliis in locis, ita hic quoque conservarunt librarii. Atque interpolator, quemadmodum ex iis, quae hactenus disputata sunt, colligitur, hoc modo scripserat:

75 πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
77 ἀντία ποιήσας, ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,

τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν, κάτα δ' ἔμπαλιν αὐτὸς
ἔβαινεν.
σάνδαλα δ' αὐτίκ' ἔραψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,
81 συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους·
τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὥρης,
ἀσφαλέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
ἔσπασε Πιερίηθεν, ὁδοιπορίην ἀλεείνων,
οἷά τ' ἐπειγόμενος, δολιχὴν ὁδὸν αὐτοτροπήσας.

Planum est, si sic utrique poetae sua reddantur, nullis opus esse emendationibus, nisi quas etiam qui aliter sentiret non posset evitare. Versantur enim illae in verbis aperte corruptis: ἔριψεν, ἀβλαβέως, αὐτοπρεπὴς ὥς. Hoc quidem quare in ἀντιτορήσων mutandum putaverim, in notis dixi. Sed ipse huius verbi usus versum illum interpolatori vindicat. Eumdem poetam, si recte interpretor vitiosam codicis Moscoviensis scripturam, νεοθηλέαν ἀγκαλωρήν, scripsisse puto νεοθηλέος ἄγκαλον ὥρης, quod ille codex plerumque recentiorem lectionem exhibet. Nec dubitandum puto, quin verba, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης ἔσπασε Πιερίηθεν, ab antiquiore hymno absuerint. Quae quum, ut supra indicavi, ob nomen Mercurii in secundario orationis membro positum displiceant, tum, quare ab antiquo poeta adderentur, nulla caussa erat. Interpolator vero, qui disertim calceamenta ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν facta dixisset, quali

in loco non ſolent virgulta creſcere, neceſſe habuit, ea virgulta ex Pieria allata commemorare: quod quam apte fecerit, non quaeram.

Sed transeamus ad alia. Ac tametſi hic illic inveniuntur, quae dubites an non ſint antiqui poetae verba, veluti *ὄρη* v. 95. *νὺξ ἐπίκουρος* v. 97. tamen ea tantum perſequar, in quibus certiora ſunt interpolationis veſtigia. Et v. 101. haec leguntur:

τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
ἀκμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
καὶ ληνοὺς προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
105 *ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους,*
καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρό' ἰούσας,
λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἑρσήεντα κύπειρον.
σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλά, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην.

Mirum eſt, boves, qui iam v. 103. in ſtabulum perveniſſe dicebantur, iterum v. 106. in ſtabulum actos narrari; mirum etiam, quum v. 105. paſti eſſe perhibeantur, v. 107. paſcentes deſcribi; mirum denique v. 106. *καὶ τὰς μὲν* dici, ubi *καὶ* omitti debebat. Haec vero, ſi quid video, in antiquiori carmine ſic ſcripta erant:

101 *τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς*
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους·
106 *καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρό' ἰούσας,*

λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἐρσήεντα κύπειρον.
σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλά, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνη.

Interpolator ea ſic mutavit:

101 *τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς*
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
ἀκμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
καὶ ληνοὺς προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους,
108 *σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλά, πυρὸς δ' ἐπεμαίετ' ἀϋτμήν.*

Ἀϋτμὴν enim neſcio an lateat in *τύνη*, quod eſt in cod. Moſc. In eodem verſu poeta fortaſſe *σύν ῥ' ἐφόρει* ſcripſerat. In eo autem, qui ſequitur, ſuſpiceris eum *ἐνίαλλε* dediſſe, quum cod. Moſc. pro *ἐπέλεψε* praebeat *ἐνίαλλα*.

Paullo poſt ita legitur, v. 118.

ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας,
ἐγκλίνας δ' ἐκύλινδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας,
ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε.

Hic non modo *ἐγκλίνας* repugnat praecedenti verſui, ſed etiam *τορήσας* difficultatem habet, quum non poſſit cum ſequentibus verbis conſtrui. Praeterea neſcio an omnino *δι' αἰῶνας τορήσας* exquiſitius dicatur, quam antiquioris poetae aetas ferat. Quare pro hoc verſu,

ἐγκλίνας δ' ἐκύλινδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας,

in vetuſtiore hymno alium fuiſſe verſum puto,

quo boves mactati eſſe dicerentur. In hymno autem eo, quem interpolator fecit, primo verſu omiſſo ita fuiſſe copulatam orationem ſuſpicor:

τόφρα δ' ἐριβρύχους ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή·
ἐγκλίνας δ' ἐκύλινδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας,
ἔργῳ ἔργον ὄπαζε.

Mirum in modum perturbata ſunt, quae v. 142. leguntur:

Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
ὄρθριος, οὐδέ τί οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν
αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.
ἰθύσας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηόν,
ἦκα ποσὶν προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥσπερ ἐπ' οὔδει.
ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς,
σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ἐν παλάμῃσι περ ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.

Manifeſtiſſimum hic vitium in eo eſt, quod ultimus verſus non cohaeret cum praecedentibus. Quae res criticos movit, ut v. 151. corrigerent *σπάργανα δ' ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος*, parum tuta emendatione, praeſertim in ſcriptore interpolationibus corrupto. Sed laborant etiam alia in hoc loco. Primum tam

plene eſt et graviter terminata oratio hoc verſu,

οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,

ut neminem illud exſpectaturum putes,

οὐδὲ κύνες λελάκοντο.

Sed hoc levius eſt. Maioris eſt momenti, quod his verſibus,

δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη,

repugnant ii, qui ſtatim ſubiiciuntur:

ἰθύσας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηόν,
ἦκα ποσὶν προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥςπερ ἐπ' οὔδει.

Domus enim Mercurii antrum eſt. Quomodo ergo domum ingreſſus antrum petere dici poteſt? Et quum in domum aurae et nebulae ſimilis irrepſerit, cur cavet, ne pedibus ſtrepitum faciat? Haec profecto, ſi quidquam, diverſorum poetarum ſint neceſſe eſt. Quod ſi et inventionis et orationis ſimplicitatem reſpicimus, antiquiori poetae haec putabimus tribuenda eſſe:

142 Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα,
ὄρθριος, οὐδέ τί οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
148 ἰθύσας δ' ἄντρου, ἐξίκετο πίονα νηόν,
ἦκα ποσὶν προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥςπερ ἐπ' οὔδει.
ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς.

Tum vero interpolator hunc locum sic videbitur conformasse:

142 Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
ὄρθριος, οὐδέ τί οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
οὐδὲ κύνες λελάκοντο· Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.
150 ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο· αὐτὰρ ἔπειτα,
σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ἐν παλάμησι παριγνὺς λαῖφος, ἀθύρων,
κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.

In oratione Mercurii, quae v. 163. incipit, non repugnabo, si quis versus 166—175. ab antiquo poeta abiudicandos censeat: qui versus, meo quidem sensu, nonnihil a simplicitate reliquae orationis et venustate recedunt. Similiter in iis, quae hunc locum excipiunt, quum alia possunt in dubitationem vocari, tum versus 230. ob verbum ἐλόχευσε, de quo dixi ad Orphica p. 811. Sed mittam haec, et manifestiora attingam duplicis recensionis indicia. Ac v. 239. ita scriptum videmus:

ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἑαυτόν.
ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη, χεῖράς τε, πόδας τε,
δή ῥα νεόλλουτος, προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον,
ἄγρης. εἰνέτεόν τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.

Quae quum multis modis vitiata sint, hoc certe apparet, δή ῥα, quod audacius quidam in οἷα mu-

tarunt, vix aliunde potuisse, quam ex Φή ῥα, corrumpi. Quo indicio non dubitamus tres postremos versus recentiori poetae adscribere. Interpolator ergo, omisso primo versu, sic videtur scripsisse:

ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη, χεῖράς τε, πόδας τε,
Φή ῥα νεόλλουτος, προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον,
ἐγρήσσων ἐτεόν γε, χέλυν δ' ὑπὸ μασχάλῃ εἶχεν.

Nunc existimari poterit primum versum immerito pro corrupto haberi. In quo versu haec verba, ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν, coniungi debere, non sinit dubitare similis locus in Odyss. IV. 396.

μήπως με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται.

Itaque quum ἑαυτὸν ad sequentia spectare debuerit, proclive est, ea ideo ab librariis omissa credere, quod simillima essent his, quae leviter mutata interpolator posuit: veluti si scripserit antiquus ille:

ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινε, ἓ αὐτον
εἶν ὀλίγῳ ἔλσας, κεφαλήν, χεῖράς τε, πόδας τε.

Hinc quae sequuntur, videntur antiqua esse usque ad v. 263.

οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα,
οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην·
οὔτι βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτί, ἔοικα·
οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο· πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·

ὕπνος ἔμοιγε μέμηλε, καὶ ἡμετέρης γάλα μητρός,
σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν καὶ θερμὰ λοετρά.

Horum postrema, quod argutiora sunt, fortasse in suspicionem poterunt interpolationis trahi. Quamquam hoc ambiguum est. Priores vero illorum versuum, negationibus toties sine copula repetitis, aperte produnt rhetoricae elegantiae studium. Quid pro his tribus versibus, quorum tertius e v. 377. ductus est, is scriptor dederit, qui primus hunc hymnum fecit, certissimo ipse docet testimonio, qui Apollinem v. 362. ita de hac Mercurii oratione dicentem introducat:

αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀπέειπεν·
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα,
οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην.

Haec vero antiqua est et Homerica oratio.

Pergit Mercurius hoc modo, v. 269.

μή τις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη·
καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὕπο χθών.
εἰ δ' ἐθέλεις, πατρὸς κεφαλήν, μέγαν ὅρκον, ὀμοῦμαι,

μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι,
μήτε τίν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.

Quatuor priores horum verſuum tam ſunt veteris elegantiae nitore conſpicui, ut, ſi quidquam in hoc hymno, pro antiquiſſimis haberi debeant. Sed quae ultima in his verba ſunt, τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις, quum apprime conveniant finiendae orationi, vel ſola per ſe ſequentes verſus in ſuſpicionem adducunt. Sunt autem in his ipſis verſibus, quae hanc ſuſpicionem non mediocriter augere videantur. Hic quidem verſus,

χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών,

neque aliud quidquam continet, quam quod iam dictum erat, et argutior eſt, quam pro praecedentium verſuum ſimplicitate exſpectes. Quanto ſimplicius infra v. 376.

αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην.

Qui deinde verſus ſequuntur, duas praebent dubitandi cauſſas. Primo eadem paene iisdem verbis repetuntur v. 309.

οὐ γὰρ ἔγωγε
ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα,
αἵτινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.

Neque haec repetitio eſt ex eo genere, quod amant veteres epici. Deinde Apollo in iis, quae v. 334 — 364. Iovi refert, nullam facit iuriſiuran-

di mentionem, quod aut praeſtiterit Mercurius, aut praeſtare voluerit. Atqui antiquus poeta ſi Mercurium iurato negantem introduxiſſet, vix id praeteriri ab Apolline ſiviſſet, praeſertim quum ea re crimen Mercurii augeri debuiſſet. His rationibus permotus orationem Mercurii in antiquiore hymno verbis, τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις, finitam eſſe, reliquos autem quinque verſus interpolatorem adiecisse opinor. Ab eodem verſum 311. ita, ut nunc eſt, mutatum puto, quum antea eſſet, ut nunc v. 277.

αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.

In eodem Mercurii atque Apollinis colloquio dubitatum eſt de artificio illo paullo obſceniore, quo Mercurius Apollinem illudit. Video de ea re poſſe in utramque partem disputari; poſſe, ſi quis verſus 293—303. damnare velit, rem ab epici carminis gravitate alienam, verſum 294. qui non habet antiquum colorem, ſilentium Apollodori afferri; poſſe vero etiam his ita reſponderi, ut haec argumenta evertantur, quum quidem de v. 294. ſed de eo ſolo, concedatur. Quare ab his abstineo, quod pariter probabilia omni probabilitate deſtituuntur.

Verſu 322. codex Moscovienſis, ut ſolet, interpolatoris manum conſervavit,

αἶψα δὲ τέρθρον ἵκοντο θυώδεος Οὐλύμποιο,

quum vulgata lectio antiquioris poetae verba referat

αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο.

Sequuntur mox hi duo verſus, 325. 326.

εὐμυλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ
ἄφθιτοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο,

qui etiam purgati a vitiis, hoc certe nomine reprehendi poſſunt, quod vacui ſunt eo loco. Quamquam haec non idonea cauſſa eſt damnandi. Sed verſum 332.

σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθε,

nemo, ſemel monitus, antiquo poeta dignum iudicabit.

Non longe ab hoc verſu ſic loquitur Apollo v. 340.

κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ᾤχετ' ἐλαύνων
ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων· τὰ δ' ἄρ' ἴχνια τοῖα πέλωρα,
οἷά τ' ἀγάσσασθαι καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα·
αὐτὸς δ' οὗτος, ἄϊκτος, ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσίν,
οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,
τοῖα πέλωρ', ὡσεί τις ἀραιῇσιν δρυσὶ βαίνων.

In quo loco ſi nihil aliud, certe hic verſus,

ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,

aperte recentior eſt. Sed quid ſi veterem poetam haec multo brevius ita dixiſſe cenſeamus:

τὰ δ' ἄρ' ἴχνια τοῖα πέλωρα,
τοῖα πέλωρ', ὡς εἴ τις ἀραιῇσιν δρυσὶ βαίνοι.

Non deſunt, quae probabilem reddere hanc ſuſpicionem videantur. Quamquam quis talia affirmare auſit? Certius interpolatorem deprehendemus in his, v. 378.

πείθεο, καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι,
ὡς οὐκ οἴκαδ' ἔλασσα βόας, ὣς ὄλβιος εἴην,
οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τὸ δέ τ' ἀτρεκέως ἀγορεύω·
Ἠέλιον δὲ μάλ' αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
καὶ σὲ φιλῶ, καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτός,
ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι· μέγαν δ' ἐπιδαίομαι ὅρκον·
οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.

Sententiae in his verſibus argutae, abruptae, male nexae; oratio non qualem in antiquo poeta exſpectes: cuiusmodi haec ſunt, ὣς ὄλβιος εἴην, φιλῶ, οἶσθα καὶ αὐτός, non ad praegreſſa, ſed ad ſequentia relatum, quae nihil, niſi quod iam dictum erat, continent. Si quid video, ὡς illud, quo duo verſus incipiunt, clare monſtrat, in hymno interpolatoris poſtremos duo verſus omiſſos fuiſſe, priſcum autem poetam ſcripſiſſe hoc modo:

378 πείθεο, καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι,
383 ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι· μέγαν δ' ἐπιδαίομαι ὅρκον·
οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.

Mox v. 391. ita ſcribitur:

ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
ὅππῃ δ' αὖτ' ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.

Quis dubitet, duos poſtremos verſus, qui ſatis ipſa oratione ſe produnt, ab elegantiſſimo antiquioris poetae hymno abfuiſſe?

Progreditur hinc oratio venuſtiſſimis verſibus, niſi quis verſui 438.

ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀΐω,

litem intendat, usque ad v. 446. Sed quis pro antiquis haberi volet verſus 447 — 449.

τίς τέχνη, τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδώνων;
τίς τρίβος; ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
εὐφροσύνην καὶ ἔρωτα καὶ ἥδυμον ὕπνον ἑλέσθαι.

Qui verſus immane quantum diſtant a ſimplici venuſtate illorum, qui praecedunt et ſequuntur. Neque verſum 455.

θαυμάζω Διὸς υἱὲ τάδ', ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις,

qui valde ieiunus eſt, antiqui poetae eſſe exiſtimo. Nec pro certo affirmaverim, qui hunc excipiunt verſus usque ad finem eorum, quae Apollo dicit, in antiquiore hymno fuiſſe.

Paullo poſt haec leguntur v. 469.

φιλεῖ δέ σε μητιέτα Ζεὺς
ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.
σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, κῦδος ὄπαζε.
εὐμόλπει, μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην.

Corruptiſſimus verſus,

καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα,

quocumque modo emendetur, alienus eſt ab hoc loco, ſi ſervatur ſequens verſus,

σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς,

qui neceſſe eſt arctiſſime iunctus fuerit cum verbis, σὲ δέ φασι δαήμεναι μαντείας. Vter vero illorum verſuum interpolatori adſcribendus erit? Corruptus ille, opinor. Alter enim infra v. 489. repetitur, et in loco manifeſte interpolato, ita ut non dubitandum videatur, quin eum interpolator, hinc ſubmotum, infra poſuerit. Sed de hoc quidem verſu iterum disputabitur infra. Praeterea ultimus eorum verſuum, quos adſcripſi, nullo modo cum praecedentibus cohaeret. Tu quidem, Ilgeni, quum ordine verſuum mutato σύμμολπον pro εὐμόλπει ſcriberes, id effeciſti, ut, ſi in co-

dicibus hic locus ita legeretur, quemadmodum a te emendatus eſt, nihil fingi poſſet elegantius. Sed quum in ſcriptore interpolationibus corrupto verſemur, quumque ea, quae ſtatim iſtum verſum excipiunt, aperte recentioris ſint et argutum dicendi genus captantis poetae, vide an aliquanto praeſtet, nulla plane mutatione facta, ſuum cuique reddere. Atque antiquior poeta, mea quidem ſententia, haec ſcripſerat:

475 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, κῦδος ὄπαζε.
491 ἡμεῖς δ' αὖτ' ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
βουσὶ νομοὺς, ἑκάεργε, νομεύσομεν ἀγραύλοισιν,

et quae ſequuntur. Interpolatoris vero haec ſunt:

475 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
478 εὐμόλπει, μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένην ἀγορεύειν.
εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν ἐς δαῖτα θάλειαν,
καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκυδέα κῶμον,
εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος· ὅστις ἄρ' αὐτὴν
τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,
φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει,
ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
νῆϊς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.

σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.
ἡμεῖς δ' αὖτ' ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
βουσὶ νομοὺς ἑκάεργε νομεύσομεν ἀγραύλοισιν.

Extrema hymni pars tot eſt tantisque intricata difficultatibus, ut paene de probabili explicatione deſperandum videatur. Sed conabor tamen, quam potero diligentiſſime, in hunc locum inquirere, magis ne quidquam non dictum reprehendatur, quam ut dictum laudetur. Ac primum proferantur Apollodori verba, quibus is ea, quae in hymno hic narrantur, expoſuit: ἀκούσας δὲ τῆς λύρας ὁ Ἀπόλλων, ἀντιδίδωσι τὰς βόας. Ἑρμῆς δὲ ταύτας νέμων, σύριγγα πάλιν πηξάμενος, ἐσύριζεν. Ἀπόλλων δὲ καὶ ταύτην βουλόμενος λαβεῖν, τὴν χρυσῆν ῥάβδον ἐδίδου, ἣν ἐκέκτητο βουκολῶν. ὁ δὲ καὶ ταύτην λαβεῖν ἀντὶ τῆς σύριγγος ἤθελε, καὶ τὴν μαντικὴν ἐπελθεῖν· καὶ δοὺς, διδάσκεται τὴν διὰ τῶν ψήφων μαντικήν. Ζεὺς δὲ αὐτὸν κήρυκα ἑαυτοῦ καὶ θεῶν ὑποχθονίων τίθησι. Mittamus nunc discrepantiam, quae inter utrumque ſcriptorem eſt, et videamus tantummodo, qua ratione cum praecedentibus coniuncta ſint ea, quae de fiſtula dicuntur. Apertum eſt, nexum inter has res eſſe nullum, niſi quod altera tempore poſterior eſt. Et coniunxit earum commemorationem Apollodorus per vocabulum πάλιν, quo nihil non poteſt coniungi. Licuit hoc ei, qui veterum fabu-

las in libros ſuos congerebat. At in poeta, qui non commentarios ſcribit, ſed perpetuam narrationem, quis talem nexum ferat? Atqui hic noſter non melius iſta copulavit. Quamquam hoc aliquis fortaſſe eiusmodi vitium eſſe cenſebit, quod reprehendi, non tolli debeat. Et profecto lubens ipſe in hanc ſententiam concederem, niſi plura eſſent et graviora, quae me inde revocarent. Conſideremus ipſa poetae verba, v. 507.

χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς,
ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ τὸ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερές, ὡς ἔτι καὶ νῦν,
σῆμά τ', ἐπεὶ κιθάρην μὲν ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
ἱμερτὴν δεδαώς, ὁ δ' ἐπωλένιον κιθάριζεν.
αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν.

Quae in his prima ſunt, ex iis poetam ad finem hymni properare colligas, minime autem ad alia Mercurii inventa tranſiturum eſſe. Deinde quam frigida ſunt et inepta, quae his verſibus continentur:

σῆμά τ', ἐπεὶ κιθάρην μὲν ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
ἱμερτὴν δεδαώς, ὁ δ' ἐπωλένιον κιθάριζεν.

Tum vero qui duo verſus ſequuntur, quis credat his poetam fiſtulae inventionem comprehenſurum fuiſſe? Quod, ſi quidquam, prorſus eſt incredibile. Immo explicatius hanc rem et copioſius deſcribi

mos epicorum poſtulabat. Neque ita noſter de cithara expoſuit. Sed progrediamur ad reliqua. Ex Apollodoro coniicias, inventa fiſtula Apollinem hanc ſibi expetiturum eſſe. Coniicias hoc etiam ex eo verſu, quem ſtatim ſubiicit poeta:

καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν.

Nam cur *καὶ τότε* dicit, ſi hoc non ad fiſtulae inventionem ſpectat? At longe alia, quam quae exſpectes, loquitur Apollo. Metuere ſe dicit, ne ſibi ſimul et cithara et arcus a Mercurio auferatur; praeeſſe enim hunc rebus permutandis; quare rogat, ut fide data amicitiam promittat. Quod ille quum feciſſet, viciſſim ſe ei amicum fore ſpondet Apollo, ſimulque daturum dicit auream virgam; futuri autem ſcientiam, quam petiiſſet Mercurius, non poſſe ſe ei impertire, iureiurando prohibitum; ſed conceſſurum eſſe artem per ſortes vaticinandi, tum boum aliorumque animalium curam; fore etiam Mercurium nuncium Orci. *Sic*, pergit poeta, *Apollo amorem ſuum demonſtravit Mercurio.* Ne verbum quidem de fiſtula. Quare hoc quidem pro certo habendum puto, fiſtulae mentionem ne ſupra quidem a poeta factam eſſe. Num vero quidquam lucrabimur verſibus iſtis eiectis, ita ut reliqua hoc modo nectantur:

χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς,
ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καί ῥ' ὁ μὲν Ἑρμῆς

Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς ἐξέτι κείνου.
καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν.

Nihil profecto: nam ne in his quidem idoneus nexus eſt, et totum illud Apollinis cum Mercurio colloquium inepte adiectum videbitur. Quid enim? In gratiam quum rediiſſent, Apollo metuere ſe dixerit, ne citharam arcumque auferret Mercurius? Id vero ante reconciliatam gratiam fieri debebat. Et cur dona dat Mercurio? Dederat iam boves et flagellum. Nunc, amicitiae ſcilicet teſtandae cauſſa, caduceum addit, et iterum boves. Deinde quid hoc eſt, quod Mercurium futuri ſcientiam ſibi petiiſſe dicit? Nihil ea de re dixerat Mercurius. Atqui ſic loquitur Apollo, ut clare rogaſſe Mercurium appareat: v. 533.

μαντείην δὲ φέριστε, διοτρεφές, ἣν ἐρεείνεις,
οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων·

et v. 556.

καὶ σὺ, κασίγνητε χρυσόῤῥαπι, μή με κέλευε
θέσφατα πιφαύσκειν ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.

Illum igitur locum excidiſſe, in quo Mercurius vaticinandi artem dari ſibi rogaverat, tam eſt certum, quam quod certiſſimum. Supereſt denique alia eaque non minima difficultas. Nam verſibus illis, quos poſtremos attuli, ſtatim haec ſubiiciuntur:

ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, ὅστις ἂν ἔλθη
φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τελήεντων οἰωνῶν·
οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσιν,
μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
φήμ', ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.

Quis non videat, inepte hic de ſuis oraculis verba facere Apollinem, praeſertim quum quaſi de re futura loquatur? Et, quod gravius eſt, quis haec,

πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων,

de Apolline dici ſibi perſuadeat, quae ſoli Mercurio conveniunt? Senſit haec etiam Matthiae: quem miror, hoc deprehenſo indicio, non eſſe longius progreſſum. Nihil enim certius eſt, quam hos verſus omnes ex illa Mercurii oratione ſervatos eſſe, qua is artem vaticinandi ab Apolline petierat. Quibus hic reſectis ita procedit Apollinis oratio, ut non ſolum nihil in ea deſiderari poſſit, ſed multo etiam omnia, quam ante, pulcriora evadant. At qui tandem factum eſt, ut non modo hi verſus ſoli ex illa oratione Mercurii ſervarentur, ſed etiam intruderentur in mediam orationem Apollinis? Aut conticendum hic eſt, aut hariolandum. Et hariolabimur, quod ſaltem

non magis obeſt, quam ſtupere prodeſt, dummodo facillima leniſſimaque ratione hanc perturbationem expedire ſtudeamus.

Itaque ante omnia deſerendus nobis eſt Apollodorus: ad cuius narrationem ſi ea, quae in hymno traduntur, exigenda eſſent, nullus confuſionis et lacunarum finis inveniri poſſet. Quod ſi veſtigia ſequimur, quae ipſe hymnus ſuppeditat, primum nullam eſſe fiſtulae factam mentionem fatebimur. De qua re ſi expoſuiſſet poeta, id, quemadmodum ſupra indicavi, et copioſius feciſſet, nec praeteriiſſet, Apollinem fiſtula donatum eſſe a Mercurio. At unde iſti verſus, qui ſunt de fiſtula? Aſſentieris mihi fortaſſe, Ilgeni, ſi dixero, quid ſentiam. Meminiſti, ſupra inventa eſſe minoris cuiusdam hymni fragmenta, quae librarii maiori hymno inſeruerint. Eius hymni qui duo poſtremi reperti ſunt verſus, vide an his commode haec quoque, et praeterea tres alii verſus e ſine maioris hymni, adiungi poſſint:

25 Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ᾽ ἀοιδόν·
111 Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ᾽ ἀνέδωκεν·
509 κτῆμα δ᾽ ἐπεὶ κιθάρην μὲν ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
ἱμερτὴν δεδαώς, ὃ δ᾽ ἐπωλένιον κιθάριζεν·
αὐτὸς δ᾽ αὖθ᾽ ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ᾽ ἀκουστήν.
576 πᾶσι δ᾽ ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ·
παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ᾽ ἄκριτον ἠπεροπεύει

νύκτα δι' ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.
καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Κτῆμα scripsi pro σῆμα. Erit fortasse, qui malit σχῆμα, *ornamentum*.

Remotis, quae de fistula narrabantur, redeamus ad versus, qui praecedunt:

χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς,
ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καί ῥ' ὁ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς ἐξέτι κείνου.

Supra iam significavi, videri poetam finire hymnum voluisse, et inepta esse, quae subiiciuntur, gratia reconciliata metuere Apollinem; donis datis alia dare. Confirmat sententiam meam ipsa oratio, quae necessario exigit, ut Mercurii amore in Apollinem commemorato, etiam Apollinis in Mercurium amor praedicetur. Fortasse haec quoque restitui poterunt:

506 χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς,
ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καί ῥ' ὁ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς ἐξέτι κείνου·
574 αὐτὰρ ὁ Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων.

Fateberis, Ilgeni, tam elegantem esse et venustum hunc hymni exitum, ut, nisi ita scripsit poeta, certe sic eum scripsisse optandum sit. Sed

bene intelligo, non esse mihi sperandum, te ante in meam sententiam concessurum esse, quam etiam reliquas difficultates, quae sane haud leves sunt, expediverim. Conabor ergo.

Atque inprimis hoc velim teneas, bis data dona esse Mercurio, et iterum quidem sine idonea caussa. Hinc proclive est colligere, duas hic diversas narrationes confusas esse, unam, quae quum simplicior tum antiquior est, flagellum et boves pro cithara accepisse Mercurium, alteram, caduceum pro cithara accepisse, non impetrata arte vaticinandi. Haec narratio, quam, ut magis meditatam, recentiorem esse credo, non est tamen ab illo interpolatore facta, qui tot alios huius hymni locos mutavit, quod quidem satis arguit oratio, quae antiqua est, nec molestis ornamentis onerata. Itane vero? Etiamne tertium poetam introducamus? Sic est. Nolo sententiam meam argumentis probabilem reddere. Si probabilis est, sponte placebit, quum exposuero, qua ratione rem contigisse existimem. Homerus ille, qui primus hunc hymnum condidit, Mercurium ab Apolline flagellum et boves pro cithara accepisse, et ita eos in gratiam rediisse narraverat. Alius poeta, sive rhapsodum dicere malis, itidem ille antiquus, sed isto priore tamen recentior, quum Homericum hymnum decantaret, in extrema carminis parte, quod aliam sequeretur fabulam, dis-

cedendum ab Homero iudicavit. Hic ergo Mercurium introduxit rogantem, ut ſibi pro cithara ars vaticinandi concederetur; Apollinem autem, qui hanc illi artem ſe daturum negaret, caduceo et fatidicis ſortibus citharam fecit redimere. Ita conformatum habuit Homericum hymnum is interpolator, cuius mutationes in plurimis huius hymni locis deprehendimus: qui quum in extrema hymni parte nihil interpolaverit, niſi quod in rhapſodi illius carmine fuiſſe videatur, iure exiſtimabitur ea ignoraſſe, quae Homerum in fine carminis expoſuiſſe iudicavimus. Librarius denique, cui haec, quam nos habemus, carminis forma debetur, et veterem Homericum hymnum, et illum veteris rhapſodi ab recentiore poeta interpolatum uſurpavit: unde utriusque lectiones coniunxit, additis etiam verſibus minoris hymni, de quo ſupra eſt expoſitum. Haec ſi recte coniecimus, vetuſtiſſimus ille Homeri hymnus, a v. 464. huius editionis, hos verſus complectebatur: 464–472. 474–477. 491–508. 574. 575.

τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
 Εἰρωτᾷς μ' ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγὼ σοὶ
τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω.
σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
πρῶτος γὰρ Διὸς υἱὲ μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις
ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς

ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
474 σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, κῦδος ὄπαζε.
491 ἡμεῖς δ' αὖτ' ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
βουσὶ νομοὺς ἑκάεργε νεμεύσομεν ἀγραύλοισιν·
ἔνθεν ἅλις τέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι
μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τί σε χρὴ
κερδαλέον περ ἐόντα περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἑρμῇ δ' ἐγγυάλιξεν ἔχειν μάστιγα φαεινήν,
βουκολίας τ' ἐπέτελλεν· ἔδεκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
γηθήσας· κίθαριν δὲ λαβὼν ἑκάεργος Ἀπόλλων,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἣ δ' ὕπο νέρθεν
ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὕπο καλὸν ἄειδεν.
Ἔνθα βόας μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
ἄψοῤῥοι πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐῤῥώσαντο,
τερπόμενοι φόρμιγγι· χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς,
ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ ῥ' ὁ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς ἐξέτι κείνου,
574 αὐτὰρ ὁ Μαίαδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων.

Quaeramus nunc, quomodo omnem illam carminis partem rhapſodus iſte Homero recentior, et interpolator eius conformaſſe videantur. Temerarius eſſem, ſi quidquam in tali cauſſa pro certo affirmare vellem. Immo nihil aliud propoſitum habeo, quam, quum hic manifeſto quaedam luxata ſint diverſorum poetarum disſenſione, ut leniſſima ratione et communia omnium et propria ſingulorum eruam. Atque intelligetur, ſi ab uno loco disceſſeris, hoc paene perfici poſſe omittendis verſibus Homerici hymni, pro quibus reliqui duo poetae alios verſus repoſuerint. Illum autem locum dico, qui in media oratione Apollinis Mercurii verba habet. Haec quamvis levi, non falſo tamen, ut arbitror, indicio ſedi ſuae reſtituentur.

Sed quo facilius iudicari de hac omni coniectura poſſit, en tibi ipſum carminis finem, qualem ab illo rhapſodo conſtitutum exiſtimo.

463 Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Εἰρωτᾷς μ' ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγὼ σοὶ
τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω.
σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
πρῶτος γὰρ Διὸς υἱὲ μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις,
ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεὺς
ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι αγλαὰ δῶρα

καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε
δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, δῶρον ὄπαζε,
540 θέσφατα πιφαύσκων, ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω
πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
καί κεν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, ὅστις ἂν ἔλθῃ
φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τελ,ηέντων οἰωνῶν·
οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσιν
μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
φήμ', ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.
496 Ὣς εἰπὼν ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων
499 γηθήσας· κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
501 πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὕπο νέρθεν
ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὕπο καλὸν ἄειδεν.
513 καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δείδια Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
μή μοι ἅμα κλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα·
τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβια ἔργα
θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἠὲ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ,
πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδειν.

Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσεν,
μή ποτ' ἀποκλέψειν, ὅσ' ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἄρθμῳ καὶ φιλότητι,
μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι,
μήτε θεὸν, μήτ' ἄνδρα, Διὸς γόνον· ἐν δὲ τέλειον
σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων
πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον· αὐτὰρ ἔπειτα
ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει
πάντας ἐπικραίνουσ' οἴμους ἐπέων τε καὶ ἔργων
τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
μαντείην δὲ φέριστε, διοτρεφές, ἣν ἐρεείνεις,
οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τίν' ἄλλον
ἀθανάτων· τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
πιστωθεὶς κατένευσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν.
καὶ σὺ, κασίγνητε χρυσόρῥαπι, μή με κέλευε
θέσφατα πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
550 ἄλλο δέ τοι ἐρέω, Μαίης ἐρικυδέος υἱέ·
552 Θριαὶ γάρ τινες εἰσί, κασίγνηται γεγαυῖαι,
παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν,
τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκά,

* * *

οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησσοῖο,
μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶν
παῖς ἔτ᾽ ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ᾽ ἐμὸς οὐκ ἀλέγιζεν.
ἐντεῦθεν δὴ ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτ᾽ ἐπ᾽ ἄλλῃ,
κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
αἳ δ᾽ ὅτε μὲν θύιωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρόν,
προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
ἢν δ᾽ ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδήν,
πειρῶνται δὴ ἔπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν.
τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ᾽ ἀτρεκέως ἐρεείνων,
σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε· καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαήης,
πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, αἴ κε τύχησιν.
574 Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ᾽ ἐπέθηκε Κρονίων.

Haec tam commode procedunt, ut vix poſſint melius. Mercurius citharam dat Apollini, ſibique futuri ſcientiam dari cupit. Accipit citharam Apollo, ſed, quoniam non fidit Mercurio, iubet eum ante omnia amicitiam iureiurando promittere. Quod ubi is fecit, tum demum reſpondet.

Eſto igitur hoc nobis poſitum, ita ferme rhapſodum haec conſtituiſſe. Hinc vero nondum poterit probabilis ratio confici, qua tantam huius loci corruptionem ortam eſſe credamus: praeſer-

tim quum, nisi temere aliquid statuere volumus, librarius, qui hunc hymnum in eam formam redegit, quae in nostris est libris, non videatur rhapsodi illius carmen ab recentioris poetae interpolationibus purum habuisse. Quare videamus, quomodo hic interpolator verba veteris rhapsodi mutaverit, si forte hinc origo perturbationis explicari queat. Et nisi fallor, haud contemnendum indicium praebet hic versus,

σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς,

qui quum duobus in locis legatur, in neutro recte legitur. Primum in his occurrit, v. 471.

σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.
σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε.

Iterum in his v. 486. ubi de cithara sermo est:

ὃς δέ κεν αὐτὴν
νῆϊς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.
σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.

Priore loco tu, Ilgeni, illum versum deleri voluisti, altero alii. Recte factum puto utrumque, sed ita, si simul in utroque loco servetur. In priore quidem loco tantum abest, ut is versus

offensioni sit, ut egregie ei loco conveniat, modo absit versus, qui praecedit, manifesto ille perpetuitatem orationis turbans. Quo versu, ut supra feci, eiecto, ipsam restitui arbitror quum Homeri, tum veteris rhapsodi orationem. Sed unde iste versus? Ab interpolatore puto, qui omisso versu,

σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς,

quo versu infra usurus esset, ita scripserat:

σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
καὶ νῦν αὐτὸς ἐγώ σε πανομφαῖον δεδάηκα.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
εὐμόλπει.

Sensus in illo versu, quem emendatum dedi, hic est: *ipse nunc intellexi, te vatem esse.* Apollo enim, ut ait Apollodorus, μαθὼν ἐκ τῆς μαντικῆς τὸν κεκλοφότα, deprehenderat Mercurium. Et eadem res etiam in hymno v. 213. narrata fuerat. Venio nunc ad alterum locum, in quo legitur versus,

σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.

Ibi vero neque cum praecedentibus, neque cum sequentibus verbis cohaeret, ita ut non mirer, si cui delendus videatur. Quamquam quum errore hic repetitum esse non sit verisimile, propterea quod nulla erroris caussa apparet, consultius esse puto, indagare unde inseri potuerit. Enim-

vero hoc hariolari esse scio: at nihil aliud consequi volo, quam ut ne incredibilia dixisse videar. Igitur sic fortasse res accidit. Librarius, qui Homeri hymnum et veteris rhapsodi carmen ab recentiore poeta interpolatum coniungebat, duorum voluminum comparatione distractus, quum omisso per errorem illo versu hunc scripsisset,

καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε,

quae ibi sequebantur, infra scripturus, subiecit haec ex Homerico hymno,

ἡμεῖς δ᾽ αὖτ᾽ ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο,

et reliqua usque ad finem illius orationis: tum neglectis, quae supra omissa hic adiicere voluerat, perrexit scribere, quae antiquus Homeri hymnus suppeditabat. Deinde versu 540. monitus,

θέσφατα πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς,

qui, nisi totus, maximam certe partem in versibus supra omissis erat, animadverso errore, ibi addidit, quae supra neglexisset: versum autem, qui hunc, quem apposui, praecedebat,

σοὶ δ᾽ αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς,

in margine adscripsit ad eum locum, ubi cum reliquis omissis versibus reponendus esset, signis fortasse quibusdam ea de re monens. Versus ille ab librariis, qui hunc codicem descripserunt, ante v. 490. insertus est, quum post eum collocari deberet. Sic in hymno Apollinis v. 96. ex margine in alienum locum venit. Haec si habent

aliquam veri ſpeciem, in hymno interpolatoris ita ſcriptum fuiſſe crediderim:

471 σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα θέσφατα πάντα.
καὶ νῦν αὐτὸς ἐγώ σε πανομφαῖον δεδάηκα.
475 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
478 εὐμόλπει μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένην ἀγορεύειν.
εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν ἐς δαῖτα θάλειαν
καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκυδέα κῶμον,
εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος. ὅστις ἄρ' αὐτὴν
τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,
φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει,
ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
νῆϊς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.
490 καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.
489 σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
540 τῷ μοι πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,

et reliqua, usque ad v. 561. inter quem et verſum 574. ſeptem alios verſus inſeruit interpolator.

Vides, Ilgeni, hac ratione cauſſas certe aperiri, quibus tanta perturbatio naſci potuerit. Vtrum vero haec ſatis probabiliter disputaverim, an melior aliqua et facilior invenini poſſit ratio, alii iudicabunt, donec forſitan aliquid lucis e

bonis codicibus accesserit. Sed haec quidem de hymno Mercurii.

Veneris hymnus, carmen Homeri nomine dignissimum, parem cum reliquis maioribus hymnis sortem habuit. Atque in hoc quoque carmine codex Moscoviensis, secundam maxime recensionem sequutus, varias lectiones exhibet, quae vel solae de interpolatione dubitare prohibeant, ut v. 18. πουλύχρυσα δὲ τόξα, quod corruptum videtur ex his τῇ πολύχρυσ' ἅδε τόξα, pro καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα; v. 66. κῆπον, nisi hic error est, pro Κύπρον; v. 67. νέφεσι ῥίμφα pro νεφέεσσι θοῶς; v. 205. seqq. ἐπιοινοχοεύειν et τετιμένον et ἀφύσσειν pro ἐπιοινοχοεύοι et τετιμένος et ἀφύσσων; v. 215. ἶσα θεοῖσιν pro ἤματα πάντα. Multo magis duplicem recensionem aliae aliorum codicum vulgatarumque editionum lectiones produnt, ut v. 62.

ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,

cui alius versus subiectus est, haud dubie pro hoc in secunda recensione positus:

ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.

Sic etiam v. 97. 98.

ἤ τις νυμφάων, αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
ἢ νυμφέων, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν,

quorum alter pariter in secunda recensione pro priore positus fuerit necesse est. Et v. 156.

οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα.
εἴ τοι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.

Ruhnkenius ex his duobus verſibus, quorum alter alterum excludit, unum faciebat elegantiſſimum,

εἴ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί,

parum tamen probabiliter de ea emendatione diſputans. Qui ſi animadvertiſſet, codicum Pariſienſium lectione, pro binis verſibus hunc unum exhibentium,

οὔ σφιν ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι ἠὲ καὶ οὐκί,

etiam confirmari vulgatam ſcripturam, ab emendatione abstinuiſſet. Prior enim iſtorum verſuum interpolatoris eſt, nec verba ἀλλ' εἰκυῖα ſunt ab interprete adſcripta. Sic in hymno Cereris v. 213. ἐπεὶ οὔ σε κακῶν ἄπ' ἔολπα τοκήων ἔμμεναι, ἀλλ' ἀγαθῶν. Tam aperta haec ſunt exempla, ut neminem repugnaturum ſperemus, ſi alias quoque huius hymni difficultates eodem modo expedire ſtuduerimus. Et multo hic facilius negotium eſt, quam in hymno Mercurii: quum et pauca interpolator mutaſſe videatur, neque omnino tanta ſit huius hymni, quanta illius, corruptio.

Prima interpolationis veſtigia inveniri in his puto, quae de Minerva dicuntur v. 9.

οὐ γάρ οἱ εὔαδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίοις ἐδίδαξεν
ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
ἡ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν

ἀγλαὰ ἔργ᾽ ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ.

In primo horum versuum metri caussa aut οὐ γάρ οἱ ἅδεν ἔργα scribendum est, aut οὔτι οἱ εὔαδεν ἔργα. Nisi fallor, utraque lectio coniuncta est ab librariis, quarum illa, οὐ γάρ οἱ ἅδεν ἔργα, ut simplicior, ita antiquior esse, altera autem, quae orationem habet magis abruptam, interpolatori deberi videtur. Hic quidem eodem indicio deprehenditur etiam v. 12. quem versum cum eo, qui sequitur, propter id ipsum, quod non sunt bene nexi cum praecedentibus, ab antiquo poeta abiudicandos puto. Accedit inusitatum apud veteres, quod sciam, vocabulum σατίνη. Neque vero repugnaverim, si quis v. 14. ἠδέ τε scribendum et hunc quoque versum cum v. 15. interpolatori tribuendum existimet. Mox interpolatoris acumen in v. 23. iam alii animadverterunt.

Difficilius est de hoc loco iudicare:

αὐτὴ δ᾽ ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανεν.
τὸν δ᾽ εὗρ᾽ ἐν σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ᾽ ἄλλων,
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
οἱ δ᾽ ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κατὰ ποιήεντας
πάντες· ὁ δ᾽ ἐν σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ᾽ ἄλλων
πωλεῖτ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρύσιον κιθαρίζων.
στῆ δ᾽ αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

Non auſim ullum ex his verſibus damnare. Verumtamen quis neget duorum poetarum verſus in hoc loco coniungi potuiſſe, quorum alter ita ſcripſerit:

75 αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανεν.
τὸν δ' εὗρ' ἐν σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων,
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
81 στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

alter autem ſic:

75 αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανεν·
78 οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κατὰ ποιήεντας
πάντες· ὁ δ' ἐν σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων
πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρύσιον κιθαρίζων.
στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.

Paullo poſt haec leguntur:

92 χαῖρε ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητώ, ἠὲ χρυσέη Ἀφροδίτη,
ἢ Θέμις ἠϋγενής, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵ τε θεοῖσιν
πᾶσιν ἑταιρίζουσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται,
ἤ τις νυμφάων, αἵ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
ἢ νυμφέων, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν,
καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.

At quam inepta eſt tot dearum enumeratio,

Quae, ut ego quidem exiſtimo, antiquum poetam prorſus dedecet. Is ſic ſcripſerat:

92 χαῖρε ἄνασσ᾽, ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ᾽ ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητώ, ἠὲ χρυσέη Ἀφροδίτη·
95 ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ᾽ ἤλυθες, αἵτε θεοῖσιν
πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται,
98 ἤ τις νυμφάων, αἵτ᾽ ἄλσεα καλὰ νέμονται,
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.

Niſi hic etiam duos verſus, qui medii ſunt, non habuit. Interpolator ita haec mutavit:

92 χαῖρε ἄνασσ᾽, ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ᾽ ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητώ, ἠὲ χρυσέη Ἀφροδίτη,
ἢ Θέμις ἠϋγενής, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ᾽ ἤλυθες, αἵτε θεοῖσιν
πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται,
98 ἢ νυμφέων, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν.

Verſu 113. haec ſcripta videmus:

γλῶσσαν δ᾽ ὑμετέρην τε καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
Τρωὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαπρὸ
σμικρὴν παῖδ᾽ ἀτίταλλε, φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
ὡς δή τοι γλῶσσάν γε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.

Ruhnkenius ultimum in his verſibus, ut illepidum et inficetum, damnavit; cui aſſentiens Matthiae etiam primum eiicit, longe inſulſiſſimum eſſe ratus, ſi Venus ſuam ſe linguam patriam noſſe profiteatur. Enimvero inſulſum eſſet, ſi

hoc ſolum diceret: ſed quum et aliam linguam et patriam ſe noſſe dicat, quid dicit aliud, quam praeter patriam linguam ſe Troianam quoque didiciſſe? Et hoc verſu eiecto, quis non videat, duos ſequentes, in quibus de Troiana nutrice eſt, ineptos fore, ita ut uno deleto maiorem ſequi ruinam oporteat? Mihi verſus iſte ob ipſam dictionis ſimplicitatem et venuſtiſſimus et antiquiſſimus videtur. Sed interpolator, fortaſſis hac ipſa ſimplicitate parum delectatus, eum omiſit, et illum addidit, quem damnat acuto nec temerario iudicio Ruhnkenius.

Etiam quae v. 213. leguntur,

τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν· εἶπεν δὲ ἕκαστα
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι διάκτορος Ἀργειφόντης,
ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἶσα θεοῖσιν,

ſic videntur ab interpolatore conſtituta eſſe, quod ſtatim ſequeretur:

αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὅγ' ἔκλυεν ἀγγελιάων.

Lectio librorum enim, *εἶπέν τε ἕκαστα*, veteris poetae carmen ita habuiſſe arguit:

τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν, εἶπέν τε ἕκαστα,
ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.

Neque dubitatione vacuus eſt locus, qui eſt a v. 245. ad 256. Quamquam hic quidem certis indiciis deſtituimur. Apertiora ſunt interpolationis veſtigia in his, quae paullo poſt de nymphis ſubiiciuntur:

τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,
καλαί, τηλεθάουσαι, ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν
ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
ἀθανάτων· τὰς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ.

Neminem fore putamus, qui non videat, duos verſus, qui ultimi ſunt, a prioris poetae hymno abſuiſſe. Eos interpolator poſuit pro duobus aliis verſibus, hoc modo:

τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
ἀθανάτων· τὰς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ.

Eodem modo mox, quum vetus poeta ſcripſiſſet,

τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,
ἄξουσίν τοι δεῦρο θεαὶ δείξουσί τε παῖδα,

pro his verſibus interpolator hos exhibuit:

σοὶ δ' ἐγὼ ὄφρα κε ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι, υἱὸν ἄγουσα.

Pervenimus denique ad hymnum in Cererem: quem ſi, pariter ut priores, ab aliquo interpolatore refictum eſſe contenderimus, non erit metuendum, ne multi nobis contradicant. Nam etſi in hoc carmine non licet illo adminiculo uti, quod in reliquis hymnis codicum diſcrepantia offerebat, tamen quum ipſe hymnus, qualem eum nunc habemus, quibusdam in locis alienam manum prodit, tum, quod etiam gravius eſt, Pau-

ſaniae auctoritas de interpolatione admonet. Et illa disſenſio, quae eſt inter hunc hymnum et ea, quae tamquam ex eo profert Pauſanias, iam te, Ilgeni, movit, ut Pauſaniam aliud Homeri carmen reſpexiſſe, quem autem nos habemus hymnum, eum Homerici illius imitatione factum eſſe crederes. A qua opinione tua ipſe vides quam parum abſit haec ratio, quam ego eſſe amplectendam puto. Similia in animadverſionibus ad Homeri hymnos disputavit Matthiae, niſi quod is, quum recte animadvertiſſet, qui loci laborarent, ad eam tamen ſe perduci ſententiam paſſus eſt, quam vereor ut aliis facile probare poſſit. Nam quum Pauſaniam, quae ex hoc hymno affert, praeter unum locum, ſed eum non ſatis certum, e poſteriore hymni parte depromere; quae autem in priore parte leguntur, Pamphi, non Homeri teſtimonio firmare videret; quumque illam ipſam poſteriorem hymni partem non ſatis cum Pauſaniae dictis conſentire intelligeret: omnia, quae ſunt a verſu 300. usque ad finem ex Homerici hymni reliquiis a grammatico aliquo compoſita, et hymno illius poetae, cuius ſunt 300. priores verſus, addita eſſe exiſtimavit. At quae hic dicit de grammatico, ſi ex eo numero aliquem intelligeret, in quo poetae fuerunt nobiliſſimi, haberet fortaſſe, quo aliquem ad ſuas partes perduceret: ſed quales ipſe appellare ſolet grammati-

cos, ab his valde aliena eſt tanta artis poeticae peritia. Quae vero de priore hymni parte disputat, magnopere vereor, ne duos Pauſaniae locos, quibus illa ſententia nititur, longe aliter interpretari debeamus. Horum locorum unus eſt lib. IX. cap. 31. extremo: *νάρκισσον δὲ ἄνθος ἡ γῆ καὶ πρότερον ἔφυεν, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ τοῖς Πάμφω τεκμαίρεσθαι χρή τι ἡμᾶς ἔπεσι. γεγονὼς γὰρ πολλοῖς πρότερον ἔτεσιν ἢ Νάρκισσος ὁ Θεσπιεύς, κόρην τὴν Δήμητρός φησιν ἁρπασθῆναι παίζουσαν καὶ ἄνθη συλλέγουσαν· ἁρπασθῆναι δὲ οὐκ ἴοις ἀπατηθεῖσαν, ἀλλὰ ναρκίσσοις.* Atqui hoc ille loco Homeri teſtimonium ne poterat quidem afferre, quia hunc Theſpienſi Narciſſo, cuius aetas in Tireſiae tempora incidiſſe videtur, iuniorem eſſe credidit. Alter locus maiorem habet dubitationem. Sic enim I. 39. ſcribit Pauſanias: *ἑτέρα δὲ ὁδὸς ἐξ Ἐλευσῖνος πρὸς Μέγαρα ἄγει. ταύτην ἐρχομένοις τὴν ὁδὸν Φρέαρ ἐστὶν ἄνθινον* (Ald. *ἄνθιον*) *καλούμενον. ἐποίησε δὲ Πάμφως ἐπὶ τούτῳ τῷ Φρέατι καθῆσθαι Δήμητρα μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς παιδός, γραῒ εἰκασμένην· ἐντεῦθεν δὲ αὐτὴν ἅτε γυναῖκα Ἀργείαν ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Κελεοῦ κομισθῆναι παρὰ τὴν μητέρα, καί οἱ τὴν Μετάνειραν οὕτω πιστεῦσαι τοῦ παιδὸς τὴν ἀνατροφήν.* In quo loco id mirum eſt, quod Pauſanias non addidit, diverſa ab Homero tradita eſſe. Quamquam hoc non magni momenti eſſe puto. Potuit enim Pauſanias Home-

rum eodem modo praeterire, ut illos praeteriit, qui ad fontem Callichorum consedisse Cererem tradiderant. Maius esset in isto silentio pondus, si quis Ruhnkenio duce Pamphum cum Homero consensisse et fontem illum vocasse Parthenium putaret. Sed parum probabilis est ista Ruhnkenii opinio, nec quidquam habet, quo ei vel aliqua veri species conciliari possit. Erunt fortasse, qui Pausaniae silentium sic interpretentur, ut Homerum ab eo non potuisse testem advocari censeant, quod is fontis nomen omisisset. Certe durissima oratio, quae est in hymni v. 98. 99.

ἕζετο δ' ἐγγὺς ὁδοῖο, φίλον τετιημένη ἦτορ,

Παρθενίῳ φρέατι, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,

Wolfium videtur movisse, ut πὰρ θείῳ φρέατι scriberet. Haec quidem ratio etsi hanc dubitationem removet, quae est de fontis nomine, vereor tamen ne ob alias caussas, de quibus in notis dixi, admitti nequeat. Sed paratum est aliud remedium nomen fontis ab Homero omissum censentibus. Etenim fieri potuit, ut aut nomen illud Parthenii fontis, aut totus versus, qui eius fontis mentionem continet, ab interpolatore adiiceretur, quandoquidem etiam alii sunt in hoc hymno loci, qui apertissime vel additi sint ab alio poeta, vel immutati. Sic certe quis mirabitur Homerum, silentem de fontis nomine, non testem a Pausania produci. Sunt haec quidem

omnia incerta: ſed hanc tamen vim habent, ut non ad eam coniectandi audaciam confugiendum eſſe doceant, qua noviſſimus Homericorum hymnorum editor paene dimidiam partem carminis damnandam iudicavit.

Sed pergam in eo, quod facere inſtitui: oſtendam in hoc quoque hymno ad minimum duas recenſiones confuſas eſſe, quarum etſi utriusque veſtigia habeat codex Moſcovienſis, maxime tamen, ut in reliquis hymnis, recentiorem ſequatur. Ita autem disputabo, ac ſi duae, nec plures recenſiones fuerint. Quamquam enim in his locis, quos non eſſe a primo hymni ſcriptore profectos puto, inſignis diverſitas eſt, quum alii optimos et elegantiſſimos verſus contineant, alii vel argumento vel dictione recentiorem aetatem indicent: non eſt tamen haec talis discrepantia, quae ſatis certo diverſos interpolatores prodat. Quare in eo conſiſtendum arbitror, ut ſatis habeam illa removere, quae non Homerum auctorem habere videantur.

Sed ante quam eo perveniatur, vindicare volo locum, qui apud alios in ſuſpicionem interpolationis venit. Non longe ab hymni initio, ubi raptus Proſerpinae deſcribitur, acute quidam animadverterunt, non cohaerere verſum 38. cum iis, quae praecedunt; nihil autem deſideratum

iri, si versus, omissis 22—37. ita putentur iuncti fuisse:

20 ἰάχησε δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ,
κεκλομένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον.
38 ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ.

Versus autem 22—37. quum aliunde venisse arbitrarentur, cupidius alia etiam quaesiverunt, quae in his versibus reprehenderent: quae quidem praeterire satius duco. Persuasissimum enim mihi habeo, si versus 38. cum praecedentibus apte iunctus esset, neminem umquam exstiturum fuisse, cui versus isti displicerent. Sed videamus, quid in illa iunctura vitii sit:

ὄφρα μὲν οὖν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
λεῦσσε θεά, καὶ πόντον ἀγάῤῥοον ἰχθυόεντα,
αὐγάς τ' ἠελίου, ἔτι δ' ἤλπετο μητέρα κεδνὴν
ὄψεσθαι, καὶ φῦλα θεῶν αἰειγενετάων·
τόφρα οἱ ἐλπὶς ἔθελγε μέγαν νόον ἀχνυμένης περ.
38 ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ· τῆς δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.

Non puto quemquam, cui cognita sit epica Graecorum poesis, dubitaturum esse, quin hic locus mutilus sit, quandoquidem illa, ὄφρα μέν, oppositionem aliquam requirunt. Sed hoc quoque iam viderunt alii. Quo magis mirum est fuisse, qui v. 22—37. eiici vellet, quum hic locus, repertis versibus, qui exciderunt, optime cum v. 38.

cohaerere potuerit. Enimvero calumniaretur, qui negaret illorum verſuum, qui amiſſi ſunt, non aliam potuiſſe ſententiam eſſe, quam hanc: *quum vero ipſam terram ſubiiſſet, nec quidquam niſi tenebras circumfuſas videret, tum vero animum deſpondit.* Tum quidem perabſurde ſubiiceretur: *reſonabant vero cacumina montium.* At cur ſuppleamus, quae dici non potuerunt; quae autem debuerunt dici, praetermittamus? Quod ſi ducem ſequimur ipſum hunc locum, hoc potius poetam dixiſſe credemus: *quum vero hiantem terram ingrederetur, ſeque ad inferos deduci intelligeret, tum prorſus deſperans multo, quam ante, clamavit vehementius: et reſonuerunt montium cacumina, et maris cavernae: audiitque mater.* Apertum eſt, hoc modo et nexum reſtitui, et caveri, ne quis poſthac miretur, quod Ceres audire filiae clamorem dicatur, quum ante nemo deorum, praeter Hecaten et Solem, quidquam perceperit.

Non puto, ſi χρυσαόρου v. 4. vitium ſcripturae eſt, interpolationis indicium inveniri ante v. 47. in quo ſuſpecta habeo verba πότνια Δηώ. Vereor enim ne hoc nomen, quod nusquam uſurpavit Homerus, aetati interpolatoris facilius, quam illius poetae, qui primus hunc hymnum condidit, adſcribi debeat. Veterem ſcriptorem δῖα θεάων poſuiſſe crediderim. Occurrit nomen Δηὼ etiam v. 211. et 497. Ac verſum 497. non eſſe ab an-

tiquo poeta factum, sponte intelligitur. Versu 211. autem,

δεξαμένη δ' ὁσίης ἕνεκεν πολυπότνια Δηώ,

nomen Δηὼ eo magis suspectum habeo, quod etiam adiectivum πολυπότνια dubitationem movet. Vereor enim ut id apud antiquiorem Apollonio scriptorem inveniatur. Quare interpolatorem πολυπότνια Δηώ, veterem poetam ξανθὴ Δημήτηρ scripsisse crediderim. Sed quum semel huius versus facta sit mentio, non est praetereunda eruditissimi Schaeferi sententia, qui, quod λ et ν frequentissime permutentur, ut ad Charitonem demonstravit Dorvillius, ἕνεκεν in ἔλαχεν mutandum censet. Quod ille sic interpretatur: *sacri honoris compos est facta:* poetam enim, non opus esse ratum, ut de institutione sacri ritus diceret, id commemorasse, quod consequens est; neque id obscurum fuisse initiatis, qui cognitam habuerint mysticam vim cyceonis; ὁσίην autem non simpliciter esse ritum sacrum, sed adiunctam habere honoris et venerationis significationem; unde idem esse, quod θυσίαν, ut apud Archiam epigr. XX. Quae quamvis docte sint et subtiliter disputata, non omnem tamen mihi de illius emendationis veritate dubitationem eximunt. Si ὁσίης dictum esset pro θυσίας, ut in illo Archiae epigrammate et in hymno Mercurii v. 130. facile adducerer, ut poetam neglecto temporis ordine dixisse cre-

derem ὁσίης ἔλαχεν: quae verba hunc essent sensum habitura: *compos facta est sacrorum, quae ei in mysteriis Eleusiniis offerri solent.* Sed dubitari potest, an cycconem non obtulerint Cereri. Nihil certe ea de re tradunt scriptores ab Ruhnkenio et Meursio in Eleusiniis cap. X. allati: e quibus hoc tantum discas, initiatos cycconem bibisse. Quod si, ut videtur, ὁσίη hoc loco de ritu sacro, quo ipsi tantum initiati errorum Cereris memoriam colebant, accipiendum est, hi potuerunt ὁσίης λαγχάνειν dici, quod ad hanc caeremoniam admitterentur; non Ceres, quae eam praeibat. Λαγχάνειν enim eorum est, qui aliquid lege quadam sibi debitum consequuntur. Quare pronior sum in eam sententiam, ut Vossii coniecturam, ὁσίης ἐπέβη, praeferri velim: quae etsi longius a codicis scriptura recedit, id ipsum tamen exprimit, quod a simplicitate, qualis esse antiquorum poetarum solet, maximam commendationem habet, institutum esse Cereris facto cum ritum, quem deinde initiati tenuerint.

Manifesto interpolati sunt versus 108 — 110. ubi haec leguntur de filiabus Celei:

τέσσαρες, ὥστε θεαί, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι,
Καλλιδίκη, καὶ Κλεισιδίκη, Δημώ τ' ἐρόεσσα,
Καλλιθόη θ', ἣ τῶν προγενεστάτη ἦεν ἁπασέων.

His repugnat Pausaniae testimonium I. 38. τὰ δὲ ἱερὰ τοῖν θεοῖν Εὔμολπος καὶ αἱ θυγατέρες δρῶσιν

αἱ Κελέου. καλοῦσι δὲ σφᾶς Πάμφως τε κατὰ ταυτὰ καὶ Ὅμηρος Διογένειαν, καὶ Παμμερόπην, καὶ τρίτην Σαισάραν. Ruhnkenius quidem opinabatur, nomina illa, quae ab Homero posita scribit Pausanias, circa finem hymni, ubi de Cereris sacris sermo est, a poeta commemorata fuisse: versus autem istos librariorum negligentia esse omissos: quamquam mirum esse fatetur, aliis Celei filiabus, quam quae Cererem hospitio excepissent, commissam esse curam sacrorum. Illa Ruhnkenii sententia nec tibi satisfecit, Ilgeni, neque aliis: et iure quidem, praesertim quum Celei filiae apud Homerum non videantur Cereris sacra obiisse: quod neque e Pausaniae verbis colligi potest, neque, si posset, hunc Pausaniae locum cum iis, quae idem alibi de Cereris sacris ex Homeri hymno profert, conciliari pateretur. Facile vero omnem difficultatem expediemus, si tres istos versus, qui nomina filiarum Celei continent, ab interpolatore sic conformatos putabimus: qui quum sequeretur alius narrationis fidem, pro nominibus, quae ab Homero scripta videbat, haec posuit, quae nunc leguntur. Et fortasse servavit partem aliquam verborum, quibus Homerus usus fuerat, quem credas ita scripsisse,

τρεῖς, ὡσεί τε θεαί, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι,

tum posuisse nomina, eorumque uni addidisse haec, ἣ τῶν πρειγενεστάτη ἦεν ἁπασέων. Librarius,

qui codicem Moſcovienſem ſcripſit, more ſuo interpolatorem ſequi, quam Homerum, maluit. Itaque etiam v. 146. Καλλιδίκη pro Saeſara, vel Pammerope ab interpolatore poſita videtur.

Veniunt etiam in ſuſpicionem interpolationis verſus 202—205.

πρίν γ' ὅτε δὴ χλεύης μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
πολλὰ παρασκώπτουσ' ἐτρέψατο, πότνιαν, ἁγνήν,
μειδῆσαι, γελάσαι τε, καὶ ἵλαον σχεῖν θυμόν.
ἣ δή οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον εὔαδεν ὀργαῖς.

Non enim in his aut Homerica eſt, aut omnino antiqua oratio; tum ob μὶν ſequentibus epithetis, quae ſine nomine, etiam ſi χλεύῃσιν ſcriberetur, diſplicitura eſſent; tum ob tertium verſum, qui minime elegans eſt; tum denique ob vocabulum ὀργαῖς. Itaque hos verſus eo facilius ab interpolatore addi potuiſſe ſtatuemus, quod is celebratos ab aliis Iambae iocos non putaverit ſilentio eſſe praetereundos.

Quae a v. 300. leguntur, mea quidem ſententia neque ita frigent, neque tam inter ſe pugnant, ut multis magniſque interpolationibus corrupta exiſtimari debeant. Exponamus argumentum ordine eo, quem poeta inſtituit. Condito templo Eleuſinii domum abeunt. Manet eo in templo relictis deorum coetibus Ceres, et ſterili anno mortales affligit. Ob eam rem Iuppiter primo Iridem mittit, quae Cererem ad deos arceſſat,

dein, quum haec legatio frustra fuisset, caeteros deos. His non ante illa se ad Olympum redituram dicit, quam visa filia. Itaque Mercurius ad Plutonem ab Iove mittitur, ut reducat Proserpinam. Consentit Pluto, sed Proserpinae granum comedendum praebet mali Punici. Ita Proserpina revisit matrem, cui interroganti, numquid cibi apud inferos gustaverit, quo facto fore, ut duas anni partes apud superos, unam apud Plutonem degat, tum quo modo rapta fuerit, ad utrumque respondet, et singula, ut acta sint, enarrat. Ibi salutabunda Proserpinam adest Hecate, ex eo tempore satelles eius. Iam Iuppiter Rheam mittit, quae Cererem ad deos reducat, et dona promittat, simulque significet, adnuisse Iovem, ut Proserpina unam anni partem apud inferos, duas in caelo degat. Sic placata Ceres frugum ubertatem facit hominibus, regibus autem Eleusiniis sacrorum suorum curam committit. In his praeter illa, quae de Hecate narrantur, nihil video, quod offensioni esse possit. Scio miratum esse aliquem, quod templo exstructo non statim facta esset sacrorum mentio, et quaesivisse, quid interea factum esset in hoc templo. Nimirum sacra, ut in aliis templis. Sed de his tacuit poeta, et recte quidem, non solum quod frustra facta sunt irata Cerere, sed etiam, quod alia commemoraturus esset, quae multo magis, quam ista sacra, movere deam debebant.

De Eleusiniis autem orgiis ne potuit quidem eo loco dicere. Ridiculum enim fuisset, Cererem sacrorum caeremonias instituere, quibus statim se adeo iniquam praebitura esset, ut antistitum pietatem fame puniret. Alias, quae de omni ista narratione excitatae sunt dubitationes, silentio praeteriri volet, qui sensum habet Homeri et epicorum lectione bene subactum. Sed tamen ex his duas, quae fortasse cuipiam esse fraudi possint, breviter attingam. Quaerunt, cur ad Olympum vocetur Ceres. Mirum vero. Nam quid hoc aliud est, quam orare, ut iram deponat? Et quid frequentius fieri videmus, quam invitari ad solitos coetus eum, qui simultate orta ab iis se abstinet? Qui si obsequitur, hac ipsa re in gratiam se redire ostendit. Alterum, in quo haeretur, hoc est, quod, quum Ceres sciat, divisam apud superos atque inferos fore Proserpinae mansionem, id deinde Iuppiter ita fore ei spondeat. Nam neque Cererem hoc, nisi facto edoctam, scire posse, nec, si ea id eventurum sciat, ex Iovis arbitrio pendere. Ad utrumque parata est responsio. Scire poterat Ceres, quia vix dubitari potest, ita creditum fuisse, qui deorum apud inferos aliquid gustasset, eum tertiam anni partem se Orco addixisse. De Proserpina autem sic fore spondere poterat Iuppiter, quod, quantumvis aliquid fatale esset, hic tamen fata nonnumquam migrare posse

credebatur. Sic in Iliade, quum de morte Sarpedonis deliberat. Vnde factum ſit, ut nunc fatum diis, nunc dii fato potentiores haberentur, indicavi in diſſertatione de tragica et epica poeſi, quae addita eſt Ariſtotelis arti poeticae, p. 265. Et hic quidem non vacua eſt illa de Iovis conſenſu narratio. Nam quum Pluto, frater Iovis, ipſo adnuente Iove, rapuiſſet Proſerpinam, et eo quidem conſilio, ut eam uxorem duceret, metuere poterat Ceres, ne Iuppiter, quo gratum faceret fratri, violata fatorum lege in omne tempus apud inferos eſſe Proſerpinam ſineret. Sed verſus 438 — 440.

τῇσιν δ' ἐγγύθεν ἦλθ' Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος·
πολλὰ δ' ἄῤ ἀμφαγάπησε κόρην Δημήτερος ἁγνήν·
ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ὀπάων ἔπλετ' ἄνασσα·

hos verſus quum vel ob vocabulum *κόρην* ab antiquo hymno removere debeamus, tum ipſo argumento produnt interpolatorem, maioris doctrinae et recentioris ſtudioſum. Sunt vero etiam paullo ante, quae ab eodem interpolatore addita videantur in oratione Proſerpinae: ac primo v. 407.

τοίγαρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἐρῶ νημερτέα πάντα.

Vetuſtiorem poetam maluiſſe credas:

τοίγαρ ἐγώ τοι, μῆτερ, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.

Neque enim antiquum eſt *ἐρῶ*. Mox qui legitur verſus,

ἄκουσαν δὲ βίῃ με προσηνάγκασε πάσασθαι,

tam turpis eſt, ut non ab interpolatore factus, ſed e ſcholiaſtarum adnotationibus ortus exiſtimari debeat. Sequuntur paullo poſt haec:

ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἱμερτὸν λειμῶνα
Λευκίππη, Φαινώ τε, καὶ Ἠλέκτρη, καὶ Ἰάνθη,
καὶ Μελίτη, Ἰάχη τε, Ῥόδειά τε, Καλλιρόη τε,
Μηλοβότη τε, Τύχη τε, καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις,
Χρυσηΐς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τ', Ἀδμήτη τε,
καὶ Ῥοδόπη, Πλουτώ τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
καὶ Στύξ, Οὐρανίη τε, Γαλαξαύρη τ' ἐρατεινή,
Παλλάς τ' ἐγρεμάχη, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
παίζομεν, ἠδ' ἄνθεα δρέπομεν χείρεσσ' ἐρόεντα.

Huius loci mentionem fecit Pauſanias IV. 30, 3. his verbis: πρῶτος δὲ ὧν οἶδα ἐποιήσατο ἐν τοῖς ἔπεσιν Ὅμηρος Τύχης μνήμην· ἐποιήσατο δὲ ἐν ὕμνῳ τῷ ἐς τὴν Δήμητρα, ἄλλας τε Ὠκεανοῦ θυγατέρας καταριθμούμενος, ὡς ὁμοῦ κόρῃ τῇ Δήμητρος παίζοιεν, καὶ Τύχην ὡς Ὠκεανοῦ καὶ ταύτην παῖδα οὖσαν· καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη·

ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἱμερτὸν λειμῶνα
Λευκίππη, Φαινώ τε, καὶ Ἠλέκτρη, καὶ Ἰάνθη,
Μηλόβοσίς τε Τύχη τε καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις.

Verſum, qui non eſt apud Pauſaniam,

καὶ Μελιτη, Ἰάχη τε, Ῥόδειά τε, Καλλιρόη τε,

quod nihil ad rem faceret, Ruhnkenius ſive a Pauſania ſive ab eius librario omiſſum putabat.

At Pauſanias, opinor, ſi quid voluiſſet omittere, ſolum attuliſſet eum verſum, in quo nomen Τύχη eſt: librarium autem eius iniuria accuſabimus, quum facilius iſta omiſſio expediatur, ſi verſum ab interpolatore additum cenſeamus. Idem adieciſſe hunc verſum videtur,

Παλλάς τ' ἐγρεμάχη, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.

Quum enim, ut Ruhnkenius docuit, Minerva ac Diana inter illas virgines fuiſſe dicantur, e quarum coetu rapta eſt Proſerpina, has interpolator deas non putavit praetereundas eſſe, quamquam earum mentionem nec loco apto, neque ea ratione, qua decebat, fecit. Senſit hoc iam Matthiae. Nec numeri in iſto verſu elegantes ſunt: quos aliquo tamen modo excuſare ſtudui ad Orpheum p. 729.

Apertis interpolationibus vitiatus eſt hic locus v. 473.

ἡ δὲ κιοῦσα θεμιστοπόλοις βασιλεῦσιν
εἶπεν Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ', ἡγήτορι λαῶν,
δρησμοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια καλά,
Τριπτολέμῳ τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ,
σεμνά, τά γ' οὔπως ἔστι παρεξίμεν, οὔτε πυθέσθαι,
οὔτ' ἀχέειν· μέγα γάρ τι θεῶν ἄχος ἰσχάνει αὐδήν.
ὄλβιος, ὃς τάδ' ὄπωπεν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·

ὃς δ' ἀτελὴς, ἱερῶν ὅς τ' ἄμμορος, οὔποθ' ὁμοίην
αἶσαν ἔχει, φθίμενός περ, ὑπὸ ζόφῳ εὐρώεντι.

Aliquid adiumenti ad explicandum hunc locum confert Paufanias, qui lib. II. cap. 14, 2. fic fcribit: *οὐ γὰρ ἄν ποτε Ὅμηρος παρῆκεν αὐτὸν* (Dysaulen) *ἐν τοῖς ἔπεσιν· ἔστι γὰρ καὶ Ὁμήρῳ πεποιημένα ἐς Δήμητρα· ἐν δὲ αὐτοῖς καταλέγων τοὺς διδαχθέντας ὑπὸ τῆς θεοῦ τὴν τελετὴν Δυσαύλην οὐδένα οἶδεν Ἐλευσίνιον. ἔχει δὲ οὕτω τὰ ἔπη·*

δεῖξεν Τριπτολέμῳ τε, Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν
δρησμοσύνην ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν.

Ex his verbis hoc certe elucet, verfum, qui hos in hymno fequitur, Paufaniae ignotum fuiffe. Eum vero interpolator addidit, qui Polyxeni quoque mentionem faciendam putaret. Eidem etiam *καλὰ* debetur pro *πᾶσιν*, quod eft apud Paufaniam, et, nifi fallor, *εἶπεν* quoque, quod, ut varia lectio, in margine vel verfuum intervallis adfcriptum, in textum venit. Atque interpolator hunc locum ita, fi recte coniicio, conformaverat:

ἡ δ' ἄρ' ἔειπε θεμιστοπόλοις βασιλεῦσιν,
Τριπτολέμῳ τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ', ἡγήτορι λαῶν,
δρησμοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια καλά.

Eidem poetae, fi recte fentio, tribui debent etiam tres verfus, quibus beata initiatorum fors praedicatur. Turbant enim nonnihil narrationis fim-

plicitatem, quae antiquiorum eſt ſcriptorum propria. Et fortaſſe hi verſus e Sophocleis, non Sophoclei, ut videbatur Ruhnkenio, ex his expreſſi ſunt.

Ultimos ſex verſus non eſſe antiquos, ſatis prodit oratio: quamquam ſi quid horum a vetuſtiore poeta profectum eſt, id huiusmodi fuiſſe crediderim:

ἵλαθ' Ἐλευσῖνος θυοέσσης δῆμον ἔχουσα,
αὐτὴ καὶ κούρη περικαλλὴς Περσεφόνεια·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

In maioribus Homeri hymnis videtur etiam hymnus in Bacchum fuiſſe, ex quo novem verſus Diodorus Siculus affert, finem autem conſervavit codex Moſcovienſis. Hunc quoque hymnum ab aliquo rhapſodo interpolatum fuiſſe apertum eſt. Ac primo haec ibi ſcripta ſunt:

ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.
ὣς εἰπών, ἐπένευσε καρήατι μητίετα Ζεύς.

Tibi quidem, Ilgeni, tres priores horum verſuum ex Iliade huc traducti videbantur, quum aliquis librarius eum verſum, qui nunc quartus horum eſt, exemplo illuſtrare vellet. Quod quis neget fieri potuiſſe? Sed quum toties in Homeri hymnis interpolatoris manus deprehendatur, quum-

que in hoc ipſo Bacchi hymno alii etiam verſus ſuppoſiti ſint, ipſe fateberis, maiore cum ſpecie veritatis tres illos verſus rhapſodo adſcribi, qui Homeri hymnum ad ſuam mentem refinxerit. Credibilius eſt autem, hos tres verſus pro quarto, quam quartum pro tribus illis ab interpolatore ſcriptum eſſe: propterea quod horum hominum illud erat conſilium, non ut detraherent quidquam de Homerici carminis ornatu, ſed ut eum augerent. Quod modo dicebam, alio etiam in loco iſtius fragmenti alienos verſus inveniri, iam vidit noviſſimus editor, Matthiae. Sic enim hymnus finitur:

ἵληθ' εἰραφιῶτα, γυναιμανές· οἱ δέ σ' ἀοιδοὶ
ᾄδομεν ἀρχόμενοι λήγοντές τ', οὐδέ πῃ ἔστιν
σεῖό γε ληθόμενον ἱερῆς μεμνῆσθαι ἀοιδῆς.
καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διώνυσ' εἰραφιῶτα,
σὺν μητρὶ Σεμέλῃ, ἥνπερ καλέουσι Θυώνην.

Manifeſtum eſt, ultimos duos verſus non fuiſſe in eodem carmine, in quo tres illos, qui his priores ſunt. Vtros autem Homero, utros interpolatori tribuendos cenſeamus, non poteſt obſcurum eſſe, quum in tribus prioribus minime Homerica oratio ſit.

Dabis mihi hanc veniam, Ilgeni, ut, quum hucusque producta ſit haec disputatio, pauca adiiciam de minoribus hymnis. Etenim in his quoque aliqui ſunt, in quibus non dubia reperian-

tur interpolationis indicia. Vnum horum hymnorum, qui est in Mercurium, iam supra attigi: nunc reliquos commemorabo. Ac primus horum est hymnus nostrae editionis X. in Venerem, in quo quum vulgati libri habeant,

χαῖρε θεὰ Σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα
καὶ πάσης Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν,

codex Moscoviensis, conservator fere interpolationum, pro his versibus alios exhibet:

χαῖρε μάκαιρα, Κυθήρης ευκτιμένης μεδέουσα,
εἰναλίης τε Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.

Dolendum est, quod hic codex in hymno XVIII. 4. finitur, nec reliquos hymnos continet, in quibus fortasse similes habuit interpolationes.

Certe idem codex etiam in hymno XV. qui est in Herculem, pro versibus 4. 5. 6. vulgatarum editionum tres alios versus, aperte illos a recentiore poeta factos, exhibet.

Maxime vero codicis huius auctoritatem desideramus in hymnis XXIV. et XXIX. Quorum in XXIV. qui est in Vestam, hic versus legitur:

ἔρχεο τένδ' ἀνὰ οἶκον ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα.

Quem versum quum Barnesius probabili coniectura sic emendandum censuit,

ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον ἐνηέα θυμὸν ἔχουσα,

videtur ille quidem veram lectionem invenisse, sed ita tamen, ut non prorsus damnandum sit

verbum ἐπέρχεο. Quod verbum indicio eſt, quum de duobus poetis alter ſic, ut volebat Barneſius, ſcripſiſſet, alterum ſcripſiſſe tali quodam modo:

εὔφρονα τόνδ' ἀνὰ οἶκον ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα.

Hymni autem XXIX. qui eſt in Veſtam et Mercurium, hoc eſt initium:

Ἱστίη, ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων
ἕδρην ἀΐδιον ἔλαχες, πρεσβηΐδα τιμήν,
καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν· οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτῃ πυμάτῃ τε
Ἱστίῃ ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον.

Quorum verſuum tres poſtremos iam tu, Ilgeni, ab aliquo interpolatore additos eſſe monuiſti. Sed in eo a te disſentio, quod eum interpolatorem duos verſus, qui hos antecedunt, omiſiſſe puto, ita ut is verba coniunxerit hoc modo:

Ἱστίη, ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν.

Conſtructionem illam pronominis cum participio illuſtravit Matthiae ad hymnum Apollinis Pythii v. 157. Sed magis depravata eſt reliqua hymni pars:

καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
ἄγγελε τῶν μακάρων χρυσόῤῥαπι, δῶτορ ἐάων,
ναίετε δώματα καλά, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν

ἵλαος ὢν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἱστίῃ· ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
εἰδότες ἔργματα καλά, νόῳ τ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.

Sic editio princeps, neque aliter reliquae, nisi quod leve scripturae vitium ita corrigunt *νόῳ θ' ἕσπεσθε*. Versum illum,

ναίετε δώματα καλά, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν,

alii alio loco ponendum censuere, nemo autem talem potuit locum invenire, in quo mutatus versuum ordo non pareret alias et inextricabiles difficultates. Quae res, ut ego arbitror, monere nos debet, ne tam lubricae nos viae committamus. Quum semel hic hymnus non videatur ab interpolationibus immunis esse, ecquid putabimus tutius reperiri posse, quam si hic quoque interpolatoris manum deprehendere conemur? Et videor mihi errorem illum detexisse, quo cognito et explicari facillime perturbatio ista, et tolli lenissimo remedio possit. Duo postremi versus, alter vocabulo Ἱστίῃ, alter participio *εἰδότες* incipiunt. Sumamus, quod fieri potuit facillime, utrumque vocabulum ad priorem horum versuum pertinuisse, ita ut antiquioris poetae sit *εἰδότες*, recentioris Ἱστίῃ: quod quum supra esset adscriptum ab illo librario, cui hodierna Homericorum hymnorum forma debetur, alii, qui huius codicem describebant, in eum errorem inducti sunt, ut participium *εἰδότες*, quod infra scriptum esset,

ad ſequentem verſum referrent: in quo quum eſſet repoſitum, librarii metro vim fieri ſentientes, aut verum et genuinum huius verſus initium, aut aliquod e medio vocabulum omiſere. Igitur antiquiorem poetam, quum ante invocaſſet Veſtam, ita ſe ad Mercurium convertiſſe puto:

καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
ναίετε δώματα καλά, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν
εἰδότες· ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ῥύεσθ' ἔργματα καλά, νόῳ θ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.

Liceat enim ſententiae concludendae cauſſae addere verbum, quod ſcribi a poeta certe potuerit, quemadmodum ſcribi potuit etiam aliter: ut,

ἔργματα κάλ' ἐφορᾶτε.

Interpolator haec ita mutaſſe videtur:

καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
ἄγγελε τῶν μακάρων ἐριούνιε, δῶτορ ἐάων,
ἵλαος ὢν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἱστίῃ· ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ῥύεσθ' ἔργματα καλά, νόῳ θ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.

Vides, Ilgeni, hac ratione illud effici, ut verſuum ordo, qui temere perturbatus eſſe videbatur, non modo ſe ipſe tueatur, ſed etiam emendandi neceſſitatem removeat.

Denique hymnos XXX. qui eſt in Terram matrem, XXXII. qui eſt in Lunam, et XXXIII. qui eſt in Dioscuros, non omni interpolationis ſuſpicione vacuos eſſe, in notis dixi.

Vides, Ilgeni, quae mea ſit de Homeri hymnis ſententia: quae ſi a veritate non abhorret, pariter et horum temeritati terminum figet, qui pro ſua libidine optimos verſus eiiciunt, quum, unde venerint, dicere nequeant, et imperitiam coercebit aliorum, qui, quidquid in his hymnis ſcriptum legitur, Homericum eſſe deputant. Perpoliri haec ratio poterit alio tempore, ſi, quod valde optabile eſt, alii et boni reperti fuerint codices. Nam in hoc ſtatu, in quo nunc iſta carmina ſunt, inchoari genuinorum a ſuppoſitis diiudicatio, non perfici poteſt. Itaque quidquid nunc a nobis disputatum eſt, tempori relinquatur, et doctorum iudicum perſpicaciae.

Sed iam veniendum eſt ad hanc hymnorum Homeri editionem. Eam ego hoc conſilio inſtitui, ut ad ea, quae ipſe de his carminibus ſentirem, demonſtranda textum haberem non modo antiquarum editionum vitiis vacuum, ſed etiam iis mutationibus carentem, quas recentiores critici, longe aliam illi, atque ego, rationem ſequuti, receperant. Ac veteres editiones quam corruptae ſint, omnibus notum eſt: praeterea deſunt in iis verſus aliqui, quos e codicibus protulit Ruhnkenius. In recentioribus autem, praeter illud, quod iam dixi, nunc lacunae, quae non rarae in his hymnis ſunt, non indicatae, nunc alii verſus, quam quos ego ſuſpectos habeo, uncis incluſi,

quin in novissima editione optimi versus et maxime genuini prorsus omissi sunt. Ita factum est, ut optimum iudicarem, ipsos Homeri hymnos edere. Quod sic feci, ut et lacunas signis quibusdam indicarem, et uncis includerem ea, quae ab interpolatoribus addita viderentur. In textu eos tantum locos mutavi, quos vel ab aliis vel a me ipso certa emendatione sanatos credebam. Notas addidi, non ut perpetuo quasi commentario hos hymnos illustrarem, sed hic illic, ut in mentem veniebat, maxime quum corrigerem aliquid, aut ab aliis dissentirem. Plerumque etiam indicavi, cuius emendatio esset, quam recepissem. Et fere semper memorabiliores lectiones codicis Moscoviensis adnotavi, quod hae aut esse ab interpolatore profectae, aut proficisci potuisse viderentur. Saepe etiam, Ilgeni, alias videbis varias lectiones adscriptas esse, et nonnumquam vix memoratu dignas. Hoc quare fecerim, accipe. Quum post tuam diligentissimam in hoc genere operam novae e codicibus lectiones in lucem protractae essent, simulque coniecturarum, quas viri docti fecerunt, crevisset copia, paene adiecissem his hymnis accuratam variarum lectionum et plenam collectionem, nisi veritus essem, ne novissimus editor, qui in titulo suae editionis varias lectiones se addidisse profitetur, ea re suae editioni aliquid detractum iri putaret.

Non possum tamen dissimulare, eum varias lectiones, quas ante in animadversionibus non sane satis studiose collegerat, hinc negligentius etiam in editionem hymnorum contulisse. Quo factum est, ut in codicum lectionibus indicandis non modo aliquoties ab Ruhnkenio, sed interdum etiam ab semet ipso discreparet. In primis vero illud miratus sum, quod saepissime e Florentina editione, quae omnium prima est, lectiones affert, quarum nullum est in ea editione vestigium. Atqui quum tu, Ilgeni, hanc editionem diligentissime comparasses, ex tuis adnotationibus petere istas lectiones poterat. Equidem usu cognovi, Florentinam editionem numquam ab eo visam esse, sed, quod prorsus mirabile est, quum fortasse earum editionum aliqua uteretur, quae ad Florentinam expressae feruntur, eum coniectura, quid in Florentina esset, divinantem, id ipsum ei editioni adscribere non dubitasse. Quare saepe, et plerumque notato eius errore, ne lectores, uter vera diceret, nescirent, Florentinae editionis lectionem adscribendam duxi. Vt persaepe in hac editione, ita interdum etiam in aliis conferendis, non usus est ea diligentia, quam iure exspectasses. Quare non raro Florentinae editionis lectionibus eas addidi, quae sunt in secunda et tertia Aldina, a. M.D.XVII. et M.D.XXIV. item in prima Ce-

phalaci a. M.D.XXV. Has autem quatuor editiones meis ipſe oculis in ſingulis locis uſurpavi. Quemadmodum fortaſſe nolet aliquis iſtas adnotationes additas eſſe, ita eſt etiam, quod omiſſum vituperabitur. Conqueſtus eſt enim nuper Io. Henr. Voſſius, quod quidam, quae in epiſtolis mythologicis ſcripſiſſet, neſcire ſe ſimularent, et paene pro non ſcriptis habere. Id ne mihi nunc quoque vitio vertatur, profiteor, me legiſſe, quum hymnum in Mercurium, ne quid de Alcaeo lyrico dicam, a Cynaetho factum eſſe ſibi perſuaſiſſimum habet; legiſſe, quum in eo hymno ἐντροπίας *faſcias*, μετήορα *aras*, φωνὴν *mactationem*, βουλεύειν τινὰ *aliquem conſilio adiuvare*, κνώδαλον *trucem adſpectu* interpretatur; legiſſe etiam alia multa huiusmodi, ad quae medicum eius attendere oportet. Sed haec ablegemus ad Homericos illos et Heſiodeos terrarum orbes, ad amuſſim in tabula deſcriptos, et anguſto cinctos amne Oceani. Mihi quidem non tam mirum videtur, ab uno talia excogitari, quam miſerandum, a multis credi.

Sed verendum mihi eſt, Ilgeni, ne abutar patientia tua. Paene enim ad libri magnitudinem haec crevit epiſtola. Itaque finem faciam ſcribendi, et ad Aeſchylum meum revertar, unde paullisper ad hosce hymnos diſceſſeram. Tu vero hoc munuſculum ſic accipe, ut ab eo datum

cogites, quem amore et pietate nemo eorum, qui te colunt, vincere poſſit. Nam admiratio quidem tuarum praeclariſſimarum virtutum, quibus antiquam ſcholae Portenſis laudem ſummo patriae et litterarum emolumento ad illud faſtigium adduxiſti, quod vel propoſitum habere perpaucis ſcholis, nedum conſequi licet, communis mihi cum omnibus eſt: illud autem proprium habeo, quod me non modo pluribus, quam alios, ac maioribus tibi meritis obſtrinxiſti, ſed etiam ab ipſa pueritia mea eo es amore complexus, qui paternum aequaret. Quo amore tuo ut nihil mihi dulcius eſt, ita me, quoad vivam, iure tuum vocabis. Vale, Ilgeni, multosque per annos rege inclitam Portam, amoeniſſimum illud litterarum domicilium, cuius equidem numquam ſine deſiderio, etiam propter Langium, collegam tuum, quem ſcis quanti faciam, recordari ſoleo.

Dabam d. VII. Maii, a. CIↃIↃCCCVI.

ΟΜΗΡΟΥ ΥΜΝΟΙ

I.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
ὅν τε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα,
καί ῥά τ᾽ ἀναΐσσουσιν ἐπισχεδὸν ἐρχομένοιο
πάντες ἀφ᾽ ἑδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει.
Λητὼ δ᾽ οἴη μίμνε παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ,
ἥ ῥα βιόν τ᾽ ἐχάλασσε καὶ ἐκλήϊσσε φαρέτρην·
καί οἱ ἀπ᾽ ἰφθίμων ὤμων χείρεσσιν ἑλοῦσα

---

3. Legebatur καί ῥά γ᾽ ἀναΐσσουσιν, quod nihili eſt.

4. Mirum eſt adeo haereri potuiſſe in hoc verſu, ut verba, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει, prorſus contra morem et leges epici carminis, ſic explicarentur, *quandoquidem deus eſt arcitenens.* Nihil illa aliud ſignificant, quam, *quum arcum tendit:* quem tendit ille, quum eſt iratus. Quae ſententia tantum abeſt, ut huic loco male conveniat, ut magnum pulcerrimo exordio ornamentum addat. Nam poeta initio univerſe reverentiam deſcribens, quam dii praeſtent Apollini, ipſum deum eo habitu auditoribus oſtendit, quo ille maxime eſt admirabilis. Quare eum non actionis expertem introducit, ſed fungentem officio ſuo. Ita deum in actu motuque verſantem intuens, incaleſcente animo, quod reliquum eſt, tamquam ſemel et certo quodam tempore factum enarrat. Praeterita ſi pro praeſentibus poſita putantur, omnis loci venuſt as perit.

τόξον ἀνεκρέμασεν πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο,
πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ δέπαϊ χρυσείῳ,
δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
ἔνθα καθίζουσιν· χαίρει δέ τε πότνια Λητώ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
[Χαῖρε μάκαιρ', ὦ Λητοί, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,
κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,

---

14. Interpungebatur *χαῖρε, μάκαιρ' ὦ Λητοί*, quod non recte factum videtur. Construitur enim *ὦ* eodem modo, ut articulus. Quare interpunxi, *χαῖρε μάκαιρ', ὦ Λητοί.* Sic etiam Iliad. IV. 189. XVII. 716. scribi velim, *φίλος, ὦ Μενέλαε. ἀγακλεὲς, ὦ Μενέλαε.* Et in Odyssea VIII. 408. XVIII. 121. XX. 199. *χαῖρε πάτερ, ὦ ξεῖνε.* Maxime confirmant hanc regulam ii loci, qui maxime labefactare eam videntur: hos dico, in quibus *ὦ* non adiectivo, sed praecedenti adiectivum substantivo iungitur, ut *ὦ παῖδες οἰκτροί.* Nimirum non dicitur *οἱ παῖδες οἰκτροί*, sed *οἱ οἰκτροὶ παῖδες.* At quum *οἱ οἰκτροὶ παῖδες* dicimus, primarium est *οἰκτροί*; quum *οἱ παῖδες οἱ οἰκτροί*, potius est *παῖδες.* Itaque qui *ὦ οἰκτροὶ παῖδες* dicit, miseros alloquitur, qui sunt pueri; qui *ὦ παῖδες οἰκτροί*, pueros, qui sunt miseri. Aperta est caussa, quare haec formula articuli exemplum deserat, neque *ὦ παῖδες ὦ οἰκτροί* dicatur. Multum autem refert, utra loquutione utaris. *Ὦ μάκαρ Ἀτρείδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον* felicem praedicantis est. *Ὦ τοῦ στρατηγήσαντος ἐν Τροίᾳ ποτὲ Ἀγαμέμνονος παῖ*, claro patre ortum compellantis. Opponuntur infelix et ignobili patre natus. Quodsi *ὦ Ἀτρείδη μάκαρ, ὦ παῖ Ἀγαμέμνονος* dicas, opponentur, qui non sunt Atridae, et qui cum Agamemnone alia fuerunt necessitudine iuncti, quam quae inter filium et patrem est. Contra recte Sophocles, *ὦ φάος ἁγνόν*: opponuntur enim tenebrae, non lumen impurum. In Homerico illo *ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη,*

ἀγχοτάτω Φοίνικος, ἐπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις.]
Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;
[πάντη γάρ τοι, Φοῖβε, νόμος μεμέληται ἀοιδῆς,
ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον, ἠδ' ἀνὰ νήσους.
πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἅδον καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες,
ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.]
ἦ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε χάρμα βροτοῖσιν,
κλινθεῖσα πρὸς Κύνθου ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ,
Δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ; ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν

---

adiectivi loco esse puto haec, *πάτερ ἡμέτερε*. Sed etiam si cui placeat post *ἡμέτερε* interpungere, *ὦ πάτερ ἡμέτερε* dici, non *ὦ ἡμέτερε πάτερ* debebat, quod esset, *noster, non aliorum pater*. Ex his colligitur recte in Sophoclis Antigona v. 742. legi:

ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί,

nec scribi posse *ὦ παῖ κάκιστε*, quod ibi dicendum fuisset, *ὦ κάκιστε παῖ*.

18. Legebatur *ὑπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις*. Correxit iam Reizius.

20. Pro vulgato, *νόμος βεβλήαται ᾠδῆς*, scripsi, *νόμος μεμέληται ἀοιδῆς*. *Νόμος ἀοιδῆς*, ut alibi *οἶμος* et *ὕμνος ἀοιδῆς*. *Βεβλημένος* recte in *μεμελημένος* mutant in Asclepiadae epigr. 15. Caeterum hoc loco praetuli, quod mutationem minimam requirebat. Alioqui possit etiam sic scribi, *νόμοι μεμελήατ' ἀοιδῆς*, elisa diphthongo, ut in *εἰρύατ'* Iliad. IV. 248. *εἴατ'* Od. II. 403. VI. 307.

26. Vulgo *Κύνθος ὄρος*. Scripsi *Κύνθου ὄρος* cum Holstenio ad Steph. Byz. tum, quod infra hic poeta *Κύνθος* dicit masculino genere, tum quod Homeri usus genitivum exigit. Sic *Ἴδης ὄρεα, ὄρος Κυλλήνης, Τηρείης, Μαλειάων, Παρνησσοῦ, Αὐτοκάνης*. Nec repugnant, si recte interpungantur, Odyss. IX. 21. *ἐν δ' ὄρος αὐτῇ, Νήριτον εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές*, et XIII. 351. *τοῦτο δὲ Νήριτόν ἐστιν, ὄρος, καταειμένον ὕλῃ*. Stephanus Byz. quidem Cynthum *καὶ θηλυκῶς καὶ οὐδετέρως* dici scribit, sed quum non

ἐξήει χέρσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
ἔνθεν ἀπορνύμενος πᾶσιν θνητοῖσιν ἀνάσσεις.

* * *

ὅσσους Κρήτη τ' ἐντὸς ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνέων
νῆσό; τ' Αἰγίνη, ναυσικλείτη τ' Εὔβοια,
Αἰγαί, Πειρεσίαι τε, καὶ ἀγχιάλη Πεπάρηθος,

---

inveniatur neutro genere dictum, praeter hunc hymni locum, qui nihil probat, masculino autem genere saepe dicatur, quod fugere Stephanum non potuit, hunc scripsisse καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς crediderim.

29. Quis hic ordo narrationis est: ἔνθεν ἀπορνύμενος πᾶσιν θνητοῖσιν ἀνάσσεις, ὅσσους Κρήτη ἐντὸς ἔχει et aliae urbes: τόσσον ἐπ' ὠδίνουσα ἑκηβόλον ἵκετο Λητώ? Frustra excusantur, quae mori epicorum poetarum prorsus repugnant. Itaque, ut olim iam faciendum dixeram, lacunae signum posui. Poeta haec sic retulerat: *Latona, Apollinem paritura, adiit,* ὅσσους Κρήτη ἐντὸς ἔχει. Enumeratis illis urbibus, ut apte continuaretur oratio, repetiit ea, quae tot interiectis versibus e memoria auditoribus elabi potuerant, τόσσον ἐπ' ὠδίνουσα ἑκηβόλον ἵκετο Λητώ.

30. Legebatur Κρητὴ ἐντὸς ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνῶν. Scripsi Κρήτη τ', ob hiatum: vide ad Orph. p. 728. tum Ἀθηνέων, ut epicorum usus postulabat. Vide Porsonum ad Odyss. III. 278.

32. Qui Aegas haud dubie Euboeae urbem esse dictitat, non reputavit, Euboea commemorata mirum esse urbem eius insulae addi. Rectius fortasse insulam Euboeae vicinam, Hesychio aliisque auctoribus, intellexisset. Sed credibile est, Achaiae oppidum dici, memoratum Homero Iliad. VIII. 203. Vide Strabonem p. 385. seq. (591. seq.). Ἀγχιάλη non opus est ut mutetur, si oppidum insulae Peparethum, cuius mentionem Stephanus Byzantinus fecit, intelligas. Sic insulam et urbem confudit Sophocles, τῆς ἀμφιάλου Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον ἀγχιάλου.

35. Autocane Aeolidis est. Nec nomen corruptum esse affirmaverim, licet facile scribi possit, καὶ ἄντα Κάνης ὄρος αἰπύ. Phocaeae enim Cana e regione est. Sed potuit Αὐτοκάνη vel

Θρηΐκιός τ' Ἀθόως, καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
Θρηΐκίη τε Σάμος, Ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα,
Σκῦρος, καὶ Φώκαια, καὶ Αὐτοκάνης ὄρος αἰπύ,
Ἴμβρος ἐϋκτιμένη, καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
Λέσβος τ' ἠγαθέη, Μάκαρος ἕδος Αἰολίωνος,
καὶ Χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται,

---

mons vocari, ut ab regione Canaea, vel pars montis, ut ab aliis partibus fecerneretur. Strabo p. 615. (914) *εἶτ' ἐν ἑκατὸν σταδίοις ἡ Κάνη, τὸ ἀνταῖρον ἀκρωτήριον τῷ Λέκτῳ, καὶ ποιοῦν τὸν Ἀδραμυττηνὸν κόλπον, οὗ μέρος καὶ ὁ Λαϊτικός ἐστι. Κάναι δὲ πολίχνιον Λοκρῶν τῶν ἐκ Κύνου, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς Λέσβου τὰ νοτιώτατα, κείμενον ἐν τῇ Καναίᾳ· αὕτη δὲ μέχρι τῶν Ἀργινουσῶν διήκει καὶ τῆς ὑπερκειμένης ἄκρας, ἣν Αἶγα τινὲς ὀνομάζουσιν ὁμωνύμως τῷ ζώῳ· δεῖ δὲ μακρῶς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν Αἰγᾶν, ὡς ἀκτὰν καὶ ἀρχάν· οὕτω γὰρ καὶ τὸ ὄρος ὅλον ὠνομάζετο, ὃ νῦν Κάνην καὶ Κάνας λέγουσι.* Addit mox: *ὕστερον δὲ αὐτὸ τὸ ἀκρωτήριον Αἰγα κεκλῆσθαι, ὡς Σαπφώ φησι, τὸ δὲ λοιπὸν Κάνη καὶ Κάναι.* Adfcripfi haec propterea, ut appareret Aefageam non effe Aegam.

36. Legebatur *Ἴμβρος τ' εὐκτιμένη.* Delevi copulam. Semper enim Homerus *ἐϋκτίμενος,* pariter atque in plerisque vocabulis *εὖ* ante duplicem confonantem habentibus, et in *ἐΰννητος, ἐΰσσελμος, ἐϋμμελίης,* ac proprio nomine *Εὔσσωρος,* Quaedam rariora diphthongo non foluta occurrunt: *εὔπρηστος* Iliad. XVIII. 471. *εὔπρυμνος* IV. 248. *εὔστρωτος* hymn. Ven. 158. Alia variant. Sic *εὔδμητος* Od. XX. 302. *εὔξεστος* Iliad. XVI. 402. *εὔφρων* XV. 99. *εὐφραίνειν* XVII. 28. XXIV. 102. Od. II. 311. *εὐφροσύνη* IX. 6. X. 465. XX. 8. *εὐφραδέως* XIX. 352. alibi folutam diphthongum habentia. Alia denique corrupta funt, vel certe dubia. Od. VII. 97. pro *λεπτοὶ εὔννητοι* legendum *λεπτοὶ ἐΰννητοι,* quod vitium etiam Iliad. XVIII. 596. fublatum eft. Iliad. XXIII. 115. *σειράς τε πλεκτὰς* fuiffe pro *σειράς τ' εὐπλέκτους,* coniicias ex Od. XXII. 175. 192. *Εὔσκοπος* in hymn. Ven. 163. male erat pro *ἐΰσκοπος.*

παιπαλόεις τε Μίμας, καὶ Κωρύκου ἄκρα κάρηνα,
καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα, καὶ Αἰσαγέης ὄρος αἰπύ,
καὶ Σάμος ὑδρηλή, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
Μίλητός τε, Κόως τε, πόλις Μερόπων ἀνθρώπων,
καὶ Κνίδος αἰπεινή, καὶ Κάρπαθος ἠνεμόεσσα,
Νάξος τ', ἠδὲ Πάρος, Ῥηναιά τε πετρήεσσα.
τόσσον ἔπ' ὠδίνουσα ἑκηβόλον ἵκετο Λητώ,
εἴ τίς οἱ γαιέων υἱεῖ θέλοι οἰκία θέσθαι.

---

39. Παιπαλόεις, obſcuri ſignificatus vocabulum, quum ſit a πάλλειν deductum, quod eſt *criſpare, torquere,* videtur *tortuoſum* ſignificare. Hinc viarum eſt et montium et inſularum epitheton. Et inſularum quidem a multiplici littorum flexu.

41. 43. De Samo ſic loquitur Strabo p. 457. (701) ut etiam nomen Homero notum fuiſſe indicet. Cnidum autem quum idem p. 653. (965) νεωτέραν τῶν ὑφ' Ὁμήρου λεγομένων vocat, non Homero, ſed iis, quae is de Heraclidis retulerit, recentiorem eſſe ſignificat. Haec monere viſum eſt propter illa, quae Matthiae in prolegomenis ad animadverſiones in Homeri hymnos p. 22. disputavit: quae omnis disputatio argumentis nititur valde infirmis.

48. Libri vett. εἴ τις σοι γαιέων υἱεῖ θέλει. Cod. Pariſ. A. εἴ τις σοι γαιάων. C. εἴ τις γαιάων. B. εἴ τις οἱ γαιάων. Varie correxerunt viri docti. Equidem ſcribendum putem εἴ τίς οἱ γαιέων ἐθέλοι υἷϊ οἰκία θέσθαι, non tam quod in antiquo poeta οἰκία brevem vocalem praecedere poſtulet, quam quod in formis θέλειν et υἱεῖ haereo. Υἱεῖ quidem duabus ſyllabis vereor ne nusquam dixerit Homerus. Nam Iliad. XVIII. 144. 458. XXI. 34. XXII. 362. Od. XI. 272. ubi eſt υἱεῖ ἐμῷ, υἱεῖ Πριάμοιο, υἱεῖ ἑκηβόλῳ, υἱεῖ, ὁ δ'. vix poteſt dubitari quin υἷϊ reponendum ſit, quod etiam Iliad. XXI. et XXII. in variis lectionibus eſt, licet in priore loco ſcholiaſtes υἱεῖ tueatur. Recte υἷϊ pro υἱεῖ editum Od. XIV. 435. in ſine verſus. Corripi priorem ſyllabam potuiſſe docet ſic uſurpatum υἱὸς Iliad. VI. 130. et alibi. Tum

αἳ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιοτέρη περ ἐοῦσα·
πρίν γ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ Δήλου ἐβήσετο πότνια Λητώ,
καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δῆλ', εἰ γάρ κ' ἐθέλοις ἕδος ἔμμεναι υἷος ἐμοῖο,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἔνι πίονα νηόν.
ἄλλος δ' οὔτις σεῖο πόθ' ἅψεται, οὐδέ σε τίσει,
οὐδ' εὔβων σέ γ' ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὔτ' εὔμηλον,

ἐθέλειν non θέλειν, epicum est: de qua re aliquid sensisse suspiceris Schraderum ad Musaeum v. 219. In Odyss. XV. 316. ubi edi solet ὅττι θέλοιεν, Aristarchum legisse ὅττ' ἐθέλοιεν observat scholiastes apud Porsonum. Nec vitio carere putem illud Apollonii Rhodii II. 960.

οὐδ' ἔτι μιμνάζειν θέλον ἔμπεδον.

Qui fortasse scripsit,

οὐδ' ἔτι μιμνάζειν ἄδεν ἔμπεδον.

51. Vulgo εἰ γάρ κ' ἐθέλεις. Alii aliter correxerunt. Novissimus editor ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις ex Odyss. XVIII. 356. ξεῖν' ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις. Rarus hic hiatus. Praeter illum Odysseae locum non nisi ἦ ἄρ τι apud Homerum Iliad. XIX. 56. Od. XX. 166. et δὴ ἄρ' Od. VI. 110. VII. 18. X. 275. observavi. Sed recte vulgo, modo reponatur optativus. Εἰ enim optantis est simulque hortantis, ut Iliad. X. 111. XVI. 559. XXIV. 74. Od. IV. 388. Nec particulam κὲν aversatur haec loquutio: Odyss. XV. 544.

Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις.

Haec particula apud Homerum non, ut apud recentiores, comes est optativi aliorumque modorum in certis quibusdam loquutionibus, sed sola per se additur, ut dubitationem aliquam indicet. Haec observatio patet latissime, magnamque constituit Homericae orationis ab recentiori differentiam.

54. Εὔβους, omissum a lexicographis praeter Scapulam, ne-

οὐδὲ τρύγην οἴσεις, οὔτ' ἄρ φυτὰ μυρία φύσεις.
αἱ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκαέργου νηὸν ἔχησθα,
ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινήσουσ' ἑκατόμβας,
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι· κνίσση δέ τοι ἄσπετος αἰεί.
[δηρὸν ἄναξ βόσκοι σε, θεοὶ δέ κέ σ' αἰὲν ἔχωσιν
χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης, ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὑπ' οὖδας.]
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα·
Λητοῖ, κυδίστη θύγατερ μεγάλου Κοίοιο,
ἀσπασίη μὲν ἔγωγε γονὴν ἑκάτοιο ἄνακτος
δεξαίμην· αἰνῶς γὰρ ἐτήτυμόν εἰμι δυσηχὴς
ἀνδράσιν· ὧδε δέ κεν περιτιμήεσσα γενοίμην.
ἀλλὰ τόδε τρομέω, Λητοῖ, ἔπος, οὐδέ σε κεύσω·
λίην γάρ τινα φασὶν ἀτάσθαλον Ἀπόλλωνα
ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανευσέμεν ἀθανάτοισιν
καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,

ſcio an non occurrat alibi. Vulgo legebatur σε ἔσεσθαι et οὐδ' εὔμηλον.

59. De hoc verſu vide praefationem. Ἂν omiſit Homerus Iliad. II. 340. V. 303. X. 247. 557. XV. 45. XIX. 321. XX. 427. XXI. 274. XXIII. 151. XXIV. 213. Odyſſ. III. 319. VII. 314. XI. 103. XII. 77. XIV. 123. XVI. 386.

64. Δυσηχὴς non eſt de mala fama intelligendum, ſed ſignificat *odioſum*. Id quum alibi belli epitheton ſit, poſſet quidem de armorum ſtrepitu accipi, quae prima ſignificatio eſt, niſi repugnaret θάνατος δυσηχὴς Iliad. XVI. 442. XVIII. 464. XXII. 180.

71. Edd. vett. ἀτιμήσῃ. Codd. Pariſ. ἀτιμήσας: quod correctoris eſt, ſi vera ſunt, quae in praefatione indicavi.

78. Codd. Pariſ. οἰκία ποιήσονται, ἕκαστά τε φῦλα νεπούδων.

μή, ὁπόταν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
νῆσον ἀτιμήσῃ, ἐπειὴ κραναήπεδός εἰμι.
[ποσσὶ καταστρέψας, ὤσῃ ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν.]
ἔνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατὰ κρατὸς ἅλις αἰεὶ
κλύσσει· ὁ δ' ἄλλην γαῖαν ἀφίξεται, ᾗ κεν ἅδῃ οἷ
τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
πουλύποδες δ' ἐν ἐμοὶ θαλάμας, φῶκαί τε μέλαιναι
οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα, χήτεϊ λαῶν.
ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν περικαλλέα νηόν,
ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον, αὐτὰρ ἔπειτα

* * *

πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπειὴ πολυώνυμος ἐστιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὄμοσσεν·
Ἴστω νῦν τάδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος

---

81. Poſt hunc verſum lacunae ſignum poſui. Nam *πάντας ἐπ' ἀνθρώπους* ſic intelligere, ut oraculum dicatur omnium hominum commune fore, ineptum eſt, praegreſſis verbis, *ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον*. Apollo autem ſi putaretur iuberi, condito oraculo, alias gentes inviſere, non ſolum omiſſio verbi *ἴτω* prorſus ab Homerico uſu abhorreret, ſed perabſurde etiam diceretur *πάντας ἐπ' ἀνθρώπους*. Id Homerus vel eius imitator dixiſſet, *ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει*, ut Iliad. XIII. 784. Od. XIV. 517. XV. 338. XVI. 81. XXI. 342. Itaque huiusmodi ſententiam excidiſſe puto: *ac deinde Apollinis claritatem fama perventuram eſſe ad omnes homines.* Hanc ſuſpicionem firmat ſimilis locus Iliad. X. 212. (v. etiam Od. I. 298.)

μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους.

ὅρκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν·
ἦ μὴν Φοίβου τῆδε θυώδης ἔσσεται αἰεὶ
βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δὲ σέ γ' ἔξοχα πάντων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γόνῳ ἑκάτοιο ἄνακτος.
Λητὼ δ' ἐννῆμάρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοις
ὠδίνεσσι πέπαρτο. θεαὶ δ' ἔσαν ἐνθάδε πᾶσαι,
ὅσσαι ἄρισται ἔασι, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις, καὶ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη,
ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λευκωλένου Ἥρης·
[ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.]
μούνη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος Εἰλείθυια·
ἧστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν,
Ἥρης φραδμοσύνῃ λευκωλένου, ἥ μιν ἔρυκεν
ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ' υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
Λητὼ τέξεσθαι καλλιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν.
αἱ δ' Ἶριν προὔπεμψαν ἐϋκτιμένης ἀπὸ νήσου,
ἀξέμεν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον,

---

87. Vulgo *αἰέν*. Recte Barnesius *αἰεί*, ut in fine versus. Vide praefat. ad Orph. p. 9.

92. Vulgo *ἔνδοθι*. Postulante epicorum usu scribendum erat *ἔνθαδε*. Deberent talia tacite corrigi posse.

94. Miror nimis doctum videri potuisse, si Themis ab urbe Ichnis Ichnaea vocaretur. Immo doctum esset, si ab investigando. Praeterea Homerus neque epitheta philosophiam redolentia habet, neque investigatricem *ἰχναίην*, sed alio et quidem composito vocabulo appellaturus fuisset. Ab urbe nominatam satis tuentur, quas iam Ilgenius commemoravit,

χρυσείοισι λίνοισιν ἐερμένον, ἐννεάπηχυν.
νόσφιν δ' ἤνωγον καλέειν λευκωλένου Ἥρης,
μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰοῦσαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ·
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον,
αὐτίκ' ἄρ' Εἰλείθυιαν ἀπ' ἐκ μεγάροιο θύραζε
ἐκπροκαλεσσαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
πάντα μάλ' ὡς ἐπέτελλον Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.
τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν.
βὰν δὲ ποσὶν, τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι.
εὖτ' ἐπὶ Δήλου ἔβαινε μογοστόκος Εἰλείθυια,
δὴ τότε τὴν τόκος εἷλε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι.
ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε, γοῦνα δ' ἔρεισεν
λειμῶνι μαλακῷ· μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν·
ἐκ δ' ἔθορεν πρὸ φόωσδε· θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.
ἔνθα σε, ἤϊε Φοῖβε, θεαὶ λόον ὕδατι καλῷ
ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, σπάρξαν δ' ἐν φάρεϊ λευκῷ,

Ἥρη τ' Ἀργείη, καὶ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη.

Amphitritae epitheton est ex Od. XII. 97.

κήτε', ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.

104. Vulgo ἐεργμένον, correctum a Barnesio et Ilgenio ex Od. XVIII. 295.

116. Vulgo τὴν τότε δή. Emendavit Ilgenius.

118. Operarum errore, opinor, in Wolfiana editione est *μείδησέ τε*: quae si esset omnium librorum lectio, corrigi debebat. Servarunt tamen recentissimi editores. At edd. vett. omnes et ipsa Ernestina recte *μείδησε δέ*.

λεπτῷ, νηγατέῳ· πέρι δὲ χρύσεον στρόφον ἧκαν.
οὐδ' ἄρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,
ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
ἀθανάτῃσιν χερσὶν ἐπήρξατο· χαῖρε δὲ Λητώ,
οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ Φοῖβε κατέβρως ἄμβροτον εἶδαρ,
οὔ σέ γ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσεοι στρόφοι ἀσπαίροντα,
οὐδέ τι δέσματ' ἔρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.
αὐτίκα δ' ἀθανάτῃσι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,
χρήσω δ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.
Ὣς εἰπὼν ἐβίβασκεν ἐπὶ χθονὸς εὐρυοδείης
Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἑκατηβόλος· αἳ δ' ἄρα πᾶσαι

---

129. Praetuli δέσματ' ἔρυκε, ut elegantius, ſive conſtructionem, ſive ſonum ſpectes. Codd. Pariſ. δεσμά σ'. Nec δέσματ' eſt in Florentina, Aldinis, et Ceph. ſed δεσμάτ'. Δεσμὰ non eſt apud Homerum, niſi in hymnis.

133. Vulgo ἀπό. Emendavit Matthiae.

139. Edd. vett. ὡς ὅτε ῥίον. Codd. Pariſ. et Moſc. ὡς ὅτε τε ῥίον. Barneſianum eſt, ὡς ὅτε τι ῥίον, receptum ab aliis. Ἀνθεῖν ſemel eſt apud Homerum, et quidem de lanugine barbae, Od. XI. 319. Si ἀνθεῖν exquiſitius eſſet pro hymni aetate, quid verbo θάλλειν in Homero eſſet faciendum?

142. Vulgo ἄλλοτε δ' αὖ νήσους. Ilgenius ἂν νήσους, ut ego quoque correxeram. Particula abeſſe nullo modo poteſt. Caeterum quum coniungi ἤπειρος et νῆσοι ſoleant, nec cauſſa ſit, quare ſolas inſulas adiiſſe dicatur Apollo, ad Vigerum p. 718. ſicut etiam Ilgenius fecit, ἀνέρας de terra continenti, ut apud Pindarum Ol. VI. 15. intelligendos cenſui, et adhuc cenſeo. Non diſſimilis eſt Aeſchyli locus in Perſis v. 949.

θάμβεον ἀθάνατοι· χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
[βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην,
γηθοσύνῃ, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι
νήσων ἠπείρου τε, φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον.]
ἤνθησ', ὡς ὅτε τε ῥίον οὔρεος ἄνθεσιν ὕλης.
Αὐτὸς δ' ἀργυρότοξε, ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
ἄλλοτε μέν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσαο παιπαλόεντος,
ἄλλοτε δ' ἂν νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.
πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα,
πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρώονες ἄκροι
ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες.
ἀλλὰ σὺ Δήλῳ, Φοῖβε, μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ,
ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται

ἤσω τοι καὶ πανόδυρτον
λαοπαθῆ τε σεβίζων
ἀλίτυπά τε βάρη
πόλεως γέννας πενθητῆρος.

Scio haec, metro ſtrophico arguente, corrupta eſſe. Non puto tamen vitia eſſe eiusmodi, ut eum locum hic in exemplum trahi vetent. Scholiaſtes MS. Guelferb. ἤγουν ὡς πρώην εὐφήμουν σε, οὕτω καὶ πανόδυρτον νῦν μέλος πέμψω πενθητῆρος, σεβίζων καὶ διὰ θρήνου τιμῶν τὰ λαοπαθῆ καὶ ἀλίτυπα βάρη τῆς πόλεως, τουτέστι τὰ ἐν χέρσῳ καὶ θαλάττῃ τοῖς Πέρσαις συμβάντα.

146. Hunc et quatuor ſequentes verſus affert Thucydides III. 104. in cuius libris magna eſt nec temere negligenda varietas. Et in hoc quidem verſu ita habent Thucydidis codices: ἄλλοτε vel ἀλλ' ὅτε Δήλῳ Φοῖβε μάλιστά γε θυμὸν ἐτέρφθης. Vt aliae in his codd. lectiones, ita haec quoque ex interpretatione orta videtur, quandoquidem in cod. Moſcov. eſt ἐπιτέρπεο ἦτορ.

αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
οἵ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ
μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.
Φαίη κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι αἰεί,
ὃς τότ' ἐπαντιάσει', ὅτ' Ἰάονες ἀθρόοι εἶεν·
πάντων γάρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψαιτο δὲ θυμόν,
ἄνδρας τ' εἰσορόων, καλλιζώνους τε γυναῖκας,
νῆάς τ' ὠκείας, ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.
πρὸς δὲ, τόδε μέγα θαῦμα, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,
κοῦραι Δηλιάδες, ἑκατηβελέταο θεράπναι·
αἵ τ' ἐπεὶ ἂρ πρῶτον μὲν Ἀπόλλων' ὑμνήσωσιν,
αὖτις δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν

---

148. Vulgo *αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.* Ad Vigerum p. 815. correxeram *αὐτοῖσιν παίδεσσιν.* Perraro enim *σὺν* additur, ut Iliad. XIV. 498. *ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε αὐτῇ σὺν πήληκι κάρη,* quod Iliad. XX. 482. ſine particula dicitur, *τῆλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε.* Et IX. 194. *αὐτῇ σὺν φόρμιγγι.* Apud Thucydidem eſt in uno libro *αὐτοῖς σὺν τεκέεσσι γυναιξί τε αἰδοίῃσιν,* in plerisque autem *σὺν σφίσι* vel *σφοῖσιν τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν* vel *σὺν ἐς ἀγυιάν* vel *ἄγνιαν.* Quod ſi verba poetica ab his, quae poſſunt interpretum eſſe, diſtinxerimus, verſum habebimus elegantiſſimum:

σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.

Homerus Iliad. IV. 162.

σὺν σφῇσιν κεφαλῇσι γυναιξί τε καὶ τεκέεσσιν.

Reliquas lectiones ex hac fere paraphraſi ortas ſuſpicere: *σὺν τοῖς αὐτῶν παισὶ γυναιξί τε σὴν ἐς ἄγνειαν.* Nolui tamen vulgatam lectionem mutare, quae ab aliquo rhapſodo profecta eſſe potuerit.

149. *Ὀρχηθμῷ* vulgo, et ſic unus codex Thucydidis, cuius reliqui libri *ὀρχηστυῖ* habent. Hoc neſcio an praeferendum ſit. Quamvis enim utraque forma et proba ſit et Homerica, ſolent tamen epici poetae repetendis Homeri verſibus vel eorum par-

μνησάμεναι, ἀνδρῶν τε παλαιῶν ἠδὲ γυναικῶν
ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.
πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαστὺν
μιμεῖσθ' ἴσασιν· φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος,
φθέγγεσθ'· οὕτω σφιν καλὴ συνάρηρεν ἀοιδή.
'Αλλ' ἄγεθ', ἱλήκοι μὲν 'Απόλλων 'Αρτέμιδι ξύν,
χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθεν
μνήσασθ', ὁππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθών·
ὦ κοῦραι, τίς δ' ὔμμιν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα;
ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθ' εὐφήμως·

---

ticulis delectari. Atqui ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ est Od. VIII. 253. XVII. 605.

150. Interpreti debetur lectio καθιστῶσιν vel καθέσωσιν vel καθέζωσιν.

151. 152. Hos versus iam pridem eodem modo emendaveram, ut eos edidit Ilgenius: quorum si unus eiicitur, cur servetur ullus? Vulgo; οἳ τότ' ἐπαντία σεῖό τ' 'Ιάονες. Tres Paris. οἳ δὴ τότ' ἐπαντία σεῖό τ' 'Ιάονες. Cod. Mosc. οἳ τότ' ἐπάντίᾶσι τ' 'Ιάονες.

165. Versus 165 — 172. affert Thucydides III. 104. e cuius codd. receptum Ruhnkenio auctore ἱλήκοι μὲν pro δὴ Λητὼ μέν. Codicis Mosc. lectio, ἀλλ' ἄγε Λητὼ μὲν καὶ 'Απόλλων 'Αρτέμιδι ξύν, videtur a correctore profecta esse.

166. Edd. Aldd. Ceph. χαίρετε ὑμεῖς. Δὲ ab H. Stephano additum esse scribit novissimus editor. At iam ed. Flor. χαίρετε δ' ὑμεῖς.

168. Plerique codd. Thucyd. ἐνθάδ' ἀνείρηται ταλαπείριος ἄλλος ἐπελθών. Lectio haec inde orta videtur, quod librario, e cuius codice manavit, obversarentur verba ἄλλος ἐπελθών, versum terminantia Iliad. IV. 334.

171. Edd. Aldd. Ceph. ὑμεῖς εὖ. Hic quoque novissi-

τυφλὸς ἀνήρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐπὶ παιπαλοέσσῃ,
τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.
ἡμεῖς δ' ὑμέτερον κλέος οἴσομεν, ὅσσον ἐπ' αἶαν
ἀνθρώπων στρεφόμεσθα πόλεις εὐναιεταώσας·
οἱ δ' ἔπι δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.

---

mus editor δ' a Stephano insertum dicit, qui nihil nisi ed. Florentinae scripturam repetiit. Tum vulgo ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμέων, quod ex aliquibus Thucydidis codd. emendavit Ruhnkenius. Vitiosa lectio est etiam apud Aristidem in oratione κατὰ τῶν ἐξορχουμένων vol. II. p. 409.

173. Damnarunt hunc versum cum tribus sequentibus editores, auctore Ruhnkenio, qui hanc animadversionem quum aliis, tum Valkenario, se probasse scribit. Mihi secus videtur. De primo quidem horum versuum iniuria Ruhnkenius, verbis ἀριστεύουσιν ἀοιδαὶ offensus, exclamat: *tua te lingua prodit, o bone: digna haec sunt Nonni aetate, non Homeri.* Vsum verbi ἀριστεύειν non potuit reprehendere, quo verbo quum Pindarus, Aeschylus, Theocritus usi sunt, tum ipse Homerus, nec semel. Nec pluralem ἀοιδαί, quo non utitur Homerus, in mente habuit. Quod si aliquid hic est, in quo haerere potuerit, id aut in eo sit positum necesse est, quod ἀοιδαὶ dicantur ἀριστεύειν, aut ad omnem sententiam, quae in hoc versu est, spectabit. Suspiceris eum in hac opinione fuisse, in qua nescio an fuerit Aristarchus, ἀριστεύειν ab Homero non nisi de hominibus usurpari. Hic certe Iliad X. 306. ubi de equis erat,

οἵ κεν ἀριστεύωσι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,

legit, οἵ κεν ἄριστοι ἔωσι. At iam Pindarus dixit ἀριστεύει ὕδωρ, ut ne sic quidem de Nonno cogitari queat. Sententia vero tam parum habet offensionis, ut maxime convenire poetae videatur, si suorum carminum praedicet excellentiam: quod ille tam facit sine invidia, quam ubique similia dicunt Homerici heroes. Et quid aliud hoc versu continetur, quam quod in his verbis est, quae nemo putat spuria esse, τέῳ τέρπεσθε μάλιστα? Sed fortasse gravius videbitur aliud argumentum, quo hunc versum

αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα
ὑμνέων ἀργυρότοξον, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ.

ὦ ἄνα, καὶ Λυκίην, καὶ Μῃονίην ἐρατεινήν,
καὶ Μίλητον ἔχεις, ἔναλον πόλιν ἱμερόεσσαν·

---

damnavit Ruhnkenius. Vix enim praeteriturum ſuiſſe Thucydidem haec verba, quod ad Homerum pertinerent. At brevitatis ſtudioſus Thucydides recte omiſit verſum, qui nihil eorum, quae demonſtrare vellet, eſſet probaturus. Videbat enim, id quod iudicavit rectiſſime, eo verſu non dici de certamine muſico, de quo ipſe diſſerebat, ſed generatim poetam laudari. Reliquos tres verſus, maxime hunc,

οἱ δ' ἔπι δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν,

eiusmodi eſſe ait Ruhnkenius, ut nemo, ſemel monitus, eos pro Homericis ſit habiturus. Equidem ne in his quidem verſibus quid reprehendi poſſit video, niſi forte aliquis, quod tamen non poteſt tuto fieri, rariorem loquutionem στρεφόμεσθα πόλεις improbet. Poterat enim poeta dicere, ἄνδρας ἀναστρεφόμεσθα, vel ἐπιστρεφόμεσθα, πόλεις τ' εὖ ναιεταώσας, ut Od. XIII. 325. ἀλλ' ἄλλην τινὰ γαῖαν ἀναστρέφομαι, et Od. XVII. 486. ἐπιστρωφῶσι πόληας. Ab illa igitur loquutione ſi diſceſſeris, hi verſus, maximeque is, quem maxime vituperat Ruhnkenius, eum habent antiquae ſimplicitatis colorem, ut ante alios pro genuinis habendi ſint. Caeterum neminem ſpero fore, qui verba Thucydidis, ἐτελεύτα τοῦ ἐπαίνου ἐς τάδε τὰ ἔπη, pro Ruhnkenii opinione interpretetur. Gravius argumentum peti poſſet e verbis Ariſtidis, niſi hic e ſolo Thucydide videretur hunc hymnum cognitum habuiſſe. Is vol. II. p. 409. ſic ſcribit: τίς ἄριστος ἐπῶν ποιητής; Ὅμηρος. τίς δ' ὡς πλεῖστον ἀνθρώποις ἀρέσκει, καὶ τῷ μάλιστα χαίρουσιν; ἢ τοῦτό γε καὶ αὐτὸς ὑπὲρ αὑτοῦ προείδετο. διαλεγόμενος γὰρ ταῖς Δηλιάσι, καὶ καταλύων τὸ προοίμιον, εἴ τις ἔροιθ' ὑμᾶς φησὶν, ὦ κοῦραι, τίς δ' ὑμῖν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν ἐνθάδε πωλεῖται καὶ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα, ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμῶν, τυφλὸς ἀνήρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ.

αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις.
εἶσι δὲ Φορμίζων Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς
Φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς Πυθὼ πετρήεσσαν,
ἄμβροτα εἵματ' ἔχων τεθυωμένα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
χρυσέου ὑπὸ πλήκτρου καναχὴν ἔχει ἱμερόεσσαν.
ἔνθεν δὲ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς, ὥςτε νόημα,
εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων·
αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή.
Μοῦσαι μέν θ' ἅμα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
ὑμνεῦσίν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων
τλημοσύνας, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ζώουσ' ἀφραδέες καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
εὑρέμεναι θανάτοιό τ' ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ.
αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες καὶ ἐΰφρονες Ὧραι,
Ἁρμονίη θ', Ἥβη τε, Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη,

---

181. Cod. Mosc. *αὐτὸς γὰρ Δήλοιο περικλύστου*. *Αὐτὸς* est *idem*.

188. Edd. Aldd. Ceph. *αὐτίκα ἀθανάτοισι*, non Florentina, in qua est *αὐτίκα δ'*, quod Stephano tribuit novissimus editor.

200. Ἐν δ' αὖ ex emendatione Matthiae. Vulgo ἔνθ' αὖ.

208. Vulgo *μνηστῆσιν*, quod in Florentina sine iota subscripto est. Inde recte *μνηστῆρσιν* alii. Ante enim, quam quis *μνηστύσσιν* scribat, pluralis eius nominis erit exemplis firmandus.

209. Vulgo *ὁππόσ' ἀνωόμενος*. Cod. Mosc. *ὁππόταν ἱέμενος*. Metro repugnante correxerunt *ὥς ποτε μνωόμενος*, quod male tueretur, qui Odyss. XVIII. 35. afferret,

ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστήρεσσιν.

Ibi recte alii libri *μετεφώνει*. Scribendum videtur, *ὁππότ' ἀγαιόμενος*, proxime ad veterem scripturam. Indignatum Coronidi Apollinem fuisse constat. Verbo usus Homerus Od. XX. 16.

ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.
τῇσι μὲν οὔτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται οὔτ' ἐλάχεια,
ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγητή,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
ἐν δ' αὖ τῇσιν Ἄρης καὶ ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης,
παίζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει,
καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· αἴγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ ἐϋκλώστοιο χιτῶνος.
οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν, εἰσορόωντες,
Λητώ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεύς,
υἷα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;
ἠέ σ' ἐνὶ μνηστῆρσιν ἀείδω καὶ φιλότητι,
ὁππόσ' ἀνωόμενος ἔκιες Ἀτλαντίδα κούρην,
Ἴσχυ' ἅμ' ἀντιθέῳ Ἐλατιονίδῃ εὐΐππῳ;

ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.

Deinde Ἀτλαντίδα, ut recte tamen formatum, quantumvis in explicatione haereamus, e cod. Moſcov. praetuli vulgato Ἀζαντίδα.

210. Vulgo haec ſic ſcripta leguntur:

Ἴσχυ' ἅμ' ἀντιθέῳ Ἐλατιονίδῃ εὐΐππῳ;
ἢ ἅμα Φόρβαντι Τριόπω γένος ἢ ἅμ' Ἐρευθεῖ;
ἢ ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι
πεζός, ὁ δ' ἵπποισιν; οὐ μὴν Τρίοπός γ' ἐνέλιπεν.

In his Τριόπεω γένος Ilgenio, Ἐρεχθεῖ Barneſio et codici Moſc. ἐνέλειπεν aliis debetur. Sed etſi hic omnia obſcura ſunt, illud tamen patet, Triopis mentionem perabſurde fieri, ubi modo de filio eius Phorbante ſermo fuerit. Quare vix dubitari poteſt, Τρίοπος genitivum eſſe, ad quem quae referebantur perierint. Sed magis etiam laboramus in ſenſu totius verſus. Qui quo vulgo legitur loco, πεζὸς de Apolline intelligi poſtulat. A[illegible]

ἢ ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι,
ἢ ἅμα Φόρβαντι, Τριόπεω γένος, ἢ ἅμ' Ἐρεχθεῖ·

* * *

πεζός, ὃ δ' ἵπποισιν· οὐ μὴν Τρίοπός γ' ἐνέλειπεν

* * *

ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισιν
ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης ἑκατηβόλ' Ἄπολλον;
Πιερίην μὲν πρῶτον ἀπ' Οὐλύμποιο κατῆλθες·
Λέκτον τ' Ἠμαθίην τε παρέστιχες, ἠδ' Ἐνιῆνας,
καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ἰάωλκον ἵκανες,
Κηναίου τ' ἐπέβης ναυσικλείτης Εὐβοίης.

Apollo pedes incedebat, quid mirum, illum, qui equo utebatur, quisquis fuerit, non veniſſe tardius? Miraremur, ſi pedes equitem curſu aequaſſet. Praeterea etiam propter hanc cauſſam abſurda eſt iſta comparatio, quod Apollo, ut deus, etiam pedes debuit equite eſſe celerior; quod eſt huiusmodi, ut omnem comparationem excludat. Quare et *πεζὸς* iſte, et qui equo vehebatur, homo fuerit neceſſe eſt. Id vero non poteſt aliter cogitari, quam ſi locus et turbato verſuum ordine, et lacunis vitiatus eſt. Itaque hunc verſum,

ἢ ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι

qui ob initii ſimilitudinem ſedem ſuam mutaverat, ante illum collocavi:

ἢ ἅμα Φόρβαντι, Τριόπεω γένος, ἢ ἅμ' Ἐρεχθεῖ.

Tum perrexerat, opinor, hoc modo poeta: *ἤτοι ὃ μέν*, Phorbas, incedebat

πεζός, ὃ δ' ἵπποισιν· οὐ μὴν Τρίοπός γ' ἐνέλειπεν
υἱός,

et quae ſequebantur. Narrabat igitur, in illo ſive itinere ſive certamine, quum Phorbas pedes incederet, equo autem uteretur

στῆς δ' ἐπὶ Ληλάντῳ πεδίῳ· τό τοι οὐχ ἅδε θυμῷ
τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
ἔνθεν δ' Εὔριπον διαβὰς, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,

* * *

βῆς ἀν' ὄρος ζάθεον χλωρόν· τάχα δ' ἷξας ἀπ' αὐτοῦ
ἐς Μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ Τευμησσὸν λεχεποίην.
Θήβης δ' εἰσαφίκανες ἕδος καταειμένον ὕλῃ·
οὐ γάρ πώ τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ Θήβῃ,
οὐδ' ἄρα πὼ τότε γ' ἦσαν ἀταρπιτοὶ, οὐδὲ κέλευθοι,
Θήβης ἂμ πεδίον πυρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλη.
ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·

Erechtheus, Phorbantem ea fuiſſe pedum celeritate, ut ab Erechtheo non vinceretur.

216. Vulgo Πιερίης. Codd. Pariſ. Πιερίη. Moſc. Πιερίην.

217. Vulgo λέκτον τ' ἠμαθόεντα παρέστιχες ἢ μαγνήϊδας. Cod. Moſc. ἠδ' ἀγνιῆνας. Inde Ilgenius et Matthiae recte ſcripſerunt Ἠμαθίην τε παρέστιχες ἠδ' Ἐνιῆνας. Sed non debebat Λεῦκόν τ' in initio verſus recipi. Non enim Λεῦκος, ſed λευκὸς ποταμὸς vocabatur ille fluvius. Ego Λύγκον δ' emendandum arbitror. Is contiguus Emathiae locus eſt, male a Stephano Byzantino in Epiro collocatus. Vide Holſtenium ad Stephanum v. Λύγκος, et Dukerum ad Thucydidis, apud quem multa eſt Lynci mentio, II. 99.

223. Adeo inepta eſt virentis montis ſine nomine commemoratio, ut dubitari nequeat, verſum excidiſſe. Quare lacunae ſignum poſui. Mons autem iſte Meſſapius ſit neceſſe eſt, quem male in Euboea collocat Stephanus. Boeotiae eſſe, et in hac ipſa regione, quae Lelantio campo oppoſita eſt, e Strabone p. 405. (621) e Pauſania IX. 22, 5. denique ex Aeſchyli Agam. 303. intelligitur.

227. Πώποτε δ' ἦσαν, quod noviſſimus editor primis edd. tribuit, eſt in Ceph. Sed Flor. Aldinae πώποτε γ'.

Ὄγχηστον δ' ἷξες, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος·
ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει ἀχθόμενος κῆρ,
ἕλκων ἅρματα καλά· χαμαὶ δ' ἐλατὴρ ἀγαθός περ,
ἐκ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ἔρχεται· οἳ δὲ τέως μὲν
κείν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίην ἀφιέντες.
εἰ δέ κεν ἅρματ' ἄγωσιν ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
ἵππους μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλίναντες ἐῶσιν.
ὣς γὰρ τὰ πρώτισθ' ὁσίη γένεθ'· οἳ δὲ ἄνακτι
εὔχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε μοῖρα φυλάσσει.
ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Κήφισσον δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσαο καλλιρέεθρον,

---

231. *Ἀχθόμενος κῆρ* edidi cum Ilgenio pro *ἀχθόμενός περ.* De interpretatione loci aſſentior Boettigero, cuius doctam adnotationem inſeruit animadverſionibus ſuis Matthiae. Sed in ea adnotatione quum Spanhemius ad Callimachi hymnum Dianae laudatur, is locus eſt in notis ad hymnum Deli.

242. *Πολύπυρον*, uſitatum Homero epitheton, pro *πολύπυργον* recte Wolfius et Ilgenius e Barneſii emendatione receperunt. E *πύργος* nulla apud Homerum compoſita ſunt, praeter *εὔπυργον Τροίην* Iliad. VII. 71.

250. 251. Valde hi verſus memorabiles eſſe debent veterem geographiam tractantibus. Antiquiſſima enim haec mentio Europae eſt, eaque talis, ex qua id nomen antiquitus ad parvam tantum Europae partem pertinuiſſe appareat. Reizio quidem, *ἤπειρον* ſcribendum coniicienti, tanto minus aſſentior, quod bis in hoc hymno hi verſus occurrunt. Nec, ſi Homero Europa ignota fuit, id hic ullam vim habet. Quamquam valde vereor, ne id commentum ſit grammaticorum, ex ſilentio argumentantium. Et quo tandem ex ſilentio, quum Iliad. II. 461. ſit *Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι*? Nempe ibi illi *Ἀσίω* genitivum eſſe volunt, cuius emendationis eam ipſam rationem afferunt, quod Aſiam non noverit Homerus. Stephanus Byz. in v. *Ἀσία*: *ἔστι καὶ*

ὅς τε Λιλαίηθεν προχέει καλλίῤῥοον ὕδωρ.
τὸν διαβὰς ἑκάεργε καὶ Ὠκαλέην πολύπυρον,
ἔνθεν ἄρ' εἰς Ἁλίαρτον ἀφίκεο ποιήεντα.
[βῆς δ' ἐπὶ Τιλφούσσης· τόθι τοι χῶρος ἀπήμων
τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα·
στῆς δέ μαλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες·
 Τιλφοῦσσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηόν,
ἀνθρώπων τεῦξαι χρηστήριον, οἵ τέ μοι αἰεὶ
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε, καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,

Ἄσιος λειμών. Ὅμηρος· Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, ἀντὶ τοῦ, Ἀσίου. γενικὴ γάρ ἐστιν, οὐκ Ἀσιανῷ. ἀγνοεῖ γὰρ Ὅμηρος τὴν Ἀσίαν, ὡς καὶ τὴν Εὐρώπην. Quid ergo aliud, quam, ne Homerus Aſiae regionis notitiam haberet, Aſiam quemdam heroem commenti ſunt? Illud nimirum leviter curabant, utrum Homerici moris eſſet Ἄσιον λειμῶνα dicere, an nomen addere viri, et eius quidem ignoti, cuius illud pratum eſſet. Homericum eſt Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, ut ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ, et recte hinc Virgilius Aſia prata dixit. Quid vero, (res enim ipſa hic locum coniecturae facit) ſi et ille Iliadis et hic hymni locus ſuppeditet, quod Herodoto, neſcire ſe fatenti, unde Aſiae atque Europae nomina ducta ſint, reſpondere poſſimus? Namque Aſia minor, mater artium et eruditionis, haec quoque peperiſſe nomina videtur. Initio interiores Aſiae regiones ignotae erant. Inde quum ad Cayſtrum campi innotuiſſent, avium frequentia mirabiles, qui campi ſive ab limo, quem ἄσιν Graeci vocant, ſive ab ſolis calore Aſia prata appellati ſunt, paullatim hoc nomen ad omnem interiorem Aſiam extendi coepit. Et eſt Aſiae nomen, quocumque flexu vocabuli dicatur, proprie adiectivum. Europae nominis non eſt disſimilis origo. Qui Aſiam minorem tenebant Graeci, inſulas norant, et Graeciae Europaeae oram, quam mare Aegaeum al-

χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων,
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· ἡ δὲ ἰδοῦσα
Τιλφοῦσσα κραδίην ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον·
Φοῖβε ἄναξ ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεῦξαι περικαλλέα νηόν,
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵ τέ τοι αἰεὶ
ἐνθαδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
πημανέει σ' αἰεὶ κτυπὸς ἵππων ὠκειάων,
ἀρδόμενοί τ' οὐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγέων·
ἔνθα τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι
ἅρματά τ' εὐποίητα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων,
ἢ νηόν τε μέγαν καὶ κτήματα πόλλ' ἐνεόντα.

---

luit. Eam quum ſibi ex adverſo late porrigi viderent, ab ipſa ſpecie Εὐρώπην appellarunt. Peloponneſus, ut ipſum nomen indicat, inſulae loco habita, non erat Europae pars. Itaque ut ille Ἄσιος λειμὼν antiquiſſimam continet Aſiae notitiam, ita hic hymni locus, quae regio primum Europa dicta fuerit, oſtendit: ex quo intelligitur, perantiquum poetam eſſe, qui primus hos verſus compoſuit. Iam vero apertum eſt, quum omnem terrarum orbem, quem quidem Graeci incolerent, his verſibus poeta vellet comprehendere, quare Europam tantum et Peloponneſum et inſulas commemoraverit. Europa enim ea regio erat, quae a Thracia ad Peloponneſum porrecta Graecos tenebat. Inde Peloponneſus et inſulae. Oras Aſiae minoris, quas Graeci habitabant, praeteriit, quod hae non vocarentur communi nomine. Aſia enim erat interior continentis pars, quam non habebant Graeci, aliive populi, quorum ad Graecos notitia perveniſſet.

ἀλλ᾽ εἰ δή τι πίθοιο, σὺ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
ἐσσὶ ἄναξ ἐμέθεν, σεῦ δὲ σθένος ἐστὶ μέγιστον,
ἐν Κρίσσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνήσσοιο.
ἔνθ᾽ οὔθ᾽ ἅρματα καλὰ δονήσεται, οὔτε τοι ἵππων
ὠκυπόδων κτύπος ἔσται ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
ἀλλὰ καὶ ὣς προσάγοιεν Ἰηπαιήονι δῶρα
ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα· σὺ δὲ φρένας ἀμφιγεγηθὼς
δέξαι᾽ ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰποῦσ᾽ ἑκάτου πέπιθε φρένας, ὄφρα οἱ αὐτῇ
Τιλφούσσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονί, μηδ᾽ ἑκάτοιο.
ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ᾽ Ἄπολλον.]
ἷξες δ᾽ ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων,
οἳ Διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
ἐν καλῇ βήσσῃ, Κηφισσίδος ἐγγύθι λίμνης.
ἔνθεν καρπαλίμως προσέβης πρὸς δειράδα θείων·

---

255. Ἡ δὲ ἰδοῦσα scripsi pro ἡ δ᾽ ἐσιδοῦσα. Id infra v. 341. suppeditabat codex Mosc. Et magis convenit usui epicorum. Iliad. XXII. 407. παῖδα ἰδοῦσα fuisse puto pro παῖδ᾽ ἐσιδοῦσα, licet nihil varietatis notatum videam. Sed Odyss. VIII. 526. codd. Vindob. ἀσπαίροντα ἰδοῦσα pro ἀσπαίροντ᾽ ἐσιδοῦσα. Et XVII. 9. cod. Harl. με ἴδηται pro μ᾽ ἐσίδηται. In eodem XXIII. 94. ubi est ἐνωπιδίως ἐσίδεσκεν, scholiastes alios ἤϊσκεν legere observat. Tantummodo Od. XXIV. 101. restat ὡς ἐσιδέσθην.

258. Magis Homericum foret ἐπειδὴ φρονέεις. Iliad. XXII. 378.

ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἐπειδὴ τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν.

281. Inepta est vulgata lectio θύων. Scribendum erat θείων, ut βῆ δὲ θέων.

ἵκεο δ' ἐς Κρίσσην ὑπὸ Παρνησσὸν νιφόεντα,
κνημὸν πρὸς Ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
πέτρη ἐπικρέμαται, κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα
τρηχεῖ'· ἔνθα ἄναξ τεκμήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων
νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, εἶπέ τε μῦθον·
Ἐνθάδε δὴ φρονέω τεῦξειν περικαλλέα νηόν,
ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵ τέ μοι αἰεὶ
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε, καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
χρησόμενοι· τοῖσιν δ' ἄρ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων,
εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διαμπερές· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης,
υἱέες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔνασσαν ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων
ξεστοῖσιν λάεσσιν, ἀοίδιμον ἔμμεναι αἰεί.
ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίρροος, ἔνθα δράκαιναν
κτεῖνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
[ζατρεφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κακὰ πολλὰ
ἀνθρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονί, πολλὰ μὲν αὐτούς,

---

292. Vulgo τῇσιν δ' ἄν. Cod. Mosc. τοῖσιν δ' ἄρ'.

295. Cod. Mosc. καλὰ διηνεκές.

308. Cod. Mosc. ἤνεκ' ἄρα Κρονίδης, i. e. ἡνίκ' ἄρα.

309. Praeter Anacreontis locum LIII. 34. cum verbis congruit Pindar. Ol. VII. 67.

πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ'. ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν.
καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης
δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν,
ὅν ποτ' ἄρ' Ἥρη ἔτικτε, χολωσαμένη Διῒ πατρί,
εὖτ' ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην
ἐκ κορυφῆς· ἡ δ' αἶψα χολώσατο πότνια Ἥρη,
ἠδὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπεν·
Κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
ὡς ἐμ' ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα Ζεὺς
πρῶτος, ἐπεί μ' ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν·
καὶ νῦν νόσφιν ἐμεῖο τέκεν γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν·
αὐτὰρ ὅγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
παῖς ἐμὸς Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτή.

* * *

ῥίψ' ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, καὶ ἔμβαλον εὐρέϊ πόντῳ·
ἀλλά ἑ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα
δέξατο, καὶ μετὰ ᾗσι κασιγνήτῃσι κόμισσεν.
ὡς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαρίζεσθαι μακάρεσσιν.
σχέτλιε, ποικιλομῆτα, τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;
πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκώπιδ' Ἀθήνην;
οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην; καὶ σὴ κεκλημένη ἔμπης

---

313. Recte ſic libri omnes. Πρῶτον ἐπεί μ' ἄλοχον ποιήσατο quare dicere poeta non potuerit, ſponte intelligitur.

321. Cod. Moſc. χαρίσασθαι.

322. Cod. Moſc. τί νῦν μητίσεαι ἄλλο;

ἦν ἄρ' ἐν ἀθανάτοισιν, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
καὶ νῦν, τοίγαρ ἐγὼ τεχνήσομαι, ὥς κε γένηται
παῖς ἐμός, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,
οὔτε σὸν αἰσχύνασ' ἱερὸν λέχος, οὔτ' ἐμὸν αὐτῆς,
οὐδέ τοι εἰς εὐνὴν πωλήσομαι, ἀλλ' ἀπὸ σεῖο
τηλόθ' ἐοῦσα θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν.
  Ὣς εἰποῦσ', ἄπο νόσφι θεῶν κίε χωομένη κῆρ.
αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοῶπις πότνια Ἥρη,
χειρὶ καταπρηνεῖ δ' ἔλασεν χθόνα, καὶ φάτο μῦθον·
  Κέκλυτε νῦν μοι γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Τιτῆνές τε θεοί, τοὶ ὑπὸ χθόνι ναιετάοντες
Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἐξ ἄνδρες τε θεοί τε·

---

325. Vulgo ἦν ἄρ' ἐν. Codd. Pariſ. et Moſc. ἦ ῥ' ἐν. Inde noviſſimus editor fecit ἦά ῥ ἐν. Quod propterea ferri non poteſt, quia ῥὰ non ponitur poſt vocalem, quae elidi poteſt, niſi poſt ὅτι, quum ῥὰ eſt ſine eliſione. Ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο. Sed quum ῥὰ vocalem amittit, ὅτ' ἄρ' dicitur, ut in hoc hymno v. 100. Recte ergo ἅ ῥα, τά ῥα, ut Iliad. II. 36. 38. VI. 314. Od. XVIII. 344. Sed male τοῖά ῥ' eſt Od. VII. 132. ubi alii, ſicuti debet, τοῖ' ἄρ'. Sincera vero eſt vulgata lectio, ἦν ἄρ'. Ἦν autem tertia perſona eſt. *Etiam ſi ego*, inquit, *Minervam peperiſſem, tamen ea tua dicta eſſet filia.* Et κεκλημένος τινὸς eſt *filius alicuius:* vide quae dixi ad Pind. Pyth. III. 114. quibus adde Soph. Electr. 366.

νῦν δ' ἐξὸν πατρὸς
πάντων ἀρίστου παῖδα κεκλῆσθαι, καλοῦ
τῆς μητρός.

326. Cod. Moſc. καὶ νῦν μέντοι ἔγωγ' ἐχθήσομαι.

327. Non puto ἐμὸς mutandum eſſe in ἐμοί. Senſus eſt, *ut meus aliquis naſcatur filius.* Si dativo uti poeta voluiſſet, καὶ ἐμοὶ, credo, dixiſſet.

αὐτοὶ νῦν μευ πάντες ἀκούσατε, καὶ δότε παῖδα
νόσφι Διός, μηδέν τι βίην ἐπιδευέα κείνου·
ἀλλ᾽ ὅγε φέρτερος εἴη, ὅσον Κρόνου εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς ἄρα φωνήσασ᾽ ἵμασεν χθόνα χειρὶ παχείῃ·
κινήθη δ᾽ ἄρα γαῖα φερέσβιος· ἡ δὲ ἰδοῦσα
τέρπετο ὃν κατὰ θυμόν· ὀΐετο γὰρ τελέεσθαι.
ἐκ τούτου δὴ ἔπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
οὔτε ποτ᾽ εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος,
οὔτε ποτ᾽ ἐς θῶκον πολυδαίδαλον, ὡς τὸ πάρος περ
αὐτῷ ἐφεζομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς·
ἀλλ᾽ ἥγ᾽ ἐν νηοῖσι πολυλλίστοισι μένουσα
τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.

---

330. Vulgo τηλόθεν οὖσα. Emendavi ad Orphica p. 824. Vide Iliad. VIII. 285. XXI. 154. Od. I. 22. V. 55. XI. 438.

333. Χειρὶ καταπρηνεῖ eſt Iliad. XVI. 792. χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας Od. XIII. 164. Itaque poeta, ne Homericum hemiſtichium immutaret, maluit δὲ poſt ſecundum vocabulum ponere, quod alias cavent antiqui. Vide ad Orph. p. 820.

335. Conſtructionis difficultatem bene expedivit Matthiae. Latiſſime patent in antiquo ſermone anacolutha: ad quod genus quaedam pervulgata, de quibus non ſolet cogitari, referenda ſunt, ut δὲ in apodoſi.

337. Cod. Moſc. αὐτήν. Αὐτοὶ non poteſt ad praecedentia trahi.

341. Cod. Moſc. ἡ δὲ ἰδοῦσα. Vulgo ἡ δ᾽ ἐσιδοῦσα. Vide ad v. 255.

345. Formula, ὡς τὸ πάρος περ, qua ſaepe utitur Homerus, ſola per ſe poni ſolet. Vix alibi verbum adiectum inveneris, quam Od. XIX. 340. κείω δ᾽, ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον. Neque hic ſequentem verſum, ſi abeſſet, quisquam deſideraret. Coniiciat fortaſſe aliquis, ſcribendum eſſe, ᾧ τὸ πάρος περ αὐτῷ ἐφεζομένη, de qua loquendi ratione vide ad Vigerum p. 708. Facilius tamen poetam dediſſe crediderim, ὡς τὸ πάρος

ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο,
ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
ἡ δ' ἔτεκ' οὔτε θεοῖς ἐναλίγκιον οὔτε βροτοῖσιν,
δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν.
αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη,
δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ' ὑπέδεκτο.]
ἣ κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
ὃς τῇγ' ἀντιάσειε, φέρεσκέ μιν αἴσιμον ἦμαρ,
πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
καρτερόν· ἡ δ' ὀδύνῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσιν
κεῖτο μεγ' ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη κατὰ χῶρον.
θεσπεσίη δ' ἐνοπὴ γένετ' ἄσπετος· ἡ δὲ καθ' ὕλην
πυκνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, λεῖπε δὲ θυμὸν
φοινὸν ἀποπνείουσ'· ὁ δ' ἐπεύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐνταυθοῖ νῦν πύθευ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ·
οὐδὲ σύγε ζώουσα κακὸν δήλημα βροτοῖσιν
ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἔδοντες
ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·

περ Ζηνὶ παρεζομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς. Παρέζεσθαι est confabulantium: Iliad. I. 407. 557. V. 889. Od. IV. 738. XX. 334.

349. Vulgo νύκτες τε καὶ ἡμέραι. Cod. Mosc. μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο ἂψ ἐπιτελλομένου ἔτεος, ut refert Ruhnkenius. Novissimus editor ἤματα pro ἡμέραι ex eo codice affert, cui credi posset, quoniam a Mitscherlichio accuratissimam istius codicis collationem acceperat, nisi ipse fidem suam toties suspectam redderet.

352. Cod. Mosc. πῆμα θεοῖσιν.

355. Non adnotata est in novissima editione lectio vulgata ὃς κακά.

οὐδέ τί τοι θάνατόν γε δυσηλεγέ' οὔτε Τυφωεὺς
ἀρκέσει, οὔτε Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλὰ σέ γ' αὐτοῦ
πύσει γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὴν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
τὴν δ' αὐτοῦ κατέπυσ' ἱερὸν μένος ἠελίοιο·
ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται· οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον ἀγκαλέουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκα κεῖθι
αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος ἠελίοιο.
[καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕνεκά μιν κρήνη καλλίῤῥοος ἐξαπάφησεν·
βῆ δ' ἐπὶ Τιλφούσσῃ κεχολωμένος, αἶψα δ' ἵκανεν·
στῆ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Τιλφοῦσσ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπάφουσα
χῶρον ἔχουσ' ἐρατὸν προρέειν καλλίῤῥοον ὕδωρ.
ἐνθάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἴης.
Ἦ, καὶ ἔπι ῥίον ὦσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
πετραίης προχοῇσιν, ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι

---

356. Cod. Moſc. ὃς τῷγ'.

373. Vulgo Πύθιον καλέουσιν. Scripſi ἀγκαλέουσιν, quo verbo ſaepius utitur Apollonius Rhodius. Ruhnkenio hic verſus cum praecedente et ſequente pueriles et paene barbari videbantur, cuius iudicium ſequuti ſunt alii. Probanda erant haec viro doctiſſimo, qui interdum nimio tenebatur ſtudio elegantiae. Niſi fallor, anſam dedit huic ſubtilitati Valckenarius ad Phoen. 27. Sed quum aliorum poetarum bene multi loci hos verſus tuentur, tum ex Homericis carminibus Od. XIX. 407. ſeqq. et hymn. Ven. 199. ſeq.

374. Cod. Moſc. πέλας.

ἄγχι μάλα κρήνης καλλιῤῥόου· ἔνθα δ᾽ ἄνακτι
πάντες ἐπίκλησιν Τιλφουσσίῳ εὐχετόωνται,
οὕνεκα Τιλφούσσης ἱερῆς ᾔσχυνε ῥέεθρα.]

---

390. Hic locus in antiquis edd. ſic legitur:

οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.
ταῦτ᾽ ἄρα ὁρμαίνων ἐνόησ᾽ ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοήν· ἐν δ᾽ ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
Κρῆτες ἀπὸ Κνωσσοῦ Μινωΐου, οἵ ῥά τ᾽ ἄνακτι
ἱερά τε ῥέξουσι καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅττι κεν εἴπῃ,
χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὑπὸ Παρνησοῖο.

Conſentiunt codd. in ῥέξουσι, quod viri docti in ῥέζουσι mutarunt. Pariſini tres etiam ἀγγελέουσι praebent. In cod. Moſc. ad hunc verſum, οἳ θεραπεύσονται, ut in noviſſima editione refert Matthiae, vel, ut idem in animadverſionibus ait, ad ſequentem adnotavit librarius λείπει στίχος εἷς. Ordinem verſuum perturbatum eſſe nemo non videt. Sed quis auſit eiicere verſum non modo optimum atque elegantiſſimum,

Κρῆτες ἀπὸ Κνωσσοῦ Μινωΐου, οἵ ῥά τ᾽ ἄνακτι,

ſed etiam plane neceſſarium? Ridiculum enim fuiſſet, ſi poeta, quod nihil ad rem facit, Pylum petiiſſe nautas iſtos, addidiſſet; omiſiſſet autem, quod in primis dicendum erat, non illos ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης, ſed Cretenſes fuiſſe. Quis porro οἵ τέ ῥα πεύσονται ſcribendum putabit, quum neque οἵ τέ ῥα Graecum ſit, neque hoc quidem loco οἵ τε. Semper ὅς ῥά τε dicitur: apud Homerum quidem his locis: Iliad. III. 60. IV. 483. V. 137. IX. 504. XIII. 63. 796. XV. 411. 631. XVI. 590. XVII. 134. 549. 674. XVIII. 319. XIX. 31. XXI. 283. 494. XXII. 23. XXIII. 517. XXIV. 415. Odyſſ. IX. 187. XI. 413. XII. 39. XV. 310. XXII. 403. Sic etiam ἐπεὶ ἄρ τε, ὅτε πέρ τε, τὸν μέν τε, et quae ſunt huius generis alia; numquam ἐπεί τέ ῥα, ὅτε τέ περ, τόν τε μέν. Deinde ὅς τε, quod iam ad Orphei Lithica v. 299. tetigi, eo ab ὅς differt, quod rei iam definitae aliud quid addit, quod quidem etiam ſalvo ſenſu abeſſe poſſit, quum ὅς etiam rem incertam definiat. Μνήσομαι οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,

Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων,
οὕςτινας ἀνθρώπους ὀργίονας εἰςαγάγοιτο,
οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ,

ὅν τε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα: i. e. ſi clare ſenſum volumus exprimere, *dicam eum, qui eſt Apollo, et quem metuunt dii.* Non poterat dicere, μνήσομαι, ὅν τε θεοὶ τρομέουσιν, ut in definitione. Alia ſignificatio vocabulorum ὅς τε, quae ipſa e primo illo ſignificatu repeti debet, haec eſt, *quicunque*, vel *quisquis*, vel *qui forte.* Et hac poteſtate etiam in definitionibus, ſi res patitur, dici poteſt. Hinc quidam epicorum loci, qui alias obſcuri forent, expediri poſſunt, ut ille:

γιγνώσκων ὅτ' ἄναλκις ἔην θεός, οὐδὲ θεάων
τάων, αἵ τ' ἀνδρῶν πόλεμον κάτα κοιρανέουσιν.

Bene norant haec veteres grammatici. Iliad. VII. 452.

τοῦ δ' ἐπιλήσονται, ὅ τ' ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.

Ariſtarchus τὸ ἐγώ, alii τὸ δ' ἐγὼ legebant. Od. XXI. 154.

ἐπειὴ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, οὗ θ' ἕνεκ' αἰεὶ
ἐνθάδ' ὁμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.

Non dubito ſcribendum eſſe οὗ ἕνεκ' αἰεί. Neque adducor ut ſanam lectionem eſſe credam Iliad. XV. 130.

οὐκ ἀΐεις, ἅ τε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.

Quem verſum non puto a grammaticis ſine nota dimiſſum eſſe. Sed redeo ad hymnum. Et res ipſa, et codicum lectiones non ſinunt nos dubitare, quin, quae vulgo poſt οἵ ῥά τ' ἄνακτι leguntur, ſtatim poſt Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ a poeta poſita fuerint. Quod in cod. Moſcov. adnotatum eſt, verſum unum excidiſſe, verum eſt, ſed iſta adnotatio ad alium locum ſpectat, quam ad quem in eo codice adſcripta perhibetur. Excidit enim manifeſto verſus poſt haec, οἵ ῥά τ' ἄνακτι, qui quidem fortaſſe, quod vel ἱερὰ in principio vel Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ, vel etiam utrumque haberet, perturbationi locum fecit. Haec igitur me moverunt, ut verſus in eum ordinem redigerem, quem iam olim alibi indicaveram.

ἱερά τε ῥέξουσι καὶ ἀγγελέουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅττι κεν εἴπῃ
χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησσοῖο.
ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοί,
Κρῆτες ἀπὸ Κνώσσου Μινωΐου, οἵ ῥά τ' ἄνακτι

* * *

οἱ μὲν ἐπὶ πρῆξιν καὶ χρήματα νηῒ μελαίνῃ
ἐς Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους
ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι συνήντετο Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε δέμας δελφῖνι ἐοικὼς
νηῒ θοῇ, καὶ κεῖτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε.
τῶν δ' οὔτις κατὰ θυμὸν ἐπεφράσατ', οὐδ' ἐνόησεν.

* * *

πάντοθ' ἀνασσείασκε, τίνασσε δὲ νήϊα δοῦρα.
οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηῒ καθείατο δειμαίνοντες·
οὐδ' οἵγ' ὅπλ' ἔλυον κοίλην ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
οὐδ' ἔλυον λαῖφος νηὸς κυανοπρώροιο,
ἀλλ' ὡς τὰ πρώτιστα κατεστήσαντο βοεῦσιν,

---

402. Edd. vett. τῶν δ' ὅστις κατὰ θυμὸν ἐπεφράσσατο νοῆσαι. Cod. Moſc. οὔτις et ἐπεφράσατο. Emendavit verſum Matthiae. Sed quae ſequuntur, ſi cum eodem πάντα δ' ἀνασσείασκε legatur, quae mutatio etiam τίνασσέ τε ſcribi poſtularet, non potuerunt tam nude dici. Librorum lectiones, quorum in vulgatis πάντοθ', in tribus Pariſ. πάντοσ' eſt, aliquid excidiſſe arguunt. Quare lacunae ſignum appoſui.

408. Vide ad Orph. p. 757.

ὡς ἔπλεον· κραιπνὸς δὲ Νότος κατόπισθεν ἔπειγεν
νῆα θοήν· πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν,
πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, Ἕλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον,
ἷξον, καὶ χῶρον τερψιμβρότου Ἠελίοιο,
Ταίναρον, ἔνθα τε μῆλα βαθύτριχα βόσκεται αἰεὶ
Ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον.
οἳ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἀποβάντες
φράσσασθαι μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,
εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
ἢ εἰς οἶδμ' ἅλιον πολυΐχθυον αὖτις ὀρούσει.
ἀλλ' οὐ πηδαλίοισιν ἐπείθετο νηῦς εὐεργής,
ἀλλὰ παρὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσα
ἤϊ' ὁδόν· πνοιῇ δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
ῥηϊδίως ἴθυν'· ἣ δὲ πρήσσουσα κέλευθον
Ἀρήνην ἵκανε, καὶ Ἀργυφέην ἐρατεινήν,
καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἶπυ,
καὶ Πύλον ἠμαθόεντα, Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους.
βῆ δὲ παρὰ Κρουνούς, καὶ Χαλκίδα, καὶ παρὰ Δύμην,
ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

---

424. Edd. vett. πολυγενέας. Epici veteres valde delectabantur describendis itineribus. Qui quum de locis narrabant, quos ipsi vidissent, non poterant in ordine itineris peccare. Quid autem, si quam regionem non nisi ex aliorum narrationibus, aut ex solo Homero cognitam habebant? Quid porro, si non de iis locis, quos quis ordine adiisset, sed de his, quos in maritimo itinere e longinquo conspexisset, exponebant? An tum quoque exigemus, ne quid praeter ordinem commemoretur? Absit.

εὖτε Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ,
καί σφιν ὑπὲκ νεφέων Ἰθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφαντο,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν,
καὶ δὴ ἔπι Κρίσσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
ὅςτε διὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἐέργει,
ἦλθ' ἄνεμος Ζέφυρος μέγας, αἴθριος, ἐκ Διὸς αἴσης,
λάβρος, ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
ἄψοῤῥοι δὴ ἔπειτα πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε
ἔπλεον· ἡγεμόνευε δ' ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·

---

427. Quaeri poteſt, cur poeta mutaverit ordinem verſuum, qui apud Homerum Od. XV. 295. ita leguntur:

βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον·
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί·
ἡ δὲ Φερὰς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

Primum horum verſuum, qui non eſt in editis, ſervavit Strabo VIII. p. 350. (539.) et X. 447. (687.) ubi Χαλκίδα πετρήεσσαν legitur. Non puto aliam mutati ordinis cauſſam fuiſſe, quam quod oratio commodius procederet, ſi ἠδὲ παρ' Ἤλιδα ſtatim cum παρὰ Κρουνοὺς, καὶ Χαλκίδα, καὶ παρὰ Δύμην coniungeretur. Pro Φερὰς apud Strabonem eſt Φεάς, et ita quosdam apud Homerum legiſſe traditum videmus in ſcholio, quod Porſonus edidit. Caeterum Wolfius et Ilgenius ediderunt, εὖ δὲ Φερὰς ἐπέβαλλεν. Ed. Flor. εὖ τὲ. Aldd. et reliquae εὖτε: quae genuina lectio eſt. Saepius enim Homerus εὖτε ſine copula ponit, ut Iliad. XII. 373. Od. XIII. 93. XXII. 182. XXIV. 146. Vltimum horum locorum, quod noſtro ſimillimus eſt, adſcripſi:

εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ·
καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων.

ἶξον δ' ἐς Κρίσσην εὐδείελον, ἀμπελόεσσαν,
ἐς λιμέν'· ἡ δ' ἀμάθοις ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηῦς.
ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι· τοῦ δ' ἄπο πολλαὶ
σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἶκεν·
ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
ἔνθ' ἄρ' ὅγε φλόγα δαῖε, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα·
πᾶσαν δὲ Κρίσσην κάτεχεν σέλας· αἱ δ' ὀλόλυξαν
Κρισσαίων ἄλοχοι, καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς· μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα, νόημ' ὥς, ἆλτο πέτεσθαι,

---

431. Pro ἐπεὶ dedi ἔπι, adverbialiter de ſuperficie dictum, ut in illo, *μάχη δ' ἔπι πᾶσα φαάνθη*, Iliad. XVII. 650. Duplex praepoſitio, ut Iliad. IV. 330.

πὰρ δὲ Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ
ἕστασαν.

437. In Florentina eſt ἡγεμόνευε: et ſic etiam in Aldd. non ἡγεμόνευσε.

439. Cod. Moſc. ἐς λιμένος δ' ἀμάθοισιν. Pro ἀμάθοισιν metri cauſſa ἀμάθοις ſcripſi.

444. Edd. vett. φλόγα δαῖ' ἐπιφαυσκόμενος: quod moneo, ne quis ex noviſſimi editoris nota colligat, φλόγα plene ſcriptum et δαῖε ſine augmento in ſolis codd. eſſe.

446. Codd. et edd. vett. Κρισσαγῶν, quod nemo non videt in Κρισσαίων, formam Stephano Byzantino memoratam, mutandum eſſe. Et ita Caſaubonus atque Holſtenius, niſi quod male puncta diaereſeos appoſuerunt. Bernardi coniecturam Κρισσαγενῶν quum metro repugnare monuiſſet Ilgenius, (repugnat ea etiam dialecto epicorum) non debebat recipi, praeſertim exemplo firmata, quo refutaretur,

ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη.

447. Pro εἷλεν ἕκαστον Cod. Moſc. ἔμβαλ' ἑκάστῳ.

ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε,
πρωθήβῃ, χαίτης εἰλυμένος εὐρέας ὤμους·
καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἔστε; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
ἤ τι κατὰ πρῆξιν; ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
τίφθ' οὕτως ἧσθον τετιηότες, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
ἐκβῆτ', οὐδὲ κάθ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε;
αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
ὁππότ' ἂν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηῒ μελαίνῃ
ἔλθωσιν καμάτῳ ἀδδηκότες· αὐτίκα δέ σφεας
σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ.
Ὣς φάτο· καί σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκεν.
τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,

---

459. Cod. Mosc. ἐπὶ χθονί.

464. Ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι dictum negligenter, ut in sermone communi. Nostri quoque vulgo, *denn weil.*

466. Acute vidit Matthiae, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν non satis bene convenire iis, quae praecedunt. Quare versum huiusmodi putat excidisse:

ἴληθ'· εἰ δέ τις ἐσσὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων.

Eam suspicionem etiam ob alias et graviores caussas probandam duxi, primum, quod, quum deus esset Apollo, vix ita loquentem Cretensium ducem introducturus fuisset poeta, ac si is non crederet deum esse; deinde, quod miracula, quae Apollo ediderat, etiam cogebant Cretensem de deo cogitare.

475. Si poeta, ut Matthiae coniicit, ξεῖν', ἤτοι scripsisset, non τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος, sed τὸν δ' ἀπαμειβόμενος videtur dicturus fuisse.

οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,

* * *

οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε· θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἴδω.
τίς δῆμος; τίς γαῖα; τίνες βροτοὶ ἐγγεγάασιν;
ἄλλῃ γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
ἐς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι·
νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλθομεν οὔτι ἑκόντες,
νόστου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδόν, ἄλλα κέλευθα.
ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ ἐθέλοντας.
Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ξεῖνοι, τοὶ Κνωσσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε
τὸ πρίν, ἀτὰρ νῦν οὐκ ἔθ' ὑπότροποι αὖτις ἔσεσθε
ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
ἔς τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
ἕξετ' ἐμόν, πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.

---

478. 479. Elegantiſſimos verſus damnare, quod mox v. 482. 483. paene eadem dicantur, is demum recte audebit, qui, unde venerint iſti verſus, demonſtrare poſſit. Quid vero, ſi id, quod offenſionem facit, leviſſima mutatione tolli poteſt? Scribendum enim *τετιμένοι* pro vulgato *τετιμένον*. Nam non modo plus momenti hoc habere debuit apud Cretenſes illos, ſi ipſi, quam ſi templum Apollinis in honore apud homines fore diceretur, ſed confirmatur ea emendatio etiam v. 520.

αἶψα δ' ἵκοντο
Παρνησσὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλον
οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.

Accedit, quod *τετιμένος* apud Homerum ſemper de hominibus dicitur: Iliad. XX. 426. XXIV. 533. Od. VIII. 472. XIII. 28. hymn. Ven. 206.

εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱός, Ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι·
ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
οὔτι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
ἕξετ' ἐμόν, πολλοῖς μάλα τίμιον ἀνθρώποισιν,
βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε· τῶν ἰότητι
αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πείθεσθε τάχιστα·
ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας,
νῆα δ' ἔπειτα μέλαιναν ἐπ' ἠπείρου ἐρύσασθε,
ἐκ δὲ κτήμαθ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐΐσης,
καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἔπι τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
εὔχεσθαι δὴ ἔπειτα παριστάμενοι περὶ βωμόν.
ὡς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ

---

486. Pro vulgato ἐγὼν εἴπω edd. vett. ἐγὼ εἴπω.

488. Vulgo νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου. Ob inſolentem hiatum ex Iliad. I. 485. μέλαιναν reponendum vidit Matthiae. Sic ego quoque emendaveram, et, niſi fallor, ad Orphica, quamquam locum invenire nunc non potui.

496. Ruhnkenii ſuaſu e cod. Moſc. edebatur, αὐτὰρ ὁ βωμὸς αὐτὸς Δελφίνιος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί. Eſt ea lectio ſcioli librarii inventum. Nam quis ita loquatur, ὁ βωμὸς Δελφίνιος ἔσσεται αἰεί? et quis Δελφίνιος et ἐπόψιος, res disſimillimas tamquam ſimiles coniungat? Profecto inſani oratio haec eſſet: *ara haec Delphinia et clara erit.* Vulgo αὐτὸς δέλφειος. Vnus cod. Pariſ. δέλφιος. Inde proxime ad litterarum ductus ſcribendum puto αὐτίκ' ἄρ' ἀφνειός. Ἀφνειὸς Ilgenio quoque in mentem venerat. Δελφίνιος, etiam quod ad menſuram ſyllabarum attinet, vix excuſari poteſt. Ibi tantum tali licentiae venia eſt, quum ali-

εἰδόμενος δελφῖνι θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
ὥς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς
αὐτὸς δέλφειος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.
δειπνῆσαί τ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἧσθε,
ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοί, καὶ ἰηπαιήον' ἀείδειν,
εἰςόκε χῶρον ἵκησθον, ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας,
ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες.
ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο
ὑψοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, πάρα δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·

---

ter verbum non poteſt metro aptari. Αὐτὸς propterea ineptum eſt, quod nihil opponi poteſt.

505. Cod. Moſc. βῆσαν.

507. Παρὰ δ' ἕρματα vulgo. Cod. Moſc. περὶ δ' ἔργματα, Matthiae ὑπὸ δ' ἕρματα repoſuit ex Iliad. I. 486. Recte fortaſſe: ſed poteſt etiam παρά, quod hic eſt, indicio eſſe, in Iliadis quoque verſu ita nonnullos legiſſe. Ita ἀγαλλομένη v. 427. ex alia lectione, quam quae nunc eſt Od. XV. 296. ductum puto. Et quantum quidem intelligo, etiam παρὰ dici potuit. Videntur enim trabes vel lapides ab utraque parte navibus ſuppoſiti fuiſſe, ut naves ſola carina, non latere, arenam contingeret. Heſiodus O. et D. 624.

νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισιν
πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων.

Illo πάντοθεν magis fortaſſe περί, quam παρά, firmari videatur. Verumtamen verbum τάνυσσαν requirit praepoſitionem παρά.

καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἔπι τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
εὔχονθ', ὡς ἐκέλευε, παριστάμενοι περὶ βωμόν.
δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς, οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἀγατὸν κιθαρίζων,
καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· οἱ δὲ ῥήσσοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθώ, καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον,
οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσί τε Μοῦσα
ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσίν, αἶψα δ' ἵκοντο
Παρνησσὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλον
οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένοι ἀνθρώποισιν.

* * *

---

510. Cod. Mosc. et edd. vett. *παρὰ βωμόν.* De codd. Parisinis nihil adnotatum. Recte Wolfius et Ilgenius *περὶ* dederunt e v. 492. Vide Iliad. I. 448. Od. XIII. 187. Eodem modo, sed futili ratione motus, correxerat Ernestius.

515. Vulgo *ἀγατὸν κιθαρίζων.* Cod. Mosc. *ἐρατὸν κιθαρίζων.* Parisini tres *χρυσῆν κιθαρίζων.* Athenaeus I. p. 22. C. et Eustath. p. 1602, 25. *χαρίεν κιθάριζε.* Novissimus editor varias lectiones ita indicavit, ut, qui Athenaeum atque Eustathium non inspiciat, apud hos quoque *κιθαρίζων* scriptum credere debeat.

521. 522. Recte Piersonus, Ernestius, Ilgenius, *ἔμελλον* et *τετιμένοι*, ipso narrationis ordine ita postulante. Vulgo *ἔμελλεν* et *τετιμένος.* Cod. Mosc. et Paris. B. *τετιμημένος.* Quae sequun-

δεῖξε δ' ἄγων αὐτοῦ δάπεδον καὶ πίονα νηόν.
τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν·
τὸν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
  Ὦ ἄν' ἐπειδὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
ἤγαγες· οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ·
πῶς καὶ νῦν βιόμεσθα; τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων,
ὥςτ' ἄπο τ' εὖ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν.
  Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προςέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
  Νήπιοι ἄνθρωποι, δυςτλήμονες, οἳ μελεδῶνας
βούλεσθ', ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ·
ῥηΐδιον ἔπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω·
δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν
σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
ὅσσα ἐμοί κ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
νηὸν δὲ προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων,

---

tur, non potuisse ab antiquo poeta, nisi nomine Apollinis addito, dici, clarum est. Quare lacunae signum posui.

526. Libri: ὦ ἄν' ἐπειδή. Vereor ut ἄνα, *rex*, non magis ultima elisa dicatur, quam ἄνα, *surge*, quod tetigi ad Orph. p. 724. Quare ὦ ἄνα, εἰ δὴ scribendum puto. Εἰ δή, *quandoquidem*. Iliad. XVI. 66. XXIII. 558. Permutari εἰ et ἐπεὶ docuit Sturzius in Lex. Xenoph. in v. εἰ n. 4. et 7. p. 29. a.

529. Vulgo οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος. Quae neque explicari possunt, neque ita, ut factum, emendari. Non magna mutatione scribendum puto ἔπι ῥάχις. *Adiacet iugum montis Parnassi, nec frugum neque herbarum ferax.*

ἐνθάδ᾽ ἀγειρομένων κατ᾽ ἐμὴν ἰθύν γε μάλιστα,
ἠέ τι τηΰσιον ἔπος ἔσσεται, ἠέ τι ἔργον,
ὕβρις θ᾽, ἣ θέμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων.

* * *

ἄλλοι ἔπειθ᾽ ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
τῶν ὑπ᾽ ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ᾽ ἤματα πάντα.
εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ᾽ ἀοιδῆς.

---

539. Vulgo καὶ ἐμὴν ἰθύν τε μάλιστα. In eamdem ego incidi emendationem, in quam Matthiae, sed aliter haec verba explicanda puto. Pertinent enim ad ἀγειρομένων. *Suscipite eos, qui huc venient meorum consiliorum caussa, si quid criminis, quod expiari debeat, commissum sit.* Non enim optimum versum, qui praecedit, ea caussa, quod facillimo librariorum errore in codd. Mosc. et Parisinis omissus est, damnari velim.

541. Iam olim indicavi lacunam hic esse. Nec putabam de hac re dubitari posse. Excidit conditio, qua minabatur Apollo malum Cretensibus: *nisi feceritis, quod iussi, duros nanciscemini dominos.*

II.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ὕμνει Μοῦσα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱόν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα,
νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύαθ' ὅμιλον,
ἄντρον ἔσω δύνουσα παλίσκιον, ἔνθα Κρονίων
νύμφη ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,

6. Vulgo ἄντρον ἔσω ναίουσα. Quae lectio orta videtur e breviore hymno, in quo eſt ἄντρῳ ναιετάουσα. Scripſi δύνουσα. Odyſſ. XIII. 366. ὣς εἰποῦσα θεὰ δῦνεν σπέος ἠεροειδές. Ad conſtructionem proxime accedunt v. 237. huius hymni, σπάργαν' ἔσω κατέδυνε, et Odyſſ. XI. 578. δέρτρον ἔσω δύνοντες.

8. Cod. Pariſ. B. ἔχει, unde ἔχεν ſcribendum videri poſſit. Optativum non licet hic de repetito concubitu intelligere, ut in minore hymno, in quo eſt εὖτε κατα γλυκὺς ὕπνος ἔχοι. Neque ὄφρα eſt *quoties*. Oratione obliqua uſum eſſe poetam, et ſenſum eſſe, *cum nympha concubuit, donec Iuno dormiret*, alibi dixi. Eſt cui haec neque Graeca nec Latina eſſe videantur.

τῇ δ' ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο,
[ἔς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο.]
καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
[ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,]
νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον, ὃς τάχ' ἔμελλεν
ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
[ἠῷος γεγονώς, μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
τετράδι τῇ προτέρῃ, τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.]
ὃς καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων,
οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ·
ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο.
[ἔνθα χέλυν εὑρὼν ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον·]
[Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδόν·]
ἥ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν,
βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,

---

11. Menſis dicitur οὐρανῷ ἐστηρίχθαι, quod clariſſima mundi lumina labentem caelo annum ducunt. Sic Aratus in principio carminis Iovem dicit arandi, ſerendi, aliorumque operum ſigna coelo ſtatuiſſe:

αὐτὸς γὰρ τάδε σήματ' ἐν οὐρανῷ ἐστήριξεν,
ἄστρα διακρίνας.

31. χοροίτυπε Matthiae pro vulgato χοροιτύπε.

38. Vulgo τότε ἂν. Moſc. τότ' αὖ.

41. Vulgatum ἀναπηλήσας Ruhnkenius in ἀναμηλώσας mutari volebat, vereor ne non ſatis commode. Neque vero ſenſum loci eſſe putem, *quum teſtudinem in dorſum conieciſſet.* Quod poeta

σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
ἀθρήσας ἐγέλασσε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπεν·
Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐκ ὀνοτάζω.
χαῖρε Φυὴν ἐρόεσσα, χοροίτυπε, δαιτὸς ἑταίρη,
ἀσπασίη προφανεῖσα. πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
αἰόλον ὄστρακον, ἐσσί, χέλυς ὄρεσι ζώουσα;
ἀλλ' οἴσω σ' εἰς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
οὐδ' ἀποτιμήσω· σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις.
[οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφιν·]
ἦ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι ἔχμα
ζώουσ'· ἢν δὲ θάνῃς, τότε κεν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα.
ἔνθ' ἀναπηλήσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσει
ἀνέρος, ὅν τε θαμειαὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
[ὡς δ' ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,]

ſi dicere voluiſſet, addidiſſet accuſativum. Nec tanti erat, teſtudinem, quae non magna fuerit neceſſe eſt, revolutam deſcribere. Praeterea teſtudo etiam in inferiori parte oſſibus munita eſt, (ſternum vocant naturae ſcrutatores) ut ne revoluta quidem ſtatim ſui copiam faciat excavaturo. Mea ſententia requiritur participium, quod, ut verbum, ad *αἰῶνα* referatur. Videndum ne poeta dederit *ἀναπιλήσας*, *conſtipans:* quamquam huius compoſiti nullum exemplum habeo.

45. Vulgo *αἳ ὅτε*. Pariſ. tres *ἃς ὅτε*. Cur *ὡς δ' ὅτε* correxerim, ex iis, quae in praefatione dixi, intelligetur. Wakefieldius ad Moſchum II. 107. ſcribendum putabat *ἢ ὡς ὅτε*.

ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.
πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμὼν δόνακας καλάμοιο,
πειρήνας διὰ νῶτα λιθορρίνοιο χελώνης.
ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἑῇσιν,
καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἔπι δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν·
ἑπτὰ δὲ συμφώνους ὀΐων ἐτανύσσατο χορδάς.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἣ δ' ὑπὸ χειρὸς
σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὕπο καλὸν ἄειδεν,
ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος, ἠΰτε κοῦροι
ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν,
ἀμφὶ Δία Κρονίδην καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον,
ὡς πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι,
ἥν τ' αὐτοῦ γενεὴν ὀνομακλυτὸν ἐξονομάζων,
ἀμφιπόλους τ' ἐγέραιρε, καὶ ἀγλαὰ δώματα νύμφης,
καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον, ἐπηετανούς τε λέβητας.

---

51. Antigonus Caryſtius cap. VII. *ἴδιον δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ ἔντερα τῶν προβάτων· τὰ μὲν γὰρ τῶν κριῶν ἐστὶν ἄφωνα, τὰ δὲ τῶν θηλειῶν εὔφωνα· ὅθεν καὶ τὸν ποιητὴν ὑπολάβοι τις εἰρηκέναι, πολυπράγμονα πανταχοῦ καὶ περιττὸν ὄντα,*

ἑπτὰ δὲ θηλυτέρων ὀΐων ἐτανύσσατο χορδάς.

52. Libri *τεῦξε φέρων.* Scribendum videri *τεῦξ' εὑρὼν*, ad Vigerum p. 758. dixi. Multos huius generis errores peperit recentior pronunciatio. Sic *εὐφήβων* pro *ἐφήβων* eſt apud Pollucem X. 164. Sic *πανεύθου* pro *πανέφθου* habet cod. Viteb. in Heſiodi Scuto Herc. 208. Caeterum confirmare videtur emendationem noſtram Apollodorus III. 10, 2. *καὶ ἐργασάμενος λύραν εὗρε καὶ πλῆκτρον.*

60. Primus Ilgenius *ἀμφιπόλους τ' ἐγέραιρε* pro *ἀμφιπόλους τε γέραιρε.* Ed. Flor. *τὲ* cum accentu.

καὶ τὰ μὲν σὺν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ,
φόρμιγγα γλαφυρήν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων
ἆλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο,
ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσίν, οἷά τε φῶτες
φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς ὠκεανόνδε
αὐτοῖσίν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θεῶν ὄρεα σκιόεντα,
ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὖλιν ἔχεσκον,
βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους ἐρατεινούς.
τῶν τότε Μαιάδος υἱός, εὔσκοπος Ἀργειφόντης,
πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ἴχνι' ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης·
[ἀντία ποιήσας, ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,

---

65. Tres codd. Parif. ἆρτο pro ἆλτο.

69. Vulgo αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς, five, ut in edd. vett. fcribitur, αὐτὰρ ἂρ Ἑρμῆς, nifi quod Aldina tertia ἂρ omittit. Barnefius αὐτὰρ ὅγ' Ἑρμῆς, ut αὐτὰρ ὅγ' ἥρως Iliad. XI. 483. XIII. 164. Placebat mihi aliquando fcriptura, quae Ilgenio memorante apud Natalem Comitem eft, αὐτὰρ ὁ Ἑρμῆς: vide exempla hiatus in hac formula ad Orph. p. 726. 738. 742. Vulgatam tamen lectionem tuentur alia exempla, ut αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς Iliad. II. 103. et τῇ δ' ἄρ' Ἄρης V. 363. et τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε ibidem v. 556.

76. Vulgo ἴχνη. Ilgenius et cum eo Matthiae ἴχνε'. Ἴχνεσι eft Od. XVII. 317. Alibi femper apud Homerum ἴχνια, praeter Odyff. XIX. 436. fed ibi pro ἴχνη ἐρευνῶντες legendum eft ἴχνι' ἐρευνῶντες, tum e codd. tum ex Iliad. XVIII. 321. ubi eft ἴχνι' ἐρευνῶν. Itaque hic quoque ἴχνι' ἀποστρέψας fcripfi.

τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν, κάτα δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.
σάνδαλα δ' αὐτίκ' ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν.]
ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα,
συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
ἀσφαλέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
αὐτοῖσιν πετάλοισι, [τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
ἔσπασε Πιερίηθεν,] ὁδοιπορίην ἀλεείνων,
[οἷά τ' ἐπειγόμενος, δολιχὴν ὁδὸν αὐτοπρεπὴς ὥς.]
τὸν δὲ γέρων ἐνόησε, δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωήν,
ἱέμενον πεδίονδε δι' Ὀγχηστὸν λεχεποίην.
τὸν πρότερος προσέφη Μαίης ἐρικυδέος υἱός·
Ὦ γέρον, ὅς τε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους,
ἦ πολυοινήσεις, εὖτ' ἂν τάδε πάντα φέρῃσιν.

* * *

καί τε ἰδὼν, μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς, ἀκούσας,

---

78. Fortasse poeta dedit *μέτα δ' ἔμπαλιν.*

82. H. Stephanus quum etiam *ἀγκαλὸς* scribi, ultima accentu notata, observat, spectavit scripturam *ἀγκαλὸν*, quam hic habent edd. Flor. Aldd. Ceph. Caeterum cod. Mosc. *νεοθηλέαν ἀγκαλωρήν.*

83. *Ἀσφαλέως* scripsi pro vulgato *ἀβλαβέως.*

85. Verba *ὁδοιπορίην ἀλεείνων* sic intelligo, ut Mercurius cavisse dicatur, ne pedibus ut viator ingrederetur, et ita vestigia pedum relinqueret.

86. Vulgo *αὐτοπρεπὴς ὥς.* Codd. Mosc. et Paris. tres *αὐτοτροπήσας.* Inde scribendum puto *ἀντιτορήσων.* Terminationes *ας* et *ων* permutatae etiam v. 119. Suidas: *ἀντετόρησεν, εἰς τὸ ἐναντίον ἦλθε τιτρώσκων, διεπέρασε. τορῶ γὰρ, τὸ τρυπῶ.* Vide interpp.

καὶ σιγᾷν, ὅτε μή τι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.
Τόσσον φάς, συνέσευε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινοὺς
καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.
ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύετο δαιμονίη νύξ,
ἡ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
ἡ δὲ νέον σκοπίην προσεβήσατο δῖα Σελήνη,
Πάλλαντος θυγάτηρ, Μεγαμηδείδαο ἄνακτος.
τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους.
[ἀκμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
καὶ ληνοὺς προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους,]
καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρό' ἰούσας,
λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἐρσήεντα κύπειρον·
σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλά, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνῃ.

---

ad Hesych. v. *ἀντετόρησε.* In Orph. Arg. 140. ubi *ἀντεπόρησε* legebatur, codd. praebent,

Ἴφικλος αὖ Φυλάκου δῖον γένος ἀντετόρησεν,

quod non debebam mutare. Videntur enim recentiores eo verbo sic usi esse, ut de via, quemadmodum Latini *penetrare,* dicerent.

90. Cod. Mosc. *ἐπικαμπύλα ξύλα.* Mox post v. 91. lacunam esse vidit Matthiae.

99. Edd. Flor. Aldd. Ceph. *σκοπιῇ.*

108. Vulgo *τέχνην.* Cod. Mosc. *τύνη.* Recepi emendationem Ilgenii. qua simplicior redditur oratio, et convenientior epico carmini. *Ἐπιμαίεσθαι* cum genitivo Iliad. X. 401. Od. V, 344. XII. 220. Arat. Phaen. 127.

δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν ἐπέλεψε σιδήρῳ,
ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἄμπνυτο δὲ θερμὸς ἀϋτμή.
[Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκεν.]
πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατουδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
τηλόσε φῦσαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
τόφρα δ' ἐριβρύχους ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας,
[ἐγκλίνας δ' ἐκύλινδε, δι' αἰῶνάς τε τορήσας]
ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε, ταμὼν κρέα πίονα δημῷ.
ὤπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισιν,

---

109. Cod. Moſc. ἐνίαλλα σιδήρῳ.

119. Cod. Moſc. ἐκκρίνας.

125. Edd. vett. ὦς ἔτι νῦν τάμετ' ἄσσα πολυχρόνιοι πεφύασι. Cod. Moſc. ὡς ἔτι νῦν τὰ μέτασα. In hoc loco niſi ea quoque, quae ſana videntur eſſe, corruptelis vitiata ſunt, hic eſſe ſenſus debet: *quemadmodum nunc quoque, multo poſt, tenduntur, quae natura ad diuturnitatem facta ſunt.* In eam ſententiam olim ſic emendandum putavi: ὡς ἔτι νῦν τάνυθ', ἄσσα πολυχρόνια πεφύασιν, δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον. Neque nunc meliorem viam video. In τάμετ' latere τάνυται arguit verſus, qui praecedit. Nec mirum ſi τ pro θ ſcribebatur, quum ἄσσα etiam leni ſpiritu notari ſoleret. Productam ultimam vocalem in πολυχρόνια tuentur exempla, quae attuli ad Orph. p. 701. ſeq. Quod ad ſenſum attinet, ἄσσα non ſic intelligo, ut δέρματα cogitentur, ſed generatim, *quidquid de pellibus diuturnum eſt.* Indicat enim poeta, ut puto, pelles extendi reſectis mollioribus partibus, quae facile rancidae fiunt. Conſueviſſe autem antiquos pelles extendere, ut areſcerent, et ſic ad futuros uſus ſervari poſſent, ex ipſo

σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια, καὶ μέλαν αἷμα
ἐργμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης.
ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλῳ ἐπὶ πέτρῃ,
ὡς ἔτι νῦν τάμετ' ἄσσα πολυχρόνιοι πεφύασιν,
δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμόφρων εἰρύσσατο πίονα ἔργα
λείῳ ἐπὶ πλαταμῶνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προςέθηκεν ἑκάστῃ.
ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς·
ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα
ἡδεῖ'· ἀλλ' οὐδ' ὥς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ,
καί τε μάλ' ἱμείροντι, περᾶν ἱερῆς κατὰ δειρῆς·
ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,

Homero cognoſcitur, ubi is modum deſcribit, quo pelles areſactae depſebantur. Locus eſt Iliad. XVII. 389.

ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
λαοῖσιν δῴη τανύειν, μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσιν
κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφή,
πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρό.

Δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ακρικον, ut Virgilius Georg. III. 476. *nunc quoque poſt tanto.*

132. Cod. Moſc. οὐδ' ὡς ἐπεπείθετο.

133. Codd. Pariſ. et edd. vett. πέρην'. Moſc. περῆν. Quod inde fecerunt, περῆν', i. e. περῆναι, nec ſignificatione, nec ſcriptura, nec metri lege recte ſe habet. Apud Homerum, ſi recte obſervavi, αι infinitivorum, ſi ſyllaba, quae eſt ante ultimam, in arſi eſt, quater tantum eliſum reperitur: Iliad. XVIII. 294. XIX. 136. XX. 422. 469. ubi haec ſunt, ἀρέσθ', λελάθεσθ', στρωφᾶσθ', λίτεσσθ'. Quintum exemplum, τυμβοχοῆσ' Iliad. XXI. 323. grammaticorum malae ſedulitati debetur. Nullum horum recte cum

δημὸν καὶ κρέα πολλά· μετήορα δ' αἶψ' ἀνάειρεν,
σῆμα νέης Φωρῆς· ἔπι δὲ ξύλα κάγκαν' ἀγείρας,
οὐλόποδ', οὐλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
αὐτὰρ ἐπεί τοι πάντα κατὰ χρέος ἤνυσε δαίμων,
σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην,
ἀνθρακίην δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν
παννύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε σελήνης.
Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
ὄρθριος, οὐδέ τί οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
[οὐδὲ κύνες λελάκοντο· Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.]
ἰθύσας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηόν,

πεϱῆν' comparabis. Scribendum cum Barnesio et Ernestio πεϱᾶν, quod activa vi est Iliad. XXI. 454. Obtinuit, ut ex uno verbo duo fierent, πεϱάω, unde πεϱόων, πεϱόωσι, futuro πεϱήσω, intransitivum, et πεϱάω, futuro πεϱάσω mediam brevem habente, activum. Infinitivus dignosci nequit, sed a posteriore verbo πεϱάων, πεϱάουσι dictum puto. Apud Apoll. Rhod. II. 606. lege πεϱήσῃ.

136. Hic versus non legitur in cod. Mosc. Vulgo σῆμα νέης φωνῆς. Σῆμα non potest pro σήματα dici. Alia ratio est exemplorum, quae Ruhnkenius attulit ad hymn. Cer. 12. Itaque interpunxi post ἀνάειϱεν, et φωνῆς mutavi in φωϱῆς. Simile vocabulum, φώϱη, infra v. 385. cum φωνὴ permutatum. Sensus est: *illa sublata alte in loculis reposuit, ut essent monimentum puerilis furti.* Similis translatio in initio νεκυίας,

παϱθενικαί τ' ἀταλαί, νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι.

Pro ἀείϱας scripsi ἀγείϱας cum Ilgenio.

140. Credas scribendum esse ἐμάϱηνε. Permutantur enim hae formae saepius: vide Fischer. ad Well. II. p. 376. Obstat

ἦκα ποσὶν προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν, ὥςπερ ἐπ' οὔδει.
ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς,
[σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ἐν παλάμῃσι περ ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.]
μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεός, εἶπέ τε μῦθον·

Τίπτε σὺ ποικιλομῆτα; πόθεν τόδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ
ἔρχῃ, ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἴω
ἢ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα
Λητοΐδεω ὑπὸ χερσὶ δι' ἐκ προθύροιο περήσειν,
ἢ σὲ λαβόντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φηλητεύσειν.
ἔῤῥε τάλαν· μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν
θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.

Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·

---

tamen ἀνξηράνῃ Iliad. XXI. 347. ubi vide ſchol. Townl. ap. Heyn.

141. Cod. Moſc. παννύχιον et κατέλαμπε.

143. Vulgo οὐδέ τίς οἱ. Aliter nunc correxi et commodius, quam ad Orphica. Hymn. Ven. 34.

τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.

152. Περ ἰγνύσι, quod in ed. Flor. eſſe dicit noviſſimus editor, eſt in Aldd. Ceph. Editio Florentina habet περ' ἰγνύσι. Cod. Moſc. περιγνύσι. Scribendum puto, ἐν παλάμῃσι παροιγνὺς λαῖφος, ἀθύρων, *per luſum lodicem manibus paullum aperiens*. Ἐν παλάμῃσι praepoſitione abundante, ut Od. XIX. 577. XXI. 75. Verbo παροίγειν uſus Ariſtophanes in Pace v. 30.

157. Pro vulgato ἢ τάχ' in cod. Moſc. eſt δύσαχ'. Credas ortum e δὶς τόσ'.

158. Vulgo Λητοΐδου.

159. Pro vulgato λαβόντα cod. Moſc. φέροντα. Senſum eſſe

Μῆτερ ἐμὴ, τί με ταῦτα δεδίσκεαι, ἠΰτε τέκνον
νήπιον, ὃς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδεν,
ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑπαιδείδοικεν ἐνιπάς;
αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι, ἥτις ἀρίστη,
βουλεύων, ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές· οὐδὲ θεοῖσιν
νῶϊ μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπυστοι
αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις.
βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν,
πλούσιον, ἀφνειόν, πολυλήϊον, ἢ κατὰ δῶμα
ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν· ἀμφὶ δὲ τιμῆς
κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι, ἧσπερ Ἀπόλλων.
εἰ δέ κε μὴ δώησι πατὴρ ἐμός, ἤτοι ἔγωγε
πειρήσω· δύναμαι φηλητέων ὄρχαμος εἶναι.
εἰ δέ μ' ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
ἄλλο τί οἱ καὶ μεῖζον ὀΐομαι ἀντιβολήσειν.
εἶμι γὰρ ἐς Πυθῶνα, μέγαν δόμον ἀντιτορήσων,
ἔνθεν ἅλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας

---

puto: *Apollini, quum te arripuerit, in mediis ulnis haerens aliquid auferes.* Ἄγκεα enim primo ſignificatu ulnas dici arbitror; inde demum ad cavitatem quamcumque transferri. Confirmatur haec coniectura exemplo cognatorum vocabulorum. Sic πόντιαι ἀγκάλαι apud Aeſchylum Choeph. 585. Sic apud Oppianum Hal. II. 173. oſtrea dicuntur ἀγκοίνῃσιν ἐφήμενα πετραίῃσιν. Scholiaſtes ibi: κοιλότησι, τροπικῶς.

164. Cod. Moſc. πολλὰ et ἄρμενα habet.

166. 167. Non poteſt dici βουλεύειν τινά. Quare interpunxi ſic, ut βουλεύων per ſe dicatur, accuſativi autem cum ἐπιβήσομαι conſtruantur. Id activa poteſtate dictum eſt, ut ἀναβησάμενοι Odyſſ. XV. 474.

πορθήσω, καὶ χρυσόν, ἅλις τ' αἴθωνα σίδηρον,
καὶ πολλὴν ἐσθῆτα· σὺ δ' ὄψεαι, αἴκ' ἐθέλῃσθα.
Ὡς οἱ μέν ῥ' ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
υἱός τ' αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.
Ἠὼς δ' ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα
ὤρνυτ' ἀπ' ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ὀγχηστόνδ' ἀφίκανε κιών, πολυήρατον ἄλσος
ἁγνὸν ἐρισφαράγου γαιηόχου· ἔνθα γέροντα
κνώδαλον εὗρε, δέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἕρκος ἀλωῆς·
τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός.
Ὦ γέρον, Ὀγχήστοιο βατοδρόπε ποιήεντος,
βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,
πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλικτάς,
ἐξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ' ἄλλων,
κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες, ὁμόφρονες· οἳ μὲν ἔλειφθεν,
οἵ τε κύνες, ὅ τε ταῦρος· ὃ δὴ πέρι θαῦμα τέτυκται·

---

168. Perinepte vulgo ἄπαστοι. Parif. A. C. ἄπλιστοι. Itaque ἄπυστοι fcripfi, *ignobiles*.

183. Cod. Mofc. μήτηρ pro Μαῖα.

188. Vulgo κνώδαλον. Id quum olim in τρόχμαλον mutandum cenfuiffem, displicere coepit ea emendatio, quod longius a vulgata fcriptura recedit. Itaque nefcio an multo lenius νωχαλὸν fcribi poffit. Hefychius νοχαλός, ῥάθυμος, χαῦνος. Non erat idonea cauffa, quare id critici in νωχελής mutarent, quum idem Hefychius etiam verbum νωχαλίζει habeat. Apud eumdem νωχαλὸς reftituendum puto pro νωσίχολος, quod interpretatur ἀμελής, ῥάθυμος.

196. Nefcio unde fit μέγα θαῦμα, quod Wolfius, Ilgenius,

ταὶ δ' ἔβαν, ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
ταῦτά μοι εἰπὲ γεραιὲ παλαιγενές, εἴπου ὄπωπας
ἀνέρα ταῖσδ' ἐπὶ βουσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον.
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ὦ φίλος, ἀργαλέον μέν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο,
πάντα λέγειν· πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται·
τῶν οἱ μὲν κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλά,
φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον·
αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἔσκαπτον περὶ γοῦνον ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
παῖδα δ' ἔδοξα, φέριστε, σαφὲς δ' οὐκ οἶδα, νοῆσαι,
ὅςτις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει,
νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον, ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν.
[ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχον ἀντίον αὐτῷ.]
Φῆ ῥ' ὁ γέρων· ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε Φοῖβος Ἀπόλλων·
οἰωνὸν δ' ἐνόει τανυσίπτερον, αὐτίκα δ' ἔγνω
φηλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
ἐσσυμένως δ' ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων

Matthiae dederunt, Erneſtius autem falſo dixit eſſe in edd. vett. quae omnes habent περὶ θαῦμα, quod eſt etiam in cod. Moſc. Matthiae quum in animadverſionibus miratus eſſet, quod eam lectionem mutaſſet Wolfius, in noviſſima tamen editione μέγα θαῦμα recepit, ne adnotata quidem altera lectione.

202. Cod. Moſc. ἴδοιμι.

205. Cod. Moſc. πρήσσουσιν.

211. Vulgo ἔχεν. Iam alibi indicavi, ſcribendum eſſe ἔχον, quod ad boves referatur.

212. Pro Φοῖβος Ἀπόλλων cod. Moſc. μῦθον ἀκούσας.

ἐς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους·
ἴχνιά τ' εἰσενόησεν ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἴχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων,
ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα·
βήματα δ' οὔτ' ἀνδρὸς τάδε γίγνεται, οὔτε γυναικός,
οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ' ἄρκτων, οὔτε λεόντων·
οὐδέ τι κενταύρου λασιαύχενος ἐστὶν ὁμοῖα,
ὅςτις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν,
αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ' αἰνότερ' ἔνθεν ὁδοῖο.
Ὣς εἰπών, ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος καταείμενον ὕλῃ,
πέτρης ἐς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἔνθα τε νύμφη
ἀμβροσίη ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' οὔρεος ἠγαθέοιο
κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα τανύποδα βόσκετο ποίην·
ἔνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδὸν
ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.

---

224. Quacumque forma Centaurum fuiſſe poeta crediderit, non ille umquam in taurum mutari poterit. Nam illa lectio, οὐδέ τί κεν ταύρου λασιαύχενος ἔλπομαι εἶναι (poſtrema duo verba cod. Moſc. pro ἐστὶν ὁμοῖα praebet) ut de ſenſu taceam, qui frigidiſſimus eſt, vel propter ordinem, quo collocata ſunt verba οὐδέ τί κεν, reiici debebit. Alia graviora taceo. Qui aliquo certe modo iſtam lectionem defendere vellet, κὲν ad εἶναι referre deberet.

233. 234. Ἔνθα τότε quam offenſionem habeat, non video. Sed αὐτὸς non videtur a poeta ſcriptum eſſe. Quamquam quis

τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱός,
χωόμενον περὶ βουσὶν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα,
σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυήεντ', ἠΰτε πολλὴν
πρέμνων ἀνθρακιὴν οὔλη σποδὸς ἀμφικαλύπτει·
ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινε, ἓ αὐτὸν
[ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη χεῖράς τε πόδας τε,
φή ῥα νεόλλουτος, προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον,
ἐγρήσσων ἐτεόν γε· χέλυν δ' ὑπὸ μασχάλῃ εἶχεν.]
γνῶ δ' οὐδ' ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα, καὶ φίλον υἱόν,
παῖδ' ὀλίγον, δολίης εἰλυμένον ἐντροπίῃσιν.
παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
τρεῖς ἀδύτους ἀνέῳγε, λαβὼν κληῗδα φαεινήν,
νέκταρος ἐμπλείους, ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς.

---

propter vocabulum, quod corruptum esse potest, duos versus damnet, qui eo in loco tantum abest ut vacui sint, ut vix abesse queant? Emendationem a codicibus exspectandam puto. Lenissima foret, si *ἁγνὸς* reponeretur, ut Pindarus Pyth. IX. 112. Aristaeum dicit *ἁγνὸν Ἀπόλλωνα* vocari. Sed quis spondeat, non scripsisse poetam *ἑκατηβόλος ἀργυρότοξος*, quod adnotatione *Ἀπόλλων* in versum illata facile potuit a librariis, quum emendare versum vellent, corrumpi?

238. Vulgo *ὕλης σποδός*. Cod. Mosc. *ὁλοσποδός*. Facillimum erat corrigere *οὔλη σποδός*, i. e. *mollis*. Comparatio ducta ex Od. V. 488. seqq.

239. Vulgo: *ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἑαυτόν*. Vide praefationem.

241. Vulgo *δή ῥα*. Audacius, licet optime ad sensum, *οἷα* corrigunt. At *ἦ ῥα* hic non habet locum. Puto me verum esse assequutum *φή ῥα* scribendo. De illo *φή*, quod Zenodotus in

πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα νύμφης,
οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προςηύδα κύδιμον Ἑρμῆν·
Ὦ παῖ, ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς
θᾶσσον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον.
ῥίψω γάρ σε λαβὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
ἐς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
ἐς φάος, οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
ἐῤῥήσεις, ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες;
ἢ βοῦς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;

---

nonnullos Homeri locos inferebat, vide fchol. Ven. et Heynium ad Iliad. XIV. 499. 500.

242. Vulgo: ἄγρης. εἰνέτεόν τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε. Non puto emendationem, quam feci, ut audacem reprehenfum iri.

248. Edd. vett. ἐκ πλείους. Inde ἐκπλείους editum. Recte Ilgenius ἐμπλείους.

252. Compara Odyff. IV. 337. XVII. 228.

259. Vulgo ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων. Cod. Mofc. ὀλίγοισι μετ' ἀνδράσιν ἡγεμονεύων. Acute fufpicatur Matthiae, ἡγεμονεύων ex ἠπεροπεύων effe corruptum. Contra recte I. H. Voffius in Orph. Arg. 58. ἡγεμόνευεν pro ἠπερόπευεν reponendum cenfebat. At noftro quidem in loco incerta manebit ifta coniectura, donec conftiterit, quid in corrupto ὀλίγοισι lateat. Certe non male legeretur, δολίοισιν ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.

262. Vulgo καὶ βοῦς. Non debebat Matthiae, quod olim coniecerat, ἢ βοῦς, revocare. Vulgata enim prorfus epico fermoni repugnat.

οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην·
[οὔτι βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, ἔοικα.]
οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο· πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
ὕπνος ἔμοιγε μέμηλε, καὶ ἡμετέρης γάλα μητρός,
σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν, καὶ θερμὰ λοετρά.
μή τις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη·
καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
[χθὲς γενόμην· ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὕπο χθών.
εἰ δ' ἐθέλεις, πατρὸς κεφαλὴν, μέγαν ὅρκον, ὀμοῦμαι·
μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι,
μήτε τίν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
αἵτινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.]

---

265. Vulgo οὔτε.

279. Vulgo ὀφρύσι ῥιπτάζεσκεν. Scripsi ὀφρῦς, contracte, ut Iliad. XVI. 740.

280. Vulgo ἅλιον ὡς μῦθον ἀκούων. Cod. Paris. A. ὡς τὸ μῦθον. Codd. B. C. ὡς τὸν μῦθον. Deleto ὡς, quod interpretis est, ἅλιον τὸν μῦθον recepi. Habuit poeta in mente Iliad. V. 715. ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ.

283. Vulgo ἀντιτορεῦντα.

288. Vulgo ἀντήσεις. Recte cod. Mosc. ἀντήσῃς. Ad indicativum futuri defendendum parum confert Iliad. XV. 213. seqq. αἴκεν πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει. Sic αἴκεν vel εἴκεν etiam alibi construitur, ut XVII. 558. Od. XVII. 79. Ambiguos enim locos praetereo, ut Iliad. II. 258. Od. V. 417. aliosque. Paullo melius [illegible] ret Iliad. XX. 335. ὅτε κεν συμβλήσεαι, et Od. XVI.

Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ὑπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων
ὀφρῦς ῥιπτάζεσκεν, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον τὸν μῦθον ἀκούων.
τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προςέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ὦ πέπον, ἠπεροπευτά, δολοφραδές, ἦ σε μάλ' οἴω
πολλάκις ἀντιτορεῦντα δόμους εὐναιετάοντας,
ἔννυχον οὐχ ἕνα μοῦνον ἐπ' οὔδεϊ φῶτα καθίσσαι,
σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἷ' ἀγορεύεις.
πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὁπότ' ἂν κρειῶν ἐρατίζων
ἀντήσῃς ἀγέλῃσι βοῶν καὶ πώεσι μήλων.
ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
ἐκ λίκνου κατάβαινε, μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἕξεις,
ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.

---

282. ὁππότε κεν θήσει, vel XXIV. 88. ὅτε κεν ζώννυνται καὶ ἐπεντύνονται. Sed, ſi recte Homeri uſum obſervavi, intereſt aliquid inter αἴκεν vel εἴκεν et ἤν, inter ἐπεί κε et ἐπήν, inter ὅτε κεν et ὅτ' ἄν, inter ὁπότε κεν et ὁπότ' ἄν. Κὲν enim, ut ſupra ad hymn. Apoll. 51. obiter indicavi, per ſe ponitur, ut rem incertam eſſe ſignificet, nec modum verbi conſtituit: ἂν autem ſi cum particulis, quas attuli, coniungitur, non tam ab his particulis, quam ab ipſo illo ἂν regi videtur verbi modus. Inde harum conſtructio particularum, quae ἂν adiunctum habent, caret illa licentia. Neque enim contrarium probari poterit huiusmodi exemplo, Od. X. 410.

ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας
ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι.

In quo loco anacoluthon eſt.

Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος, τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
οἰωνὸν προέηκεν, ἀειρόμενος μετὰ χερσίν,
τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην.
ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· τοῖο δ' Ἀπόλλων
ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
ἕζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Θάρσει σπαργανιῶτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηνα
τούτοις οἰωνοῖσι· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.
Ὣς φάτ'· ὃ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς,
σπουδῇ ἰών· ἄμφω δὲ παρ' οὔατα χερσὶν ἐώθει
σπάργανον, ἀμφ' ὤμοισιν ἐελμένος, εἶπε δὲ μῦθον·
Πῇ με φέρεις, ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις;

---

294. *Τότε δὴ* poſt participium, ut *εἶτα*, *κᾆτα*, *ἔπειτα* poni ſolent. Caeterum editori horum hymnorum verendum eſt, ne, ſi ſilentio praetereat rem, quae criticorum naſos usque ad obelos exercuit, non habere naſum videatur. Itaque explicationis cauſſa haec attuliſſe ſatis erit. Mercurius, ut comici loquuntur, *καταπαρδὼν Ἀπόλλωνος*, ſignificabat parum ſe ira Apollinis moveri. Id recte *οἰωνὸς* dicitur: arguebat enim obſtinatum animum, et fiduciam ne metu quidem expugnabilem. Caſu ſternuit Mercurius. Id quoque *οἰωνὸς* eſt, confirmans, quod priore ſigno Mercurius indicaverat, nihil ab ſe curari Apollinis vindictam. Eo igitur ſpectat Apollinis reſponſio.

ὢ πόποι εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος. οὐ γὰρ ἔγωγε
ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα,
αἵτινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἷον ἀκούω.
δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίωνι.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαῤῥήδην ἐρέεινον
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱός,
ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες, ὃ μὲν νημερτέα φωνεῖν
οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
αὐτὰρ ὃ τέχνῃσίν τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
ἤθελεν ἐξαπατᾶν Κυλλήνιος ἀργυρότοξον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν,
ἐσσυμένως δὴ ἔπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζεν
πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱός.
αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο,
ἐς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλλέα τέκνα.
κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.

---

303. Cod. Mofc. *αὐτοῖς* pro *τούτοις*.

306. Vulgo *ἐλιγμένος*. Recepi lectionem cod. Mofc. *ἐελμένος*. Quo expeditior incederet Mercurius, fafcias, quibus humeri erant conftricti, furfum verfus aures trudebat.

313. Vulgo *ἐρέεινεν*. Codd. Parif. *ἐρέεινον*.

315. 316. Libri omnes: *ὁ μὲν νημερτέα φωνὴν οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν*. Intelligi haec nequeunt. Nec *φωνὴ dicta* fignificat. Quare *φωνεῖν* fcripfi. *Iure,* inquit, *Apollo comprehenderat propter boves Mercurium, is ut vera diceret.*

322. Cod. Mofc. *αἶψα δὲ τέρθρον ἵκοντο θυώδεος Οὐλύμποιο.*

εὐμυλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ
ἀθρόοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο.
ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
πρόσθε Διὸς γούνων· ὃ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληΐδ' ἐλαύνεις,
παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκος ἔχοντα;
[σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθεν.]
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνόν,
κερτομέων, ὡς οἶος ἐγὼ φιλοληΐός εἰμι.
παῖδά τιν' εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσσας,
κέρτομον, οἷον ἔγωγε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,

---

325. Vulgo εὐμυλίη. Cod. Mosc. εὐμιλίη. Lenis mutatio foret εὐμελίη. Diodorus Siculus IV. 84. eo vocabulo musicam significare videtur, quum Daphnidem dicit φύσει διαφόρῳ πρὸς εὐμέλειαν κεχορηγημένον. Idem tamen III. 59. εὐμέλειαν de suavitate modulationis intellexit, ita ut dubitari possit, an in altero loco praeferendum sit ἐμμέλειαν. Apud Pollucem certe IV. 57. ubi is de musica agit, coniuncta sunt μέλος, ἐμμελία, ἐμμελής, ἐμμελές, ἐμμελῶς. Et paene malim etiam in huius hymni versu legi ἐμμελίη, quod de saltatione et choreis accipiatur. Plato de Legibus VII. p. 816. A. πολλὰ μὲν δὴ τοίνυν ἄλλα ἡμῖν τῶν παλαιῶν ὀνομάτων ὡς εὖ καὶ κατὰ φύσιν κείμενα, δεῖ διανοούμενον ἐπαινεῖν· τούτων δὲ ἓν καὶ τὸ περὶ τὰς ὀρχήσεις τὰς τῶν εὖ πραττόντων, ὄντων δὲ μετρίων αὐτῶν πρὸς τὰς ἡδονάς, ὡς ὀρθῶς ἅμα καὶ μουσικῶς ὠνόμασεν ὅστις πότ' ἦν· καὶ κατὰ λόγον αὐταῖς θέμενος ὄνομα ξυμπάσαις, ἐμμελείας ἐπωνόμασε. καὶ δύο δὴ τῶν ὀρχήσεων τῶν καλῶν εἴδη κατεστήσατο· τὸ μὲν, πολεμικόν, πυῤῥίχην· τὸ δὲ, εἰρηνικόν, ἐμμέλειαν.

οὐδ' ἀνδρῶν, ὁπόσοι λησίμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαίῃ.
κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ᾤχετ' ἐλαύνων
ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων· τὰ δ' ἄρ' ἴχνια τοῖα πέλωρα,
οἷά τ' ἀγάσσασθαι, καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα·
αὐτὸς δ' οὗτος, ἄϊκτος, ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσίν,
οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
[ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,]
τοῖα πέλωρ', ὡς εἴ τις ἀραιῇσιν δρυσὶ βαίνοι.
ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,
ἄφραστος γένετ' ὦκα βοῶν στίβος ἠδὲ καὶ αὐτοῦ

---

326. Vulgo ἄφθιτοι, quod ſic poſitum repugnat uſui epicorum. Veriſſima eſt Groddeckii emendatio ἀθρόοι.

335. Edd. vett. ὡς οἷος, quod recte in ὡς οἷος mutarunt recentiores. Non argutandum in his, quae formulae ſunt ſermonis familiaris. Quibus aliquid vitio vertitur, plerumque aliena culpa ſe excuſare ſtudent. Quare ſibi culpam imputari, non aliis, aegre ferunt: quod quid eſt aliud, quam ſe ſolos vituperari?

346. Vulgo αὐτὸς δ' οὗτος ὅδ' ἐκτὸς ἀμήχανος. Pariſ. B. ὁ δεκτός. Quum Ruhnkenius correxiſſet, ὅδ' ἔξοχ' ἀμήχανος, ea emendatio ita omnium aſſenſum tulit, ut, quum in verbis οὗτος ὅδε haererent, non animadverterent vitii ſedem. Paene nihil discriminis eſt inter ΔΕΚΤΟΣ et ΑΙΚΤΟΣ: ὁ autem, ut ſaepiſſime, ex interpretis adnotatione irrepſit. Heſychius: ἄϊκτος, ἀπρόσιτος.

349. Cod. Moſc. βαίνων.

352. Cod. Moſc. πολὺν στίβον.

χῶρον ἀνὰ κρατερόν· τὸν δ', ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ
ἐς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέερξεν
καὶ δία πυρπαλάμησεν ὁδοῦ, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα,
ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικώς,
ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν
αἰετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν
αὐγὰς ὠμόργαζε, δολοφροσύνην ἀλεγύνων.
αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν·
οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα,
οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Ἦτοι ἄρ' ὣς εἰπὼν κάτ' ἄρ' ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἑρμῆς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
δείξατο δ' ἐς Κρονίωνα, θεῶν σημάντορα πάντων·

---

356. Vulgo κατέρεξε. Repoſui κατέερξε, ſenſu flagitante, e tribus codd. Pariſ.

357. Vulgo, διὰ πῦρ μάλ' ἄμησεν. Cod. Moſc. διὰ πῦρ παλάμησεν. Inde iam ante Ilgenium πυρπαλάμησεν ſcribendum intellexeram, loco etiam uſus Euſtathii p. 513, 30. Senſus eſt: *quum multa hic illic in via callide machinatus eſſet.* In δία contra grammaticorum praecepta anaſtrophen admiſi. Praepoſitio quum interpoſito verbo ab nomine disiuncta eſt, adverbii vice fungitur, caſum regentis. Ita analogia poſtulat, et inde etiam anaſtrophe eſt. In hoc genere viva vox, qua vim et ſenſum verborum exprimere cogimur, optima magiſtra eſt. Et confirmant poetae ipſi, quos quis non prae grammaticis audiat? Inde hoc,

δία μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος.

At non curant accentum poetae. Nempe quum menſuram ſequuntur. Sed hanc ubi negligunt, ſoli accentui obtemperant,

Ζεῦ πάτερ, ἤτοι ἐγώ τοι ἀληθείην καταλέξω·
νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς
σήμερον, ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο,
οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας, οὐδὲ κατόπτας·
μηνύειν δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς,
πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς τάρταρον εὐρύν,
οὕνεχ' ὃ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκυδέος ἥβης,
αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην, τὰ δέ τ' οἶδε καὶ αὐτός,
οὔτι βοῶν ἐλατῆρι, κραταιῷ φωτὶ, ἐοικώς.
πείθεο, καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι,
[ὡς οὐκ οἴκαδ' ἔλασσα βόας, ὣς ὄλβιος εἴην,
οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τὸ δέ τ' ἀτρεκέως ἀγορεύω.
Ἠέλιον δὲ μάλ' αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,

---

non ei quidem ubique, qui communiter usurpatur, sed quem quoque in loco vis et conformatio orationis constituit.

361. Vulgo ὡμάρταζε. Emendavit Ilgenius.

365. Non dixit poeta ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπών, quia additurus erat nomen Apollinis. Neque omnino, etiam si abesset nomen, mutatione opus foret. Od. XVI. 213.

ὣς ἄρα φωνήσας κάτ' ἄρ' ἕζετο.

368. Vulgo ἐγώ σοι. At epici τοὶ dicunt, ubi sine vi est pronomen. Itaque correxi: vide Odyss. VII. 297. XI. 505. XVI. 226. XVII. 108. XXII. 420.

376. Matthiae τάδε οἶδε edidit, sic esse dicens in Flor. Ceph. et rell. Sed codd. Paris. Mosc. et Ald. habere τάδε τ' οἶδε. At in Florentina est τάδε τ' οἶδε. In Ald. II. et III. τά δέ τ' οἶδε. In Ceph. τὰ δὲ οἶδε, quod inde in vulgatas editiones venit. Non idonea caussa est, quare ab antiquiore lectione recedamus, modo recte scribatur, τὰ δέ τ' οἶδε.

380. Vulgo τόδε δ'. Epicorum usus postulabat τὸ δέ τ'.

καὶ σὲ Φιλῶ, καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτός,]
ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι· μέγαν δ' ἐπιδαίομαι ὅρκον·
οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια.
καί που ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὲ νηλέα Φώρην,
καὶ κρατερῷ περ ἐόντι· σὺ δ' ὁπλοτέροισιν ἄρηγε.
Ὣς Φάτ' ἐπιλλίζων Κυλλήνιος Ἀργειφόντης,
καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένῃ, οὐδ' ἀπέβαλλεν.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν, ἰδὼν κακομηδέα παῖδα,
εὖ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν.
ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
[καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
ὅππῃ δ' αὖτ' ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.]
νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς·

---

383. Cod. Mosc. *ἐπιδεύομαι*. Vulgatum *ἐπιδαίομαι* quomodo defendi possit, non video. Non inepta est Barnesii coniectura, *ἐπιδώσομαι*. Vide interpretes ad Hesych. *ἐπιδώμεθα*, et Heynium ad Iliad. XXII. 254.

385. Vulgo *καί ποτ' ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὲ νηλέα Φωνήν*. Cod. Mosc. *καί ποτ' ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὶ νηλέα Φώρην*, ut Ruhnkenius refert, vel *Φῶρην*, ut Matthiae dicit. *Φώρην* recepi. Deinde lenissima mutatione *καί που* scripsi.

398. Exhibui cum Ilgenio lectionem codd. Paris. B. C. et Mosc. Vulgo *ἠμαθόεντα δ' ἐπ'*.

400. Edd. vett. *ἦχ' οὗ δὴ τὰ χρήματ' ἀτάλλετο*. In Aldinis etiam interpungitur, *ἦχ', οὗ δή*. Cod. Mosc. *ὅχου δὲ τὰ χρήματα τιτάλλετο*. Codd. Paris. *ἦχ'* (B. *ἧχ'*) *οὐ δὴ τὰ χρήματ' ἀτιτάλλετο*. Ad Orpheum p. 781. correxi *ἦχί ῥά οἱ τὰ χρήματ'*. Interpres *ῥά* per *δή* explicuerat: vide Hesychium in *ῥά*, ibique notam. Idem Hesychius: *καί ῥα, καὶ δή*.

401. Cod. Mosc. *κιὼν ἐς Λάϊνον ἄντρον*. Mox vulgo *εἰς Φῶς*.

ῥηϊδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
τὼ δ' ἄμφω σπεύδοντε, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον,
ἀγροὺς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
ἧχί ῥά οἱ τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάϊνον ἄντρον,
ἐς φάος ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν ἐνόησε βοείας
πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' εἴρετο κύδιμον Ἑρμῆν·
Πῶς ἐδύνω δολομῆτα δύω βόε δειροτομῆσαι,
ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὰρ ἔγωγε
θαμβαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τί σε χρὴ
μακρὸν ἀέξεσθαι, Κυλλήνιε, Μαιάδος υἱέ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ

---

403. 404. Cod. Mosc. ἀπάνευθεν et γαίῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, ut Ruhnkenius refert; ut Matthiae autem, γαίῃ καὶ ἠλιβάτῳ. Deinde pro vulgato ἤρετο idem codex εἴρετο.

406. Cod. Mosc. νεογνοίων.

407. Edd. vett. θαυμαίνω. Stephanus δειμαίνω correxit. At scribendum erat θαμβαίνω. Id verbum, quod non est in lexicis, servavit in hymno Veneris v. 84. unus codd. Parisiensium, qui θάμβαινεν pro vulgato θαύμαινεν praebet.

409 — 413. In edd. vett. haec ita leguntur:

ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
ἁγνοῦ. ταίδ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
αὐτόθεν ἐμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσι
ῥεῖά τε καὶ πάσσῃσιν ἐπ' ἀγραύλῃσι βόεσσιν
Ἑρμέω βουλῇσι κλεψίφρονος.

Ἄγνου est ex emendatione Martini et cod. Mosc. deinde ἀμβολάδην ex eodem codice, et, si novissimo editori fides est, e codd. Paris. A. C. Nam Ruhnkenius codd. Parisinos, i. e. B. C.

ἄγνου· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
αὐτόθεν, ἀμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσιν,
ῥειά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
Ἑρμέω βουλῇσιν κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
θαύμασεν ἀθρήσας. τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πύκν' ἀμαρύσσων,
ἐγκρύψαι μεμαώς· Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
ῥεῖα μάλ' ἐπρήϋνεν ἑκηβόλον, ὡς ἔθελ' αὐτός,
καὶ κρατερόν περ ἐόντα· λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς

* * *

πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἣ δ' ὑπὸ χειρὸς

ἐμβολάδην cum edd. habere dicit. Ἀγραύλοισι ego scripsi, quod ita alibi constanter legitur. Alia multa tentarunt critici, maxime, ut par erat, illo versu, ῥειά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλῃσι βόεσσιν, offensi. Eum Martinus post v. 415. Ilgenius post v. 409. collocarunt, uterque οἷά τε scribens. Deinde Martini coniectura λύοντο pro φύοντο plerorumque assensum tulit. Qui hunc locum non aliena auctoritate praepeditus consideraverit, ei duo maxime displiceant necesse est: ταί, quod non patet quo referendum sit, et illa, ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν. Neque enim res dissimillimae, ῥεῖα, et πάσῃσιν ἐπὶ βόεσσιν per particulas τὲ καὶ coniungi possunt. Quod si necessario vitium quaerendum est in verbis ῥεῖά τε καί, omnis difficultas tolletur, si in his verbis latere putabimus vocabulum, quod et ad ταὶ referatur, et cum universa sententia bene conveniat. Et fortasse poeta sic scripsit:

ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
αὐτόθεν, ἀμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσιν,
ῥεῖ', ἄγνοι, πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν.

Sensus loci hic est: *Apollo bobus iniecit vincula viminea: illa autem vimina ita, ut contorta erant, in omnibus bobus statim sub eorum pedibus solo inhaeserunt.* Ῥεῖα fere additur, quum

σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωὴ
θεσπεσίης ἐνοπῆς, καί μιν γλυκὺς ἵμερος ᾕρει
θυμῷ ἀκουάζοντα· λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
στῆ ῥ' ὅγε θαρσήσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος· τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
γηρύετ' ἀμβολάδην, ἐρατὴ δέ οἱ ἕσπετο φωνή,
κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνήν,
ὡς τὰ πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ,
μητέρα Μουσάων· ἣ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν·

---

quid dii faciunt, ut hic Mercurius, qui, quum Apollo boves colligaſſet, ut eas abduceret, vincula boum radices agere facit, eoque irritum reddit cautum Apollinis conſilium.

413. Cod. Moſc. Ἑρμείω, fortaſſe ex Ἑρμείω βουλῇ.

414. Ceph. θαύμαζεν.

418. Stephanus coniecit, λύρην δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρός. Cod. Moſc. λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ λύρην. Non dubitavi lacunae ſigna ponere. Vide praefationem.

422. Hic verſus e cod. Moſc. additus. In caeteris libris deeſt.

425. Libri omnes τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων. Elegans, ſed fortaſſe non neceſſaria eſt Ilgenii coniectura λιγέως ὑπαείδων, quam recepit noviſſimus editor, ne adnotata quidem vulgata lectione.

427. Vereor ne parum praeſidii vulgatae lectioni accedat ex eo, quod Heſychius κραίνειν per τιμᾶν, κραίνουσι per τιμῶσιν explicat. Equidem poetam κλείων ſcripſiſſe puto.

430. Fruſtra explicare ſtudent iſtud λάχε. Scribendum puto *δάε, docuit.*

τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος,
ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱός,
πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπωλένιον κιθαρίζων.
τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσιν ἀμήχανος αἴνυτο θυμόν,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·
Βουφόνε, μηχανιῶτα, πονεύμενε, δαιτὸς ἑταῖρε,
πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀΐω.
νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ πολύτροπε Μαιάδος υἱέ,
ἤ σοι γ' ἐκ γενετῆς τάδ' ἅμ' ἕσπετο θαυματὰ ἔργα,
ἠέ τις ἀθανάτων, ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέςπιν ἀοιδήν.
θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω,
ἣν οὐ πώποτέ φημι δαήμεναι οὔτε τίν' ἀνδρῶν
οὔτε τίν' ἀθανάτων, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν,
νόσφι σέθεν, φηλῆτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ.

---

431. Cod. Moſc. γεγάασιν ἅπαντες.

440. Vulgo ἐκ γενεῆς. Recte cod. Moſc. uſitatam in hac re formulam ἐκ γενετῆς praebuit: vide Iliad. XXIV. 535. Od. XVIII. 6.

451. Cod. Moſc. τῇσι χορὸς μέλουσι καὶ ἀγλαὸς ὕμνος ἀοιδῆς. Non dixerim cum Ruhnkenio in ep. crit. p. 28. malam eſſe lectionem ὕμνος ἀοιδῆς, quae petita ſit ex Od. VIII. 429.

453. Ed. Flor. et aliae ἀλλ' οὔπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ὧδε μέλησεν. Aldinae et Ceph. ἀλλ' οὔπω τί μοι ᾠδὴ μετὰ φρεσὶν ὧδε μέλησεν. Cod. Moſc. ἄλλο μέλησεν praebuit. Sed ex vulgata ſcriptura intelligitur, alios, ut in cod. Moſc. eſt, alios autem, ἀλλ' οὔπω τί μοι ἄλλο μετὰ φρεσὶν ὧδε μέλησεν, legiſſe. Caeterum huic verſui e Groddeckii ſententia Ilgenius ſequentem praepoſuit, ſenſu quidem commodo, ſed praeter neceſſitatem.

[τίς τέχνη; τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδώνων;
τίς τρίβος; ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
εὐφροσύνην, καὶ ἔρωτα, καὶ ἥδυμον ὕπνον ἑλέσθαι.]
καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδός,
τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς,
καὶ μολπὴ τεθαλυῖα, καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν·
ἀλλ᾽ οὔπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ἄλλο μέλησεν,
οἷα νέων θαλίῃς ἐνδέξια ἔργα πέλονται.
[θαυμάζω, Διὸς υἱὲ, τάδ᾽, ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις.]
νῦν δ᾽ ἐπεὶ οὖν, ὀλίγος περ ἐὼν, κλυτὰ μήδεα οἶδας,
ἷζε πέπον, καὶ μῦθον ἐπαίνει πρεσβυτέροισιν·
νῦν γάρ τοι κλέος ἔσται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
σοί τ᾽ αὐτῷ καὶ μητρί· τὸ δ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύω·
ναὶ μὰ τόδε κρανέϊνον ἀκόντιον, ἦ μὲν ἐγώ σε,
κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
δώσω τ᾽ ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐς τέλος οὐκ ἀπατήσω.

---

456. Cod. Moſc. οἶσθα.

457. 458. Hos verſus cum Ilgenio addidi e cod. Moſc. in quo quidem θυμὸν eſt pro μῦθον. Omiſſi ſunt in caeteris libris, errore ex repetita particula νῦν orto.

459. Edd. vett. σοί τ᾽ αὐτῷ καὶ μητρὶ τόδ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύσω. H. Steph. edidit σοὶ δ᾽ αὐτῷ. Sed in σοί τ᾽ αὐτῷ codices Pariſinos Moſcovienſi conſentire et Ruhnkenius diſerte dicit, et in animadverſionibus Matthiae, qui quidem in noviſſima editione codicem Moſc. σοὶ δ᾽ αὐτῷ habere et μητρί· τόδ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύσω diſtinguere ſcribit, quae diſtinctio non codicis illius eſt, ſed Ruhnkenii, vera illa quidem, ſed ſic, ſi τὸ δ᾽ ἀτρεκέως ἀγορεύω ſcribatur.

461. Non video quem ſenſum praebeat ἡγεμονεύσω. Fortaſſe ſcribendum αἰὲν ὀνήσω. Quae ſtatim ſequuntur, καὶ ἐς τέλος οὐκ

Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν·
Εἰρωτᾷς μ' ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγώ σοὶ
τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω.
σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
πρῶτος γὰρ Διὸς υἱὲ μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις,
ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητιέτα Ζεὺς
ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς
μαντείας, ἑκάεργε, Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα·
[καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.]
σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
δέγμενος ἐξ ἐμέθεν· σὺ δέ μοι, φίλε, κῦδος ὄπαζε.

ἀπατήσω, ſic intellige, *nec, quod ad effectionem promiſſorum attinet, te fallam.*

471. Vulgo καὶ τιμὰς σέ γε φασὶ δαήμεναι. Elegans eſt Pierſoni coniectura, καὶ φήμας. Sed quum σὲ δὲ ſit in cod. Moſc. hoc praeferendum iudicavi cum noviſſimo editore, ſublata copula poſt μαντείας. Eſt autem in edd. vett. μαντείας τ' ἑκάεργε, per τ.

473. Codd. tres Pariſ. et Moſc. ἔγωγε pro ἐγώ. Neſcio quae criticae artis regula verſum, de cuius ſenſu non conſtet, damnare iubeat. Scribendum videtur:

καὶ νῦν αὐτὸς ἐγώ σε πανομφαῖον δεδάηκα.

Vide praefationem.

479. Ἐπισταμένην e Barneſii coniectura recepi, praeeuntibus aliis. Vulgo ἐπισταμένως, non adnotatum in noviſſima editione.

480. Non debebat μὲν in μὴν mutari. Hoc dicit: εὔκηλός ἐστιν εὐφροσύνην φέρειν ἐς δαῖτα καὶ ἐς χορὸν καὶ ἐς κῶμον.

[εὐμόλπει μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπισταμένην ἀγορεύειν.
εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν ἐς δαῖτα θάλειαν,
καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκυδέα κῶμον,
εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος. ὅςτις ἄρ' αὐτὴν
τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,
φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει,
ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
νῆϊς ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυλλίζοι.
σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι, ὅττι μενοινᾷς.
καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην, Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.]
ἡμεῖς δ' αὖτ' ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
βουσὶ νόμους ἑκάεργε νομεύσομεν ἀγραύλοισιν.

---

481. Cod. Mosc. edd. Flor. Ald. Ceph. φιλοκυδέα. Vulgo φιλοκηδέα. Codd. Paris. B. C. φιλομειδέα, quod non immerito Ruhnkenius probare veretur ob secundae syllabae correptionem: de qua tacuere, qui eam lectionem defendunt, Matthiae, et Heinrichius ad Hesiodi Scut. H. p. 194.

485. Elegans est Ruhnkenii coniectura in ep. crit. II. p. 213. συνεψείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν, ad quam confirmandam Ilgenius aptissime attulit Od. XXI. 429.

αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἐψιάασθαι
μολπῇ καὶ φόρμιγγι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.

Non obstare huic coniecturae dubitationem Hemsterhusii de nomine συνεψία apud Hesychium quivis intelligat. Non ausim tamen quidquam mutare, praesertim in hoc poeta.

ἔνθεν ἅλις τέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι
μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τί σε χρὴ
κερδαλέον περ ἐόντα περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἑρμῇ δ' ἐγγυάλιξεν ἔχειν μάστιγα φαεινήν,
βουκολίας τ' ἐπέτελλεν· ἔδεκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
γηθήσας· κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Λητοῦς ἀγλαὸς υἱός, ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἣ δ' ὕπο νέρθεν
ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὕπο καλὸν ἄειδεν.
Ἔνθα βόας μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ, Διὸς περικαλλέα τέκνα,
ἄψοῤῥοι πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐῤῥώσαντο,
τερπόμενοι φόρμιγγι· χάρη δ' ἄρα μητιέτα Ζεύς·

---

497. Ἔχειν Matthiae. Vulgo ἔχων.

499. Hic verſus omiſſus eſt in cod. Moſc.

501. 502. Vulgo ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισε. Cod. Moſc. ἡ δ' ὑπὸ νέρθεν σμερδαλέον κονάβησε: reliqua, ut vulgo. Καλὸν pro μέλος debetur Barneſio, ἄειδεν Ilgenio e v. 54.

503. Pro vulgato ἔνθα βόες cod. Moſc. καί ῥα βόας. Idem mox δραπέτην.

507. Non obſervatum in noviſſima editione, vulgatam lectionem eſſe, καὶ τὸ μὲν Ἑρμῆς. Erneſtii mala correctio eſt καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς. Cod. Moſc. καὶ τὰ μὲν Ἑρμῆς. Ruhnkenium quoque mireris, καί τ' ὁ μὲν, et ſic quidem, ſcribentem. Non hic locum habet καί τε. Niſi, ut noviſſimus editor, καί ῥ' ὁ μὲν ſcribere voluit, quod tamquam genuinum recipiendum duxi.

508. Libri omnes, διαμπερὲς, ὡς ἔτι καὶ νῦν, qua ſententia nihil poteſt cogitari frigidius. Homericum fuiſſet διαμπερὲς ἤματα πάντα, ut Iliad. XVI. 499. Od. IV. 209. Sed non minus et

ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καί ῥ' ὁ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερὲς ἐξέτι κείνου.
[σῆμά τ', ἐπεὶ κιθάρην μὲν ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
ἱμερτὴν δεδαώς, ὃ δ' ἐπωλένιον κιθάριζεν·
αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν.]
καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Δείδια, Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
μή μοι ἅμα κλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα.
τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβια ἔργα
θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ,
πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδειν.

---

rei, et epicae dictioni convenit, quod repoſui, *ἐξέτι κείνου*. Vſus eſt hac formula Apollonius Rhodius II. 782. IV. 430. Ita Homerus Iliad. IX. 106. *ἐξέτι τοῦ*. Et, qui locus maioris etiam momenti eſt, Odyſſ. VIII. 245. *διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν*.

509. Codd. Pariſ. edd. vett. *σῆμα τ' ἐπεί*. Poſtea *σήματ'* edi coeptum. Vide praefationem.

510. Hic verſus omiſſus in cod. Moſc. Caeterum recte edd. vett. poſt *δεδαὼς* interpungunt, nec poteſt conſtrui, *δεδαὼς ὁ δέ*. *Κίθαριν* hic et v. 515. pro veteri lectione *κιθάρην* dederunt Ilgenius et Matthiae.

515. Cod. Moſc. *ἅμα κλέψῃς κίθαριν* pro vulgato *ἀνακλέψῃς κιθάρην*.

516. Pro *μέγαν* cod. Moſc. a manu recentiore *κατά*, quod non latere fertur in eraſo *μέγαν*.

519. *Ἐπὶ* quomodo defendi poſſit, non video. Scribendum puto, *ἠὲ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ*.

520. Libri omnes *ἔρδοις*. Nihil hac ſententia inveniri poteſt

Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσεν
μή ποτ' ἀποκλέψειν, ὅσ' ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Λητοΐδης ἐπένευσεν ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι
μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι,
μήτε θεόν, μήτ' ἄνδρα, Διὸς γόνον· ἓν δὲ τέλειον
σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων
πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον· αὐτὰρ ἔπειτα
ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει,
πάντας ἐπικραίνουσα θεοὺς ἐπέων τε καὶ ἔργων,
τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
μαντείην δὲ φέριστε, διοτρεφές, ἣν ἐρεείνεις,
οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἄλλον
ἀθανάτων· τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
πιστωθεὶς κατένευσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,

---

frigidius. Quare certa emendatione infinitivum repoſui. Fraudem fecerat librariis particula εἰ, de qua vide ad h. Apoll. 51. Verba εἴ μοι τλαίης γε μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι ſine apodoſi etiam in h. Apoll. 79. leguntur.

526. Vulgo ἐκ δέ, quod in ἓν δὲ mutavi. Σύμβολον hic eſt *pactum*.

531. In ed. Flor. ſic interpungitur: πάντας ἐπικραίνουσα θεοὺς, ἐπέων τε καὶ ἔργων τῶν ἀγαθῶν ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς. Patet locum corruptum eſſe. Corrigendum puto:

πάντας ἐπικραίνουσ' οἴμους ἐπέων τε καὶ ἔργων,
τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.

Nomen θεὸς interdum magnas turbas excitaſſe, exquiſitis exemplis docuit R. Porſonus ad Eurip. Phoen. 5.

μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν.
καὶ σύ, κασίγνητε χρυσόῤῥαπι, μή με κέλευε
θέσφατα πιφαύσκειν, ὅσα μήδεται εὐρυόπα Ζεύς.
† ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
καί κεν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, ὅστις ἂν ἔλθῃ
φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τελῃέντων οἰωνῶν·
οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσιν
μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
φήμ', ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην. †
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, Μαίης ἐρικυδέος υἱέ,
[καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐριούνιε δαῖμον·]
Θριαὶ γάρ τινες εἰσί, κασίγνηται γεγαυῖαι,

---

533. Pro διοτρεφὲς in cod. Mosc. est διαμπερές. Deinde edd. Flor. Aldd. Ceph. ἣν ἐρεείνης, quod non erat praetereundum. Possit enim aliquis inde colligere, scribendum esse ἣν ἐρεείνῃς, quod nihil tale dixerit Mercurius.

543. Καί κεν scripsi pro vulgato καὶ μέν. Cod. Mosc. καὶ μή. Idem pro ὅστις ἂν ἔλθῃ habet οὐδ' ἀπατήσω, per errorem e v. 545.

544. Cod. Mosc. φωνῇ τ' ἠδὲ ποτῇσι.

551. Versus valde inficetus.

552. Vulgo Μοῖραι. Cod. Mosc. σεμναί. Mirum vero de Parcis haec narrari. Veriorem viam monstrat Apollodorus III. 10, 2. Ἑρμῆς δὲ σύριγγα πάλιν πηξάμενος ἐσύριζεν. Ἀπόλλων δὲ καὶ ταύτην βουλόμενος λαβεῖν, τὴν χρυσῆν ῥάβδον ἐδίδου, ἣν ἐκέκτητο

παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσιν,
τρεῖς, κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκά·

* * *

οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησσοῖο,
μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶν
παῖς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγιζεν.
ἐντεῦθεν δὴ ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῃ,
κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
αἳ δ' ὅτε μὲν θύιωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρόν,
προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
ἢν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδήν,
πειρῶνται δὴ ἔπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν.
τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεείνων
σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε, καί, εἰ βροτὸν ἄνδρα δαήῃς,
πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, αἴκε τύχῃσιν.

βουκόλων· ὁ δὲ καὶ ταύτην λαβεῖν ἀντὶ τῆς σύριγγος ἤθελε, καὶ τὴν μαντικὴν ἐπελθεῖν· καὶ δούς, διδάσκεται τὴν διὰ τῶν ψήφων μαντικήν. Hinc levi mutatione pro ΜΟΙΡΑΙ restituendum ΘΡΙΑΙ. Zenobius proverb. cent. V. 75. Φιλόχορος φησίν, ὅτι νύμφαι κατεῖχον τὸν Παρνασσόν, τροφοὶ Ἀπόλλωνος, τρεῖς, καλούμεναι Θριαί, ἀφ' ὧν αἱ μαντικαὶ ψῆφοι θριαὶ καλοῦνται. Etymol. M. p. 455, 34. Θριαί, αἱ μαντικαὶ ψῆφοι, οἱονεὶ τρίαι τινὲς οὖσαι· καὶ γὰρ αἱ τρεῖς νύμφαι, αἱ θυγατέρες τοῦ Διός, εὑρηκυῖαι τρεῖς ψήφους μαντικάς, πάρεσχον τῇ Ἀθηνᾷ, ἥτις ἐγκαλουμένη ὡς ἀλλότριον πρᾶγμα μετιοῦσα (τοῦτο γὰρ τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν) ἔῤῥιψεν αὐτὰς εἰς τὸ λεγόμενον Θριάσιον πεδίον. Hesychius: θριαί, αἱ πρῶται μάντεις, καὶ νύμφαι. καὶ αἱ μάντικαὶ ψῆφοι. Scholiastes ad illud Callimachi de Apolline in hymno eius v. 45.

κείνου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες,

μαντικαὶ ψῆφοί εἰσιν αἱ θριαί. λέγεται δὲ αὐτὰς εὑρῆσθαι ὑπὸ τινῶν

ταῦτ' ἔχε Μαιάδος υἱέ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς.
ἵππους τ' ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς·
[καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσιν,
καὶ κυσὶ καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών,
πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν·
οἶον δ' εἰς Ἀΐδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι,
ὅς τ' ἄδοτός περ ἐών, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον.]
    Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων.
[πᾶσι δ' ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ.
παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἠπεροπεύει
νύκτα δι' ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.
    Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.]

τριῶν νυμφῶν. διὰ τοῦτο καὶ Θριαὶ ὠνομάσθησαν, οἱονεὶ τριαί. Clarum ex his eſt, Apollodorum Θριαὶ in hoc hymno legiſſe. Itaque tot tantisque auctoribus obtemperandum duxi.

554. Non poſſunt haec commode coniungi, κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκά, οἰκία ναιετάουσιν. Quare lacunae ſigna appoſui.

557. Scripſi ἀλέγιζεν pro vulgato ἀλέγυνεν. Codd. tres Pariſ. ἀλέγεινεν. Sic v. 361. ἀλεγύνων, ἀλεείνων, ἀλεγίζων permutata.

561. Ἐθέλουσιν eſt emendatio Barneſii. Edd. vett. ἐθέλωσιν, quod adnotare neglexit noviſſimus editor.

565. Vulgo δαείης. Cod. Moſc. ἄνδρ' ἀδειης, lineola ſub diphthongo ſcripta, et ſupra addito η. Scribendum erat δαήῃς. Caeterum neſcio unde in noviſſima editione ſit σήν τ' αὐτοῦ.

III.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Κύπριδος, ἥτε θεοῖσιν ἔπι γλυκὺν ἵμερον ὦρσεν,
καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
οἰωνούς τε διϊπετέας, καὶ θηρία πάντα,
ἠμὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει, ἠδ' ὅσα πόντος·
πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας, οὐδ' ἀπατῆσαι·
κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκώπιδ' Ἀθήνην·
οὐ γάρ οἱ ἅδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος,
ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
[πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίοις ἐδίδαξεν
ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.]

---

6. Vide ad v. 86.

9. Vulgo οὐ γάρ οἱ εὔαδεν. Vide ad Orph. p. 780.

12. Insolens est et valde frigidum, quod vulgo legitur, τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους. Quare ἐπιχθονίοις scripsi, quod est cum ποιῆσαι construendum.

14. Male vulgo ἦδε τε.

18. Cod. Mosc. πουλύχρυσα δὲ τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας αναι-

ἣ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
ἀγλαὰ ἔργ᾽ ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ.
οὐδέ ποτ᾽ Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδεινὴν
δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας ἐναίρειν,
φόρμιγγές τε, χοροί τε, διαπρύσιοί τ᾽ ὀλολυγαί,
ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν.
οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἅδεν ἔργ᾽ Ἀφροδίτης
Ἱστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
[αὖτις δ᾽ ὁπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,]
πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων,
ἣ δὲ μάλ᾽ οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν,
ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν,
ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
παρθένος ἔσσεσθαι πάντ᾽ ἤματα, δῖα θεάων.
τῇ δὲ πατὴρ δῶκεν καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
καί τε μέσῳ οἴκῳ κάτ᾽ ἄρ᾽ ἕζετο, πῖαρ ἑλοῦσα.
πᾶσιν δ᾽ ἐν νηοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστιν,
καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται.
τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας, οὐδ᾽ ἀπατῆσαι·

ρεῖν, ut Ruhnkenius et in Animadverſionibus Matthiae referunt. Sed hic in noviſſima editione πολύχρυσα ex eo codice affert.

25. Puto poetam ſcripſiſſe ἐθέλεσκ᾽.

29. Vulgo τῇ δὲ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας. Emendavit Ilgenius. Vide ad Orph. Arg. 497.

32. Ed. Flor. πρέσβειρα. Ald. II. Ceph. πρέσβεια. Ald. III. πρέσβια. Non adnotavit haec nuperrimus editor.

τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην,
οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
ὅς τε μέγιστός τ' ἐστί, μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
καί τε τοῦ, εὖτ' ἐθέλῃ, πυκινὰς φρένας ἐξαπάφουσα,
ῥηϊδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξίν,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα, κασιγνήτης ἀλόχου τε,
ἣ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτῃσι θεῇσιν·
κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα

---

38. Pro vulgato εὖτε θέλοι recepi lectionem codicis Moſcovienſis εὖτ' ἐθέλῃ. Recte tueretur hic optativum Matthiae, ſi ſolum de re praeterita, neque etiam de praeſente et futura, ſermo eſſet.

51. Τέκον recte e cod. Moſc. receptum. Non adnotavit Matthiae vulgo τέκεν legi.

52. Συνέμιξε ex emendatione Schaeferi, (vide Matthiae praefat. p. VII.) pro vulgato ἀνέμιξε.

53. Veriſimile eſt, poetam dediſſe Ἀγχίσεω ἄρα οἶ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε. Nam quum res ante univerſe indicata enucleatius deſcribitur, ἄρα, *ſcilicet,* ſine copula ſubiici ſolet. Iliad. IV. 397.

πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκόνδε νέεσθαι.
Μαίον' ἄρα προέηκε.

VIII. 560.

τόσσα μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων,
Τρώων καιόντων, πυρὰ φαίνετο Ἰλιόθι πρό.
χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο.

Odyſſ. VI. 251.

μηδ' αὐτὴ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη,
καί ποτ' ἐπευξαμένη εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν,
ἡδὺ γελοιήσασα, Φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξίν,
καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκον ἀθανάτοισιν,
ὥς τε θεὰς συνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
ὃς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς.
τὸν δὴ ἔπειτα ἰδοῦσα Φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν,
ἐς Πάφον, ἔνθα τέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης·

αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν.
εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης.

Sic etiam ῥὰ Odyff. IV. 503.

εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.

59. Vulgo ἔνθα δέ οἱ. Neminem latet ἔνθα δὲ effe *ibi*, ut Iliad. XVIII. 497. Od. VIII. 98. ἔνθα τε autem *ubi*, ut Odyff. XI. 474. XIII. 107. XXIV. 14. Quare etfi Odyff. VIII. 363. unde hic hymni verfus eft, pariter ἔνθα δὲ legitur, tamen et in hymno ἔνθα τε fcripfi, et eodem modo in Odyffea fcribendum puto. Adhibendus eft in hoc genere arbiter fenfus, non quod res demonftrari nequeat, fed quod non poffit nifi comparatione omnium fimilium formularum probari. At quis fuftineat tantam locorum multitudinem adfcribere? Ἔνθα τε pro ἔνθα δὲ legi velim etiam Iliad. VIII. 48. XIII. 21. XIV. 215. XXII. 147. Defendi poteft ἔνθα δὲ Iliad. VI. 245. 249. quamquam ne hic quidem alterum fpernendum effet.

ἔνθ' ἥγ' εἰςελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς·
ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.
[ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.]
ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλά,
χρυσῷ κοσμηθεῖσα, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
σεύατ' ἐπὶ Τροίην, προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
ὕψι μετὰ νεφέεσσι θοῶς πρήσσουσα κέλευθον.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' οὔρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν
σαίνοντες πολιοί τε λύκοι, χαροποί τε λέοντες,
ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ, προκάδων ἀκόρητοι,
ἤϊσαν· ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμόν,
καὶ τοῖς ἐν στήθεσσι βάλ' ἵμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες

---

66. Cod. Mosc. Ruhnkenio teste, σεύατ' ἐπὶ Τροίης προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον. Matthiae in eo codice pro Κύπρον dicit κῆπον esse.

67. Cod. Mosc. μετὰ νέφεσι ῥίμφα.

76. Legebatur εὗρε σταθμοῖσι et v. 79. ὁ δὲ σταθμοῖσι. Vtroque loco praepositionem addidi, ut solet Homerus.

84. Recepi θάμβαινεν e cod. Paris. A. pro vulgato θαύμαινεν: vide ad h. Merc. 407.

86. Vulgo πέπλον μὲν γὰρ ἕστο. Edd. vett. ἕστο. Codd. Paris. B. C. ἕεστο, ut Barnesius correxerat. Idque recepi, si non ut vetustioris poetae, certe ut interpolatoris scripturam. Semel saltem ad hos hymnos litteram Aeolicam paucis attingam, etsi nuper exstitit, qui vel lege civili poenam statuendam censeret iis, qui digamma Aeolicum in poeta Ionico ferendum arbitrarentur. Iniqua fortuna quum nobis inviderit epicum carmen de antiquissimis, quod nullis esset mutationibus sui dissimile redditum, numquam penitus explicari illius litterae ratio poterit. Quamquam si modeste cauteque vestigia, quae inveniri possunt, persequaris,

σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανεν.
τὸν δ' εὗρ' ἐν σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
οἳ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κατὰ ποιήεντας
πάντες· ὃ δ' ἐν σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων,
πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα, διαπρύσιον κιθαρίζων.
στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Ἀγχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο θάμβαινέν τε
εἶδός τε μέγεθός τε καὶ εἵματα σιγαλόεντα.
πέπλον μὲν γὰρ ἕεστο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
εἶχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλικας, κάλυκάς τε φαεινάς·

---

aliqua tamen ex parte haec res expedietur. Ac digamma, quod, ſi figuram litterae ſpectes, Aeolicum, ſi uſum atque originem, Doricum vel magis Pelasgicum dici debet, quum in aliis verbis, tum in his duobus, de quibus nunc dicam, videtur ab antiquis epicis ſervatum fuiſſe, in ἕω *induo*, et ἔργον, unde Germanicum *werk*. Atque in verbo ἕω et inde derivatis digamma pronunciari apud Homerum plerique loci patiuntur, aliqui ſuadent, perpauci prohibent. Hos tantum, qui prohibent, commemorabo:

λάϊνον ἕσσο χιτῶνα κακῶν ἕνεχ', ὅσσα ἔοργας.
σμερδαλέῳ, τὸν ἕεστο περὶ χροΐ.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν.
ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεί.
τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου.
χαίρεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν καὶ ἀλείφατι πολλῷ.

Iliad. III. 57. XII. 464. XIV. 383. (Od. XXIV. 466. 499.) Od. VII. 259. XIV. 510. XXIV. 67. Sciens non retuli huc Iliad. X. 23. δαφοινὸν ἑέσσατο, Od. XIV. 529. χλαῖναν ἑέσσατο, VI. 83.

ὅρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
καλοί, χρύσειοι, παμποίκιλοι, ὡς δὲ σελήνη,

φέρον δ' ἐσθῆτα. Itaque antiquus fcriptor hymni in Venerem facile videatur ἕστο, non ἕεστο, dediffe, praefertim quum dubitari poffit, an etiam Iliad. XII. 464. ἕστο fuerit. Sed obftant alii verfus in hoc hymno, ut ftatim is, qui praecedit. In eo Matthiae putat antiquitus fuiffe,

εἶδος καὶ μέγεθος καὶ εἵματα σιγαλόεντα.

Neque hanc fufpicionem recte impugnaret, qui ab ufitata formula εἶδός τε μέγεθός τε non fuiffe recedendum contenderet, quae etfi Iliad. II. 58. Od. VI. 152. XI. 336. XVIII. 248. XXIV. 373. legitur, exftat tamen etiam εἶδος καὶ μέγεθος Od. XXIV. 252. Sed fi femel displiceret καὶ ante εἵματα correptum, etiam v. 233. eiusdem hymni tale quid coniiciendum erat,

σίτῳ τ' ἀμβροσίῳ, καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.

Vt veniam ad vocabulum ἔργον, v. 6. legitur πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν. Id quidem, etiam fi digamma fervetur, recte fe habere puto. Sic Iliad. IV. 470. ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη, XVII. 279. et Od. XI. 549. πέρι δ' ἔργα τέτυκτο. Non poteft ferri digamma apud Homerum, primo, ubi diphthongus ante hoc vocabulum corripitur, Iliad. I. 395. VI. 289. IX. 228. XI. 703. XXIV. 354. Odyff. XI. 473. XIV. 228. 344. XVII. 313. deinde, ubi fyllaba brevis praecedit in litteram confonantem terminata, et correpta, Iliad. II. 751. IX. 374. XXII. 450. Od. XXII. 422. denique propter quasdam elifiones, fi recte iudico, Iliad. XXIII. 671. ἐν πάντεσσ' ἔργοισι, Od. XXII. 422. τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι. Confulto praeterii Iliad. XII. 412. Od. XXIV. 277. ubi vel fine codicum et grammaticorum auctoritate δέ τε et ἀμύμονα legi debere apertum eft. Sed ne quis tot locis moveatur, ut abfuiffe digamma ab hoc vocabulo credat, ex magna caeterorum locorum multitudine, in quibus omnibus potuit adiungi, illos proferam, qui adiectum fuiffe fuadeant. Horum quoque claffes quaedam funt; et prima quidem hiatum habens in brevi fyllaba talem, qui aegre admittitur. Eiusmodi funt ante nomen ἔργον pofitum τέ, Iliad. IX. 443. XVI. 392. XVII. 549. XVIII. 469. δέ, Iliad. II. 137. VII. 465. XIX. 242. Od. VI. 234 XXII. 479. XXIII. 161. τόδε, Iliad. IX. 527. X. 39. 303. Od. XIV. 66.

στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα·

XVI. 207. XVIII. 220. *τάδε* Iliad. I. 252. III. 321. IV. 14. VI. 348. VIII. 9. XI. 838. XIV. 3. 61. XX. 116. Odyſſ. II. 280. III. 56. XVI. 373. XVII. 78. 274. XXII. 49. XXIV. 454. *ἐπί*, Iliad. III. 422. IV. 175. 258. XXIII. 53. Od. II. 252. VIII. 245. XIV. 65. 195. XVI. 111. 144. XVIII. 287. *ἀπό*, Iliad. XVIII. 420. *παρά*, Od. XXI. 239. 385. *οὐκέτι*, Iliad. IV. 539. *ἵνα* Odyſſ. VIII. 307. *ἴδε* Iliad. XVII. 179. Od. XXII. 233. *ἀμβαλλώμεθα*, *πειρησαίμεθα*, Iliad. II. 436. Od. XVIII. 368. *ἐπιίστορα* Od. XXI. 26. Aliud genus eſt, quum praecedit productio diphthongi in caeſura, raro hiatum facientis: talia ſunt *καί*, *φράσομαι*, *τελέσαι*, *ἔμεναι*, Iliad. XIII. 432. XV. 234. Od. II. 272. XXIV. 75. Porro praegreſſa productio brevis ſyllabae in conſonantem exeuntis: *ἔρις ἔργοιο* Od. XVIII. 365. et *χρυσὸν εἰργάζετο* (lege *ἐργάζετο*) Od. III. 435. Denique praegreſſa productio longae vocalis extra caeſuram: *πολλὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἔργα*, Iliad. V. 92. *ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα*, Od. XVII. 226. XVIII. 361. Ex his omnibus exemplis hoc in primis memorabile eſt, Iliad. XIII. 432.

κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν ἰδὲ φρεσίν.

Quis credat poetam, niſi ob digamma, ſic maluiſſe dicere, quam,

κάλλεϊ τ' ἔργοισίν τε ἰδὲ φρεσίν?

Quod ſupra dicebam, niſi interpolati eſſent hymni Homerici, fortaſſe ex iis digamma aliquid praeſidii habiturum eſſe, confirmari videtur antiquiſſimo et omnium minime corrupto Veneris hymno, qui in hoc genere multo caeteris purior eſt. Ac ſublatis vitiis v. 148. 182. 195. 204. hi tantum loci ſuperſunt, de quibus dubitari poſſit, ſi vera ſunt, quae de littera Aeolica disputari ſolent: v. 44. 54. 85. 86. 134. 170. 233. 257. Nam v. 136. et 279. interpolatoris eſſe equidem exiſtimo. Plures ſunt in reliquis hymnis loci, qui in hanc disceptationem veniant: h. Apoll. 8. [15. 22] 46. [59] 71. [78] 102. 106. 163. 177. 181. 275. 276. 286. 385. 396. 437. 447. 535. h. Merc. 46. 92. 120. 154. 179. 180. 182. 190. 224. 239. [266] 306. [343] 376. 428. 464. 466. [472] 500. 522. 535. 574. h. Cer. 6. 35. 66. 75. 117. 118. 140. 144. 195. 199. [202] 206. 213. 227. 246. 315. 333. 388. 430. 438. 444. 458. 492. Numeros verſuum recentiorum uncis incluſi.

Χαῖρε ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητώ, ἠὲ χρυσέη Ἀφροδίτη,
[ἢ Θέμις ἠΰγενής, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,]
ἤ που τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵ τε θεοῖσιν
πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται,
ἤ τις νυμφάων, αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
[ἢ νυμφέων, αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσιν,]
καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.
σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ, περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ,
βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
ὥρῃσιν πάσῃσι· σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα
δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα,
ποίει δ' ἐξοπίσω θαλερὸν γόνον, αὐτὰρ ἔμ' αὐτὸν
δηρὸν εὖ ζώειν καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο,
ὄλβιον ἐν λαοῖς καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἀγχίση, κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις;
ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὀνομακλυτός, εἴπου ἀκούεις,
ὃς πάσης Φρυγίης εὐτειχήτοιο ἀνάσσει.

---

103. Displicet ἄνδρα: neque eſt in his:
Ζεῦ τ' ἄλλοι τε θεοὶ δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι,
παῖδ' ἐμόν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν.
Scripſiſſe puto poetam ἀριπρεπέ' ἔμμεναι αἰεί.

111. Ed. Ceph. Ὀτρεὺς ἐστὶ.

113. Vulgo ὑμετέρην καὶ ἡμετέρην. Emendavit Wolſius.

γλῶσσαν δ' ὑμετέρην τε καὶ ἡμετέρην εὖ οἶδα.
Τρωὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαπρὸ
σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε, φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
[ὣς δ' ἤτοι γλῶσσάν γε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα.]
νῦν δέ μ' ἀνήρπαξεν χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης
ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς·
πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο·
ἔνθεν μ' ἥρπαξεν χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
πολλὰ δ' ἔπ' ἤγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
οὐδὲ ποσὶν ψαύειν ἐδόκουν φυσιζόου αἴης·
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι
κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξε καὶ ἔφρασεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
αὐτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἠδὲ τοκήων
ἐσθλῶν· οὐ μὲν γάρ κε κακοὶ τοιόνδε τέκοιεν·
ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος

---

114. Τρωάς, Ernestii coniecturam, liquido legi in cod. Mosc. testatur Matthiae. Nihil monuit Ruhnkenius. Vulgo Τρωός.

116. Vulgo ὡς δή τοι γλῶσσάν τε καί. Vide ad v. 226.

125. Male cod. Mosc. φαύσειν.

132. Edd. vett. οὐ γάρ τοι κακοί. Vulgo οὐ γάρ τοί γε κακοί. Paris. tres, οὐ γάρ τε κακοί. Cod. Mosc. οὐ μὲν γάρ κε κα-

πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κέδν' εἰδυίῃ,
σοῖς τε κασιγνήτοις, οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν·
[οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα.]
εἴ τοι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.
πέμψαι δ' ἄγγελον ὦκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους,
εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητέρι κηδομένῃ περ·
οἳ δέ κε τοι χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν
πέμψουσιν· σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
ταῦτα δὲ ποιήσας, δαίνυ γάμον ἱμερόεντα,
τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς εἰποῦσα θεά, γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Εἰ *μὲν θνητή τ' ἐσσί, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ,*

κοί, quod recepi, ut proxime accedens ad Od. IV. 64. *ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν.* Nec tamen inprobarem *οὐ μὲν γάρ τε.* Certe non erat corrigendum *οὐ γάρ τοί κε.*

135. Cod. Mosc. *δοιώ τε κασιγνήτω.*

136. 137. Vulgo: *οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα· εἴ τι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.* Codd. Paris. tres unum versum pro his duobus habent, *οὔ σφιν ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.* Hinc Ruhnkenius, probantibus aliis, poetam scripsisse putabat:

εἴ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.

At horum codicum lectio, quae aperte ex aberratione oculorum ad vocem *ἀεικελίη* in altero versu nata est, confirmat vulgatam scripturam.

140. Edd. vett. et codd. Paris. B. C. *οἱ δέ τε χρυσόν κεν ἅλις.* Paris. A. *οὐδέ τε.* Vulgo *οἱ δέ τε μὲν χρυσόν κεν ἅλις.* Cod. Mosc. *οἱ δέ κε χρυσόν τε ἅλις.* Emendavit versum Matthiae.

148. Vulgo *ἀθανάτοιο δ' ἔχητι.* Reposui antiquiorem lectionem e vestigiis codicis Mosc. in quo est *ἀθανάτου δ' ἕκατι.*

Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὀνομακλυτός, ὡς ἀγορεύεις,
ἀθανάτου δὲ ἕκητι διακτόρου ἐνθάδ' ἱκάνεις
Ἑρμέω, ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα·
οὔτις ἔπειτα θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
ἐνθάδε με σχήσει, πρὶν σῇ φιλότητι μιγῆναι
αὐτίκα νῦν· οὐδ' εἴ κεν ἑκηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων
τόξου ἀπ' ἀργυρέου προΐοι βέλεα στονόεντα.
βουλοίμην κεν ἔπειτα, γύναι εἰκυῖα θεῇσιν,
σῆς εὐνῆς ἐπιβάς, δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς εἰπών, λάβε χεῖρα· φιλομμειδὴς δ' Ἀφροδίτη
ἕρπε μεταστρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα,
ἐς λέχος εὔστρωτον, ὅθι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
χλαίνῃσιν μαλακῇς ἐστρωμένον· αὐτὰρ ὕπερθεν

---

158. Quum ad Orphei Arg. 631. τόθι pro ὅθι post vocalem poni dicerem, quod multo magis fieri debet post brevem syllabam consonante terminatam, quae producenda sit, epicos intelligebam Alexandrinos, et qui horum sunt exemplum sequuti. Hi constanter ad hiatum vitandum et syllabam producendam τόθι, ubi hae caussae absunt, ὅθι dicunt. Hinc apud Apollonium Rhodium IV. 1475. ὅθι, apud Dionysium Periegeten autem v. 444. e cod. Oxoniensi τόθι scribendum. Credas Alexandrinos Homeri auctoritate motos fuisse: sed apud Homerum nunc quidem nullum est huius rei vestigium. Et ὅθι post longam vocalem vel diphthongum est Iliad. II. 722. 861. V. 446. VIII. 491. X. 199. 568. XVIII. 263. 521. XX. 391. XXIII. 61. XXIV. 615. Odyss. IV. 627. XIV. 397. XVII. 169. XIX. 188. post brevem vocalem Iliad. V. 857. et XXIII. 138. quo quidem in loco alia lectio hiatum tollit; denique post syllabam caesurae vi productam Od. VIII. 277. XVI. 471. His locis motus sum, ut ὅθι in hymno servarem. Caeterum ὅθι habent hoc loco edd. Flor. Aldd. Ceph. et, ut Matthiae tradit, codd. Paris. tres et Mosc. De Parisiensi-

ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο, βαρυφθόγγων τε λεόντων,
τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν λεχέων εὐποιήτων ἐπέβησαν,
κόσμον μέν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροὸς εἷλε φαεινόν,
πόρπας τε γναμπτάς θ' ἕλικας κάλυκάς τε καὶ ὅρμους·
λῦσε δέ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα, θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ,
ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεᾷ βροτός, οὐ σάφα εἰδώς.

---

bus tacet Ruhnkenius, in Mosc. autem sic scribi refert: *ἐς λέχον εὔστρωτον, ὅ, τι περ πάρος ἔσκεν αὐτῇ δίνῃσι μαλακῇσιν ἐστρωμένον· αὐτὰρ ὕπερθεν ἐκ τῶν δέρματ' ἔκειτο.* Neque *ὅ τι* primus edidit Barnesius, ut putat Matthiae, sed exhibuit, quod iam ante in vulgatis libris editum erat. Idem Matthiae quum negaret *ὅστις* apud antiquos poetas simpliciter poni pro pronomine relativo, non meminit Iliad. XXIII. 43. Non multum dissimilia sunt Iliad. XII. 334. Od. I. 403.

165. Ἠδ' *εἵματα,* ut Matthiae testatur, cod. Mosc. Certe sic Barnesius. Vide ad v. 86.

176. Cod. Mosc. *ἰοστεφάνου.*

177. Matthiae non monito lectore edidit *ἐξ ὕπνου δ' ἀνέγειρεν,* cum Ilgenio. Quod factum etiam in hymno Apollinis v. 497. (in Apoll. Pyth. 318.) Vtroque loco recte vulgo *τ'* erat. Non caret difficultatibus usus particulae *τέ.* Hoc quidem in loco eam tuentur similia exempla Iliad. I. 362. V. 373. VI. 253. 406. XIV. 232. XVIII. 423. XIX. 7. XXIV. 127. Odyss. II. 302. IV. 610. V. 181. VIII. 291. X. 280. Falleretur, qui in contrariam partem afferret Iliad. XIV. 297. XXI. 356. XXIV. 286. Od. III. 374. IV. 311. VI. 254. VII. 330. VIII. 193. XIV. 51. XV. 123. XVI. 417. XVIII. 77. XIX. 90. XXI. 84. 167. 287. XXIII. 96. quorum locorum longe alia ratio est. Nam in illis, quos ante attuli, particula *τὲ* non ad praecedentia, sed ad sequentia videtur per-

Ἦμος δ' ἂψ εἰς αὖλιν ἀποκλίνουσι νομῆες
βοῦς τε καὶ ἴφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων,
τῆμος ἄρ' Ἀγχίσῃ μὲν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν
νήδυμον, αὐτὴ δὲ χροῒ ἕννυτο εἵματα καλά.
ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ δῖα θεάων,
ἔστη πὰρ κλισίῃ· εὐποιήτου δὲ μελάθρου
κῦρε κάρη· κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐστὶν ἐϋστεφάνου Κυθερείης·
ἐξ ὕπνου τ' ἀνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔν τ' ὀνόμαζεν·

---

tinere, ut aperte Odyſſ. XI. 246. XV. 529. Sunt enim iſti loci omnes ex eo genere, in quo copula recte omittitur. Cuius rei quoniam ſemel mentio facta eſt, paucis eam attingere placet. Et quamquam epica poeſis abruptam orationem reformidat, tamen tres cauſſae ſunt, ob quas copula non raro omittitur. Primum perturbatus animus perſonae, quam loquentem poeta introducit, ut Iliad. I. 107. 117. 178. 179. XIX. 59. Od. X. 320. Deinde quum aut incipitur narrari de re nova et gravi, ut Odyſſ. IX. 19. 39.

εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν.

(vide etiam XI. 320. 325.) aut quum narratio graviter finitur, ut Iliad. I. 531. et alibi. Denique quum res ante vel univerſe vel obſcurius indicata explicatur accuratius. Iliad. IV. 396.

Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκόνδε νέεσθαι.

Sic I. 105. II. 180. V. 4. 169. 199. 587. VI. 174. XI. 244. XVI. 756. XVII. 51. XIX. 193. XXII. 295. XXIII. 141. 353. 420. XXIV. 178. Odyſſ. IV. 244. 530. VIII. 567. IX. 508. XI. 197. In hunc numerum referri debent etiam illi loci, in quibus αὐτίκα orationem nectit, Iliad. I. 539. IV. 5. 105. Odyſſ. XVIII. 306. et in quibus ἄρα; vide ſupra ad v. 53. et in quibus εὖτε; vide ad h. Apoll. 427. Tribus aliis Homeri locis iſtum loquendi modum

Ὄρσεο Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;
καὶ φράσαι, εἴ τοι ὁμοίη ἐγὼν ἰνδάλλομαι εἶναι,
οἵην δή με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.
Ὣς φάθ'· ὃ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν.
ὡς δὲ ἴδεν δειρήν τε καὶ ὄμματα κάλ' Ἀφροδίτης,
τάρβησέν τε καὶ ὄσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ·
ἂψ δ' αὖτις χλαίνῃ τ' ἐκαλύψατο καλὰ πρόσωπα,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αὐτίκα σ' ὡς τὰ πρῶτα θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
ἔγνων, ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.
ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι αἰγιόχοιο,
μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐάσῃς

---

restitui ad Orph. p. 779. Hac ergo ratione illos quoque locos, in quibus τὲ est, interpretandos puto: quorum plures etiam apud Homerum sunt, quam supra attuli. Nunc duos tantum adiicere visum est, quod de his nemo dubitare possit. Odyss. VIII. 123.

τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιονοῖϊν,
τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.

XI. 509.

ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων·
Νέστωρ τ' ἀντίθεος καὶ ἐγὼ νεικέσκομεν οἴω.

Hic quidem alii libri τ' omittunt.

179. Εἴ τοι dedi pro vulgato εἴ τι.

180. Scribendum videtur, οἵην δή με πρῶτον, omisso articulo, numerorum caussa. Vide ad Orph. p. 757. Quamquam similis correptio, sed in primo pede, est Odyss. XVII. 275.

ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὐναιετάοντας.

vel, ut alii libri, ἢ σύγε πρῶτος.

ναίειν, ἀλλ' ἐλέαιρ'· ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ
γίγνεται, ὅς τε θεαῖς εὐνάζεται ἀθανάτῃσιν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἀγχίση, κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
θάρσει, μηδέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
οὐ γάρ τοι δεῖός παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
οὐδ' ἄλλων μακάρων, ἐπειὴ φίλος ἐσσὶ θεοῖσιν.
σοὶ δ' ἔσται φίλος υἱός, ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει,
καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται·
τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν
ἔσχ' ἄχος, οὕνεκ' ἄρα βροτοῦ ἀνερος ἔμπεσον εὐνῇ.
ἀγχίθεοι δὲ μάλιστα καταθνητῶν ἀνθρώπων

---

182. Recepi Homericam lectionem ὡς δὲ ἴδεν ex edd. Flor. Aldd. Ceph. ne memoratam quidem noviſſimo editori, pro vulgato ὡς δ' εἶδεν, quod vix ullus epicus dicturus fuiſſet.

187. Cod. Moſc. ἔειπας.

191. Recte θεαῖς legitur. In ſolis nominibus θεὰ et ἀκτὴ hanc dativi formam ab Homero admiſſam eſſe, et corrigi debere θεῇς Iliad. III. 158. ad Aeſchyli Prometheum oſtendam.

195. Vulgo οὐ γάρ τοί τι δέος. Cod. Moſc. τί τοι δέος. Pariſ. tres οὐ γάρ τι δέος. Apud Homerum δέος et cognata, niſi quae reduplicationem habent, praecedentem ſyllabam produci poſtulant: hinc legitimum ἔδδεισεν: vide ad Orph. p. 748. et ibidem p. 704. Quare ſcripſi οὐ γάρ τοι δεῖος.

200. Vulgo, ἔσχεν ἄχος, ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ. Ilgenii emendationem, ἐμπεσὸν εὐνῆς, recepit Matthiae, ἔμπεσον vulgo legi obſervans, ſed oblitus addere εὐνῇ, quae omnium eſt librorum ſcriptura. Quantumvis facilis ſit et lenis correctio Ilgenii, non debuit tamen probari, quia ſic epicus poeta, ſaltem antiquus, ſcribere non potuit. Proinde certa emendatione repoſui, ἔσχ' ἄχος, οὕνεκ' ἄρα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ. Οὕνεκ' ἄρα

αἰὲν ἀφ' ὑμετέρης γενεῆς εἶδός τε φυήν τε.
ἤτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητίετα Ζεὺς
ἥρπασεν ὃν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
καί τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιοινοχοεύοι,
θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισιν,
χρυσέου ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
Τρῶα δὲ πένθος ἄλαστον ἔχεν φρένας, οὐδέ τι ᾔδει,
ὅππῃ οἱ φίλον υἱὸν ἀνήρπασε θέσπις ἄελλα.
τὸν δὴ ἔπειτα γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα.

---

saepissime dicitur, ut Iliad. VII. 140. IX. 558. XI. 79. XIII. 461. XXIV. 607. Od. VIII. 480. XIII. 265. 309.

202. Vulgo *αἰεί*. Duabus maxime formis huius adverbii utuntur poetae epici, *αἰεί*, quum ultima producitur, et ideo etiam in fine versus; et *αἰέν*, quum ultima corripienda est. Quare et hic et Iliad. I. 520. *αἰὲν* scribendum. Tertia forma, *ἀεί*, rara apud Homerum est, nec frequens apud alios epicos.

204. Vulgo *ἥρπασ' ἑόν*. Cod. Mosc. *ἥρπασ' αἰνόν*, manifesta corruptione ex *ἥρπασεν ὅν*. Hoc praetuli. Observasse enim mihi videor, poetas epicos, ubi optio iis data est, utrum elisa praecedente vocali *ἑὸς*, an, non elisa, *ὃς* dicere velint, certis conditionibus praeferre breviorem formam etiam cum hiatu. Digamma in hac forma fuisse non est dubium. Alteri formae temere obtrudi nolim. Sine fructu, ut in re immatura, aliquot paginas citationibus implerem. Omnis enim in hoc genere disputatio manca est, quae in singulis vocabulis versatur. Ab his initium ducere, non in iis finiri potest.

205. Germanam huic loco scripturam reddi iubet Ruhnkenius e cod. Mosc. in quo est *ἐπιοινοχοεύειν* et *τετιμένον*, et *ἀφύσσειν*. Si germana est, certe est interpolatoris.

212. Vulgo *ἀργίποδας* cum Aldinis. In codd. Parisinis, Mosc. et ed. principe *ἀερσίποδας* esse, iam Ruhnkenius adnotavit. Sic etiam ed. Ceph. Novissimus editor eam lectionem tantum ex codd. Mosc. et Paris. A. B. affert, editionum, quae cum his

καί μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ οἱ υἷος ἄποινα,
ἵππους ἀρσίποδας, τοί τ' ἀθανάτους φορέουσιν.
τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν, εἶπέν τε ἕκαστα
[Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι διάκτορος Ἀργειφόντης,]
ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὅγ' ἔκλυεν ἀγγελιάων,
οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἔνδον,
γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
ὣς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠώς,

---

codd. consentiunt, nulla mentione facta. Praeterea dubites, an codd. B. C. dicere voluerit: his enim, non eo, quem littera A notavit, usus est Ruhnkenius.

213. Vulgo cum Aldd. et Ceph. *εἶπέν τε ἕκαστα*. Ed. Flor. *εἶπεν τὲ ἕκαστα*, fortasse per errorem pro *εἶπεν δὲ ἕκαστα*, ut scribendum videtur, si *εἶπε* de Mercurio intelligitur.

215. Vulgo *ἀγήρως ἤματα πάντα*. Cod. Mosc. *ἀγήρως ἶσα θεοῖσιν*. Recte Ilgenius *ἀγήραος ἤματα πάντα* scripsit. Contra recte se habet *ἀγήρως ἶσα θεοῖσιν*.

219. Primus, nisi fallor, Wolfius *ὣς δ' αὖ* scripsit, quem sequuti sunt reliqui. Antea legebatur *ὡς δ' αὖ*. Et quidem *ὡς* pro *οὕτως* acceptum credas ab Aldo et Cephalaeo, qui commate post *αὖ* interpungant, quae interpunctio non est in ed. Flor. Hanc editionem ego sequendam duxi. Nam, si recte iudico, magis Homericum est hoc loco *ὡς* quam *ὣς*. Plane eodem modo *ἢ οἵη* frequentatum ab Hesiodo fuit, quem sequuti sunt Hermesianax in nobilissima illa elegia v. 1. 86. 89. et Phanocles v. 1. ipso illo *ὡς* usus. Neque aliter Homerum dixisse puto in his, quae quod simillima sunt huic hymni loco, adscribam, Od. V. 118.

σχέτλιοί ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
οἵτε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
ἀμφαδίην, ἥτις τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην.
ὡς μὲν ὅτ' Ὠρίων', ἕλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,

ὑμετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.
βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα,
ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα·
τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε καὶ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ·

ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
ὣς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
ᾧ θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
ὣς δ' αὖ νῦν μοι ἄγασθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι.

Hic vulgo ter ὣς legitur, etſi primo loco ὡς codices quidam, tertio ed. Florentina habeant. Apud Euſtathium quidem ter ὡς eſt p. 1527, 7. 10. 14. qui tamen eadem pagina v. 44. ita ſcribit: τὸ δὲ ὣς μέν, καὶ ὣς δέ, καὶ ὣς δ' αὖ, ταυτόν ἐστι τῷ ὡσαύτως.

226. Vulgo τὸν δή τοι εἵως μέν. Δ' ἤτοι pro δή τοι hic et v. 231, et 238. ac ſupra v. 116. repoſui. Saepiſſime ſic ἤτοι nunc pronomini, nunc particulis quibusdam ſubiicitur. Τὴν ἤτοι Iliad. II. 813. Nicander Ther. 517. 522. 554. 632. Alexiph. 399. τῆς ἤτοι Odyſſ. XII. 86. Dionyſ. Perieg. 281. Nicander Ther. 168. 182. τῶν ἤτοι Iliad. IV. 237. V. 724. Apollon. Rhod. III. 59. 239. IV. 331. Nicander Ther. 118. 219. 264. 771. Alexiph. 474. 570. Oppian. Hal. I. 367. IV. 76. τὰς ἤτοι I. 124. Ἀλλ' ἤτοι tam crebro occurrit, ut non opus ſit locos adiicere. Ἔνθ' ἤτοι Iliad. XVI. 399. 463. Odyſſ. III. 126. 141. VI. 86. IX. 43. XI. 234. 567. XII. 426. XIV. 259. XVII. 428. Heſiod. O. et D. 166. Scut. Herc. 413. Apollonius Rhod. III. 1203. IV. 688. Oppian. Hal. III. 637. V. 191. ὄφρ' ἤτοι Iliad. XXIII. 52. Odyſſ. III. 419. ὡς ἤτοι Odyſſ. V. 24. XVII. 157. XXIV. 479. Duae aliae loquutiones, νῦν δ' ἤτοι, Iliad. XIX. 23. 67. et καὶ νῦν ἤτοι Odyſſ. IV. 151. orationem videntur interruptam habere, νῦν δ' — ἤτοι, καὶ νῦν — ἤτοι, quemadmodum νῦν δὲ ſequente γὰρ dicitur, de quo Heindorſius expoſuit ad Platon. Charm. p. 114. et ad Theaetet. p. 286. et καὶ νῦν in hymno Apollinis v. 326.

καὶ νῦν — τοίγαρ ἐγὼ τεχνήσομαι.

νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἠὼς
ἥβην αἰτῆσαι, ξῦσαι τ' ἄπο γῆρας ὀλοιόν.
τὸν δ' ἤτοι εἵως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη,
Ἠοῖ τερπόμενος χρυσοθρόνῳ ἠριγενείῃ

Sed ἤτοι saepissime obscuratum est librariorum negligentia in iis locis, in quibus δὲ praecedit. Recte legitur οἱ δ' ἤτοι Iliad. XII. 141. XVIII. 378. 585. Oppian. Hal. IV. 650. V. 614. τοῦ δ' ἤτοι Iliad. VII. 451. XI. 24. Apollon. Rhod. III. 854. Dionys. Perieg. 148. 663. Opian. Hal. II. 201. V. 123. ἡ δ' ἤτοι Dionys. Perieg. 1149. Nicander Alex. 337. τῆς δ' ἤτοι Dionys. Perieg. 973. Nicander Ther. 326. τοὺς δ' ἤτοι Oppian. Hal. III. 623. σοὶ δ' ἤτοι Iliad. V. 809. Aliis in locis plurimis librarii δή τοι scripserunt. Sic apud Hesiodum O. et D. 333. τῷ δή τοι, et 385. αἱ δή τοι legitur. Recte vero priore loco cod. Viteb. τῷ δ' ἤτοι, et altero αἱ δ' ἤτοι quaedam editiones. Eodem modo vitiatus Aratus Phaen. 404. ubi cod. Mosc. τοῦ δ' ἤτοι. Apollonio Rhodio II. 132. Brunckius pro αἱ δή τοι e quatuor codd. restituit αἱ δ' ἤτοι. In Oppiani Hal. I. 213. recte exhibet codex Reg. 1. ἡ δ' ἤτοι. Ibidem 290. et 646. non debebat οἱ δή τοι edi, quum Rittershusii editio veram lectionem suppeditaret. Nec dubito, quin eadem medicina adhibenda sit multis aliis locis. Consistam in his scriptoribus, quorum mentionem feci. Igitur apud Hesiodum Theog. 142. scribe οἱ δ' ἤτοι: ibidem 873. αἱ δ' ἤτοι: sic etiam apud Aratum Phaen. 28. et ibidem 477. τῷ δ' ἤτοι. Porro apud Apollonium Rhodium IV. 279. οἱ δ' ἤτοι: apud Nicandrum Alex. 366. τῷ δ' ἤτοι. Ibidem 378. τῇ δ' ἤτοι codices praebent pro τῷ δ' ἤδη. Ibidem 467. scribe τοῦ δ' ἤτοι. Omnino particulas δή τοι ita suspectas habeo, ut parum absit, quin ubique tollendas putem. Apud Homerum in his locis inveniuntur: Iliad. X. 316. XXII. 12. XXIV. 731. Odyss. XII. 61. XX. 289.

ὃς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης.
οἱ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσιν.
πλαγκτὰς δή τοι τάςγε θεοὶ μάκαρες καλέουσιν.
ὃς δή τοι κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο
μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα.

ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῆς ἐπὶ πείρασι γαίης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαὶ κατέχυντο ἔθειραι
καλῆς ἐκ κεφαλῆς εὐηγενέος τε γενείου,
τοῦ δ' ἤτοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο πότνια Ἠώς,
αὐτὸν δ' αὖτ' ἀτίταλλεν, ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα,
σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε, καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.
ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν στυγερὸν κατὰ γῆρας ἔπειγεν,
οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ', οὐδ' ἀναεῖραι,
ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
τοῦ δ' ἤτοι φωνὴ τρεῖ ἄσπετον, οὐδέ τι κίκυς

Nullus eſt horum locorum, in quo non δ' ἤτοι legi poſſit. Et ſic quidam codd. in eo, qui eſt ex ultimo libro Iliadis. Pro ὅς δή τοι quidem, quod habent etiam Apollonius Rhodius III. 958. IV. 285. Dionyſ. Perieg. 222. 978. Nicander Ther. 366. Alex. 470. ſi nusquam ὅς δ' ἤτοι ſcriptum invenitur, manifeſto id ignorantiae librariorum imputandum eſt, ὅς pro articulo habentium. In his quoque locis, quos attuli, legendum puto ὅς δ' ἤτοι, praeter Apollonii III. 958. ubi ὅς aperte articulus eſt. Ibi quidem ſcribendum videtur ὅς ῥ' ἤτοι, quemadmodum τόν ῥ' ἤτοι eſt apud Homerum Iliad. XVIII. 237. Apud eumdem Apollonium II. 841. καὶ δή τοι in καὶ δ' ἤτοι mutandum videtur. Sed IV. 801. τοὶ in δή τοι, ut interdum apud Homerum quoque, eſt *tibi*. Redeo nunc ad hymni locum, qui huic disputationi anſam dedit. In eo δ' ἤτοι vel ob uſitatam loquutionem ἤτοι εἵως μὲν reponendum erat. Homerus Iliad. XII. 141. οἳ δ' ἤτοι εἵως μέν. Odyſſ. III. 126. ἔνθ' ἤτοι εἵως μέν. Apollonius II. 132. αἳ δ' ἤτοι τείως μέν. IV. 285. ὅς δ' ἤτοι τείως μέν, ut equidem pro ὅς δή τοι ſcribendum puto. Scriptor carminis de lapidibus, quod Orpheo tribuitur, v. 107. οἳ δ' ἤτοι εἵως μέν. Τείως, quod ibi cum Musgravio edidi, ſervandum videtur propter aetatem ſcriptoris, tamquam pro εἵως dictum, vitandi hiatus cauſſa, ut apud Apollonium. Nam εἵως

ἔσϑ', οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
οὐκ ἂν ἔγωγέ σε τοῖον ἐν ἀϑανάτοισιν ἑλοίμην
ἀϑάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδός τε δέμας τε
ζώοις, ἡμέτερός τε πόσις κεκλημένος εἴης,
οὐκ ἂν ἔπειτα μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
νῦν δὲ σὲ μὲν τάχα γῆρας ὁμοίϊον ἀμφικαλύψει
νηλειές, τό τ' ἔπειτα παρίσταται ἀνθρώποισιν,
οὐλόμενον, καματηρόν, ὅ τε στυγέουσι ϑεοί περ.
αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀϑανάτοισι ϑεοῖσιν
ἔσσεται ἤματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,

---

in his locis, quos attuli, praeter locum hymni in Venerem, caret apodoſi: vide etiam Iliad. XIII. 143. XV. 277. XVII. 727. 730. Odyſſ. II. 148. Et omnino ἕως ſaepe ſic dicitur, ut in apodoſi ſit δέ, Iliad. I. 193. Odyſſ. IV. 120. V. 365. et τόφρα δέ, Iliad. X. 507. XI. 411. XV. 539. XVII. 106. Odyſſ. V. 424. Rarius recta apodoſis invenitur, ut in hoc hymni loco, et Odyſſ. XIX. 530. et, ubi τόφρα ſolum ſequitur, Iliad. XVIII. 15. XXI. 602. Odyſſ. XII. 307. et, ubi τείως, Odyſſ. IV. 90.

231. Vide ad v. 226.

238. Vulgo, τοῦ δή τοι φωνὴ ῥεῖ ἄσπετος. Cod. Pariſ. B. τοῦ δ' οὔτι φωνὴ ῥεῖ' ἄσπετος. Matthiae ῥεῖ' eſſe dicit etiam in edd. Flor. Ald. Ceph. Id ſane in Aldinis eſt, ſed Flor. et Ceph. ῥεῖ habent. Quae lectio quocumque modo explicetur, ſententiam praebet ineptam inepteque expreſſam. Quamobrem recepi emendationem meam, cuius iam Ilgenius mentionem fecit, τρεῖ ἄσπετον, ductam ex Iliad. XVII. 332. De δή τοι vide ad v. 226.

242. Cod. Moſc. τοῖος, fortaſſe e τοῖόσδε ἐών, quod Homericum eſt Iliad. III. 46.

246. Vulgo τό γ' ἔπειτα. Dedi τό τ' ἔπειτα e codd. Pariſ. A. C. quod etiam ſine codd. reponendum erat.

οἳ πρὶν ἐμοὺς ὀάρους καὶ μήτιας, ᾗς ποτὲ πάντας
ἀθανάτους συνέμιξα καταθνητῇσι γυναιξίν,
τάρβεσκον· πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα.
νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι στόμα χείσεται ἐξονομῆναι
τοῦτο μετ᾽ ἀθανάτοισιν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
σχέτλιον, οὐκ ὀνομαστόν, ἀπεπλάγχθην δὲ νόοιο,
παῖδα δ᾽ ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην, βροτῷ εὐνηθεῖσα.
τὸν μὲν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῷοι βαθύκολποι,
αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε·
αἵ ῥ᾽ οὔτε θνητοῖς οὔτ᾽ ἀθανάτοισιν ἕπονται·
δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσιν,
καί τε μετ᾽ ἀθανάτοις καλὸν χορὸν ἐῤῥώσαντο.
τῇσι δὲ Σειληνοὶ καὶ ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης
μίσγοντ᾽ ἐν φιλότητι μυχῷ σπείων ἐροέντων.

---

250. Vulgo *αἷς*.

253. Vulgo *στοναχήσεται*. Matthiae *στόμα τλήσεται*, invitis numeris. Recipiendam duxi coniecturam Martini, *στόμα χείσεται*, i. e. *os hiſcet*, quamvis repugnante Ruhnkenio. Nam ſive ſententiam ſpectes, neceſſario hoc dici debuit, ſive facilitatem emendationis, vix poteſt inveniri lenior. Haeſerunt grammatici in illo Odyſſ. XVIII. 17.

οὐδὸς δ᾽ ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται.

Cuius formae cauſſa commenti ſunt verbum *χείω*. Tutior Euſtathii ſententia eſt p. 1835, 15. videri futurum ſingulare eſſe *χείσεται*. Id futurum quidni, ut *χαίνω*, utramque habuerit et capiendi et hiandi ſignificationem?

256. Cod. Moſc. *ζώνην*.

260. Vulgo *θνητοῖς*. Wolfius et Ilgenius *θνητῇς*. Id etiam

τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,
καλαί, τηλεθάουσαι, ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
[ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
ἀθανάτων· τὰς δ' οὔτι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ·]
ἀλλ' ὅτε κεν δὴ μοῖρα παρεστήκῃ θανάτοιο,
ἀζάνεται μὲν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δένδρεα καλά,
φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι,
τῶν δέ θ' ὁμοῦ ψυχὴ λείπει φάος ἠελίοιο.
ταὶ μὲν ἐμὸν θρέψουσι παρὰ σφίσιν υἱὸν ἔχουσαι.
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,
ἄξουσίν τοι δεῦρο θεαὶ δείξουσί τε παῖδα.
[σοὶ δ' ἐγώ, ὄφρα κε ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι, υἱὸν ἄγουσα.]
τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσιν,

Matthiae dedit e codd. Parif. A. B. Quod poetam dicere exiftimant, nec mortalium feminarum nec dearum comites effe nymphas, non modo inutile foret atque ineptum additamentum, fed repugnaret etiam iis, quae ftatim fequuntur. Mirum eft, non animadverfum effe notiffimum Graecifmum, qui in omnibus verbis eft *fequi* fignificantibus. Senfus eft: *quae neque in mortalibus neque in immortalibus numerantur.*

263. Vulgo *τῇσι δὲ Σιληνοί τε καὶ εὔσκοπος. Σειληνοί* Parif. A. C. Delevi *τε*. Vide ad h. Apoll. 36.

273. Vulgo *τῶν δέ χ' ὁμοῦ*, quod non erat tam diu ferendum.

276. Τοὶ pro σοὶ dedi e cod. Mofc.

277. Non adnotavit Matthiae κὲ a criticis additum effe, quod non eft in edd. vulgatis.

γηθήσεις ὁρόων· μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται·
ἄξεις δ' αὐτίκα μιν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
ἢν δέ τις εἴρηταί σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
ἥτις τοὶ φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
τῷ δὲ σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω·
φάσθαι τοι νύμφης καλυκώπιδος ἔκγονον εἶναι,
αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος καταειμένον ὕλῃ.
εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπεύξεαι ἄφρονι θυμῷ,
ἐν φιλότητι μιγῆναι ἐϋστεφάνῳ Κυθερείῃ,
Ζεύς σε χολωσάμενος βαλέει ψολόεντι κεραυνῷ.
εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
ἴσχεο, μηδ' ὀνόμαινε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν.
Ὣς εἰποῦσ' ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.
Χαῖρε θεά, Κύπροιο ἐϋκτιμένης μεδέουσα·
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

---

280. 281. Codd. Parif. tres γηθήσαις et ἄξαις. Tum vulgo αὐτίκα νιν. Hoc quoque pridem mutari debebat.

283. Vulgo ἥτις σοι, male.

284. Vulgo τῷδε.

285. Matthiae emendationem φάσθαι pro vulgato φασὶν recepi.

291. Nefcio qua regula formatum fit, quod vulgo legitur ὀνόμηνε.

IV.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ

Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
αὐτήν, ἠδὲ θύγατρα τανύσφυρον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
ἥρπαξεν, δῶκεν δὲ βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεύς,
νόσφιν Δήμητρος χρυσαόρου ἀγλαοκάρπου,
παίζουσαν κούρῃσι σὺν Ὠκεανοῦ βαθυκόλποις,
ἄνθεά τ' αἰνυμένην, ῥόδα καὶ κρόκον ἠδ' ἴα καλά,
λειμῶν' ἂμ μαλακόν, καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον,
νάρκισσόν θ', ὃν φῦσε δόλον καλυκώπιδι κούρῃ
Γαῖα Διὸς βουλῇσι, χαριζομένη πολυδέκτῃ,
θαυμαστὸν γανόωντα· σέβας δέ τε πᾶσιν ἰδέσθαι
ἀθανάτοις τε θεοῖς ἠδὲ θνητοῖς ἀνθρώποις·
τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης ἑκατὸν κάρα ἐξεπεφύκει·
κηώδει δ' ὀδμῇ πᾶς τ' οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
γαῖά τε πᾶσ' ἐγέλασσε, καὶ ἁλμυρὸν οἶδμα θαλάσσης.

---

4. Duo idonei antiquae venuſtatis arbitri, Ruhnkenius et Wolfius, alter χρυσοθρόνου ſcribendum cenſuit, alter eam emendationem recepit. Alii multiplices doctrinae theſauros recluſerunt, ut codicis lectionem χρυσαόρου defenderent. Equidem ita exiſtimo, χρυσαόρου, niſi id librariorum errore pro χρυσοθρόνου ſcriptum ſit, certe non ab antiquo poeta, ſed ab interpolatore profectum eſſe.

ἣ δ' ἄρα θαμβήσασ' ὠρέξατο χερσὶν ἅμ' ἄμφω
καλὸν ἄθυρμα λαβεῖν· χάνε δὲ χθὼν εὐρυάγυια
Νύσιον ἂμ πεδίον, τῇ ὄρουσεν ἄναξ πολυδέγμων
ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
ἁρπάξας δ' ἀέκουσαν ἐπὶ χρυσέοισιν ὄχοισιν
ἦγ' ὀλοφυρομένην· ἰάχησε δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ,
κεκλομένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον.
οὐδέ τις ἀθανάτων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
ἤκουσεν φωνῆς, οὐδ' ἀγλαόκαρποι ἑταῖραι·
εἰ μὴ Περσαίου θυγάτηρ ἀταλὰ φρονέουσα
ἄϊεν ἐξ ἄντρου, Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος,
Ἠέλιός τε ἄναξ, Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱός,
κούρης κεκλομένης πατέρα Κρονίδην· ὁ δὲ νόσφιν
ἧστο θεῶν ἀπάνευθε πολυλλίστῳ ἐνὶ νηῷ,
δέγμενος ἱερὰ καλὰ παρὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
τὴν δ' ἀεκαζομένην ἦγεν Διὸς ἐννεσίῃσιν
πατροκασίγνητος, πολυσημάντωρ πολυδέγμων,
ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
ὄφρα μὲν οὖν γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
λεῦσσε θεά, καὶ πόντον ἀγάῤῥοον ἰχθυόεντα,
αὐγάς τ' ἠελίου, ἔτι δ' ἤλπετο μητέρα κεδνὴν
ὄψεσθαι καὶ φῦλα θεῶν αἰειγενετάων·

---

22. Legebatur *οὐδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.*

37. Manifeſta lacuna, cuius nullum in codice veſtigium eſt.

40. 41. Legebatur *χαίταις ἀμβροσίαις.*

46. Codex *οὔτ' οἰωνῶν τις τῇ ἐτήτυμος ἄγγελος ἦλθεν.* Brunckii emendationem *οὔτε τις οἰωνῶν οἱ* receperunt editores. At

τόφρα οἱ ἐλπὶς ἔθελγε μέγαν νόον ἀχνυμένης περ.

* * *

ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ· τῆς δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ.
ὀξὺ δέ μιν κραδίην ἄχος ἔλλαβεν, ἀμφὶ δὲ χαίτης
ἀμβροσίης κρήδεμνα δαΐζετο χερσὶ φίλῃσιν·
κυάνεον δὲ κάλυμμα κατ' ἀμφοτέρων βάλετ' ὤμων,
σεύατο δ' ὥστ' οἰωνὸς ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
μαιομένη. τῇ δ' οὔτις ἐτήτυμα μυθήσασθαι
ἤθελεν, οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
οὐδέ οἱ οἰωνῶν τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἦλθεν.
ἐννῆμαρ μὲν ἔπειτα κατὰ χθονὰ [πότνια Δηὼ]
στρωφᾶτ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα,
οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἡδυπότοιο
πάσσατ' ἀκηχεμένη, οὐδὲ χρόα βάλλετο λουτροῖς.
ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη οἱ ἐπήλυθε φαινολὶς ἠώς,
ἤντετό οἱ Ἑκάτη, σέλας ἐν χείρεσσιν ἔχουσα,
καί ῥά οἱ ἀγγελέουσα ἔπος φάτο φώνησέν τε·
Πότνια Δήμητερ, ὡρηφόρε, ἀγλαόδωρε,
τίς θεῶν οὐρανίων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων
ἥρπασε Περσεφόνην, καὶ σὸν φίλον ἤκαχε θυμόν;
φωνῆς γὰρ ἤκουσ', ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,

---

certe οὐδὲ ſcribendum erat. Facilius eſt et ſuavius ad aures, quod ego dedi.

57. Dubites an poeta dederit φωνῆς γὰρ πυθόμην, ut Odyſſ. X. 147. ἐνοπήν τε πυθοίμην. Raro enim γὰρ in caeſura producitur, ut Iliad. II. 39. XVII. 403. XIX. 49. Nec placeret φωνῆς

ὅστις ἔην· σοὶ δ' ὦκα λέγοι νημερτέα πάντα

* * *

Ὣς ἄρ' ἔφη Ἑκάτη· τὴν δ' οὐκ ἠμείβετο μύθῳ
Ῥείης ἠϋκόμου θυγάτηρ, ἀλλ' ὦκα σὺν αὐτῇ
ἤϊξ', αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα.

γάρ ῥ' ἤκουσ'. Nam γάρ ῥα Homerus aut in fine versus ponit, ut Iliad. XIII. 352. XXI. 468. Od. III. 143. VI. 329. aut in medio versu sic, ut, quum ῥὰ non habet elisam vocalem, brevis syllaba sequatur, ut Iliad. I. 113. 236. V. 511. XI. 74. XIII. 554. XIV. 464. XVII. 554. XX. 77. XXI. 299. XXII. 301. Odyss. IV. 366. VIII. 44. 81. XV. 16. XVII. 172. XXI. 44. aut, quum α eliditur, ut duae sequantur breves syllabae, ut Iliad. II. 342. IV. 467. V. 587. XI. 690. XVII. 600. Sic etiam XIV. 30. novissima Wolfii editio exhibet,

πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες,

ubi ῥὰ olim aberat, ut abest XVII. 403.

πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,

ubi alii libri addunt.

58. Codex habet, σοὶ δ' ὦκα λέγω νημερτέα πάντα. Frustra se torserunt in hoc loco critici, maxime in eo consentientes, pro ὦκα scribendum esse ὦνα. Aeschylum quidem pro ἄνασσα dixisse ἄναξ Suidae testimonio scimus. Dixit etiam Pindarus Pyth. XII. 6. Sed quid haec ad hymnum poetae epici, et antiqui, in quo etiam contractio ὦνα offensionem habitura esset? Ne Theocritus quidem πότνι' ἄναξ dixit XVIII. 27. ut quidam voluerunt. In hymno quidem, etiamsi defenderetur ὦνα, alia superesset, nec levis difficultas. Prorsus enim mirum est, ne dicam absurdum, quod Ceres Hecaten, negantem se quidquam scire, sequitur, ita ut temere et casu ad Solem perveniant. Sic demum sequi poterat Hecaten, si haec viam monstrasset. Itaque, prout iam olim indicaveram, lacunae signa posui. Vix enim dubitari potest, quin hoc fere modo poeta scripserit:

σοὶ δ' ὦκα λέγοι νημερτέα πάντα
Ἠέλιος, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.

Ἠέλιον δ' ἵκοντο, θεῶν σκοπὸν ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
στὰν δ' ἵππων προπάροιθε, καὶ εἴρετο δῖα θεάων·
    Ἠέλι' αἴδεσσαί με θέας ὕπερ, εἴ ποτε δή σευ
ἢ ἔπει ἢ ἔργῳ κραδίην καὶ θυμὸν ἴηνα·
κούρην, τὴν ἔτεκον, γλυκερὸν θάλος, εἴδεϊ κυδρήν,

Omiſſae particulae ἂν exempla attuli ad hymn. Apoll. 59. Vide eiusdem hymni v. 64. 253. 272. 274.

64. Codicis lectionem αἴδεσσαί με θέας ὕπερ quo iure ſit mutare liceat, αἴδεσσαί μ' ἐλέησόν τ', alii iudicent. Mihi ſanum videtur θέας ὕπερ, niſi quod Ionice ſcribendum puto θέης. Heſychius, θέαν, ὄψιν, θεωρίαν, ὄμματα. Obteſtamur enim aliquem per ea, quae is potiſſima habet.

66. Levis res eſt, non tamen prorſus negligenda, utrum praeferri debeat, quod in codice eſt, κούρην, τὴν ἔτεκον, an rectius ſcribatur κούρην, ἥν, quod invenitur Iliad. XVI. 56. XVIII. 444. Suſpiceris poeticam formam uſurpari primo ad vitandum hiatum et producendam brevem ſyllabam, ut in his Iliad. I. 125. II. 309.

ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξ ἐπράθομεν, τὰ δέδασται·
σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε·

deinde in initio verſus, cuiusmodi ſunt τοῦ Od. XXI. 79. τῷ I. 17. τὸν Iliad. II. 742. VII. 469. VIII. 304. 493. X. 562. XI. 20. XVI. 146. Od. I. 30. τῶν Iliad. IX. 498. τοὺς XVI. 150. τὴν II. 813. III. 123. IX. 188. 450. X. 266. XI. 625. XIII. 406. 430. XXIII. 142. XXIV. 165. Odyſſ. I. 430. IV. 798. VII. 9. XI. 86. 287. XV. 234. XXI. 29. XXII. 445. XXIV. 331. τῆς Iliad. VIII. 394. τὰς II. 764. 766. XXIV. 325. Od. XXII. 300. τὸ Od. XXI. 32. Sed mira nunc in his inconſtantia eſt. Sic in initio verſus eſt ὃν Iliad. I. 403. V. 137. XI. 832. οἳ III. 187. IV. 378. 534. XII. 197. 199. XIII. 84. οὓς II. 513. III. 128. 235. ᾧ XII. 423. XVI. 757. ᾗ XII. 389. ἣν IX. 426. Odyſſ. II. 31. αἳ Iliad. IX. 504. XII. 133. ἃς VIII. 230. XI. 536. XII. 157. XX. 501. Et ſic etiam in pronomine demonſtrativo, ut οἳ Iliad. II. 525. 788. XXII. 12. αἳ II. 599. XXIV. 731. Neque vero deſunt exempla poeticae formae in medio verſu praeter metri neceſſitatem poſitae, ut Αἰνείας, τὸν Iliad. II. 820. ὄϊς, τὰ XI. 245.

τῆς ἀδινὴν ὄπ' ἄκουσα δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο
ὥςτε βιαζομένης, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πᾶσαν ἐπὶ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
αἰθέρος ἐκ δίης καταδέρκεαι ἀκτίνεσσιν,
νημερτέως μοι ἔνισπε, φίλον τέκος, εἴ που ὄπωπας,
ὅςτις νόσφιν ἐμεῖο λαβὼν ἀέκουσαν ἀνάγκῃ
οἴχεται ἠὲ θεῶν, ἢ καὶ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· τὴν δ' Ὑπεριονίδης ἠμείβετο μύθῳ·
Ῥείης ἠϋκόμου θυγάτηρ, Δήμητερ ἄνασσα,
εἰδήσεις· δὴ γὰρ μέγα ἅζομαι ἠδ' ἐλεαίρω
ἀχνυμένην περὶ παιδὶ τανυσφύρῳ· οὐδέ τις ἄλλος
αἴτιος ἀθανάτων, εἰ μὴ νεφεληγερέτα Ζεύς,

μελίην, τὴν XVI. 143. τιμῶν, τὸν ibidem 460. ἀμφιφορεύς, τὸν XXIII. 92. οἴμης, τῆς Odyſſ. VIII. 74. Πέρσης, τὴν X. 139. ἀπειλάων, τὰς XIII. 126. οὐλήν, τὴν XIX. 393. XXI. 219. XXIII. 74. ἀσχαλόων, τὴν XIX. 534. οἴων, τοὺς XX. 3. ἡμετέρης, τὴν XXIII. 226. Eadem forma praelata eſt in hoc exemplo, Iliad. XVII. 145. λαοῖσι, τοί. Contra interdum communis forma reperitur, ubi metrum poeticam requirebat, ut Iliad. XXIV. 736. 758.

χωόμενος, ᾧ δή που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ.
κεῖσαι, τῷ ἴκελος, ὅν τ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων.

In Odyſſ. XVII. 22. quidem,

ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, ὃν σὺ κελεύεις,

non dubito quin melior ſit codicis Harleiani ſcriptura τόν. Accuratiores ſunt in hoc genere recentiores poetae. Hinc illa ſunt, τόθι, τοῖος, τόσος, τόφρα, τέως, pro ὅθι, οἷος, ὅσος, ὄφρα, ἕως, non uſurpata antiquioribus.

82. Codex γόον, quod mutavi in χόλον, non modo quod hoc aptius eſt, ſed etiam quod verba οὐδέ τί σε χρὴ ſemper apud Homerum praegreſſam orationem repetunt. Iliad. XIX. 67.

νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν.

ὅς μιν ἔδωκ' Ἀΐδῃ θαλερὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
αὐτοκασιγνήτῳ· ὁ δ' ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
ἁρπάξας ἵπποισιν ἄγεν μεγάλα ἰάχουσαν.
ἀλλὰ θεὰ κατάπαυε μέγαν χόλον· οὐδέ τί σε χρὴ
μὰψ αὔτως ἄπληστον ἔχειν χόλον· οὔ τοι ἀεικὴς
γαμβρὸς ἐν ἀθανάτοις πολυσημάντωρ Ἀϊδωνεύς,
αὐτοκασίγνητος καὶ ὁμόσπορος· ἀμφὶ δὲ τιμὴν
ἔλλαχεν, ὡς τὰ πρῶτα διάτριχα δασμὸς ἐτύχθη·
τοῖς μέτα ναιετάει, τῶν ἔλλαχε κοίρανος εἶναι.
  Ὣς εἰπών, ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα, τανύπτεροι ὥστ' οἰωνοί.
τὴν δ' ἄχος αἰνότερον καὶ κύντερον ἵκετο θυμόν.

VII. 209.

ἀφραίνεις Μενέλαε διοτρεφές· οὐδέ τί σε χρὴ
ταύτης ἀφροσύνης.

Vide IX. 492. 613. X. 479. XXIII. 478. Odyſſ. I. 295. II. 369. IV. 492. X. 380. XV. 392. XVIII. 17. XIX. 118. hymn. Merc. 407. 491. Qui loci omnes apertius tectius repetitionem continent ante dictorum vel cogitatorum. Hinc interdum, omiſſa repetitione, ſimpliciter dici videmus *οὐδέ τί σε χρή*: Iliad. XVI. 721. XIX. 420. XX. 133. Odyſſ. XIX. 500.

83. Codex *οὔτοι*. Recte Ilgenius cum Voſſio *οὔ τοι*. Sic *οὔ οἱ ἀεικὲς* eſt Iliad. XV. 496. XIX. 124. Etiam IX. 70. legendum, *ἔοικέ τοι, οὔ τοι ἀεικές*, non *οὔτοι*.

87. Codex, *τοῖς μετὰ ναίεται τῶν ἔλλαχε κοίρανος εἶναι*. Ego in eamdem emendationem incideram, quae facta eſt et recepta ab Ilgenio,

τοῖς μέτα ναιετάει, τῶν ἔλλαχε κοίρανος εἶναι.

i. e. *οἷς μέτα ναιετάει*. De omiſſione copulae ſatis dictum ad h. Ven. 177. Damnavit verſum Matthiae, et lacunae ſignum addidit, alium meliorem verſum excidiſſe ratus.

χωσαμένη δὴ ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
νοσφισθεῖσα θεῶν ἀγορὴν καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
ᾤχετ' ἐπ' ἀνθρώπων πόλιας καὶ πίονα ἔργα,
εἶδος ἀμαλδύνουσα πολὺν χρόνον· οὐδέ τις ἀνδρῶν
εἰσορόων γίγνωσκε βαθυζώνων τε γυναικῶν,
πρίν γ' ὅτε δὴ Κελεοῖο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
ὃς τότ' Ἐλευσῖνος θυοέσσης κοίρανος ἦεν.
ἕζετο δ' ἐγγὺς ὁδοῖο, φίλον τετιημένη ἦτορ,

* * *

Παρθενίῳ φρέατι, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
ἐν σκιῇ, αὐτὰρ ὕπερθε πεφύκει θάμνος ἐλαίης,
γρηῒ παλαιγενέϊ ἐναλίγκιος, ἥ τε τόκοιο

---

99. Codex *Παρθενίῳ φρέατι.* Wolfius edidit *πὰρ θείῳ φρέατι.* His verbis si usus esset poeta, scripsisset *θείῳ πὰρ φρέατι.* Haec enim sollemnis positura verborum est, ubi per metrum licet. Iliad. VII. 135.

Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.

Sic *χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων, ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς, καλῆς ἐκ κεφαλῆς, κρουνῶν ἐκ μεγάλων.* Quod si quando aliter verba collocantur, non fit hoc temere: ut Iliad. IX. 566.

ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος.

Non dixit *μητέρος ἐξ ἀρέων*, quod genitivus *μητέρος* propius est quarti quintique pedis. Odyss. IV. 627. XVII. 169.

ἐν τύκτῳ δαπέδῳ,

quod aut *τύκτῳ ἐν δαπέδῳ* hiatum, aut *τύκτῳ ἐνὶ δαπέδῳ* duriorem productionem habiturum fuisset. Sed redeo ad codicis lectionem *Παρθενίῳ φρέατι*, quae merito suspecta est Ilgenio propter omissam particulam *παρά*. Qui futilem esse hanc rationem pronunciavit, quippe intelligi posse *ἐπί*, quod saepe omittatur, is vellem vel unum exemplum huius omissionis attulisset: tale autem exemplum requiro, quod huic simile sit. Equidem poetam sic ferme scripsisse puto :

εἴργηται, δώρων τε φιλοστεφάνου Ἀφροδίτης,
οἷαί τε τροφοὶ εἰσὶ θεμιστοπόλων βασιλήων
παίδων, καὶ ταμίαι κατὰ δώματα ἠχήεντα.
τὴν δὲ ἴδον Κελεοῖο Ἐλευσινίδαο θύγατρες,
ἐρχόμεναι μεθ' ὕδωρ εὐήρυτον, ὄφρα φέροιεν
κάλπισι χαλκείῃσι φίλα πρὸς δώματα πατρός,
[τέσσαρες, ὥςτε θεαί, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι,
Καλλιδίκη καὶ Κλεισιδίκη Δημώ τ' ἐρόεσσα,
Καλλιθόη θ', ἣ τῶν προγενεστάτη ἦεν ἁπασέων·]
οὐδ' ἔγνων· χαλεποὶ δὲ θεοὶ θνητοῖσιν ὁρᾶσθαι·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμεναι ἔπεα πτερόεντα προςηύδων·
Τίς; πόθεν ἐσσὶ γρηῦ παλαιγενέων ἀνθρώπων;

ἕζετο δ' ἐγγὺς ὁδοῖο, φίλον τετιημένη ἦτορ,
— — — ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ,
Παρθενίῳ φρέατι.

Quare lacunae ſigna poſui.

103. Wolfius, Ilgenius, Matthiae *οἷαι δὴ τροφοὶ εἰσί.* Saltem monendus erat lector, in codice eſſe *οἷαί τε.* Dixi iam alibi hanc veram lectionem eſſe, allatis Iliad. VII. 208. Odyſſ. XIII. 223. XIX. 233. aliud autem eſſe *οἷαι δή*, ut Iliad. XIII. 633. XVII. 587. XXI. 57. XXIV. 376. Odyſſ. I. 32. Particula *τὲ* hic et in multis aliis loquutionibus ſimilem poteſtatem habet, ut *ἄν*, ſed aliquanto leniorem, quae interdum Latine per *forte* et *fortaſſe*, ſaepius Germanice per *etwa* et *wohl* exprimi poteſt.

107. Matthiae hic et v. 180. repoſuit *φίλου πρὸς δώματα πατρός*, quod Odyſſ. XIX. 458. legatur, *αἶψα δ' ἵκοντο φίλου πρὸς δώματα πατρός.* Quis vero diiudicet, utrum iſte Odyſſeae locus hos, qui ſunt in hymno, an, quod probabilius eſt, hi illum mutari poſtulent? Certe fieri potuit, ut hymni ſcriptor in Odyſſea ſcriptum inveniret *φίλα πρὸς δώματα πατρός.* Vide ad hymn. Apoll. 507. Et ſimiliter Odyſſ. XVIII. 420. *τοῦ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.*

τίπτε δὲ νόσφι πόληος ἀπέστιχες, οὐδὲ δόμοισιν
πιλνᾷ, ἔνθα γυναῖκες ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα
τήλικαι, ὡς σύ περ ὧδε, καὶ ὁπλότεραι γεγάασιν,
αἵ κέ σε φίλωνται ἠμὲν ἔπει, ἠδὲ καὶ ἔργῳ;
Ὣς ἔφαν· ἡ δ' ἐπέεσσιν ἀμείβετο πότνα θεάων·
Τέκνα φίλ', αἵτινές ἐστε γυναικῶν θηλυτεράων,
χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν μυθήσομαι· οὔτοι ἀεικὲς
ὑμῖν εἰρομένῃσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.

---

115. Vossii emendationem πίλνασαι receperunt Wolfius et Ilgenius. Mireris Ruhnkenium, qui quum πίλνασαι magis Homericum esse iudicaret, codicis lectionem πιλνᾷς videtur ferendam putasse. Hesiodi exemplo O. et D. 510. non hic esse πιλνᾷς legendum efficitur. Ego πιλνᾷ scripsi, leniore emendatione, et, ut opinor, veriore. Nam, ut δύνασαι et παρίστασαι dicatur, inde non potest colligi poetam πίλνασαι dicturum fuisse. Videntur enim terminationem ᾳ secundae personae passivi verbi praetulisse, si utraque verbi forma, et αω et αμαι, in usu esset. Iliad. XIV. 198.

δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους.

118. Codex ὣς ἔφαθ'. Recte Vossius ὣς ἔφαν. Vide Iliad. III. 161. 302. 324. VII. 181. 206. X. 295. Odyss. IX. 413. X. 422. 475. XVII. 488. XVIII. 74. 116. XXI. 404.

120. Codex οὔτι ἀεικές. Fonteinius οὔτοι ἀεικές, quod recepi. Iliad. II. 361.

οὔτοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅττι κεν εἴπω.

III. 65.

οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

XIII. 811.

οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονες εἰμέν.

XVII. 175.

οὔτοι ἔγων ἔῤῥιγα μάχην.

122. Ruhnkenius emendabat Δωρίς, Fonteinius Δηώ, Brunckius, quem sequuti sunt Wolfius, Ilgenius, Matthiae, Δὼς μὲν ἐμοί γ'. Eadem probabilitate etiam Δωὶς vel Δωὰς legi posset.

Δὼς ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστί· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ.
νῦν αὖτε Κρήτηθεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης
ἤλυθον οὐκ ἐθέλουσα, βίῃ δ' ἀέκουσαν ἀνάγκῃ
ἄνδρες ληϊστῆρες ἀπήγαγον· οἳ μὲν ἔπειτα
νηῒ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθα γυναῖκες
ἠπείρου ἐπέβησαν ἀολλέες, ἠδὲ καὶ αὐτοί·

* * *

δεῖπνον ἐπηρτύνοντο παρὰ πρυμνήσια νηός·

---

123. Codex νῦν αὖτε. Non debuit recipi Ruhnkenii emendatio νῦν δ' αὖτε. Nam αὖτε pro δὲ poſitum, ut v. 137. Odyſſ. XXII, 5. ne plura exempla congeram,

οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔπω τις βάλεν ἀνήρ,
εἴσομαι, αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.

Τύχωμι hic pro τύχοιμι ſcribendum videtur, pariterque Iliad. VII. 243. quem locum ſpectavit Euſtathius p. 1279, 48. Sic ἵκωμι Iliad. IX. 414. ἴδωμι XVIII. 63. XXII. 450. ἀγάγωμι XXIV. 717. de quo loco dixi in libro de emend. rat. Gr. gramm. p. 263. κτείνωμι Odyſſ. XIX. 490. Caeterum non poſſum quin afferam Mitſcherlichii verba, *mox v.* 123. τὸ δὲ τοῖς νῦν αὖτε *interſerui*, tamquam memorabile exemplum Graeci articuli cum verbis Latinis conſtructi. Quis credat, τὸ et τοῖς verba eſſe Mitſcherlichii? Optandum eſt, ut tandem deſinant philologi Graeco articulo uti, quum Latine ſcribunt: quod adeo eſt barbarum, ut nihil aeque barbarum apud medii aevi ſcriptores inveniri poſſit. Deſinerent, ſi quis Germanico vel Anglico vel Gallico articulo ſic adhibendo luderet.

127. Poſt hunc verſum lacunae ſigna poſui. Non enim ita rem narrare potuit poeta: *ibi mulieres egreſſae ſunt e navi, et ipſi quoque coenam appararunt:* ſed ipſos nautas dixiſſet navem reliquiſſe, antequam cibum caperent, ut Odyſſ. IX. 85. X. 56. XV. 498. Quod ſi verba ἠδὲ καὶ αὐτοὶ neceſſario ad praecedentia pertinent, aut δεῖπνον δ' ἠρτύνοντο ſcripſerit poeta neceſſe eſt, aut verſum adiecerit alium, qui nunc abeſt. Haec poſtrema ratio praeferenda erat.

ἀλλ' ἐμοὶ οὐ δόρποιο μελίφρονος ἤρατο θυμός·
λάθρῃ δ' ὁρμηθεῖσα δι' ἠπείροιο μελαίνης,
φεῦγον ὑπερφιάλους σημάντορας, ὄφρα κε μή με
ἀπριάτην περάσαντες ἐμῆς ἀποναίατο τιμῆς.
οὕτω δεῦρ' ἱκόμην ἀλαλημένη, οὐδέ τι οἶδα,
ἥτις δὴ γαῖ' ἐστὶ καὶ οἵτινες ἐγγεγάασιν.
ἀλλ' ὑμῖν μὲν πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
δοῖεν κουριδίους ἄνδρας, καὶ τέκνα τεκέσθαι,
ὡς ἐθέλουσι τοκῆες· ἐμ' αὖτ' οἰκτείρατε κοῦραι
προφρονέως, φίλα τέκνα, τέως πρὸς δώμαθ' ἵκωμαι

---

137. Codex ἐμὲ δ' αὖτ'. Ruhnkenius et Wolſius ex optima Fonteinii emendatione ἐμ' αὖτ'. Vide ad v. 123. Codicis ſcripturam ſervavit Matthiae, contrahi putans τοκῆες in duas ſyllabas, ut in Heſiodi verſu O. et D. 263.

ταῦτα φυλασσόμενοι βασιλῆες ἰθύνετε μύθους.

At hic verſus, ſi quisquam in Heſiodi carminibus, corruptus eſt, neque in exemplum trahi poteſt. Cod. Viteb. cum aliis libris βασιλῆες ἰθύνετε δίκας habet. Ne quis autem βασιλεῖς ſcribendum putet e v. 248.

ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοί,

operae pretium erit attuliſſe eiusdem codicis lectionem:

ὑμεῖς δὲ βασιλεῖς καταφράζεσθαι καὶ αὐτοί,

quae facit ut ſuſpicer veram lectionem eſſe,

ὑμεῖς δ', ὦ βασιλῆες, ἐπιφράζεσθε καὶ αὐτοί.

138. Τέως vitandi hiatus cauſſa pro ἕως recentioris uſus eſt: vide ad hymn. Ven. 226. Adde Apoll. Rhod. IV. 821. 1617. ubi Brunckius parum accurate hunc uſum apud quosvis poetas inveniri dicit. Apud Homerum Od. XII. 327. pro οἱ δὲ ἕως praetulerim cum H. Stephano in Theſ. T. IV. p. 827. F. lectionem οἱ δ' εἵως, quam quum alii libri habent, tum codex Harleianus.

140. 144. Si poeta, qui hos verſus fecit, ϝέργον cum littera Aeolica pronunciaſſet, facile potuiſſet v. 144. κὲ omittere, hic autem ſcribere,

ἀνέρος ἠδὲ γυναικός, ἵνα σφίσιν ἐργάζωμαι
πρόφρων, οἷα γυναικὸς ἀφήλικος ἔργα τέτυκται.
καί κεν παῖδα νεογνὸν ἐν ἀγκοίνῃσιν ἔχουσα
καλὰ τιθηνοίμην, καὶ δώματα τηρήσαιμι·
καί κε λέχος στορέσαιμι μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
δεσπόσυνον· καί κ' ἔργα διδασκήσαιμι γυναῖκας.
  Φῆ ῥα θεά· τὴν δ' αὐτίκ' ἀμείβετο παρθένος ἀδμής,
[Καλλιδίκη,] Κελεοῖο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη·
  Μαῖα, θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀχνύμενοί περ ἀνάγκῃ
τετλάμεν ἄνθρωποι· δὴ γὰρ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.

ἵνα σφίσιν ἐργάζωμαι
πρόφρων ἔργα γυναικὸς ἀφήλικος, οἷα τέτυκται.

Odyss. XXIV. 122.

καὶ ἀτρεκέως καταλέξω
ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.

148. Codex hic et infra v. 217. *τέτλαμεν.* Brunckius audacius corrigebat, *θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀχνυμένοις περ ἀνάγκη τετλάμεν ἀνθρώποις.* Non negaverim codicis lectionem defendi posse. Et Odyss. XX. 311. in edd. Flor. Rom. aliisque et apud Eustathium p. 1892, 21. legitur,

ἀλλ' ἔμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες.

Ex eodemque loco videtur *τέτλαμεν* apud Etymol. M. esse p. 754, 3. Quamquam similes locos consideranti Odyss. I. 288. III. 209. VI. 190. XIII. 307. XVII. 275. non modo in Odysseae XX. 311. recte nunc *τετλάμεν* legi, sed sic etiam in utroque hymni loco scribendum videbitur. Locorum, quos commemoravi, eum, qui simillimus est, adscripsi, Od. VI. 188.

Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ·
καί που σοὶ τάδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.

Hoc ipso loco usus Ilgenius in hymno *τετλάμεν* reposuit, is infinitivus ut esset imperativi loco. Quod sane verum est, modo ne putasset pro imperativo tertiae personae positum. Dure enim

ταῦτα δέ τοι σαφέως ὑποθήσομαι, ἠδ' ὀνομήνω
ἀνέρας, οἷσιν ἔπεστι μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς,
δήμου τε προὔχουσιν, ἰδὲ κρήδεμνα πόληος
εἰρύαται βουλῇσι καὶ ἰθείῃσι δίκῃσιν,
ἡμὲν Τριπτολέμου πυκιμήδεος, ἠδὲ Διόκλου,
ἠδὲ Πολυξείνου, καὶ ἀμύμονος Εὐμόλποιο,
καὶ Δολιχοῦ, καὶ πατρὸς ἀγήνορος ἡμετέροιο.

---

et inſolenter ſic loqueretur, qui ipſe in his eſt, de quibus loquitur. Eſt iſte infinitivus pro imperativo primae perſonae et in hymno et Odyſſ. XX. 311. ut Iliad. XIX. 140.

δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν.

153. Codex ἡ μέν. Quod movit Ruhnkenium, ut deinde ἠδὲ in ἡ δὲ mutaret, οἰκία vel στέγη intelligens. Miror hanc ellipſin ſummo viro placere potuiſſe. Schneiderus ingenioſe verſus in hunc ordinem redigebat:

τῶν πάντων ἄλοχοι κατὰ δώματα πορσαίνουσιν,
ἡ μὲν Τριπτολέμου πυκιμήδεος, ἡ δὲ Διόκλου,

et reliqua. Et ſic edidit Matthiae, repoſito tamen ἡμέν, et ſervato ἠδέ. Equidem, praeter ἡμέν, nihil mutandum eſſe putavi, quum codicis lectio commode defendi poſſit. Summa eſt Homerici ſermonis negligentia in mutanda conſtructione. Ac genitivi Τριπτολέμου, Διόκλου, et reliqui inde orti ſunt, quod poeta eos ad verba οἷσιν ἔπεστι μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς referebat, tamquam ſi dixiſſet ὧν ἐστὶ κράτος ἐνθάδε τιμῆς. Odyſſ. IX. 256.

ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
δεισάντων φθόγγον τε βαρύν, αὐτόν τε πέλωρον.

Iliad. VI. 395.

Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος,
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,

veluti ſi ante dixiſſet, ἣν ἐγείνατο Ἠετίων. II. 229.

ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου, υἷος ἄποινα,
ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι;

τῶν πάντων ἄλοχοι κατὰ δώματα πορσαίνουσιν,
τάων οὐκ ἄν τίς σε κατὰ πρώτιστον ὀπωπήν,
εἶδος ἀτιμήσασα, δόμων ἀπονοσφίσσειεν,
ἀλλά σε δέξονται· δὴ γὰρ θεοείκελός ἐσσι.
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἵνα πρὸς δώματα πατρὸς
ἔλθωμεν, καὶ μητρὶ βαθυζώνῳ Μετανείρῃ
εἴπωμεν τάδε πάντα διαμπερές, αἴ κέ σ' ἀνώγῃ

X. 544.

εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
ὅππως τούσδ' ἵππους λάβετον καταδύντες ὅμιλον
Τρώων; ἤ τίς σφως πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας;
αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.

Disserit quaedam huc pertinentia Eustathius p. 236. et 649, 33. Operae pretium faceret, qui Homerici sermonis negligentiam diligentius persequeretur. Vt in casibus nominum, ita etiam in modis verborum saepe sibi aliquid indulget. Iliad. III. 79.

τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
ἰοῖσίν τε τιτυσκόμενοι, λάεσσί τ' ἔβαλλον.

Odyss. XVI. 5.

νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
σαίνοντάς τε κύνας, πέρι τε κτύπος ἦλθε ποδοῖϊν.

XIX. 367.

ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδως, ἀρώμενος ἕως ἵκοιο
γῆράς τε λιπαρόν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν.

Vide etiam XXII. 38—40. Sic saepius verba, quae praecedentibus adiecta sunt, cum sequentibus, tamquam si non referrentur ad praegressa, construi videmus: ut Iliad. XV. 367.

ὣς οἳ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσιν
χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος

Vide similem locum ad h. Merc. 288.

160. Codex εἰ δὲ θέλεις. Vide ad h. Apoll. 46.

ἡμετερόνδ' ἰέναι, μηδ' ἄλλων δώματ' ἐρευνᾷν.
τηλύγετος δέ οἱ υἱὸς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ
ὀψίγονος τρέφεται, πολυεύχετος, ἀσπάσιός τε.
εἰ τόν γ' ἐκθρέψαιο καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
ῥεῖά κέ τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἄπο θρεπτήρια δοίη.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δ' ἐπένευσε καρήατι· ταὶ δὲ φαεινὰ
πλησάμεναι ὕδατος φέρον ἄγγεα κυδιάουσαι.
ῥίμφα δὲ πατρὸς ἵκοντο μέγαν δόμον, ὦκα δὲ μητρὶ
ἔννεπον, ὡς εἶδόν τε καὶ ἔκλυον· ἡ δὲ μάλ' ὦκα
ἐλθούσας ἐκέλευε καλεῖν ἐπ' ἀπείρονι μισθῷ.
αἳ δ' ὥςτ' ἢ ἔλαφοι ἢ πόρτιες εἴαρος ὥρῃ
ἅλλοντ' ἂν λειμῶνα, κορεσσάμεναι φρένα φορβῇ,
ὣς αἳ ἐπισχόμεναι ἑανῶν πτύχας ἱμεροέντων
ἤϊξαν κοίλην κατ' ἀμαξιτόν· ἀμφὶ δὲ χαῖται
ὤμοις ἀΐσσοντο κροκηΐῳ ἄνθει ὁμοῖαι.
τέτμον δ' ἐγγὺς ὁδοῦ κυδρὴν θεόν, ἔνθα πάρος περ
κάλλιπον· αὐτὰρ ἔπειτα φίλα πρὸς δώματα πατρὸς
ἡγεῦνθ'· ἡ δ' ἄρ' ὄπισθε, φίλον τετιημένη ἦτορ,

---

172. Non debebat recipi Ruhnkenii coniectura ὅσσ' εἶδον, quod epicus poeta dicturus fuiſſet ὅσσα ἴδον. Recte vero codex ὡς εἶδον. Attulit ſimilia quaedam Mitſcherlichius ad v. 137. Adde Odyſſ. XVII. 343.

ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο,
καὶ κρέα, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι.

175. Non memini alibi apud Homerum in hac loquutione additum φρένα, licet multa apud eum ſimilia ſint. Sed paene ad verbum Lucretius I. 260.

στεῖχε, κατακρῆθεν κεκαλυμμένη· ἀμφὶ δὲ πέπλος
κυάνεος ῥαδινοῖσι θεᾶς ἐλελίζετο ποσσίν.
αἶψα δὲ δώμαθ᾽ ἵκοντο διοτρεφέος Κελεοῖο,
βὰν δὲ δι᾽ αἰθούσης, ἔνθα σφίσι πότνια μήτηρ
ἧστο παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
παῖδ᾽ ὑπὸ κόλπῳ ἔχουσα, νέον θάλος· αἳ δὲ παρ᾽ αὐτὴν
ἔδραμον· ἣ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπ᾽ οὐδὸν ἔβη ποσί, καί ῥα μελάθρου
κῦρε κάρη, πλῆσεν δὲ θύρας σέλαος θείοιο.
τὴν δ᾽ αἰδώς τε σέβας τε ἰδὲ χλωρὸν δέος εἷλεν·
εἶξε δέ οἱ κλισμοῖο καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγεν.
ἀλλ᾽ οὐ Δημήτηρ ὡρηφόρος ἀγλαόδωρος
ἤθελεν ἑδριάασθαι ἐπὶ κλισμοῖο φαεινοῦ,
ἀλλ᾽ ἀκέουσα ἔμιμνε, κάτ᾽ ὄμματα καλὰ βαλοῦσα,
πρίν γ᾽ ὅτε δή οἱ ἔθηκεν Ἰάμβη κέδν᾽ εἰδυῖα
πηκτὸν ἕδος, καθύπερθε δ᾽ ἐπ᾽ ἀργύφεον βάλε κῶας.
ἔνθα καθεζομένη προκατέσχετο χερσὶ καλύπτρην·
δηρὸν δ᾽ ἄφθογγος τετιημένη ἧστ᾽ ἐπὶ δίφρου,
οὐδέ τιν᾽ οὔτ᾽ ἔπεϊ προσπτύσσετο, οὔτε τι ἔργῳ,
ἀλλ᾽ ἀγέλαστος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,

---

hinc nova proles
artubus infirmis teneras lafciva per herbas
ludit, lacte mero menteis percuffa novellas.

179. Codicis lectionem θεὰν in θεὸν mutavi, ut v. 1. melioribus numeris: vide ad Orph. p. 729. feq. Et κυδρὴν θεὸν in eodem verfus loco eft v. 292.

180. Vide ad v. 107.

183. Male fervarunt editores hic et v. 279. codicis lectionem θεῆς. Sic etiam corrige θεὴν apud Nicandrum Ther. 487.

ἧστο, πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός,
[πρίν γ' ὅτε δὴ χλεύῃς μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδυῖα
πολλὰ παρασκώπτουσ' ἐτρέψατο, πότνιαν, ἁγνήν,
μειδῆσαι, γελάσαι τε, καὶ ἵλαον σχεῖν θυμόν·
ἣ δή οἱ καὶ ἔπειτα μεθύστερον εὔαδεν ὀργαῖς.]
τῇ δὲ δέπας Μετάνειρα δίδου μελιηδέος οἴνου
πλήσασ'· ἣ δ' ἀνένευσ'· οὐ γὰρ θεμιτόν οἱ ἔφασκεν
πίνειν οἶνον ἐρυθρόν· ἄνωγε δ' ἄρ' ἄλφι καὶ ὕδωρ
δοῦναι μίξασαν πιέμεν γλήχωνι τερείνῃ.
ἣ δὲ κυκεῶ τεύξασα θεᾷ πόρεν, ὡς ἐκέλευεν·
δεξαμένη δ' ὁσίης ἕνεκεν [πολυπότνια Δηώ·]
τῇσι δὲ μύθων ἦρχεν ἐΰζωνος Μετάνειρα·
Χαῖρε γύναι, ἐπεὶ οὔ σε κακῶν ἄπ' ἔολπα τοκήων
ἔμμεναι, ἀλλ' ἀγαθῶν· ἔπι τοι πρέπει ὄμμασιν αἰδὼς

---

207. Codex θέμιτόν τοι. Vide ad Orph. p. 780.

211. Ἐπέβη alii, recte forſitan, e Voſſii emendatione. Codex ἕνεκεν. Parum feliciter hunc locum tentavit Val. Slothouwer in Actis Soc. Traiect. T. III. p. 134.

217. Vide ad v. 148.

221. Codex εἰ τόν γε θρέψαιο. Reponenda erat lectio verſus 166.

222. Codex ἦ ῥά κε τίς σε. Iam alio loco monui, reponendum eſſe ῥεῖά κε τίς σε e v. 167. Nec puto hac de re dubitaturum eſſe, qui Homeri uſum reſpiciat.

223. Commendabili coniectura Matthiae ſcribendum putat δοίη, ut v. 168. quod alumni, non parentes, perſolverint θρεπτήρια. Et paene e Ruhnkenii nota ad v. 168. δοίη colligas in codice eſſe, niſi tacuiſſet Mitſcherlichius. Nihil tamen mutare auſim, quum dubitari nequeat, quin parentes nutricibus mercedem dederint. Et de hoc quidem loco dubitationem eximunt illa v. 172.

καὶ χάρις, ὥςεί πέρ τε θεμιστοπόλων βασιλήων.
ἀλλὰ θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀχνύμενοί περ ἀνάγκῃ
τετλάμεν ἄνθρωποι· ἔπι γὰρ ζυγὸς αὐχένι κεῖται.
νῦν δ' ἐπεὶ ἵκεο δεῦρο, παρέσσεται, ὅσσα τ' ἐμοί περ.
παῖδα δέ μοι τρέφε τόνδε, τὸν ὀψίγονον καὶ ἄελπτον
ὤπασαν ἀθάνατοι, πολυάρητος δέ μοι ἐστίν.
εἰ τόν γ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
ῥεῖά κέ τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτεράων
ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἄπο θρεπτήρια δοίην.
Τὴν δ' αὖτε προςέειπεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ·
Καὶ σὺ, γύναι, μάλα χαῖρε, θεοί δέ τοι ἐσθλὰ πόροιεν.
παῖδα δέ τοι πρόφρων ὑποδέξομαι, ὥς με κελεύεις,
θρέψω· κοὔ μιν ἔολπα κακοφραδίῃσι τιθήνης
οὔτ' ἄρ' ἐπηλυσίη δηλήσεται, οὔθ' ὑποταμνόν.

ἡ δὲ μάλ' ὦκα
ἐλθούσας ἐκέλευε καλεῖν ἐπ' ἀπείρονι μισθῷ.

Similiter τροφεῖα, quo nomine Attice dicunt θρεπτήρια, (vid. Valckenar. ad Eurip. Phoen. 44.) diis offerebantur a parentibus. Euripides Electra v. 629.

Π. νύμφαις ἐπόρσυν' ἔροτιν, ὡς ἔδοξ' ἐμοί.
Ο. τροφεῖα παίδων, ἢ πρὸ μέλλοντος τόκου;

227. Codex θρέψω· κὄ μιν. Mitſcherlichius, Ilgenius, Matthiae, e Voſſii coniectura, θρέψω τ'. ὄ μιν dederunt. Nec θρέψω τ' ita nude poſitum in initio verſus placet, et minus etiam omiſſio copulae in ſequentibus verbis. Suſpicabar aliquando totum illud θρέψω ex adnotatione ortum eſſe, qua ὑποδέξομαι explicaretur, et poetam ſcripſiſſe:

οὐδέ τί πώ μιν ἔολπα κακοφραδίῃσι τιθήνης.

Sed multo lenius emendari locus poteſt:

παῖδα δέ τοι πρόφρων ὑποδέξομαι, ὥς με κελεύεις,
θρέψαι·

οἶδα γὰρ ἀντίτομον μέγα φέρτερον ὑλοτόμοιο,
οἶδα δ' ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἐσθλὸν ἐρυσμόν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, θυώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
χερσίν τ' ἀθανάτῃσι· γεγήθει δὲ φρένα μήτηρ.
ὣς ἣ μὲν Κελεοῖο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
Δημοφόωνθ', ὃν ἔτικτεν ἐΰζωνος Μετάνειρα,
ἔτρεφεν ἐν μεγάροις· ὃ δ' ἀέξετο δαίμονι ἶσος,
οὔτ' οὖν σῖτον ἔδων, οὐ θησάμενος *
* * * Δημήτηρ
χρίεσκ' ἀμβροσίῃ, ὡσεὶ θεοῦ ἐκγεγαῶτα,
ἡδὺ καταπνείουσα καὶ ἐν κόλποισιν ἔχουσα·
νύκτας δὲ κρύπτεσκε πυρὸς μένει, ἠΰτε δαλόν,
λάθρα φίλων γονέων· τοῖς δὲ μέγα θαῦμα τέτυκτο,
ὡς προθαλὴς τελέθεσκε, θεοῖσι δὲ ἄντα ἐῴκει.

Hesiodus Theog. 479.

τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη,
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ, τραφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε.

Δέχεσθαι proprie dici de nutricibus, quae pueros nutriendos suscipiunt, docuit Abreschius Animadv. ad Aesch. lib. II. p. 474. Κὼ ferri fortasse poterit, ut κἀγώ, κἀκεῖνος. Quamquam hic satis fuisset omissa negatione καὶ dicere. Vox κακοφραδίη, omissa ab H. Stephano et Dan. Scotto, occurrit apud Nicandrum Ther. 348. Homericum est κακοῤῥαφίη, Iliad. XV. 16. Odyss. II. 236. XII. 26.

236. Codex: οὐ θησάμενος. Δημήτηρ χρίεσκ' ἀμβροσίῃ. Duram orationem emollire conatus novissimus editor, insigni audacia ἣ δ' ἦμαρ scripsit pro Δημήτηρ. Non satis est, sex pedes habere hexametrum. Recte vero Mitscherlichius censuit duos versus in unum coaluisse. Simile exemplum praebent codd. Paris. in hymno Veneris 136. 137. Et fortasse fuerat hic, οὐ θησάμενος γάλα

καί κέν μιν ποίησεν ἀγήρων τ' ἀθάνατόν τε,
εἰ μὴ ἄρ' ἀφραδίῃσιν ἐΰζωνος Μετάνειρα,
νύκτ' ἐπιτηρήσασα, θυώδεος ἐκ θαλάμοιο
σκέψατο· κώκυσεν δὲ καὶ ἄμφω πλήξατο μηρώ,
δείσασ' ᾧ περὶ παιδί, καὶ ἀάσθη μέγα θυμῷ·
καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προςηύδα·

Τέκνον Δημοφόων, ξείνη σε πυρὶ ἐνὶ πολλῷ
κρύπτει, ἐμοὶ δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ τίθησιν.

Ὣς φάτ' ὀδυρομένη· τῆς δ' ἄϊε δῖα θεάων.
τῇ δὲ χολωσαμένη καλλιστέφανος Δημήτηρ
παῖδα φίλον, τὸν ἄελπτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν,
χείρεσσ' ἀθανάτῃσιν ἀπὸ ἕο θῆκε πέδονδε,
ἐξανελοῦσα πυρός, θυμῷ κοτέσασα μάλ' αἰνῶς·
καί ῥ' ἄμυδις προςέειπεν ἐΰζωνον Μετάνειραν·

μητρός, ut facile litterarum ſimilitudo oculos librarii ad ſequentem verſum abduceret. Propterea lacunae ſigna appoſui.

240. Codex θαῦμ' ἐτέτυκτο. Repoſui, quod magis Homericum eſt, θαῦμα τέτυκτο. Et ſic Ariſtarchus Iliad. XVIII. 549.

248. Non eſt veriſimile poetam ξείνη σε πυρὶ ἐνὶ πολλῷ cum prava caeſura in quarto pede, et productione minime grata dediſſe. Scripſerat ille, ſi quid video,

τέκνον Δημοφόων, ξείνη σ' ἤδ' ἐν πυρὶ πολλῷ.

Sic ἐν πυρὶ πολλῷ in fine verſus eſt Odyſſ. XII. 237. et πυρὶ πολλῷ Iliad. XXI. 362. Sic ἐν πυρὶ κηλέῳ Iliad. XVIII. 346. Odyſſ. VIII. 435. IX. 328. et πυρὶ κηλέῳ Iliad. VIII. 235. XXII. 374. 512. Ac ſaepe Homerus ἐν πυρί, numquam πυρὶ ἔνι, dicit.

254. Magis Homericum fortaſſe eſſet κοτέουσα, ut Iliad. XXIII. 391. et apud Apollon. Rhod. IV. 1672. Non recordor nunc, me κοτέσαι invenire media correpta.

Νήϊδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμονες οὔτ' ἀγαθοῖο
αἶσαν ἐπερχομένου προγνώμεναι, οὔτε κακοῖο.
καὶ σὺ γὰρ ἀφραδίῃσι τεῇς μήκιστον ἀάσθης.
ἴστω γάρ, θεῶν ὅρκος, ἀμείλικτον Στυγὸς ὕδωρ,
ἀθάνατόν κέν τοι καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα
παῖδα φίλον ποίησα, καὶ ἄφθιτον ὤπασα τιμήν·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὥς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι·
τιμὴ δ' ἄφθιτος αἰὲν ἐπέσσεται, οὕνεκα γούνων
ἡμετέρων ἐπέβη καὶ ἐν ἀγκοίνῃσιν ἴαυσεν.
ὥρῃσιν δ' ἄρα τοῦ γε, περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
παῖδες Ἐλευσινίων πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνὴν
αἰὲν ἐν ἀλλήλοισι συνάξουσ' ἤματα πάντα.

* * *

εἰμὶ δὲ Δημήτηρ τιμάοχος, ἥ τε μέγιστον

---

256. Si constaret, quid in his hymnis antiquum esset, καὶ deleri vellem, numerorum caussa. Sic in hymno Apollinis v. 532.

νήπιοι ἄνθρωποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
βούλεσθ' ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ.

257. Latuit vitiosa codicis scriptura προγνώμενοι, donec ab novissimo editore corrigeretur.

265. Codex τῷ γε. Mutavit Fonteinius.

267. Συνάξουσ' ex Ilgenii emendatione pro codicis lectione συναυξήσουσ'. Quod nimis brevis esset haec belli Eleusiniorum commemoratio; quod ea ordinem sententiarum turbaret; quod versus 268. commode exciperet versum 264. sat graves caussas esse iudicavit novissimus editor, quare versus 265—267. damnari deberent. Ego, prout iam olim faciendum dixeram, post v. 267. lacunae signum posui. Tolluntur enim omnes de hoc loco dubitationes, si, quod praecedentia paene efflagitant, aliquid excidisse putamus, quo mors Demophoontis praediceretur.

ἀθανάτοις θνητοῖσί τ' ὄναρ καὶ χάρμα τέτυκται.
ἀλλ' ἄγε μοι νηόν τε μέγαν καὶ βωμὸν ὑπ' αὐτῷ
τευχόντων πᾶς δῆμος ὑπαὶ πόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
Καλλιχόρου καθύπερθεν, ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
ὄργια δ' αὐτὴ ἐγὼν ὑποθήσομαι, ὡς ἂν ἔπειτα
εὐαγέως ἔρδοντες ἐμὸν νόον ἱλάσκοισθε.
Ὣς εἰποῦσα θεά, μέγεθος καὶ εἶδος ἄμειψεν,
γῆρας ἀπωσαμένη, πέρι τ' ἀμφί τε κάλλος ἄητο·
ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα θυηέντων ἀπὸ πέπλων
σκίδνατο, τῆλε δὲ φέγγος ἀπὸ χροὸς ἀθανάτοιο
λάμπε θεᾶς, ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήνοθεν ὤμους,
αὐγῆς δ' ἐπλήσθη πυκινὸς δόμος, ἀστεροπῆς ὥς·
βῆ δὲ δι' ἐκ μεγάρων. τῆς δ' αὐτίκα γούνατ' ἔλυντο,
δηρὸν δ' ἄφθογγος γένετο χρόνον, οὐδέ τι παιδὸς

---

269. Codex: *ἀθανάτοις θνητοῖσι τ' ὄνειαρ καὶ χάρμα τέτυκται.* Receptam eſſe miror in quasdam editiones Ruhnkenii coniecturam, *ὄνειαρ χάρμα τ' ἐτύχθη.* Magis miror, ipſum Ruhnkenium ita corrigere voluiſſe. Neque vero *ὄνιαρ* aut *ὄνεαρ* ſcribi poteſt. Non dubitavi *ὄναρ* reponere. Quod ad hymnum Mercurii v. 159. de vocabulis *ἄγκος*, *ἀγκάλη*, *ἀγκοίνη* dixi, quadrat etiam in *ὄναρ* et *ὄνειαρ.* Vtrumque proprie ſignificabat utilitatem, commodum, emolumentum. Vtrumque deinde de ſomnio dictum eſt, frequentius *ὄναρ*, rarius *ὄνειαρ.* Suidas: *ὄνειαρ*, *ὄνειρον.*

ἆ μέγα Βαττιάδαο σοφοῦ περίπυστον ὄνειαρ.

Qui verſus eſt epigrammatis inter incertorum poetarum luſus 565. Sic etiam Callimachus uſurpavit *ὄνειαρ* epigr. 27. (52. Erneſt.)

275. Recte codex *μέγεθος καὶ εἶδος*, non *μέγεθός τε καὶ εἶδος*, ut ex Ruhnkenii ſententia edidit Wolfius.

279. Male legebatur *θεῆς.* Vide ad v. 183.

μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ δαπέδου ἀνελέσθαι.
τοῦ δὲ κασίγνηται φωνὴν ἐσάκουσαν ἐλεεινήν·
κὰδ δ᾽ ἄρ᾽ ἀπ᾽ εὐστρώτων λεχέων θόρον· ἡ μὲν ἔπειτα
παῖδ᾽ ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ·
ἡ δ᾽ ἄρα πῦρ᾽ ἀνέκαι᾽· ἡ δ᾽ ἔσσυτο πόσσ᾽ ἁπαλοῖσιν,
μητέρ᾽ ἀναστήσουσα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο.
ἀγρόμεναι δέ μιν ἀμφὶς ἐλούεον ἀσπαίροντα,
ἀμφαγαπαζόμεναι· τοῦ δ᾽ οὐ μειλίσσετο θυμός·
χειρότεραι γὰρ δή μιν ἔχον τροφοὶ ἠδὲ τιθῆναι.
Αἳ μὲν παννύχιαι κυδρὴν θεὸν ἱλάσκοντο,
δείματι παλλόμεναι· ἅμα δ᾽ ἠοῖ φαινομένηφιν
εὐρυβίῃ Κελεῷ νημερτέα μυθήσαντο,
ὡς ἐπέτελλε θεά, καλλιστέφανος Δημήτηρ.
αὐτὰρ ὅγ᾽ εἰς ἀγορὴν καλέσας πολυπείρονα λαόν,
ἤνωγ᾽ ἠϋκόμῳ Δημήτερι πίονα νηὸν

---

284. Servavi lectionem codicis. Editores Ruhnkenio iubente reposuerunt ἐλεινήν: qui quem locum affert grammatici MS. Sangermanensis, eum censor Hecubae Porsonianae in *Monthly Review* 1799. mense Ianuario p. 82. ex apographo suo, quod olim fuerat in libraria Coisliniana, ita supplet: ἐλεινόν, ἀντὶ τοῦ, ἐλεεινόν. Εὔπολις Αἰξίν· Πλάτων δὲ Πολιτικῷ κατὰ ἐλεητικοῦ τὸν ἐλεινὸν τέθεικεν. Non videtur Ruhnkenii coniecturam in dubitationem vocare R. Porsonus in praefatione ad Euripidis Hecubam, ubi ἐλεινὸς Atticum esse ostendit. Equidem non memini me apud epicos poetas ἐλεινὸς invenire, qui vereor ne ab hac forma prorsus abstinuerint. Hic quidem etiam numeri versus displicent. Quare suspicor poetam dedisse:

τοῦ δὲ κασιγνήτη φωνὴν ἐσάκουσ᾽ ἐλεεινήν.

Una sororum. Pluralis, qui sequitur, tantum abest, ut offensioni sit, ut magis augeat huius descriptionis virtutes.

ποιῆσαι, καὶ βωμὸν ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
οἳ δὲ μάλ' αἶψ' ἐπίθοντο καὶ ἔκλυον αὐδήσαντος,
τεῦχον δ', ὡς ἐπέτελλ'· ὃ δ' ἀέξετο δαίμονος αἴσῃ.
αὐτὰρ ἐπεὶ τέλεσαν, καὶ ἐρώησαν καμάτοιο,
βάν ῥ' ἴμεν οἴκαδ' ἕκαστος· ἀτὰρ ξανθὴ Δημήτηρ
ἔνθα καθεζομένη μακάρων ἀπὸ νόσφιν ἁπάντων,
μίμνε πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρός.
αἰνότατον δ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
ποίησ' ἀνθρώποις καὶ κύντατον, οὐδέ τι γαῖα
σπέρμ' ἀνίει· κρύπτεν γὰρ ἐϋστέφανος Δημήτηρ.
πολλὰ δὲ καμπύλ' ἄροτρα μάτην βόες εἷλκον ἀρούραις·
πολλὸν δὲ κρῖ λευκὸν ἐτώσιον ἔμπεσε γαίῃ.
καί νύ κε πάμπαν ὄλεσσε γένος μερόπων ἀνθρώπων
λιμοῦ ὑπ' ἀργαλέης, γεράων τ' ἐρικυδέα τιμὴν
καὶ θυσιῶν ἤμερσεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας,

---

296. Vocabulum πολυπείρων vix alibi inveneris, quam apud Orpheum Arg. 33.

312. Codex θυσιῶν. Quod vocabulum ſi quis ſervandum putabit, vereor ne non ſcribi debeat θυσιέων. Hunc enim Ionicum genitivum vix puto aliter uſurpari potuiſſe, quam ubi ante έων aut longa vocalis, aut conſonans eſſet. Ita et vox ipſa in pronunciando exigit, et analogia poſtulat: vide quae dixi de emendanda rat. Gr. gramm. p. 35. Itaque praetulerim κλισιῶν Iliad. XXIII. 112. Sed θυσία quidem, quod etiam v. 368. legitur, neque Homericum vocabulum eſt, neque omnino frequentatum epicis. Occurrit in Lithicis Orpheo tribui ſolitis v. 100. Propterea neſcio an hic θυέων, v. 368. autem θυέεσσι ſcribendum ſit. Heſychius: θυέων, (ita recte corrigunt) θυσιῶν. Idem: θυέεσσι, θυσίαις.

εἰ μὴ Ζεὺς ἐνόησεν, ἑῷ τ' ἐφράσσατο θυμῷ.
Ἶριν δὴ πρῶτον χρυσόπτερον ὦρσε καλέσσαι
Δημήτρ' ἠΰκομον, πολυήρατον εἶδος ἔχουσαν.
ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίωνι
πείθετο, καὶ μεσσηγὺ διέδραμεν ὦκα πόδεσσιν.
ἵκετο δὲ πτολίεθρον Ἐλευσῖνος θυοέσσης,
εὗρεν δ' ἐν νηῷ Δημήτερα κυανόπεπλον,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δήμητερ, καλέει σε πατὴρ Ζεὺς ἄφθιτα εἰδὼς
ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν αἰειγενετάων.
ἀλλ' ἴθι, μηδ' ἀτέλεστον ἐμὸν ἔπος ἐκ Διὸς ἔστω.
Ὣς φάτο λισσομένη· τῇ δ' οὐκ ἐπεπείθετο θυμός.
αὐτίκ' ἔπειτα θεοὺς μάκαρας Ζεὺς αἰὲν ἐόντας
πάντας ἐπιπροΐαλλεν· ἀμοιβηδὶς δὲ κιόντες

---

314. Magis Homericum foret, Ἶριν μὲν πρῶτον.

317. Ilgenio scribendum videbatur τὸ μεσηγὺ ex hymno Apollinis v. 108. idque recepit Matthiae. Servanda vero codicis lectio. Μεσσηγὺ adverbium est, quo inprimis Apollonius Rhodius quum aliter, neque uno modo, tum plane sic, ut noster, utitur: III. 930.

τάων τις μεσσηγὺς ἄνα πτερὰ κινήσασα,
ὑψοῦ ἐπ' ἀκρεμόνων Ἥρης ἠνίπαπε βουλάς.

IV. 1232.

καὶ τότ' ἀναρπάγδην ὀλοὴ Βορέαο θύελλα
μεσσηγὺς πέλαγόσδε Λιβυστικὸν ἐννέα πάσας
νύκτας ὁμῶς καὶ τόσσα φέρ' ἤματα.

319. Εὗρε δ' ἐν νηῷ codex.

321. Ruhnkenius legendum putat,

Δήμητερ, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.

quod Iliad. XXIV. 88. legatur,

ὄρσο Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς,

κίκλησκον, καὶ πολλὰ δίδον περικαλλέα δῶρα,
τιμάς θ᾽, ἅς κεν ἕλοιτο μετ᾽ ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
ἀλλ᾽ οὔτις πεῖσαι δύνατο φρένας ἠδὲ νόημα
θυμῷ χωομένης· στερεῶς δ᾽ ἠναίνετο μύθους.
οὐ μὲν γάρ ποτ᾽ ἔφασκε θυώδεος Οὐλύμποιο
πρίν γ᾽ ἐπιβήσεσθαι, ἢ πρὶν γῆς καρπὸν ἀνήσειν,
πρὶν ἴδοι ὀφθαλμοῖσιν ἑὴν εὐώπιδα κούρην.
αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ᾽ ἄκουσε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεύς,
εἰς ἔρεβος πέμψεν χρυσόῤῥαπιν Ἀργειφόντην,
ὄφρ᾽ Ἀΐδην μαλακοῖσι παραιφάμενος ἐπέεσσιν,
ἁγνὴν Περσεφόνειαν ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
ἐς φάος ἐξαγάγοι μετὰ δαίμονας, ὄφρα ἑ μήτηρ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα μεταλλήξειε χόλοιο.
Ἑρμῆς δ᾽ οὐκ ἀπίθησεν, ἄφαρ δ᾽ ὑπὸ κεύθεα γαίης

---

et quod Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς occurrat in hymno Ven. 43. et apud Hefiodum Theog. 545. 561. Non aufim Ruhnkenii coniecturam recipere, praefertim quum hymni fcriptor id, quod in codice eft, legere potuerit in loco Iliadis. Vide ad v. 107.

324. Codex τῆς δ᾽ οὐκ ἐπεπείθετο θυμός. Repofui τῇ δ᾽. Vide Odyff. X. 406. 466. 475. 550. XII. 28. 324. XIX. 148. XXIV. 137.

325. Codex αὖτις ἔπειτα μάκαρας θεοὺς αἰὲν ἐόντας. Homeri ufus poftulabat αὐτίκ᾽ ἔπειτα: vide ad hymn. Ven. 177. Reliqua emendarunt Waffenberghius et Fonteinius.

328. Nimium patienter tulerunt editores codicis lectionem, τιμάς θ᾽, ἃς κ᾽ ἐθέλοιτο μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἑλέσθαι. Emendavi verfum e v. 444. prout iam alibi faciendum dixeram.

331. Codex ποτε φάσκε.

332. Codex πρίν γ᾽ ἐπιβήσεσθ᾽, οὐ πρίν. Recepi emendationem Voffii.

ἐσσυμένως κατόρουσε, λιπὼν ἕδος Οὐλύμποιο.
τέτμε δὲ τόν γε ἄνακτα δόμων ἔντοσθεν ἐόντα,
ἥμενον ἐν λεχέεσσι σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
πόλλ᾽ ἀεκαζομένῃ μητρὸς πόθῳ· ἠδ᾽ ἐπ᾽ ἀτλήτων
ἔργοις θεῶν μακάρων μητίσετο βουλῇ·
ἀγχοῦ δ᾽ ἱστάμενος προσέφη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Ἀΐδη κυανοχαῖτα, καταφθιμένοισιν ἀνάσσων,
Ζεύς με πατὴρ ἤνωγεν ἀγαυὴν Περσεφόνειαν
ἐξαγαγεῖν ἐρέβευσφι μετὰ σφέας, ὄφρα ἑ μήτηρ
ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς
ἀθανάτοις παύσειεν· ἐπεὶ μέγα μήδεται ἔργον,

---

344. 345. Vt in loco corruptissimo, servavi scripturam codicis. Μητίσετο is habet, non, ut operarum errore in novissima editione traditur, μητίζετο. Μητίετο βουλὴν legendum vidit Ruhnkenius. Nec dubitari potest quin ἠδ᾽ in ἡ δ᾽ mutandum, idque de Cerere intelligendum sit. Praetereo criticorum coniecturas, quae ita abhorrent ab epicorum usu, ut sponte concidant. Mihi ad Orph. p. 757. scribendum videbatur,

ἡ δ᾽ ἐπ᾽ ἀλάστοις
ἔργοισιν μακάρων ὀλοὴν μητίετο βουλήν.

Hesychius, ἄλαστα, ἄτλητα. Sic potuit certe scribere poeta.

347. Male legebatur Ἅιδη, quod non est epicorum. Ἀΐδη in primo pede, ut Βορέης καὶ Ζέφυρος, νέα μέν μοι κατέαξε.

348. Codex Ζεύς σε. Emendavit Wyttenbachius.

351. Recte quidem se habet παύσειεν. Hesiodus in Scuto, quem iam Matthiae attulit, v. 449. παῦε μάχης. Homerus Odyss. IV. 659.

μνηστῆρες δ᾽ ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.

Possis tamen suspicari λήξειεν a poeta scriptum esse, quum v. 409. paene iisdem verbis dicat:

ἵνα μ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα
λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς.

φθῖσαι φῦλ' ἀμενηνὰ χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
σπέρμ' ὑπὸ γῆς κρύπτουσα, καταφθινύθουσα δὲ τιμὰς
ἀθανάτων· ἡ δ' αἰνὸν ἔχει χόλον, οὐδὲ θεοῖσιν
μίσγεται, ἀλλ' ἀπάνευθε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ
ἧσται, Ἐλευσῖνος κραναὸν πτολίεθρον ἔχουσα.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς
ὀφρύσιν, οὐδ' ἀπίθησε Διὸς βασιλῆος ἐφετμῆς.
ἐσσυμένως δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι Περσεφονείῃ·
Ἔρχεο Περσεφόνη παρὰ μητέρα κυανόπεπλον,
ἤπιον ἐν στήθεσσι νόον καὶ θυμὸν ἔχουσα,
μηδέ τι δυσθύμαινε λίην περιώσιον ἄλλων.

---

361. Servarunt editores codicis lectionem *ἤπιον ἐν στήθεσσι μένος καὶ θυμὸν ἔχουσα.* At non aptum hic *μένος.* Librarii non raro, quae saepius apud Homerum legissent, memoriter alienis locis scripserunt. Hic iis in mente fuerat versus Homeri,

ὣς εἰπών, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου,

ex Iliad. V. 470. 792. VI. 72. XI. 291. XIII. 155. XV. 500. 667. XVI. 275. Odyss. VIII. 15. Et saepius *μένος* et *θυμὸς* coniuncta reperiuntur, ut Iliad. VIII. 358. XXII. 346. XXIV. 198. Odyss. XI. 561. Nusquam tamen sic, ut hic. Quare non dubia emendatione reposui *νόον καὶ θυμόν.* Iliad. IV. 309.

τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.

XIII. 732.

ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα Ζεὺς ἐσθλόν.

Odyss. X. 329.

σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.

XX. 365.

εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὔατα καὶ πόδες ἄμφω,
καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος οὐδὲν ἀεικής.

362. Parum caute *ἄλλως* e Wyttenbachii coniectura, probata Ruhnkenio et Mitscherlichio, in novissima editione receptum.

οὔ τοι ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικὴς ἔσσομ' ἀκοίτης,
αὐτοκασίγνητος πατρὸς Διός· ἔνθα δ' ἐοῦσα
δεσπόσεις πάντων, ὁπόσα ζώει τε καὶ ἕρπει,
τιμὰς δὲ σχήσησθα μετ' ἀθανάτοισι μεγίστας.
τῶν δ' ἀδικησάντων τίσις ἔσσεται ἤματα πάντα,
οἵ κεν μὴ θυσίῃσι τεὸν μένος ἱλάσκωνται,
εὐαγέως ἔρδοντες, ἐναίσιμα δῶρα τελεῦντες.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ περίφρων Περσεφόνεια·
καρπαλίμως δ' ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ ὅγ' αὐτῇ
ῥοιῆς κόκκον ἔδωκε φαγεῖν μελιηδέα λάθρῃ,

Poteſt quidem *περιώσιον ἄλλων* proprie intelligi apud Apollonium Rhodium I. 466. et Pindarum Iſthm. V. 3. Sed tales formulae explendi verſus cauſſa uſurpantur, neglecta propria ſignificatione. Sic proprie dictum *ἔξοχος ἄλλων* invenitur Iliad. IX. 627. 637. XIII. 499. XVII. 358. Odyſſ. IV. 171. VI. 158. at abundat *ἄλλων* Iliad. VI. 194.

καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων.

XX. 184.

ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων.

De qua re ne quis dubitet, certiora afferam exempla: Odyſſ. XIX. 247.

Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
ὧν ἑτάρων Ὀδυσεύς.

V. 105.

φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἄστυ πέρι Πριάμοιο μάχοντο.

Sic *μᾶλλον* in formula *κηρόθι μᾶλλον* proprie accipi poteſt Odyſſ. IX. 480. XI. 207. XVII. 458. hymn. Apoll. 138. abundat autem Iliad. IX. 300. XXI. 136. Odyſſ. V. 284. XV. 369. XVIII. 386. XXII. 224.

364. Codex *ἐνθάδ' ἰοῦσα.* Emendavit Ruhnkenius.

365. Codex *δεσπόσεις.* Ruhnkenium, *δεσπόζῃς* ſcribentem.

ἀμφί ἑ νωμήσας, ἵνα μὴ μένοι ἤματα πάντα
αὖθι παρ' αἰδοίῃ Δημήτερι κυανοπέπλῳ.
ἵππους δὲ προπάροιθεν ὑπὸ χρυσέοισιν ὄχεσφιν
ἔντυεν ἀθανάτους πολυσημάντωρ Ἀϊδωνεύς.
ἡ δ' ὀχέων ἐπέβη, πάρα δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
ἡνία καὶ μάστιγα λαβὼν μετὰ χερσὶ φίλῃσιν,
σεῦε δι' ἐκ μεγάρων· τὼ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
ῥίμφα δὲ μακρὰ κέλευθα διήνυσαν· οὐδὲ θάλασσα
οὔθ' ὕδωρ ποταμῶν, οὔτ' ἄγκεα ποιήεντα
ἵππων ἀθανάτων, οὔτ' ἄκριες, ἔσχεθον ὁρμήν,

---

quod receperunt editores, gloſſam emendaſſe puto. Nec potuit ad nomen Proſerpinae δέσποινα poeta alludere.

366. Non intellexerunt editores, cur Ruhnkenius, quamvis infeliciter, corrigendum putaret, ἀμφὶ δὲ τιμὰς ἔχησθα. Si genuina eſt codicis ſcriptura, τιμὰς δὲ σχήσησθα, exemplum habemus futuri coniunctivi, contra grammaticorum ſententiam. Sed veri ſimile eſt poetam dediſſe, τιμὰς δ' αἰὲν ἔχησθα.

368. Vide ad v. 312.

369. Legebatur τελοῦντες.

371. Αὐτῇ e Voſſii emendatione pro αὐτός.

372. In codice nulla eſt interpunctio in fine verſus. Ad praecedentia pertinere λάθρῃ colligas e v. 411.

373. Codex ἀμφί ἑ, ac ſi ἀμφὶ non eſſet praepoſitio, ſed adverbium. Interpretes haec ita acceperunt, ut ſi ſcriptum eſſet ἀμφὶ ἓ νωμήσας: ſed quas tentarunt explicationes, eae tales ſunt, ut ſic quidem nihil non poſſit explicari. Scribendum puto ἀμφὶς νωμήσας, *ſeorſim tribuens.*

381. Bene verſatus in Graecis litteris iuvenis, Chriſtian. Frider. Graefe, vocabula ἀνήρ, Ἄρης, ὕδωρ, et ſimilia, apud Homerum in primo, quarto, ſexto pede primam ſyllabam longam habere, aliis in ſedibus corripere obſervavit. Malim ita hanc regulam conſtitui, produci primam ſyllabam in arſi, corripi in

ἀλλ' ὑπὲρ αὐτάων βαθὺν ἠέρα τέμνον ἰόντες.
στῆσε δ' ἄγων, ὅθι μίμνεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ,
νηοῖο προπάροιθε θυώδεος· ἡ δὲ ἰδοῦσα
ἤϊξ', ἠΰτε μαινὰς ὄρος κατὰ δάσκιον ὕλῃ.
Περσεφόνη δ' ἑτέρω * * *
μητρὸς ἑῆς κατ * * *
ἆλτο θέειν * * * *
τῇ δὲ * * * *

---

theſi. Atque ἀνὴρ quidem apud nullum poetam epicum, ſi bene memini, priorem ſyllabam in theſi productam habet. Ὕδωρ prima longa in arſi ſecundi pedis eſt apud Apollonium IV. 601.

οὐδέ τις ὕδωρ κεῖνο διὰ πτερὰ κοῦφα τανύσσας·

in theſi in his, IV. 289.

ἔνθα διχῆ τὸ μὲν ἔνθα μετ' Ἰονίην ἅλα βάλλει
τῆδ' ὕδωρ, τὸ δ' ὄπισθε βαθὺν διὰ κόλπον ἵησιν
σχιζόμενος πόντου Τρινακρίου εἰσανέχοντα.

Sed valde hic ſuſpectum habeo vocabulum τῆδε, quod mutandum puto in τηλοῦ. In hymni verſu ſcribendum videtur οὔτ' ἄρ' ὕδωρ. Sic particulam ἄρα ſaepius poetae, ut primam in ὕδωρ corripere poſſent, addidere: ut Iliad. XVIII. 347. Odyſſ. VIII. 436.

ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν.

Apollonius III. 225.

ἡ δ' ἄρ' ὕδωρ προρέεσκε.

387. Veri ſimile eſt, poetam dediſſe,

Περσεφόνη δ' ἑτέρωθεν, ἀφ' ἅρματος ἀΐξασα,

vel, ut Ilgenio viſum eſt,

Περσεφόνη δ' ἑτέρωθεν, ἀφ' ἅρμ' ἵππους τε λιποῦσα.

In duobus verſibus, qui proxime ſequuntur, operam perdat, qui vel ſententiam poetae ſe coniectura aſſequuturum ſperet.

391. Scripſiſſe videtur poeta,

ἀμφοτέρῃσι δὲ τῇσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο.

Odyſſ. XVI. 213.

ἀ * * * * *
* * * *
Τέκνον, μή ῥά τι μ * *
βρώμης· ἐξαύδ * * *
ὥς μὲν γάρ κε νέουσ * *
καὶ παρ' ἐμοὶ καὶ πατρὶ κελαινεφέϊ Κρονίωνι
ναιετάοις πάντεσσι τετιμένη ἀθανάτοισιν.
εἰ δ' ἐπάσω, πάλιν αὖτις ἰοῦσ', ὑπὸ κεύθεσι γαίης
οἰκήσεις ὡρέων τριτάτην μοῖραν εἰς ἐνιαυτόν,

Τηλέμαχος δὲ
ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων.
ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο.

Fortasse ex eodem loco ducta erant, quae v. 390. perierunt.

393. Codex μὴ ῥ' ἀτιμ —

394. Verisimile est, fuisse hic, ἐξαύδα, μὴ κεῦθ', ἵνα εἴδομεν ἄμφω. Iliad. I. 363. et XVI. 19.

ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.

XVIII. 74. ἐξαύδα, μὴ κεῦθε.

395. Codex, ὥς μὲν γάρ κε νέουσ — Ruhnkenii coniecturam esse, ὥς μὲν γάρ κ' ἀνιοῦσ', non Vossii, cui eam Mitscherlichius et Matthiae tribuunt, ex ipsius Ruhnkenii verbis colligas. Vereor ne poeta aliter scripserit. Nec dedisse eum puto, ut Ilgenio visum est, ὥς μὲν γάρ κ' ἀνιοῦσ' ἐκ ταρτάρου ἠερόεντος. Sic enim duplex καί, quod sequitur, *quum tum* significaret, quod non est epici sermonis. Quare verbum optativi modi excidisse credo.

397. Codex ναιετάεις.

398. Codex εἰ δὲ πτᾶσα πάλιν ἰοῦσ' ὑπὸ κεύθεσι γαίης. Εἰ δ' ἐπάσω Wyttenbachii coniectura est, qua admissa versum ita emendavit Ruhnkenius, uti cum aliis in textu exhibui.

399. Codex οἰκήσεις ὀρέων τρίτατην μ ab antiqua manu. Accentum in τρίτατην correxit secunda manus, et ita versum implevit οἶραν εἰς ἐνιαυτόν. Ruhnkenius corrigit ὡρῶν, quod fideliter

τὰς δὲ δύω παρ' ἐμοί τε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
ὁππότε δ' ἄνθεσι γαῖ' εὐώδεσιν εἰαρινοῖσιν
παντοδαποῖς θάλλει, τότ' ἀπὸ ζόφου ἠερόεντος
αὖτις ἄνει μέγα θαῦμα θεοῖς θνητοῖς τ' ἀνθρώποις.

* * *

καὶ τίνι σ' ἐξαπάτησε δόλῳ κρατερὸς Πολυδέγμων.

ſervarunt editores omnes, quamvis codex ὡρέων ſcribendum eſſe monſtraret. Eidem Ruhnkenio placet Fonteinii ſupplementum, τριτάτην μοῖραν παρ' ἀκοίτῃ, in quo mihi quidem diſplicent numeri. Ilgenius τριτάτην μὲν σῷ παρ' ἀκοίτῃ ſupplevit. Matthiae Mitſcherlichii coniecturam recepit τρίτατον μέρος εἰς ἐνιαυτόν, ut τὰς δὲ δύω ad μοίρας referatur, quod lateat in vocabulo μέρος. Si id, quod ſimplicitate maxime eſt commendabile, praeferendum eſt, ſcriptum fuiſſe credas,

οἰκήσεις ὡρέων τριτάτην μέγαν εἰς ἐνιαυτόν.

Sic ſaepius τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν. Librarii recentioris ſupplementa maximam partem ducta ſunt e veteris ſcripturae veſtigiis. Et quam facile ei videri poterat μοῖραν latere in evaneſcente ſcriptura verbi μέγαν.

401. Recentioris librarii ſunt δεσιν ἠαρινοῖσι. Mitſcherlichio teſte vetuſtioris ſcripturae veſtigia, quamvis obſcuriſſima, aliam hic olim lectionem obtinuiſſe produnt. Eam neſcio an eleganti coniectura aſſequutus ſit Fonteinius, εἴαρος ὥρῃ. De re ipſa vide ad Orph. hymn. XXIX. (28) 13.

403. Codex ἀνεῖ. Emendavit Wyttenbachius.

404. Codex καί τιν' ἐξαπάτησε. Καὶ τίνι σ' emendatio eſt Ruhnkenii, qui unum alterumve verſum, ad quem καὶ referretur, excidiſſe putat. Eum ſequutus noviſſimus editor lacunae ſigna poſuit: recte, niſi verſum ita conſtituiſſet:

καί τινά ῥ' ἐξαπάτησε δόλῳ κρατερὸς Πολυδέγμων.

quorum verborum hunc eſſe vult ſenſum: *et vero unum et alterum iam decepit Pluto.* At non modo haec ſententia valde friget, ſed ſcriptura etiam iſta, quam in textum recipere non dubitavit, triplici laborat vitio, primo, quod τινά ῥ' ſcripſit, non τιν'

Τὴν δ' αὖ Περσεφόνη περικαλλὴς ἀντίον ηὔδα·
Τοίγαρ ἐγώ τοι, μῆτερ, [ἐρῶ νημερτέα πάντα.]
εὖτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς ἐριούνιος ἄγγελος ὠκὺς
πὰρ πατέρος Κρονίδαο καὶ ἄλλων οὐρανιώνων,
ἦγε δέ μ' ἐξ ἐρέβευς, ἵνα μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα
λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς·

ἄρ', (vide ad hymn. Apoll. 325.) altero, quod non hoc ordine, καί ῥά τιν', tertio, quod hic non καί ῥα, ſed καί τε dicendum erat. Proſerpinae reſponſio v. 414—416. docet hoc fere modo poetam ſcripſiſſe:

λέξον δ', ὅππως ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
καὶ τίνι σ' ἐξαπάτησε δόλῳ κρατερὸς Πολυδέγμων.

406. Male legebatur τοίγαρ ἐγώ σοι. Ibidem Ruhnkenius et Mitſcherlichius ediderunt ἐρῶ, ut ita in codice eſſe videatur. Noviſſimus editor exhibuit ἐρέω, non monito lectore. Neque ἐρῶ Homericum eſt, neque ἐρέω biſyllabum.

407. Ruhnkenius exhibuit εὖτέ μοι Ἑρμῆς ἐριούνιος, ita ut έ μοι Ἑρμῆς ερι ſupplementum ſit recentioris librarii. Mitſcherlichius dedit εὖτέ μοι ἦλθ' Ἑρμῆς ἐριούνιος, ut recentiora haec tantum ſint έ μοι et ερι. Nam Ἑρμῆς a recentiore quidem manu in ſuperiori charta ſcriptum eſſe, ſed etiam ab antiqua manu in inferiori charta poſitum inveniri dicit. Ἦλθ', de quo tacet Mitſcherlichius, ab eo inventum eſſe ſub charta ſuperinducta ſcribit Matthiae.

409. Ruhnkenius hanc exhibuit codicis ſcripturam, ἐλθεῖν ἐξ ἐρέβευς ἅμ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα, ut antiqua ſint ἐλ — ἐξ — ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦ — Mitſcherlichius affirmat antiqua eſſe haec: — ἐξ — μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦ —, recentiora autem ἐλθεῖν — ἐρέβευς ἁ — σα, et librarium de veritate ſupplementi ſui dubitantem ſupra ἐλθεῖν adſcripſiſſe ἦγ'. Illud ἦγ', quod, viro quodam κριτικωτάτῳ ſuadente, infandum piaculum peperit, veram lectionem monſtrare poterat,

ἦγε δέ μ' ἐξ ἐρέβευς, ἵνα μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα
λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μήνιος αἰνῆς.

αὐτὰρ ἐγὼν ἀνόρουσ' ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ ὁ λάθρῃ
ἔμβαλέ μοι ῥοιῆς κόκκον, μελιηδέ' ἐδωδήν,
ἄκουσαν δὲ βίῃ με προσηνάγκασε πάσασθαι.
ὡς δέ μ' ἀναρπάξας Κρονίδεω πυκινὴν διὰ μῆτιν
ᾤχετο, πατρὸς ἐμοῖο, φέρων ὑπὸ κεύθεα γαίης,
ἐξερέω, καὶ πάντα διίξομαι, ὡς ἐρεείνεις.
ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἱμερτὸν λειμῶνα,
Λευκίππη, Φαινώ τε, καὶ Ἠλέκτρη, καὶ Ἰάνθη,
[καὶ Μελίτη, Ἰάχη τε, Ῥοδεία τε, Καλλιρόη τε,]
Μηλόβοσίς τε, Τύχη τε, καὶ Ὠκυρόη καλυκῶπις,
Χρυσηΐς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τ', Ἀδμήτη τε,
καὶ Ῥοδόπη, Πλουτώ τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
καὶ Στύξ, Οὐρανίη τε, Γαλαξαύρη τ' ἐρατεινή,

Εὖτε ſaepius in apodoſi habet δέ: vide Iliad. XII. 373. XXIII. 62. Odyſſ. XVII. 359. XX. 56. 73. Ita non opus erat cum Ruhnkenio v. 411. αὐτὰρ in εἶθαρ mutare.

413. Merito miratur Mitſcherlichius, doctiſſimos Batavos hunc verſum, ut genuinum, emendare conatos eſſe. Sententia tamen tam apta eſt, ut vix putem dubitari poſſe, quin hic verſus non fictus ſit ab aliquo ſcriba, ſed natus ex interpretationibus. Suſpiceris hoc fere modo poetam ſcripſiſſe:

πόλλ' ἀεκαζομένην δὲ βίῃ προὔτρεψε πάσασθαι.

Certe ἀεκαζομένην per ἄκουσαν, προτρέπειν per ἀναγκάζειν explicant grammatici.

420. Μηλόβοσίς τε e Pauſania IV. 30. Codex Μηλοβότη τε.

421. Χρυσηΐς. Hinc corrigendus Heſiodus Theog. 359. apud quem Κρισίη, Κρισίης, Κρησηΐς, Κρυσηΐς legitur.

425. Non diffitendum eſt, elegantiores futuros fuiſſe numeros, ſi legeretur,

παίζομεν, ἠδ' ἐρόεντ' ἐδρέπτομεν ἄνθεα χερσίν.

ſi tamen forma δρέπτειν, de qua dixit Matthiae in animadverſionibus p. 412. et Schaeferus ad Long. p. 354. uſum poetam eſſe putabimus.

[Παλλάς τ' ἐγρεμάχη, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,]
παίζομεν, ἠδ' ἄνθεα δρέπομεν χεῖρεσσ' ἐρόεντα,
μίγδα κρόκον τ' ἀγανὸν καὶ ἀγαλλίδας ἠδ' ὑάκινθον,
καὶ ῥοδέας κάλυκας, καὶ λείρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
νάρκισσόν θ', ὃν ἔφυσ' ὥςπερ κρόκον εὐρεῖα χθών.
αὐτὰρ ἐγὼ δρεπόμην περὶ χάρματι· γαῖα δ' ἔνερθεν
χώρησεν· τῇ δ' ἔκθορ' ἄναξ κρατερὸς Πολυδέγμων.
βῆ δὲ Φέρων ὑπὸ γαῖαν ἐν ἅρμασι χρυσείοισιν
πόλλ' ἀεκαζομένην· ἐβόησα δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ.
ταῦτά τοι ἀχνυμένη περ ἀληθέα πάντ' ἀγορεύω.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσαι,
πολλὰ μάλ' ἀλλήλων κραδίην καὶ θυμὸν ἴαινον
ἀμφαγαπαζόμεναι· ἀχέων δ' ἀπεπαύετο θυμός,

---

426. Κρόκον τ' ἀγανὸν Vossii correctio est pro codicis lectione κροκόεντα γανόν.

428. Codicis lectionem ὥςπερ κρόκον valde frigere iam vidit Ruhnkenius. Sponte cadunt virorum doctorum coniecturae. Mihi scribendum videtur,

νάρκισσόν θ', ὃν ἔφυσ' ὥςπερ κόνιν εὐρεῖα χθών.

Verba περὶ χάρματι, quae statim sequuntur, tale quid de narcisso praedicatum esse arguunt, quo Proserpina valde gaudere potuerit. Videtur autem copia narcissi fuisse, qua illa maxime laetaretur. Similiter Iliad. IX. 385.

οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε.

429. Codex: αὐτὰρ ἐγὼ δρεπομένη περὶ χάρματι. γαῖα δ' ἔνερθε. Δρεπόμην emendatio est Ruhnkenii, qui quidem in verbis περὶ χάρματι vitium haerere putat. Hoc quidem satis defendit Ilgenius, qui quos locos attulit p. 560. iis addi possunt Aesch. Choeph. 33. 543. et alii. Violentius et repugnante epico sermone novissimus editor dedit, αὐτὰρ δρεπτομένη περὶ χάσματι γαῖ' ἑκάτερθε χώρησεν.

γηθοσύνας δὲ δέχοντο πάρ' ἀλλήλων ἐδιδόν τε.
[τῇσιν δ' ἐγγύθεν ἦλθ' Ἑκάτη λιπαροκρήδεμνος·
πολλὰ δ' ἄρ' ἀμφαγάπησε κόρην Δημήτερος ἁγνήν·
ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ὀπάων ἔπλετ' ἄνασσα.]
τῇς δὲ μετ' ἄγγελον ἧκε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς
Ῥείην ἠΰκομον, Δημήτερα κυανόπεπλον
ἀξέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
δωσέμεν, ἅς κεν ἕλοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
νεῦσε δέ οἱ κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
τὰς δὲ δύω παρὰ μητρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Διὸς ἀγγελιάων.
ἐσσυμένως δ' ἤϊξε κατ' Οὐλύμποιο καρήνων,
ἐς δ' ἄρα Ῥάριον ἷξε, φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης
τὸ πρίν, ἀτὰρ τότε γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἕκηλον

---

437. Codex: *γηθόσυναι* et *ἐδίδοντο.* Emendavit Ruhnkenius.

443. Codex *ἣν μητέρα.* Emendavit Fonteinius.

447. Ad Orphei hymn. XXIX. (28) 13. exiſtimabam verſum hic excidiſſe, idque argui verſu 466. (471) qui cum praecedentibus continuatus fuiſſet. Nunc aliter iudico, eodem verſu 466. motus, quem, ut deinde dicam, aliter explendum eſſe puto, atque hactenus factum eſt.

448. Ruhnkenius haud dubie poetam *ἀγγελίῃσιν* ſcripſiſſe dicebat. Bene tamen codicis lectionem tuetur Matthiae. Aliter malim legi *ἀμέλησε.* Iliad. XVII. 697.

ἀλλ' οὐδ' ὣς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησεν.

450. Codex *εἰς δ' ἄρα ῥίον.* Cur maluerint editores Ruhnkenii correctionem *εἰς δ' ἄρ' Ῥάριον* recipere, quam *ἐς δ' ἄρα Ῥάριον* ſcribere, non intelligo. Caeterum *'Ράριον* ſine ſpiritu aſpero

ἑστήκει πανάφυλλον· ἔκευθε δ' ἄρα κρῖ λευκὸν
μήδεσι Δήμητρος καλλισφύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
μέλλεν ἄφαρ ταναοῖσι κομήσειν ἀσταχύεσσιν,
ἦρος ἀεξομένοιο, πέδῳ δ' ἄρα πίονες ὄγμοι
βρισέμεν ἀσταχύων, τὰ δ' ἐν ἐλλεδανοῖσι δεδέσθαι.
ἔνθ' ἐπέβη πρώτιστον ἀπ' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.
ἀσπασίως δ' ἴδον ἀλλήλας, κεχάρηντο δὲ θυμῷ.
τὴν δ' ὧδε προσέειπε Ῥέη λιπαροκρήδεμνος·
Δεῦρο τέκος, καλέει σε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς
ἐλθέμεναι μετὰ φῦλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
δωσέμεν, ἃς κ' ἐθέλησθα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
νεῦσε δέ σοι κούρην ἔτεος περιτελλομένοιο
τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα,
* * * ἀθανάτοισιν.
* * σθαι, ἐῷ δ' ἐπένευσε κάρητι.

ſcribendum erat. Scholiaſtes Venetus et Lipſienſis ad Iliad. I. 56. πάσης γὰρ λέξεως τὸ ρ ἀρχόμενον δασύνεται, πλὴν τοῦ Ῥάρος.

452. Legebatur εἰστήκει.

454. Ruhnkenius mavult ἀνθερίκεσσιν. Non opus videtur, ſi modo ὄγμοι de ſegete demeſſa intelligantur.

465. Explendus verſus e v. 447.

τὰς δὲ δύω παρὰ σοί τε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.

Parum caute hunc verſum delevit noviſſimus editor, quum recte tolleret quinque ſequentes, quorum haec fragmenta in codice ſunt:

— — — — — ' ων
— — — — οιο καρήνων
— — — φερέσβιον οὖθαρ ἀρούρης
— — γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἕκηλον
— — ἔκευθε δ' ἄρα κρῖ — —

ἀλλ' ἴθι τέκνον ἐμὸν καὶ πείθεο, μηδέ τι λίην
ἀζηχὲς μενέαινε κελαινεφέϊ Κρονίωνι.
αἶψα δὲ καρπὸν ἄεξε φερέσβιον ἀνθρώποισιν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἐϋστέφανος Δημήτηρ·
αἶψα δὲ καρπὸν ἀνῆκεν ἀρουράων ἐριβώλων.
πᾶσα δὲ φύλλοισίν τε καὶ ἄνθεσιν εὐρεῖα χθὼν
ἔβρισ'· ἣ δὲ κιοῦσα θεμιστοπόλοις βασιλεῦσιν
δεῖξεν, Τριπτολέμῳ τε Διοκλεῖ τε πληξίππῳ,
Εὐμόλπου τε βίῃ, Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν
δρησμοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν,
[Τριπτολέμῳ τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διοκλεῖ]

Hos verſus una cum v. 465. lineis ſubductis delendos eſſe indicavit librarius, recte ſane, ut e v. 448—452. per errorem repetitos, modo ne verſum 465. his addidiſſet. Quem quidem non poterat non damnare ob illud ſupplementum, quo explevit verſum, qui hos ſequitur,

δύο δὲ παρ' σοὶ ἔσεσθαι· ἐῷ δ' ἐπένευσε κάρητι.

At ex Iliad. XV. 75.

ὥς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι,

colligas poetam ſcripſiſſe:

ὥς τοι ὑπέστη ἔσεσθαι, ἐῷ δ' ἐπένευσε κάρητι.

Propterea ego quidem iſtos quinque verſus, qui poſt v. 465. legebantur, omiſi, verſu 466. autem ea tantum exhibui quae ab antiqua manu ſunt. Recentior enim librarius addidit δύο δὲ παρ' σοὶ ἔσε.

474. Δεῖξεν pro codicis lectione εἶπε e Pauſania II. 14. reſtituit Ruhnkenius. Porſoni nota, qua confundi δεῖξαι et λέξαι docet, memorata a noviſſimo editore, non ad v. 532. ſed ad 539. Phoeniſſarum eſt. Ex ea permutatione colligas fortaſſe, εἶπε explicationem eſſe vitioſae aliorum codicum lectionis λέξεν. Probabilior tamen ea ratio videtur, quam in praefatione attuli.

476. Codex: χρησμοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια καλά.

σεμνά, τά τ' οὔπως ἔστι παρεξίμεν, οὔτε πυθέσθαι,
οὔτ' ἀχέειν· μέγα γάρ τι θεῶν ἄγος ἰσχάνει αὐδήν.
[ὄλβιος, ὃς τάδ' ὄπωπεν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·
ὃς δ' ἀτελὴς ἱερῶν, ὅς τ' ἔμμορος, οὔποθ' ὁμοίην
αἶσαν ἔχει, φθίμενός περ, ὑπὸ ζόφῳ εὐρώεντι.]
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάνθ' ὑπεθήκατο δῖα θεάων,
βάν ῥ' ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων.
ἔνθα δὲ ναιετάουσι παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ
σεμναί τ' αἰδοῖαί τε. μέγ' ὄλβιος, ὅντιν' ἐκεῖναι
προφρονέως φίλωνται ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
αἶψά τέ οἱ πέμπουσιν ἐφέστιον ἐς μέγα δῶμα

Pausanias II. 14. δρησμοσύνην ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν. Inde δρησμοσύνην ἱερῶν receperunt Ilgenius et Matthiae. At copulae adiectio prorsus Homerica est. Vide quae supra attuli ad v. 153. Quare equidem haec tantum e Pausania recepi, quae antiquioris poetae esse videbantur.

478. Codex τά γ' οὔπως, quod pridem corrigi oportebat. Deinde παρεξέμεν in παρεξίμεν mutavi.

479. Codex οὔτ' ἀχέειν. Frustra hoc explicare studeas. Valde placet mihi Ilgenii coniectura, οὔτε χανεῖν. Ibidem ἄγος Valkenario debetur pro codicis lectione ἄχος.

481. Codex: ὃς δ' ἀτελὴς, ἱερῶν ὅς τ' ἄμμορος. Bis idem, neque eleganter, dicitur. Quare scripsi, ὃς δ' ἀτελὴς ἱερῶν, ὅς τ' ἔμμορος. *Dispar*, inquit, *conditio initiatorum est et non initiatorum.* Deinde ὁμοίην receperunt editores e Fonteinii et Vossii emendatione pro codicis lectione ὁμοίων. Sic Iliad. XV. 209. ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ.

488. Legebatur αἶψα δέ οἱ, pro quo dedi αἶψά τέ οἱ. Narrantis est αἶψα δέ, sed in generali sententia αἶψά τε dicitur. Sic Iliad. XIX. 221. Odyss. I. 392. Similiter οὐ γάρ τ' αἶψα Odyss. III. 147. Τὲ enim, ut alibi dixi, *fere* significat. Hinc saepissime adhibetur, quum quid generatim est et universe exprimendum.

Πλοῦτον, ὃς ἀνθρώποις ἄφενος θνητοῖσι δίδωσιν.
[Ἀλλ' ἄγ' Ἐλευσῖνος θυοέσσης δῆμον ἔχουσα,
καὶ Πάρον ἀμφιρύτην, Ἄντρωνά τε πετρήεντα,
πότνια, ἀγλαόδωρ', ὡρηφόρε, Δηοῖ ἄνασσα,
αὐτὴ καὶ κούρη περικαλλὴς Περσεφόνεια,
πρόφρονες ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.]

V.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ

*   *   *

οἳ μὲν γὰρ Δρακάνῳ σ', οἳ δ' Ἰκάρῳ ἠνεμοέσσῃ
φάσ', οἳ δ' ἐν Νάξῳ, Δῖον γένος, εἰραφιῶτα,
οἳ δέ σ' ἐπ' Ἀλφειῷ ποταμῷ βαθυδινήεντι
κυσσαμένην Σεμέλην τεκέειν Διῒ τερπικεραύνῳ.
ἄλλοι δ' ἐν Θήβῃσιν, ἄναξ, σὲ λέγουσι γενέσθαι,
ψευδόμενοι· σὲ δ' ἔτικτε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
πολλὸν ἀπ' ἀνθρώπων, κρύπτων λευκώλενον Ἥρην.

V. 1—9. Hos novem verſus ex Homeri hymnis affert Diodorus Siculus III. 65. p. 235. Idem poſtremos duos etiam I. 15. p. 19. IV. 2. p. 248. indidem produxit, quos ſcholiaſtes Apollonii ad II. 1215. Herodoro tribuit. Varias lectiones, quas fruſtra quaeras in noviſſima editione, congeſſit Ilgenius p. 667. Quum Dracanum oppidum ſit Icari inſulae, credibile eſt Icarum hic non inſulae, ſed oppidi nomen eſſe, quemadmodum multae inſulae oppidum habuere eiusdem nominis. Stephanus quidem Byzantinus, qui Icari oppidi mentionem facit, ſic loquitur, ut aliam urbem intelligere videatur. Sed fortaſſe huc pertinent Plinii verba IV. 23. *a Naxo decem et ſeptem M. paſſuum Icaros, quae nomen mari dedit, tantumdem ipſa in longitudinem patens, cum oppidis duobus, tertio amiſſo.* Niſi promontorium, in quo tumulus Icari erat, eo nomine appellatum fuit, appellatione deinde ad univerſam inſulam translata. De eo promontorio Pauſanias IX. 11, 3.

ἔστι δέ τις Νύση, ὕπατον ὄρος, ἀνθέον ὕλῃ,
τηλοῦ Φοινίκης, σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων·

* * *

καί οἱ ἀναστήσουσιν ἀγάλματα πόλλ' ἐνὶ νηοῖς.
ὡς δὲ τὰ μὲν τρία, σοὶ πάντως τριετήρισιν αἰεὶ
ἄνθρωποι ῥέξουσι τελῃέσσας ἑκατόμβας.
[Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·

---

8. In tribus Diodori locis *ὕπατον ὄρος* legitur, nisi quod III. 65. vulgo est *ἄβατον*. Apud scholiasten Apollonii autem ad II. 1215. est *ὕπατον κέρας*. Ingeniosa est Wesselingii coniectura p. 235. eam lectionem ex Apollonii versu, IV. 282. ortam esse,

ἔστι δέ τις ποταμός, ὕπατον κέρας ὠκεανοῖο.

Quare etiam apud scholiasten istum cum Iensio in lect. Lucian. p. 184. *ὕπατον ὄρος* scribendum censet. Idem Wesselingius p. 19. et Cuperus Obss. IV. 7. p. 417. Diodori auctoritate moti, per errorem a scholiasta hos versus Herodoro tribui existimant: quorum Cupero pro Ἡρόδωρος scribendum videtur Ὅμηρος, Wesselingius autem verba scholiastae mutila esse et Homeri commemorationem excidisse putat. Id quidem a Wesselingio ad liquidum perductum esse ait Groddeckius p. 13. non inspecto, ut opinor, scholiasta, in quo omnia sunt integra. Hemsterhusium ad Lucian. T. I. p. 229. eo inclinare, ut contra Cuperum versus istos Herodori esse credat, non est obscurum. Et mihi haec sententia verissima videtur. Quid obstat enim, quin Herodorus Homeri versus in suum carmen transferre potuerit? Ita nihil mirum, si *κέρας* ibi legitur, quippe quod Herodorus, non Homerus, scripserit.

10. *Καί οἱ.* Quum commode possit Semele intelligi, non opus est ut *καί σοι* legatur, quod exhibuerunt Wolfius et Matthiae. Sed ita si cui placeat, saltem *καί τοι* scribere debebit.

11. Legebatur *ὡς δὲ τὰ μὲν τρία σοι* usque ad *ἑκατόμβας* sine interpunctione. Novissimus editor post v. 12. lacunae signa posuit, parum circumspecte. Doceri enim ante debebat, qui sensus esset versuum 11. et 12. qui, ut in codice Moscoviensi

ἀμβρόσιαι δ᾽ ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
κρατὸς ἀπ᾽ ἀθανάτοιο· μέγαν δ᾽ ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.]
Ὣς εἰπών, ἐπένευσε καρήατι μητίετα Ζεύς.
[Ἵληθ᾽ εἰραφιῶτα, γυναιμανές· οἱ δέ σ᾽ ἀοιδοὶ
ᾄδομεν ἀρχόμενοι λήγοντές τ᾽· οὐδέ πῃ ἔστιν
σεῖ᾽ ἐπιληθόμενον ἱερῆς μεμνῆσθαι ἀοιδῆς.]
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διώνυσ᾽ εἰραφιῶτα,
σὺν μητρὶ Σεμέλῃ, ἥνπερ καλέουσι Θυώνην.

ſcripti ſunt, non poſſunt intelligi. Nulla paene mutatio eſt, quam feci, tollendo accentu in particula ὡς, et addenda interpunctione. Ita et ſenſus planus eſt, nec quidquam deeſſe apparet. *Vt haec numero tria ſunt*, inquit, *ſic tibi tertio quoque anno ſacra fient.* Apertum eſt, praegreſſam eſſe trium rerum commemorationem, a quibus originem habeant Bacchi triennia. Aliam cauſſam affert Diodorus Siculus III. 64. IV. 3.

16. Ἐπένευσε Ruhnkenii emendatio eſt pro codicis lectione ἐκέλευσε.

17. Codex ἵλαθ᾽.

VI.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Αἰδοίην χρυσοστέφανον καλὴν Ἀφροδίτην
ᾄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν
εἰναλίης, ὅθι μιν Ζεφύρου μένος ὑγρὸν ἀέντος
ἤνεικεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
ἀφρῷ ἐνὶ μαλακῷ· τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὧραι
δέξαντ' ἀσπασίως, πέρι δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν,
κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῳ στεφάνην εὔτυκτον ἔθηκαν,
καλήν, χρυσείην· ἐν δὲ τρητοῖσι λυβοῖσιν

VI. 10. Tres codd. Parif. edd. Flor. Aldd. Ceph. ἀργυφέοισιν. Cod. Mofc. ut Matthiae dicere videtur, cum Stephano ἀργυρέοισιν.

12. Edd. Flor. Aldd. Ceph. κοσμίσθην. Mofc. κοσμήσθην. Parif. tres κοσμείσθην. teph. κόσμηθεν. Barnefius intulit ἐκόσμηθεν. Praetuli cum noviffimo editore κοσμείσθην, ut maiore auctoritate firmatum. Sed is rationem addidit non idoneam, quod plerumque imperfectum ufurpetur, ubi ὁπότε, ὄφρα, et fimiles particulae, cum optativo rem faepius repetitam indicante iunctae, fequantur. Nam quum de re aut breviter abfoluta, aut fieri folita fermo eft, aorifto; quum de re per aliquod tempus durante, imperfecto ufus eft. Quare fi κοσμεῖσθαι hic effet *fe ornare*, dicendum fuiffet κόσμηθεν. Nunc vero, quum fignificare poffit, *ornatae erant*, recte dicetur κοσμείσθην. Caeterum exfiftet fortaffe aliquis, qui poetam duali ufum putet, quod duas tantum Horas agnoverit, de quibus eft apud Paufaniam IX. 35. Sed rectius tali commento carebimus, praefertim in hoc hymno, qui poetae eft fat recentis.

ἄνθεμ' ὀρειχάλκου, χρυσοῖό τε τιμήεντος·
δειρῇ δ' ἀμφ' ἀπαλῇ καὶ στήθεσιν ἀργυφέοισιν
ὅρμοισιν χρυσέοισιν ἐκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
Ὧραι κοσμείσθην χρυσάμπυκες, ὁππότ' ἴοιεν
ἐς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δώματα πατρός.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ κόσμον ἔθηκαν,
ἦγον ἐς ἀθανάτους· οἳ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες,
χερσί τ' ἐδεξιόωντο, καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
εἶναι κουριδίην ἄλοχον, καὶ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.

Χαῖρ' ἑλικοβλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δὸς δ' ἐν ἀγῶνι
νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

---

15. Cod. Mosc. ἠσπάζοντο ἰδέσθαι.

18. Codd. Parif. tres εὐστεφάνου. Sic variatur etiam in maiore Veneris hymno v. 176.

VII.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ

Ἀμφὶ Διώνυσον, Σεμέλης ἐρικυδέος υἱόν,
μνήσομαι, ὡς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,
πρωθήβῃ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι,
κυάνεαι, φᾶρος δὲ περὶ στιβαροῖς ἔχεν ὤμοις
πορφύρεον. τάχα δ' ἄνδρες ἐϋσσέλμου ἀπὸ νηὸς
ληϊσταὶ προγένοντο θοῶς ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἦγε κακὸς μόρος· οἳ δὲ ἰδόντες
νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἑλόντες,
εἷσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς κεχαρημένοι ἦτορ.
υἱὸν γάρ μιν ἔφαντο διοτρεφέων βασιλήων
εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δεῖν ἀργαλέοισιν.
τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμά, λύγοι δ' ἄπο τηλόσε πίπτον
χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὃ δὲ μειδιάων ἐκάθητο
ὄμμασι κυανέοισι· κυβερνήτης δὲ νοήσας,
αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·

VII. 1. Praeter ſcriptores, quos Ilgenius et Matthiae citarunt, Apollodorum III. 5, 3. Philoſtratum imag. I. 19. Ovidium Metam. III. 577. ſeqq. Hyginum fab. 134. vide etiam Nonnum Dionyſ. XLV. 105—168. p. 1164, 5.

13. Legebatur τηλόσ' ἔπιπτον.

24. Addidi copulam e codd. Pariſ. A. C. Vulgo ἀργαλέους ἀνέμους.

Δαιμόνιοι τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύεθ' ἑλόντες,
καρτερόν; οὐδὲ φέρειν δύναταί μιν νηῦς εὐεργής.
ἢ γὰρ Ζεύς ὅδε γ' ἐστίν, ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
ἠὲ Ποσειδάων· ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν
εἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς, οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
ἀλλ' ἄγετ' αὐτὸν ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
αὐτίκα· μηδ' ἔπι χεῖρας ἰάλλετε, μή τι χολωθεὶς
ὄρσῃ ἀργαλέους τ' ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἀρχὸς στυγερῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Δαιμόνι' οὖρον ὅρα, ἅμα δ' ἱστίον ἕλκεο νηός,
σύμπανθ' ὅπλα λαβών· ὅδε δ' αὖτ' ἄνδρεσσι μελήσει.
ἔλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅγε Κύπρον,
ἢ ἐς Ὑπερβορέους, ἢ ἑκαστέρω· ἐς δὲ τελευτὴν
ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτοῦ τε φίλους καὶ κτήματα πάντα,
οὕς τε κασιγνήτους· ἐπεὶ ἥμιν ἔμβαλε δαίμων.
Ὣς εἰπών, ἱστόν τε καὶ ἱστίον ἕλκετο νηός.
ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
καττάνυσαν· τάχα δέ σφιν ἐφαίνετο θαυματὰ ἔργα·
οἶνος μὲν πρώτιστα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
ἡδύποτος κελάρυζ' εὐώδης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
ἀμβροσίη· ναύτας δὲ τάφος λάβε πάντας ἰδόντας.

---

27. Hemfterhufii coniectura *βαλών*, quam egregiam vocat Ruhnkenius, aliis indiget locis, quibus firmetur, quam illo Theognidis v. 671.

οὔνεκα νῦν φερόμεσθα καθ' ἱστία λευκὰ βαλόντες.

quod ne afferendum quidem erat. Bene vulgatam tuetur Ilgenius.

αὐτίκα δ᾽ ἀκρότατον παρὰ ἱστίον ἐξετανύσθη
ἄμπελος ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
βότρυες· ἀμφ᾽ ἱστὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσός,
ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ᾽ ἔπι καρπὸς ὀρώρει·
πάντες δὲ σκαλμοὶ στεφάνους ἔχον· οἳ δὲ ἰδόντες
μὴ δήδειν τότ᾽ ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
γῇ πελάαν· ὃ δ᾽ ἄρα σφι λέων γένετ᾽ ἔνδοθι νηός,
δεινὸς ἐπ᾽ ἀκροτάτης, μέγα δ᾽ ἔβραχεν, ἐν δ᾽ ἄρα μέσσῃ
ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενα, σήματα φαίνων·
ἂν δ᾽ ἔστη μεμαυῖα· λέων δ᾽ ἐπὶ σέλματος ἄκρου
δεινὸν ὑπόδρα ἰδών. οἳ δ᾽ ἐς πρύμνην ἐφόβηθεν,

---

43. Parif. A. C. edd. Flor. Ald. Ceph. μὴ δήδειν. Cod. Mofc. μὴ δ᾽ ἤδη. Stephanus Μηδήδην. Barnefius Μηδείδην. Ruhnkenio in mentem venit Μήδην δή. Ovidius et Hyginus gubernatorem vocant Acoeten. Nonnus nulla habet nomina. Et fic etiam hymni fcriptor. Qui fi nomen gubernatoris commemorare voluiffet, ibi id feciffet, ubi primam eius mentionem faciebat. Verbum πελάαν videtur accufativum requirere. Quare fortaffe fic legendum eft:

οἳ δὲ ἰδόντες,
νῆ᾽ ἤδη τότ᾽ ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
γῇ πελάαν.

Leviffimum discrimen eft, fi codicis Mofcovienfis lectionem confideres, inter ΜΗΔΗΔΗ et ΝΗΑΗΔΗ. Nec tamen diffiteor, non effe mihi exemplum in promtu, in quo coniunctae fint particulae ἤδη τότ᾽ ἔπειτα. Homerus certe nusquam fic loquitur. Quamquam non opus exemplo effe videtur, quum hic ἤδη ad πελάαν, τότ᾽ ἔπειτα ad ἐκέλευον pertineat.

55. Cod. Mofc. δι᾽ ἑκάτωρ. Parif. A. δι᾽ εκάτωρ. Edd. Flor. Aldd. Ceph. δῖε κάτωρ. Nulla harum edd. πάτωρ habet, quae cuiusdam coniectura eft. Alii legunt κράτωρ. Ilgenius δι᾽ ἄκτωρ. quod nomen de belli duce ufurpavit Aefchylus Perf. 555. Eum.

ἀμφὶ κυβερνήτην δὲ, σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα,
ἔσταν ἄρ' ἐκπληγέντες· ὁ δ' ἐξαπίνης ἐπορούσας
ἀρχὸν ἕλ'· οἳ δὲ θύραζε, κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
πάντες ὁμῶς πήδησαν, ἐπεὶ ἴδον, εἰς ἅλα δῖαν,
δελφῖνες δ' ἐγένοντο· κυβερνήτην δ' ἐλεήσας
ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλβιον, εἶπέ τε μῦθον·

Θάρσει, δῖε κάτωρ, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ.
εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηῒς Σεμέλη, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.

Χαῖρε τέκος Σεμέλης εὐώπιδος· οὐδέ πῃ ἔστιν
σεῖό γε ληθόμενον γλυκερὴν κοσμῆσαι ἀοιδήν.

---

396. Nam quis afferat Sept. ad Theb. 557. (561) ubi Ἄκτωρ nomen proprium eſt? Ab hymni ſcriptore ἄκτωρ hic poſitum eſſe eo magis dubito, quod id nomen de domino navis, non de gubernatore, intelligendum fuiſſet. Atqui, ut hic rem narrat, diverſi ſunt ἀρχὸς et κυβερνήτης.

VIII.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ

Ἄρες ὑπερμενέτα, βρισάρματε, χρυσεοπήληξ,
ὀμβριμόθυμε, φέρασπι, πολισσόε, χαλκοκορυστά,
καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορυσθενές, ἕρκος Ὀλύμπου,
Νίκης εὐπολέμοιο πάτερ, συναρωγὲ Θέμιστος,
ἀντιβίοισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
ἠνορέης σκηπτοῦχε, πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν, ἔνθα σε πῶλοι
ζαφλεγέες τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος αἰὲν ἔχουσιν,
κλῦθι βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ εὐθαρσέος ἥβης,
πρηῢ καταστίλβων σέλας ὑψόθεν ἐς βιότητα
ἡμετέρην καὶ κάρτος ἀρήϊον, ὥς κε δυναίμην
σεύεσθαι κακότητα πικρὴν ἀπ᾽ ἐμοῖο καρήνου,
καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάμψαι φρεσὶν ὁρμήν,
θυμοῦ τ᾽ αὖ μένος ὀξὺ κατισχέμεν, ὅς μ᾽ ἐρέθῃσιν
φυλόπιδος κρυερῆς ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ σὺ θάρσος
δός, μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι δεσμοῖς,
δυςμενέων προφυγόντα μόθον κῆράς τε βιαίας.

VIII. Hymnus, ut iam Ruhnkenius monuit, aperte Orphicus. Quare cum Orphicis adiunxi.

8. Hic versus omissus est in ed. Ceph.

10. Recte librorum lectionem καταστίλβων contra Hemsterhusii coniecturam καταστιλψον, quam Ruhnkenius, Wolfius, Ilgenius probarunt, tuetur Matthiae.

12. Cod. Mosc. σεύασθαι.

IX.
ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ

Ἄρτεμιν ὕμνει Μοῦσα, κασιγνήτην ἑκάτοιο,
παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνος.
ἥ θ' ἵππους ἄρσασα βαθυσχοίνοιο Μέλητος,
ῥίμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα διώκει
ἐς Κλάρον ἀμπελόεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
ἧσται, μιμνάζων ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαί θ' ἅμα πᾶσαι, ἀοιδῇ.
αὐτὰρ ἐγὼ σὲ πρῶτα καὶ ἐκ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν,
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

X.
ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ

Κυπρογενῆ Κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥ τε βροτοῖσιν
μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προσώπῳ
αἰεὶ μειδιάει, καὶ ἔφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.

IX. 3. Martinus V. L. I. 28. et Holſtenius ad Steph. Byz. v. Μελήτου pro vulgato Μελήτης ſcribunt Μέλητος, quod cum aliis recepi. Μέλητος etiam in cod. Moſc. eſſe in noviſſima editione dicit Matthiae, quamquam neque ipſe in animadverſionibus, neque Ruhnkenius quidquam ea de re adnotarunt. Codd. tres Pariſ. Μιλήτης.

7. Legebatur θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι, hic et hymn. XIV. 6.

8. Codd. tres Pariſ. et edd. ἐγώ σε πρῶτα. Cod. Moſc. ἐγώ σε τε πρῶτα.

X. 3. Cod. Moſc. habet a recentiori manu nove inductum, ut ait Matthiae, ἐφ' ἱμερτὸν θέει ἄνθος.

Χαῖρε θεὰ Σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα
καὶ πάσης Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
[Χαῖρε μάκαιρα, Κυθήρης εὐκτιμένης μεδέουσα,
εἰναλίης τε Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.]
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XI.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ

Παλλάδ' Ἀθηναίην ἐρυσίπτολιν ἄρχομ' ἀείδειν,
δεινήν, ᾗ σὺν Ἄρηϊ μέλει πολεμήϊα ἔργα,
περθόμεναί τε πόληες, ἀϋτή τε, πτόλεμοί τε,
καί τ' ἐῤῥύσατο λαὸν ἰόντα τε νισσόμενόν τε.
Χαῖρε θεά, δὸς δ' ἄμμι τύχην εὐδαιμονίην τε.

XII.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ

Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥείη,
ἀθανάτην βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο κασιγνήτην ἄλοχόν τε,
κυδρήν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
ἀζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διῒ τερπικεραύνῳ.

---

4. In vulgatis libris tantum leguntur v. 4. 5. 8. qui in cod. Parif. B. in fine fequentis hymni adiecti funt. Pro v. 4. et 5. codex Mofc. illos exhibet, quos uncis inclufi, fextum et feptimum.

XI. 2. Cod. Mofc. Ἄρει, omiffo μέλει.

XIII.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ

Δήμητρ' ἠΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
αὐτὴν, καὶ κούρην, περικαλλέα Περσεφόνειαν.
Χαῖρε θεά, καὶ τήνδε σάω πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

XIV.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ

Μητέρα μοι πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
ὕμνει, Μοῦσα λίγεια, Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο·
ᾗ κροτάλων τυπάνων τ' ἰαχή, σύν τε βρόμος αὐλῶν
εὔαδεν, ἠδὲ λύκων κλαγγή, χαροπῶν τε λεόντων,
οὔρεά τ' ἠχήεντα, καὶ ὑλήεντες ἔναυλοι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαί θ' ἅμα πᾶσαι, ἀοιδῇ.

XV.

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ

Ἡρακλέα, Διὸς υἱὸν, ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβης ἐνὶ καλλιχόροισιν

XIII. 2. Codd. tres Pariſ. Φερσεφόνειαν.

3. Σάω Barneſius pro librorum lectione σάου.

XIV. 2. Θυγάτηρ, nominativi forma, codd. Pariſ. et edd. vett.

3. Codd. Pariſ. ᾗ κροτάλη, τυπάνων τ' ἰαχή, σύν τε βρόμος αὐλῶν. Cod. Moſc. edd. Flor. Aldd. Ceph. ᾗ κροτάλων τυμπάνων τ' ἰαχὴ σύντε τρόμος αὐλῶν. In vulgaribus edd. omiſſo τ', eſt ᾗ κροτάλων τυμπάνων ἰάχη σύν τε τρόμος αὐλῶν.

6. Vide ad hymn. IX. 7.

Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι·
ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἠδὲ θάλασσαν
πλαζόμενος, πομπῇσιν ὑπ' Εὐρυσθῆος ἄνακτος,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη·
[ὅς ῥ' ἦμιν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἠδὲ θάλασσαν
πλαζόμενος πημαίνετ', ἀεθλεύων δὲ κραταιῶς,
πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα ἔξοχα ἔργα·]
νῦν δ' ἤδη κατὰ καλὸν ἕδος νιφόεντος Ὀλύμπου
ναίει τερπόμενος, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
Χαῖρε ἄναξ, Διὸς υἱέ· δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

XVI.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος,
χάρμα μέγ' ἀνθρώποισι, κακῶν θελκτῆρ' ὀδυνάων.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ.

XV. 7. Verſus 7. 8. 9. qui non ſunt in vulgatis libris, in codice Moſcovienſi ſcripti ſunt pro verſibus 4. 5. 6. ſic quidem, ut *ὅς ῥα ἡμὲν* et *πηαίνετ'*, ut bis dicit Ruhnkenius, ut Matthiae autem, *πημαίνετ'*, ſupra mediam ſyllabam addito *η*, tum *ἀεθλεύων κραταιῶς*, quod Matthiae emendavit, legatur.

12. Aldinarum lectio eſt *δίδους δ'*.

XVI. 3. Tres primos huius hymni verſus affert ſcholiaſtes Pindari ad Pyth. III. 14. non ad IV. 11. quem Ilgenii errorem noviſſimus editor, non inſpecto ſcholiaſta, bis ſuum fecit. Codd. Pariſ. tres *Δωτίνῳ*. Tum vulgo *Φλεγύου*, quod non magis pla-

XVII.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ

Κάστορα καὶ Πολυδεύκε' ἀείσεο Μοῦσα λίγεια,
Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἐξεγένοντο·
τοὺς ὑπὸ Τηϋγέτου κορυφῇς τέκε πότνια Λήδη,
λάθρῃ ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

XVIII.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ

Ἑρμῆν ἀείδω Κυλλήνιον Ἀργειφόντην,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα,
Ἄτλαντος θυγάτηρ, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὅμιλον,
ἄντρῳ ναιετάουσα παλισκίῳ· ἔνθα Κρονίων
νύμφῃ εὐπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
εὖτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην·
λάνθανε δ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.

---

cet, quam Atticum *Φλεγύα*, quod eſt apud ſcholiaſten Pindari, aut *Φλεγύεω* Barneſii. Praetulerim *Φλεγύω*, ut *Βορέω*. Vide ad hymn. Cer. 312.

XVII. 1. Non damnaverim lectionem codd. Moſc. trium Pariſ. et edd. Flor. Aldd. Ceph. *ἀείσεο*, quam recentiores in *ἀείδεο* mutarunt.

3. Vulgatum *Ταϋγέτου* Erneſtius mutavit in *Τηϋγέτου*.

XVIII. 4. Hoc verſu finitur codex Moſcovienſis.

Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.
[Χαῖρ' Ἑρμῆ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων.]

XIX.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ

Ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε Μοῦσα,
αἰγιπόδην, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὅς τ' ἀνὰ πίση
δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χοροήθεσι νύμφαις,
αἵ τε κάτ' αἰγίλιπος πέτρης στείβουσι κάρηνα,
Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεόν, ἀγλαέθειρον,
αὐχμήενθ', ὃς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχεν,
καὶ κορυφὰς ὀρέων, καὶ πετρήεντα κάρηνα·
φοιτᾷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ῥωπήϊα πυκνά,

XIX. 2. Αἰγιπόδην e v. 37. scripsi pro αἰγοπόδην. Πίση Wolfius et cum eo alii in πίσεα mutarunt, quod mea sententia non recte factum. Elegantis hic est, sed recentioris poetae hymnus.

6. Etiam Bocchus Slothouwer in tirocinio critico p. 24. aliquid contulit, ut αὐχμήεντα mutaretur, quod non videtur sollicitandum esse.

7. Tres codd. Paris. κέλευθα habent pro κάρηνα.

12. Ἀργινόεντα pro αἰγινόεντα debetur Barnesio.

14. Librorum lectio est τότε δ' ἕσπερος ἔκλαγεν οἷον. Mireris consensu placuisse criticis legere ἐς σπέος ἤλασεν οἷας. Solus novissimus editor, licet ipse quoque eam emendationem in textum receperit, vulgatam defendi posse intellexit, modo ne οἷας teneret. Equidem pro τότε mutato accentu, ut res ipsa postulabat, τοτὲ scripsi, οἷον autem in οἷος mutavi. Non repugnant, quae v. 19. seqq. dicuntur. Hoc enim dicit poeta: *circa vesperam solus*

ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ,
ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰςαναβαίνων·
πολλάκι δ' ἀργινόεντα διέδραμεν οὔρεα μακρά,
πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε, θῆρας ἐναίρων,
ὀξέα δερκόμενος· τοτὲ δ' ἕσπερος ἔκλαγεν οἶος,
ἄγρης ἐξανιών, δονάκων ὕπο μοῦσαν ἀθύρων
νήδυμον· οὐκ ἂν τόνγε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
ὄρνις, ἥ τ' ἔαρος πολυάνθεος ἐν πετάλοισιν
θρῆνον ἐπιπροχέουσ' ἰάχει μελίγηρυν ἀοιδήν.
σὺν δέ σφιν τότε νύμφαι ὀρεστιάδες λιγύμολποι
φοιτῶσαι πύκα ποσσὶν ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ
μέλπονται· κορυφὴν δὲ περιστένει οὔρεος ἠχώ·
δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν τότε γ' ἐς μέσον ἕρπων,

---

fistula canit Pan, a venatione redux: ibi conveniunt deinde nymphae.

15. Libri ἄκρης. Emendatio Piersoni est.

18. Librorum lectio est ἐπιπροχέουσα χέει. Lenissima quidem Ilgenii correctio est ἐπιπροχέουσ' ἀχέει, sed non videtur hic aptum verbum esse ἀχέει. Quare Ruhnkenii emendationem, ἐπιπροχέουσ' ἰαχεῖ, praeferendam duxi, reposito tamen ἰάχει, qua forma in praesenti tempore utuntur epici.

19. Σφὶν singularis numeri est, et ad Panem spectat. Vide ad Orph. p. 792. 797.

20. Post hunc versum Ilgenius collocavit v. 25. 26. qui sane cum v. 20. quod ad constructionem verborum attinet, iungendi, sed non loco movendi sunt. Πύκα e verissima emendatione Barnesii pro πυκνὰ reposui.

22. Legebatur τότε ἐς, qui hiatus apud hunc poetam ferri non poterat.

πυκνὰ ποσὶν διέπει· λαῖφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφοινὸν
λυγκὸς ἔχει, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς·
ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
εὐώδης θαλέθων καταμίσγεται ἄκριτα ποίῃ.
ὑμνεῦσιν δὲ θεοὺς μάκαρας καὶ μακρὸν Ὄλυμπον·
οἷόν θ' Ἑρμείην ἐριούνιον ἔξοχον ἄλλων
ἔννεπον, ὡς ὅγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστιν·
καί ῥ' ὅγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα, μητέρα μήλων,
ἐξίκετ', ἔνθα τέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν·
ἔνθ' ὅγε καὶ θεὸς ὢν, ψαφαρότριχα μῆλ' ἐνόμευεν
ἀνδρὶ παρὰ θνητῷ· θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἐπελθὼν
νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότητι μιγῆναι.
ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν· τέκε δ' ἐν μεγάροισιν
Ἑρμείῃ φίλον υἱόν, ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι,
αἰγιπόδην, δικέρωτα, πολύκροτον, ἡδυγέλωτα·
φεῦγε δ' ἀναΐξασα, λίπεν δ' ἄρα παῖδα τιθήνη.
δεῖσε γάρ, ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον, ἠϋγένειον.
τὸν δ' αἶψ' Ἑρμείας ἐριούνιος ἐς χέρα θῆκεν

---

26. Θαλέθων codd. Parifini, quibus ufus eft Ruhnkenius, i. e. B. et C. Matthiae eam lectionem affert e codd. A. C. quorum priorem non viderat Ruhnkenius. Vulgo θαλέων.

29. Ἔννεπον non magis hic eft aut effe poteft imperfectum, quam alibi κίχεν et προσέειπον.

31. Legebatur ἔνθα δέ οἱ. Vide ad hymn. Ven. 59. Deinde vulgo Κυλλήνιόν ἐστιν. Recepi exquifitam lectionem trium codd. Parif. Κυλληνίου ἐστίν. Vide ad Orph. p. 801. feq. Praeivit hanc loquendi rationem Homerus in Odyffea, fi bene memini. Sic etiam in hymno Cereris v. 37.

δεξάμενος· χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.
ῥίμφα δ' ἐς ἀθανάτων ἕδρας κίε, παῖδα καλύψας
δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν ὀρεσκῴοιο λαγωοῦ·
πὰρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν,
δεῖξε δὲ κοῦρον ἑόν· πάντες δ' ἄρα θυμὸν ἔτερφθεν
ἀθάνατοι, περίαλλα δ' ὁ Βάκχειος Διόνυσος·
Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψεν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XX.
ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ

Ἥφαιστον κλυτόμητιν ἀείδεο Μοῦσα λίγεια,
ὃς μετ' Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονός, οἳ τὸ πάρος περ
ἄντροις ναιετάασκον ἐν οὔρεσιν, ἠΰτε θῆρες·
νῦν δὲ δι' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες,
ῥηϊδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν

---

33. Nolim ſollicitari θάλε.

36. Friget Ruhnkenii coniectura, *ἀτὰρ τεραπωπὸν ἰδέσθαι.*

38. Martini emendatio eſt *ἀναΐξασα, λίπεν δ'* pro *ἀναΐξας, λεῖπεν δ'.*

40. Male mutarunt veterum librorum lectionem *Ἑρμείας* in *Ἑρμείης.*

43. Pariſ. A. *πυκνοῖσιν.*

48. *Λίτομαι* ex emendatione Barneſii. Vulgo *λίσομαι.*

εὔκηλοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.
Ἀλλ' ἵληθ' Ἥφαιστε· δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

XXI.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Φοῖβε, σὲ μὲν καὶ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' ἀείδει,
ὄχθῃ ἐπιθρώσκων ποταμὸν πάρα δινήεντα
Πηνειόν· σὲ δ' ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
ἡδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδει.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, ἄναξ· ἵλαμαι δέ σ' ἀοιδῇ.

XXII.

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ

Ἀμφὶ Ποσειδάωνα θεὸν μέγαν ἄρχομ' ἀείδειν.
γαίης κινητῆρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
πόντιον, ὅς θ' Ἑλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγάς.
διχθά τοι ἐννοσίγαιε θεοὶ τιμὴν ἐδάσαντο,
ἵππων τε δμητῆρ' ἔμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.
Χαῖρε Ποσειδάων γαιήοχε κυανοχαῖτα,
καὶ μάκαρ, εὐμενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἄρηγε.

XX. 8. Codd. Parif. A. C. et cum his edd. Flor. Aldd. *δίδου δ' ἀρετήν.* Error editionis Ceph. *δίδου ἀρετήν*, quem editioni principi tribuit Matthiae, deinde in vulgares libros venit.

XXII. 1. Codd. Parif. A. B. *θεῶν.* Melius effet *μέγαν θεόν.*

3. De quorumdam coniectura *Ἑλίκην τε* disferit Bocchus Slothouwer in tirocinio critico p. 97.

7. Orpheum audire videaris.

XXIII.

ΕΙΣ ΔΙΑ

Ζῆνα θεῶν τὸν ἄριστον ἀείσομαι ἠδὲ μέγιστον,
εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅς τε Θέμιστι
ἐγκλιδὸν ἑζομένῃ πυκινοὺς ὀάρους ὀαρίζει.
Ἵληθ' εὐρύοπα Κρονίδη, κύδιστε, μέγιστε.

XXIV.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ

Ἱστίη, ἥτε ἄνακτος Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα
σὺν Διῒ μητιόεντι, χάριν δ' ἅμ' ὄπασσον ἀοιδῇ.

XXV.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Μουσάων ἄρχωμαι, Ἀπόλλωνός τε, Διός τε·
ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος

XXIV. 4. Ἐνηέα Barnesii emendatio est pro ἐπέρχεο.

XXV. 2. Hoc prooemium petitum est ex Hesiodi Theogonia v. 94—97. ubi huius hymni versus 2—5. totidem verbis leguntur. Versus 2. et 3. affert etiam scholiastes Pindari ad Pyth. IV. 313. integros, ad Nem. III. 1. usque ad ἔασιν. Vtroque loco legitur ἐκ γάρ τοι Μουσάων, ut quaedam Hesiodi editiones habent. Priore loco codex Gottingensis rectius, ἐκ γάρ τοι Μουσέων. Caeterum neutro loco scholiastes scriptorem, cuius hi versus sint, memoravit.

ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί,
ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος, ὅντινα Μοῦσαι
φίλωνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Χαίρετε τέκνα Διός, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' ἀοιδήν·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XXVI.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ

Κισσοκόμην Διόνυσον ἐρίβρομον ἄρχομ' ἀείδειν,
Ζηνὸς καὶ Σεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱόν,
ὃν τρέφον ἠΰκομοι νύμφαι, παρὰ πατρὸς ἄνακτος
δεξάμεναι κόλποισι, καὶ ἐνδυκέως ἀτίταλλον,
Νύσης ἐν γυάλοις· ὁ δ' ἀέξετο πατρὸς ἕκητι
ἄντρῳ ἐν εὐώδει, μεταρίθμιος ἀθανάτοισιν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεαὶ πολύυμνον ἔθρεψαν,
δή τότε φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους,
κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένος· αἳ δ' ἅμ' ἕποντο
νύμφαι· ὁ δ' ἐξηγεῖτο· βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, πολυστάφυλ', ὦ Διόνυσε·
δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
ἐκ δ' αὖθ' ὡράων εἰς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

---

5. Codd. tres Paris. edd. Flor. Aldd. Ceph. φίλωνται, quod in vulgaribus edd. ex Hesiodo male in φιλεῦνται mutatum.

6. Χαίρετε τέκνα Διός. Haec quoque e Theogoniae v. 104.

XXVI. 7. Homericum esset τόνγε.

11. Coniungebantur verba πολυστάφυλ' ὦ Διόνυσε. Vide ad hymn. Apoll. 14.

XXVII.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ

Ἄρτεμιν ἀείδω χρυσηλάκατον κελαδεινήν,
παρθένον αἰδοίην, ἐλαφηβόλον, ἰοχέαιραν,
αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου Ἀπόλλωνος,
ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἄκριας ἠνεμοέσσας
ἄγρῃ τερπομένη παγχρύσεα τόξα τιταίνει,
πέμπουσα στονόεντα βέλη· τρομέει δὲ κάρηνα
ὑψηλῶν ὀρέων· ἰάχει δ' ἔπι δάσκιος ὕλη
δεινὸν ὑπὸ κλάγγης θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα,
πόντος τ' ἰχθυόεις· ἣ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα
πάντῃ ἐπιστρέφεται, θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῇ θηροσκόπος ἰοχέαιρα,
εὐφρήνῃ δὲ νόον, χαλάσασ' εὐκαμπέα τόξα,
ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο,
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πίονα δῆμον,
Μουσέων καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰούς,
ἡγεῖται, χαρίεντα περὶ χροῒ κόσμον ἔχουσα
ἐξάρχουσα χορούς· αἳ δ' ἀμβροσίην ὄπ' ἰεῖσαι,

XXVII. 7. Legebatur *ἰαχεῖ.* Vide ad hymn. XIX. 18.

8. Praeter neceſſitatem Barnelius *θηρῶν* in *τόξων*, Bocchus Slothouwerus in tirocinio critico p. 54. in *κήλων*, Ruhnkenius in *νευρῶν* mutabat, quod receperunt editores.

18. Non ſollicitanda verba, *ἐξάρχουσα χορούς*, ob ineptam ſubtilitatem Athenaei, quem iam Caſaubonus notavit. Verba, *αἳ δ' ἀμβροσίην ὄπ' ἰεῖσαι*, de quibus ſilent interpretes, non puto

ὑμνεῦσιν Λητὼ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας
ἀθανάτων βουλῇ τε καὶ ἔργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.
Χαίρετε τέκνα Διὸς καὶ Λητοῦς ἠϋκόμοιο.
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XXVIII.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ

Παλλάδ' Ἀθηναίην, κυδρὴν θεὸν, ἄρχομ' ἀείδειν,
γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπτολιν, ἀλκήεσσαν,
Τριτογενῆ, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήϊα τεύχε' ἔχουσαν,
χρύσεα, παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
ἀθανάτους· ἣ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
ἐσσυμένως ὤρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
σείσασ' ὀξὺν ἄκοντα· μέγας δ' ἐλελίζετ' Ὄλυμπος
δεινὸν ὑπὸ βρίμῃ γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα
σμερδαλέον ἰάχησεν· ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος
κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος, ἔσχετο δ' ἅλμη
ἐξαπίνης· στῆσεν δ' Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς

---

a poeta profecta esse, quandoquidem neque ἰεῖσαι cum leni spiritu ferri, neque ὄφ' ἰεῖσαι scribi potest. Librarii hic error esse videtur, quum poeta dedisset, αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἰεῖσαι, quae verba leguntur apud Hesiodum in Theogonia v. 43.

22. Primus nisi fallor Wolfius τέ addidit.

XXVIII. 10. Vulgo ὑπ' ὀμβρίμης. Codd. tres Paris. ὑπ' ὀβρίμης. Emendavit Ruhnkenius.

ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰσόκε κούρη
εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη,
Παλλὰς Ἀθηναίη· γήθησε δὲ μητίετα Ζεύς.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, Διὸς τέκος αἰγιόχοιο·
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XXIX.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ

Ἱστίη, ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων
ἕδρην ἀΐδιον ἔλαχες, πρεσβηΐδα τιμήν,
[καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν· οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτῃ πυμάτῃ τε
Ἱστίῃ ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον.]
καὶ σύ μοι, Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
[ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόρραπι, δῶτορ ἐάων,]
ναίετε δώματα καλά, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν
[ἵλαος ὢν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἱστίῃ·] ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
εἰδότες ἔργματα καλά, νόῳ θ' ἕσπεσθε καὶ ἥβῃ.

XXIX. 3. Cod. Parif. C. edd. Flor. Aldd. Ceph. ἔλαχε.

4. Verfus 4. 5. 6. ab alio rhapfodo profectos effe animadvertit Ilgenius. Vide de hoc hymno praefationem.

9. Martinus hunc verfum collocavit poft v. 11. quem fequutus eft Matthiae. Sed fic haeremus in v. 12.

12. Libri omnes εἰδότες ἔργματα καλά.

Χαῖρε Κρόνου θυγάτηρ, σύ τε, καὶ χρυσόῤῥαπις Ἑρμῆς·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XXX.

ΕΙΣ ΓΗΝ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι ἠϋθέμεθλον,
πρεσβίστην, ἣ φέρβει ἐπὶ χθονὶ πάνθ', ὁπόσ' ἔστιν,
ἠμὲν ὅσα χθόνα δῖαν ἐπέρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
ἠδ' ὅσα πωτῶνται, τάδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβου.
ἐκ σέο δ' εὔπαιδές τε καὶ εὔκαρποι τελέθουσιν,
πότνια· σεῦ δ' ἔχεται δοῦναι βίον ἠδ' ἀφελέσθαι
θνητοῖς ἀνθρώποισιν· ὃ δ' ὄλβιος, ὅν κε σὺ θυμῷ
πρόφρων τιμήσεις· τῷ τ' ἄφθονα πάντα πάρεστιν.
βρίθει μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγροὺς
κτήνεσιν εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν·

XXX. Inscriptio huius hymni in edd. Flor. Aldd. est, *εἰς γῆν μητέρα πάντων.* Ceph. *εἰς μητέρα πάντων.*

3. *Ἐπέρχεται* tres codd. Paris. pro vulgato *ὑπέρχεται.*

4. Sustuli maiorem distinctionem post *πωτῶνται.* Haec Homerica dicendi ratio est. Vide ad hymn. Cer. 153.

8. Codd. Paris. A. C. *τῷ δ'.* Melior est lectio edd. Flor. Aldd. Ceph. *τῷ τ'.* Vide ad hymn. Cer. 488. Posset hoc ingenti locorum copia demonstrari. Deinde ed. Flor. *πάντα περ ἐστί.* Aldd. Ceph. *πάντα πέρ ἐστί.*

10. Neque H. Stephanus, neque Arnaldus, neque Albertius ea dicunt, quae eos dicere ait novissimus editor.

14. Ed. Flor. et aliae *χοροῖς περεσανθέσιν.* Aldd. Ceph. *χοροῖς περ ἔσαν θέσιν.* Fuerunt iam ante Barnesium, qui *περιανθέσιν* legerent, eamque lectionem etiam Wolfgangus Seberus commemoravit. Codd. Paris. tres *παρ' εὐανθέσιν.* Ilgenius *φερεσαν-*

αὐτοὶ δ' εὐνομίῃσι πόλιν κατὰ καλλιγύναικα
κοιρανέουσ'· ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ,
παῖδες δ' εὐφροσύνῃ νεοθηλέϊ κυδιόωσιν,
παρθενικαί τε χοροῖς εὐανθέσιν εὔφρονι θυμῷ
παίζουσαι σκαίρουσι κατ' ἄνθεα μαλθακὰ ποίης,
οὕς κε σὺ τιμήσεις, σεμνὴ θεά, ἄφθονε δαῖμον.
Χαῖρε θεῶν μήτηρ, ἄλοχ' Οὐρανοῦ ἀστερόεντος·
πρόφρων δ' ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε.
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

XXXI.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ

Ἥλιον ὑμνεῖν αὖτε Διὸς τέκος ἄρχεο Μοῦσα,
Καλλιόπη Φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις

θέσιν, quod quidem aliis exemplis indiget, quam talibus, φερεσσακής, φερέσβιος. Tutiſſimum eſſe duxi, χοροῖς εὐανθέσιν recipere, quod eſt de locis intelligendum, in quibus choreae ducuntur. Παρ' illud vel περ vereor ne ex aliqua interpolatione remanſerit, cuius fortaſſe illud etiam indicium eſt, quod codd. Pariſ. A. B. v. 15. παίζουσι, χαίρουσι, C. autem παίζουσιν χαίρουσι habent. Vulgo ibi παίζουσαι χαίρουσι. Recepi cum aliis elegantiſſimam emendationem Ruhnkenii.

16. Ruhnkenio hic verſus vehementer frigere et fortaſſe aliunde illatus eſſe videtur. Equidem tantum abeſt ut eum frigere putem, ut tale additamentum maxime Homericum eſſe arbitrer. Quamquam ſic quoque non negaverim ab interpolatore addi potuiſſe. Caeterum non ſpernenda eſt noviſſimi editoris coniectura, ἄφθιτε δαῖμον.

18. Hunc vero verſum facilius, quam ullum alium in hoc hymno, ex interpolatione ortum crediderim.

γείνατο Γαίης παιδὶ καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτὴν Ὑπερίων,
αὐτοκασιγνήτην, ἥ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα,
Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν, ἐϋπλόκαμόν τε Σελήνην,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
ὃς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἵπποις ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὅγε δέρκεται ὄσσοις,
χρυσέης ἐκ κόρυθος, λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ
αἰγλῆεν στίλβουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειαὶ
λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῒ λάμπεται ἔσθος,
λεπτουργές, πνοιῇ ἀνέμων· ὕπο δ' ἄρσενες ἵπποι

* * *

XXXI. 11. Miror Pierſoni coniecturam, *περὶ κροτάφοισί τ' ἔθειραι λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον*, cuiquam placere potuiſſe, aut alia in eamdem ſententiam tentari. Vulgatam lectionem ſanam eſſe puto, modo *παρειαὶ* non de genis dei, ſed de alis galeae, quae genas tegunt, intelligatur. Id in equis *παρήϊον* vocant. *Παρειαὶ* quidem ubi hoc ſignificatu occurrant, neſcio: ſed tam veri ſimile eſt, illas galeae partes ſic dictas eſſe, ut, quum hoc vocabulum hic ita accipi poſſit, temerarium videatur de emendatione cogitare.

14. Valckenarius in diatriba de Euripide p. 108. emendabat, *πνοιῆς δ' ἀνέμων ὑπὸ θάσσονες ἵπποι*, qua emendatione cognita Io. Luzacium pro *ὑπὸ* maluiſſe *πολὺ* legere ſcribit. Nihil mutandum videtur. Eſt enim *πνοιῇ ἀνέμων*, ut vidit etiam Matthiae, cum verbis *λάμπεται περὶ χροῒ* coniungendum, ut veſtis vento agitata circa corpus lucere dicatur. Caeterum tam manifeſtum eſt poſt hunc verſum aliquid excidiſſe, ut mirum ſit hanc lacunam ab nemine eſſe animadverſam. Quis enim in animum inducat, iis, quae praegreſſa ſunt, haec potuiſſe addi: *ὕπο δ' ἄρσενες ἵπποι*?

ἔνθ' ἄρ' ὅγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα καὶ ἵππους
ἑσπέριος, πέμπησι δι' οὐρανοῦ ὠκεανόνδε.
Χαῖρε ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαζε.
ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος, κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν.

XXXII.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ

Μήνην ἀείδειν τανυσίπτερον ἔσπετε Μοῦσαι
ἡδυεπεῖς, κοῦραι Κρονίδεω Διός, ἵστορες ᾠδῆς·
ἧς ἄπο αἴγλη γαῖαν ἑλίσσεται οὐρανόδεικτος,
κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· πολὺς δ' ὕπο κόσμος ὄρωρεν
αἴγλης λαμπούσης· στίλβει δ' ἀλάμπετος ἀὴρ

---

15. Noviſſimus editor librorum lectionem ἔνθ' ἄρ' in εὖτ' ἂν mutavit, eaque verba cohaerere vult cum illis, ἵπποις ἐμβεβαώς, quod quum per ſe fieri non poteſt, tum ſententia etiam minime apta eſt. Nam quis verba, ἅρμα καὶ ἵππους ἑσπέριος πέμπησι δι' οὐρανοῦ ὠκεανόνδε, ſic interpretetur, *per coelum vehitur?*

16. Ἑσπέριος Ruhnkenii emendatio eſt pro θεσπέσιος.

XXXII. 3. Manifeſto corruptam lectionem mutare nolui, quod verba ἧς ἄπο αἴγλη, fortaſſe ab aliquo interpolatore in fine praecedentis verſus poſita, hic collocari potuerunt. Sed eum poetam, qui verſu ſecundo ἵστορες ᾠδῆς dedit, vix dubitari poteſt hic ſcripſiſſe:

ἧς αἴγλη περὶ γαῖαν ἑλίσσεται οὐρανόδεικτος.

5. Ed. Flor. στίλβει δ' ἀλάμπετος ἀήρ. Aldd. στίλβῃ δ' ἀλάμπετος ἀήρ. Ceph. στίλβησ' ἀλάμπετος ἀήρ. Pierſonus conniciebat, στίλβει δὲ μελάντατος ἀήρ; Ruhnkenius, στίλβῃ δ' ἐπιλάμπεται ἀήρ. Barneſium, στίλβει δέ τ' ἀλάμπετος ἀήρ ſcribentem, ſequutus eſt Ilgenius. Equidem neſcio an melius corrigatur, στίλβει δ' ἀπολάμπετος ἀήρ. Saepius ἀπὸ pro α privativo additur adiectivis: vide Koenium ad Greg. Cor. p. 250.

χρυσέου ἀπὸ στεφάνου· ἀκτῖνες δ' ἐνδιάονται,
εὖτ' ἂν ἀπ' ὠκεανοῖο λοεσσαμένη χρόα καλὸν,
εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα, δῖα Σελήνη,
ζευξαμένη πώλους ἐριαύχενας αἰγλήεντας,
ἐσσυμένως προτέρωσ' ἐλάσῃ καλλίτριχας ἵππους
ἑσπερίη διχόμηνος, ὅτε πλήθῃ μέγας ὄγμος,
λαμπρόταταί τ' αὐγαὶ τότ' ἀεξομένης τελέθωσιν
οὐρανόθεν· τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται.
τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Πανδείην γείνατο κούρην,
ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Χαῖρε ἄνασσα, θεὰ λευκώλενε, δῖα Σελήνη,
πρόφρον, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φωτων
ᾄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' ἀοιδοί,
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐροέντων.

---

6. Vulgo ἀκτῆρες. Barnesii correctio est, et ante eum nescio cuius, qui eam meo exemplo ed. Ceph. adscripsit, ἀκτῖνες. Et sic cod. Paris. B. et in margine C. Ἀκτῆρες suspectum fuit iam H. Stephano in indice Thesauri. Aeolenses ἀκτὴν dicebant, teste Etym. M. p. 605, 55.

7. Εὖ θ' ἂν vitium est Aldinarum, quod inde etiam in ed. Ceph. venit. Ed. Flor. εὖτ' ἄν.

11. Πλήθει vulgo, quod in πλήθῃ mutavit Matthiae.

15. Heynius ad scholiastae Pindari verba in argumento tertio Nem. I, ἔστι δὲ ἡ Νεμέα τῶν Ἀργείων τῆς χώρας μοῖρα, ὠνομασμένη ἀπὸ τῆς Σελήνης καὶ Διὸς, adscripsit: *an Hymn. Homer. in Lunam?* Sine dubio hunc versum spectavit. Πανδείη illa, quaecumque fuerit, Πανδίη videtur scribenda esse.

20. Vocabulum ἐροέντων non est in Aldina secunda. Habent Flor. Ald. tertia, et Ceph. Totus versus omissus in cod. Paris. A.

XXXIII.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ

Ἀμφὶ Διὸς κούρους ἑλικώπιδες ἔσπετε Μοῦσαι,
Τυνδαρίδας, Λήδης καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ ἀμώμητον Πολυδεύκεα·
τοὺς ὑπὸ Τηϋγέτου κορυφῇ ὄρεος μεγάλοιο
μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε σπέρχωσιν ἄελλαι
χειμέριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἳ δ' ἀπὸ νηῶν
εὐχόμενοι καλέουσι Διὸς κούρους μεγάλοιο
ἄρνεσσιν λευκοῖσιν, ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες
πρύμνης· τὴν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κῦμα θαλάσσης
θῆκαν ὑποβρυχίην· οἳ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
ξουθῇσιν πτερύγεσσι δι' αἰθέρος ἀΐξαντες,
αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἀέλλας,
κύματα δ' ἐστόρεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν
ναύταις, σήματα καλὰ πλόου σφίσιν· οἳ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο.

XXXIII. 1. Non eſt certe ſilentio praetereunda Heringae et Ruhnkenii coniectura, Ἑλικώνιδες.

4. Edd. vett. Ταϋγέτου.

13. Edd. vett. ξουθῆσι. Alii ξανθῆσι.

16. Legebatur πόνου. Recepi πλόου, quod reponendum vidit Matthiae. Fortaſſe hic quoque interpolatoris verſus habemus. Commode certe hymnus finiretur verſu 15. et magis etiam commode iungerentur haec:

Χαίρετε Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
ναύταις, σήματα καλὰ πλόου σφίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο,

ita ut fuspicer, interpolatorem pro verfibus 13. 14. 15. pofuiffe verfus 16. 17. Vtcumque eft, σφίσιν pro genitivo accipi debet.

19. Τε primus, nifi fallor, addidit Wolfius.

ΟΜΗΡΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

I.

ΠΡΟΣ ΚΥΜΑΙΟΥΣ

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
οἳ πόλιν αἰπεινὴν νύμφης ἐρατώπιδος Ἥρης
ναίετε, Σαιδήνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο,
ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ζαθέου ποταμοῖο,
Ἕρμου καλὰ ῥέοντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

II.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΜΗΝ ΑΝΑΣΤΡΕΦΩΝ

Αἶψα πόδες με φέροιεν ἐς αἰδοίων πόλιν ἀνδρῶν·
τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίστη.

III.

ΕΙΣ ΜΙΔΗΝ

Χαλκέη παρθένος εἰμί, Μίδεω δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι,
ἔς τ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,

I. 5. In primis ſoliis codicis Homeri, qui eſt in bibliotheca Paullina, leguntur epigrammata Homeri, exceptis II. V. VIII. IX. XVII. noſtrae editionis. Hoc quidem loco codex Lipſienſis Ἕρμου praebet.

III. 1. Hic verſus abeſt in cod. Lipſ. qui v. ſecundo ὥστ' habet, prima littera, quae initialis eſſet, minio ſcripta. Tum idem codex ῥέῃ et τεθήλῃ et λάμπῃ.

ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρή τε σελήνη,
καὶ ποταμοὶ πλήθωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα.
αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

IV.

ΠΡΟΣ ΚΥΜΑΙΟΥΣ

Οἵῃ μ' αἴσῃ δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
νήπιον αἰδοίης ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀτάλλων,
ἥν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο
λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων,
ὁπλότεροι, μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα,
Αἰολίδα Σμύρνην ἁλιγείτονα, ποντοτίνακτον,
ἥν τε δι' ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος.
ἔνθεν ἀπορνύμεναι κοῦραι Διός, ἀγλαὰ τέκνα,
ἠθελέτην κλῆσαι δῖαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν.
οἱ δ' ἀπανηνάσθην ἱερὴν ὄπα, Φῆμιν ἀοιδῆς,
ἀφραδίῃ· τῶν μέν τε παθών τις φράσσεται αὖτις,
ὅ σφιν ὀνειδείῃσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.

---

4. Hic verſus in cod. Lipſ. omiſſus. Mox idem πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου ἀγγέλω. Inde non male corrigas ἀγγέλλω.

IV. 6. Etiam cod. Lipſ. ποτνιάνακτον. Emendavit Pierſonus.

11. Codex Lipſ. ἀφραδίῃ, ut Ilgenius corrigebat pro ἀφραδίην.

12. Iam H. Stephanus in Herodoto edidit,

ὅς σφιν ὀνειδείῃσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.

Ed. Flor. et aliae veteres, ὅσφιν ὀνείδεσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον. Verſum hunc, qui intelligi, ut in edd. eſt, nequit, ita corrigendum puto:

κῆρα δ' ἐγώ, τήν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ,
τλήσομαι ἀκράαντα φέρων τετληότι θυμῷ·
οὐδέ τί μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἰέναι, ὀλίγον περ ἐόντα.

V.

ΑΡΧΗ ΙΛΙΑΔΟΣ ΤΗΣ ΕΛΑΤΤΟΝΟΣ

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον,
ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος.

VI.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΤΟΡΙΔΗΝ

Θεστορίδη, θνητοῖσιν ἀνωΐστων πολέων περ,
οὐδὲν ἀφραστότερον πέλεται νόου ἀνθρώποισιν.

VII.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ

Κλῦθι Ποσειδάων μεγαλοσθενὲς ἐννοσίγαιε,
εὐρυχόρου μεδέων ἠδὲ ζαθέου Ἑλικῶνος,

ὅ σφιν ὄνειδος ἔσαιεν ἐμὸν δία μήσατο πότμον.

Intelliget, inquit, *ſe popularibus ſuis propter meam ſortem aeternum peperiſſe opprobrium.* Ὅ pro ὅτι:

λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ.

In cod. Lipſ. maxima verſus pars, quod charta detrita eſt, legi nequit.

17. Codex Lipſ. ἀλλοδαπῶν.

VI. 2. Etiam cod. Lipſ. νόου.

VII. 1. Etiam cod. Lipſ. Ποσειδάων.

2. Cod. Lipſ. ἠδὲ καὶ ξανθοῦ.

δὸς δ' οὖρον καλὸν καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
ναύτης, οἳ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασιν·
δὸς δ' ἐς ὑπωρείην ὑψικρήμνοιο Μίμαντος
αἰδοίων μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων τε κυρῆσαι,
Φῶτά τε τισαίμην, ὃς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
ὠδύσατο Ζῆνα ξένιον, ξενίην τε τράπεζαν.

VIII.

ΕΙΣ ΠΟΛΙΝ ΕΡΥΘΡΑΙΑΝ

Πότνια γῆ, πάνδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου,
ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν Φωτῶν εὔοχθος ἐτύχθης,
τοῖσι δὲ δύςβωλος καὶ τρηχεῖ', οἷς ἐχολώθης.

IX.

ΠΡΟΣ ΝΑΥΤΑΣ

Ναῦται ποντοπόροι, στυγερῇ ἐναλίγκιοι ἄτῃ,
πτωκάσιν αἰθυίῃσι βίον δύςζηλον ἔχοντες,
αἰδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος·
δεινὴ γὰρ μέτ' ὄπις ξενίου Διός, ὅς κ' ἀλίτηται.

---

4. E cod. Lipſ. dedi ναύτης pro vulgato ναύταις.

6. Etiam cod. Lipſ. ὁσίων τε.

IX. 4. Ita emendarunt, quod apud Herodotum legitur μέτοπις. Dubitari poteſt, an hoc ſanum ſit. Ed. Flor. μέτοπιν habet. Apud Suidam legitur, δεινὴ γὰρ μετόπισθεν ὄπις ξενίου, ὅς κ' ἀλίτηται. Hinc coniici poſſet ſcribendum eſſe,

δεινὴ γὰρ μετόπισθεν ὄπις Διός, ὅς κ' ἀλίτηται.

X.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Ὑμέας, ὦ ξεῖνοι, ἄνεμος λάβεν ἀντίος ἐλθών·
ἀλλ' ἔτι νῦν δέξασθε, καὶ ὁ πλόος ἔσσεται ὕμιν.

X I.

ΕΙΣ ΠΕΥΚΗΝ

Ἄλλη τίς σευ, πεύκη, ἀμείνονα καρπὸν ἵησιν
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου ἠνεμοέσσης,
ἔνθα σίδηρος Ἄρηος ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
ἔσσεται, εὖτ' ἄν μιν Κεβρήνιοι ἄνδρες ἔχωσιν.

X I I.

ΠΡΟΣ ΓΛΑΥΚΟΝ ΤΟΝ ΑΙΠΟΛΟΝ

Γλαῦκε, βοτῶν ἐπιόπτα, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
πρῶτον μὲν κυσὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
δοῦναι· ὣς γὰρ ἄμεινον· ὃ γὰρ καὶ πρῶτον ἀκούει
ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἕρκεα θηρὸς ἰόντος.

X. Apud Herodotum haec sic leguntur: ὑμᾶς ὦ ξένοι ἔλαβεν ὁ ἄνεμος ἀντίος γενόμενος· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν με δέξασθε, καὶ ὁ πλοῦς ὑμῖν ἔσται.

XI. 1. Cod. Lipſ. σου.

2. Idem codex omittit Ἴδης, et habet ἐν πολυπτύχου κορυφῇσι.

XII. 1. Cod. Lipſ. Γλαῦκε πίπων ἐπιών τοι ἔπος τί τοι ἐνὶ φρεσὶ θήσω.

XIII.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΕΡΕΙΑΝ ΕΝ ΣΑΜΩΙ

Κλῦθί μοι εὐχομένῳ κουροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα
τήνδε νέων μὲν ἀνήνασθαι φιλότητα καὶ εὐνήν·
ἡ δ᾽ ἐπιτερπέσθω πολιοκροτάφοισι γέρουσιν,
ὧν ὥρη μὲν ἀπήμβλυνται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

XIV.

ΕΙΣ ΟΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΡΑΤΟΡΩΝ

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος παῖδες, πύργοι δὲ πόληος,
ἵπποι δ᾽ ἐν πεδίῳ κόσμος, νῆες δὲ θαλάσσης,
χρήματα δ᾽ αὔξει οἶκον, ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες
ἥμενοι εἰν ἀγορῇ, κόσμος τ᾽ ἄλλοισιν ὁρᾶσθαι,
αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.
ἤματι χειμερίῳ, ὁπότ᾽ ἂν νίφῃσι Κρονίων.

XV.

ΚΑΜΙΝΟΣ Η ΚΕΡΑΜΙΣ

Εἰ μὲν δώσετε μισθόν, ἀείσω ὦ κεραμῆες·
δεῦρ᾽ ἄγ᾽ Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα καμίνου,
εὖ δὲ περανθεῖεν κότυλοι καὶ πάντα κάναστρα,

XIII. 4. Etiam cod. Lipſ. ὥρη.

XIV. 1. Cod. Lipſ. παῖδες στέφανος.

3. Idem codex αὔξει οἶκον.

6. Hic verſus omiſſus in cod. Lipſ.

XV. 1. Propius ad Suidae lectionem codex Lipſ. ἀοιδήσω κεραμῆες.

2. 3. Idem codex ὑπερσχέγε, et μελανθεῖεν, et πάντα μάλ᾽ ἱρά.

φρυχθῆναί τε καλῶς καὶ τιμῆς ὦνον ἀρέσθαι,
πολλὰ μὲν εἰν ἀγορῇ πωλεύμενα, πολλὰ δ' ἀγυιαῖς,
πολλὰ δὲ κερδῆναι, ἡμῖν δὲ δή, ὥς σφιν ἀεῖσαι.
ἢν δ' ἐπ' ἀναιδείην τρεφθέντες ψεύδε' ἄρησθε,
συγκαλέω δὴ ἔπειτα καμίνῳ δηλητῆρας,
Σύντριβ' ὁμῶς Σμάραγόν τε καὶ Ἄσβετον ἠδὲ Σαβάκτην
Ὠμόδαμόν θ', ὃς τῇδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ πορίζοι.
πέρθε πυραίθουσαν καὶ δώματα, σὺν δὲ κάμινος
πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσάντων.
ὡς γνάθος ἱππείη βρύκει, βρύκοι δὲ κάμινος,
πάντ' ἔντοσθ' αὐτῆς κεραμήϊα λεπτὰ ποιοῦσα.
δεῦρο καὶ Ἠελίου θυγάτηρ, πολυφάρμακε Κίρκη,
ἄγρια φάρμακα βάλλε, κάκου δ' αὐτούς τε καὶ ἔργα.
δεῦρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας κενταύρους,
οἵ θ' Ἡρακλῆος χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο·

---

5. 6. Cod. Lipf. *πολλὰ δ' ἐν ἀγυιαῖς*, et *ὡς σφιν νοῆσαι.*

8. 9. Cod. Lipf. *συγκαλέω* et *ὁμόσμαραγόν τε καὶ ἄσβεστον ἠδέ γ' ἄμακτον.* Mox idem *πορίζει.*

11. Apud Herodotum et in cod. Lipf. eft *πεῖθε πυραίθουσαν*, apud Suidam in edd. Porti et Kufteri *σεῖλαι πυραίθουσαν*, in edd. Mediol. et Bafil. *στεῖλαι πυραίθουσαν.* Hinc fecere *πέρθε πύρ' αἴθουσαν*, vel *πρῆθε πύρ' αἴθουσαν*, quod non magnopere placet. Ilgenius *περθέμεν αἴθουσαν*, fenfu bono, modo ne audacior videretur mutatio. Equidem nefcio an *πυραίθουσα* focus vel pars fornacis dicta fuerit. Similiter *πυραιθεῖα* Strabo vocat p. 733 (1066. A) locos, in quibus Perfarum magi, qui *πύραιθοι* dicebantur, perennem ignem affervabant.

14. Cod. Lipf. *αὐτοῦ.*

15. Cod. Lipf. *θυγάτηρ πολυφάρμακος.*

τύπτοιεν τάδε ἔργα κακῶς, πίπτοι δὲ κάμινος,
αὐτοὶ δ' οἰμώζοντες ὁρῷατο ἔργα πονηρά·
γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.
ὃς δέ χ' ὑπερκύψῃ, πυρὶ τούτου πᾶν τὸ πρόσωπον
φλεχθείη, ὡς πάντες ἐπίσταιντ' αἴσιμα ῥέζειν.

XVI.

ΕΙΡΕΣΙΩΝΗ

Δῶμα προσετραπόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο,
ὃς μέγα μὲν δύναται, μέγα δὲ πρέπει ὄλβιος αἰεί·
αὐταὶ ἀνακλίνεσθε θύραι· πλοῦτος γὰρ ἔσεισιν
πολλός, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ εὐφροσύνη τεθαλυῖα,

---

19. Cod. Lipſ. *τύπτειεν* et deinde *τύπτοι*.

22. Apud Herodotum in ed. Flor. eſt, *ὃ δ' ἔχ' ὑπερκύψει περὶ ταῦτα*, in ed. Steph. et aliis, *ὃς δέ χ' ὑπερκύψει περὶ ταῦτα*, apud Suidam et in quibusdam Herodoti edd. *ὃς δέ χ' ὑπερκύψει περὶ τούτου*. Repoſui coniunctivum. *Πυρί*, Barneſii emendationem, iam Wolfius recepit.

23. Cod. Lipſ. *ἐπίστωντ'*.

XVI. 3. Clare codex Lipſ. exhibet Pierſoni coniecturam *αὐταὶ* pro *αὐτάρ*.

6. Hunc verſum exhibui, ut in cod. Lipſ. et apud Herodotum legitur. Apud Suidam eſt, *κυρκαίη δ' αἰεὶ κατὰ δόρπου ἕρπεο μάζα*, non *ἕρκεο*, ut Ilgenius ſcribit, qui omnino hic in variis lectionibus indicandis erravit, ambigua oratione deceptus, qua Weſſelingius lectiones librorum commemorat. Verſum ſeptimum non habet Herodotus. Fortaſſe ſic legendum eſt:

πυρκαϊὴ δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου ἕρπεο, μάζαν
ἔμμεν κριθαίην, εὐώπιδα, σησαμόεσσαν.

Ignis mactram calefaciat, ut ſemper placenta ſuppetat.

8. Exhibui lectionem, quae eſt apud Herodotum. Codex

εἰρήνη τ' ἀγαθή· ὅσα δ' ἄγγεα, μεστὰ μὲν εἴη,
κυρβαίη δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπου ἕρποι μάζα
νῦν μὲν κριθαίην εὐώπιδα σησαμόεσσαν.
τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ διφράδα βήσεται ὔμμιν.
ἡμίονοι δ' ἄξουσι κραταίποδες ἐς τόδε δῶμα·
αὐτὴ δ' ἱστὸν ὑφαίνοι ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα.
νεῦμαί τοι, νεῦμαι ἐνιαύσιος, ὥςτε χελιδὼν
ἕστηκ' ἐν προθύροις ψιλὴ πόδας· ἀλλὰ φέρ' αἶψα
πέρσαι τῷ 'Απόλλωνι γυιάτιδος. καὶ
εἰ μέν τι δώσεις· εἰ δὲ μή, οὐχ ἑστήξομεν·
οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν.

Lipſ. *διφράδην*. Apud Suidam ſic legitur, *τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ δίζρα καταβήσεται ὑμνεῖν*. Hinc viri docti legendum viderunt *κατὰ δίφρακα*. Poeta beatae domus mollitiem deſcribens ita videtur dixiſſe:

τοῦ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ δίφρακα βήσεται ὑπνεῖν.

Vide Heſychium et eius interpretes in *δίφραξ* et *δρίφακτος*. *Ὕπνος* et *ὕμνος* confundi notum eſt.

10. Etiam cod. Lipſ. *ὑφαίνοι ἱστόν*.

11. Cod. Lipſ. *νεῦμαί τοι νεῦμαι*.

12. Apud Herodotum haec ita ſcripta ſunt: *ἕστηκ' ἐν προθύροισι καὶ εἰ μέντοι δώσεις, εἰ δὲ μὴ οὐχ ἑστήξομεν, οὐ γὰρ συνοικήσοντε ἐνθάδ' ἤλθομεν*. Sic etiam cod. Lipſ. niſi quod *εἰ μέν τι* et *συνοικίσοντες* habet. Apud Suidam autem hoc modo: *ἕστηκε πρὸ θύρης ψιλὴ πόδας· ἀλλὰ φέρ' αἶψα πέρσαι τῷ 'Απόλλωνι γυιάτιδος. καὶ εἰ μέν τι δώσεις. εἰ δὲ μή· οὐχεξήξομεν. οὐ γὰρ συνοικήσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν*. Licebit in tam corrupto loco coniecturam experiri. Fortaſſe poeta ſic ſcripſit,

ἀλλὰ φέρ' αἶψα,
κέρματα δ' 'Απόλλωνι ἀγυιάτῃ δὸς ἐνείκας.

XVII.

ΤΟΙΣ ΑΛΙΕΥΣΙ

Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάασθε,
οὔτε βαθυκλήρων, οὔτ' ἄσπετα μῆλα νεμόντων.

XVII. 1. Suidae lectionem ἐκγεγάασθε recepi. Simile eſt ἐκγεγάονται in hymno Veneris v. 198. Apud Herodotum legitur ἐκγεγάατε.

I N D E X   V E R B O R V M

Hymni a quinto numeris Romanis indicantur.

INDEX RERVM

INDEX SCRIPTORVM

LIPSIAE,

EX OFFICINA F. C. DÜRRII.

